

Årsredovisning 2024

Innehåll

Inledning	4
En stabil kommun i en instabil värld	4
Förvaltningsberättelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling.....	6
Den kommunala koncernen.....	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	18
Händelser av väsentlig betydelse	25
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	26
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	28
Balanskravsresultat.....	47
Väsentliga personalförhållanden	49
Förväntad utveckling.....	58
Resultaträkning.....	60
Balansräkning.....	61
Kassaflödesanalys	62
Noter	63
Not 1. Tillämpade redovisningsprinciper.....	63
Not 2. Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar.....	75
Not 3. Upplýsning om upprättade särredovisningar	75
Not 4. Jämförelsestörande poster	76
Not 5. Kostnad för räkenskapsrevision	76
Not 6. Redovisning av pensionsstiftelse, påverkan på resultat- och balansräkning	77
Noter till resultaträkningen	78
Noter till balansräkningen	80
Noter till kassaflödesanalysen	87
Driftredovisning	88
Ramjusteringar.....	89
Budgetavvikelse per nämnd	89

Prognosavvikelse per nämnd	89
Budgetavvikelse per verksamhet.....	90
Investeringsredovisning	92
Bilagor	96
Bilaga 1. Sammanställning av rapporter från kommunens bolag 2024	96
Bilaga 2. Rapportering av nämndernas grunduppdrag	111
Bilaga 3. Nämndernas rapportering av personalpolitiska mål	153
Bilaga 4. Uppföljning av mål och program.....	172
Bilaga 5. Uppdragsredovisning	177
Bilaga 6. Beslutade förändringar styrdokument.....	180
Bilaga 7. Tilläggsanslag eller resultatöverföringar mellan nämnder 2024, drift respektive investeringar	183

Inledning

En stabil kommun i en instabil värld

I inledningen av 2024 var inflation, ränteläget och ökade pensionskostnader fortfarande mörka moln på kommunens ekonomiska himmel. När vi nu skriver 2025 är omvärldssituationen fortfarande ganska komplicerad, men inflationen har gett vika, räntorna har gått ner och stigande pensionskostnader är inte heller ett problem. Däremot ser vi en avmattning i konjunkturen, vilket har gjort att arbetslösheten stiger i landet som helhet, även om den fortfarande är låg i Umeå.

Resultatet för Umeå kommunkoncern 2024 uppgick till 304 miljoner kronor, vilket är en minskning med 137 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kommunen som helhet gör ett positivt resultat för 2024, men trots det så är det flera nämnder som rapporterar att de inte klarar att nå sina budgetmål.

En fråga som präglade det nationella nyhetsåret var gängkriminalitet, skjutningar och sprängningar. Till skillnad från många andra städer i Sverige har Umeå varit förskonat från detta. En viktig förklaring är att kommunen arbetat intensivt med polis, föreningsliv och näringsliv för att skapa ett tryggt och säkert Umeå. UmeBrå ansvarar för kunskapsfrågor och strategier för förebyggande arbete, medan skolförvaltning, socialtjänst och fritidsförvaltning ansvarar för operativa insatser. Det är ett viktigt arbete som kommer kräva resurser under lång tid framöver.

2023 utsåg tidningen Dagens Samhälle Umeå till Sveriges bästa kommun och 2024 fortsatte framgången då tidningen Fokus utsåg Umeå till den bästa staden att leva och bo i. Det är självklart oerhört värdefullt för Umeå att vi får denna positiva synlighet på den nationella arenan. Umeå behöver fortsätta växa, vi behöver bli fler invånare, och genom dessa fina hedersbetygelser får fler kännedom om vår fantastiska plats.

Utöver denna utmärkelse utsåg tidningen Sport & Affärer Umeå till Årets breddidrottskommun. I det sammanhanget ska vi förstås nämna en fin idrottslig framgång i form av Stöckesonen David Åhman som tillsammans med Jonatan Hellvig förärade oss med ett OS-guld i beachvolleyboll vid OS i Paris.

Under 2024 har Umeå åter igen visat prov på gästvänlighet. Vi bor i en stad som är värd att besöka och vi kan både ta emot och leverera stora evenemang. Under året har vi haft ett ytterligare Rally VM, det tredje i ordningen, som åter igen blev en rungande succé. En annan positiv händelse under 2024 var att Västra länken äntligen kunde öppna. Med detta har Umeå nu en ringled som både kommer förbättra trafiksäkerhet och luftkvalitet i centrum.

Under Mötesplats Digitala Västerbotten tog äldreomsorgen i Umeå kommun hem titeln som Bubblare för arbetet med digital vård och omsorg. Äldreomsorgen var dessutom nominerade som en av sex finalister till eDiamond Award, ett pris som belönar kommuner och myndigheter som arbetar för att erbjuda invånarna nya möjligheter via samhällsnyttiga e-tjänster. Vidare har

jämställdhetsarbetet i Umeå kommun fått stor uppmärksamhet genom publiceringar i franska Marie Claire, brittiska The Guardian och tyska TV-kanalen RTL.

2024 blev ett historiskt år genom att Sverige den 7 mars gick med i försvarsalliansen Nato. På grund av osäkerheten i omvärlden, med bland annat kriget i Ukraina, ökade Sverige liksom många andra länder sina satsningar på det militära försvaret. Som en del av den ökade militära beredskapen gjorde Marinen ett besök med en svävare i centrala Umeå. Utöver att möta allmänheten fick företrädare för Marinen även träffa kommunalråden och landshövdingen.

Försörjning och försvar har även varit centrala frågor i Finland under året. Den finska regeringen har tydligt pekat ut de öst-västliga förbindelserna från Vasa över Kvarken till Atlantkusten som mycket viktiga. För Umeå skulle en fast förbindelse vara oerhört betydelsefull och stärka platsen genom sin centrala position för transporter i både öst-västlig och nord-sydlig riktning. Därför är det en fråga som vi engagerat oss i genom Kvarkenrådet. Under året sträckte Umeå kommun även upp handen gentemot Försvarsmakten och regeringen för inrättande av ett kompetenscenter för Nato på CBRNE-området, där Umeå står exceptionellt starkt både vad gäller forskning och utbildning.

Umeå har en kontinuerligt växande befolkning. Vid årsskiftet 2024/2025 var vi 134 249 invånare. Även om tillväxten har gått trögare än önskat är vi stadigt på väg mot planerade 200 000 invånare år 2050. Trots det rådande ekonomiska läget med dämpad konjunktur och en stigande arbetslöshet är arbetsmarknaden i Umeå fortfarande stark och arbetslösheten är låg. Det bådär gott och gör att vi kan fortsätta tänka i termer av rekrytering och investeringar i stället för nedskärningar.

Hur lång tid den svaga konjunkturen i Sverige håller i sig kan vi bara sia om. Det hänger bland annat på hur olika länder i vår omvärld agerar. Men klart är att Umeå kommun gick in i 2024 med en stabil ekonomi, och tack vare klok ekonomisk hushållning är situationen fortsatt stabil. Allt talar för att 2025 kommer fortsätta utmana oss, men Umeå kommun är en uthållig kommun med mycket goda förutsättningar.

Hans Lindberg (S)

kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen lämnas information om förvaltningen av den kommunala koncernen och kommunen. Förvaltningsberättelsen är en av årsredovisningens delar enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Övriga delar i årsredovisningen är resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning och investeringsredovisning. Årsredovisningen ska läsas som en helhet och ger en överskådlig och rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning för det gångna året och jämförelseåret för både den kommunala koncernen och kommunen.

LKBR och god redovisningssed som den tolkas av Rådet för kommunal redovisning i rekommendationen "RKR R15 Förvaltningsberättelse" reglerar vilka rubriker och vilket innehåll som behöver finnas med i förvaltningsberättelsen. Rubrikerna framgår nedan.

Översikt över verksamhetens utveckling

I detta avsnitt redovisas en översikt över kommunkoncernens och kommunens verksamhet över en femårsperiod och en kortfattad analys av väsentliga förändringar.

Verksamhetens utveckling i kommunkoncernen

Kommunkoncernens redovisade resultat år 2024 uppgår till 304 mnkr (441 mnkr) och snittet för de senaste fem åren är 616 mnkr. Resultatet har minskat med 137 mnkr i jämförelse med föregående år, främst på grund av högre skatteintäkter än förväntat under föregående år.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 345 mnkr (4 procent) sedan föregående år och ökningstakten är i paritet med genomsnittet under femårsperioden på 335 mnkr.

Koncernbolagen redovisar högre resultat för 2024 jämfört med året innan, främst på grund av högre intäkter kopplade till bostäder, då nytt avtal om hyresnivå började gälla först 2024, samt större intäkter för mottagna volymer sulfidjord i deponiverksamheten.

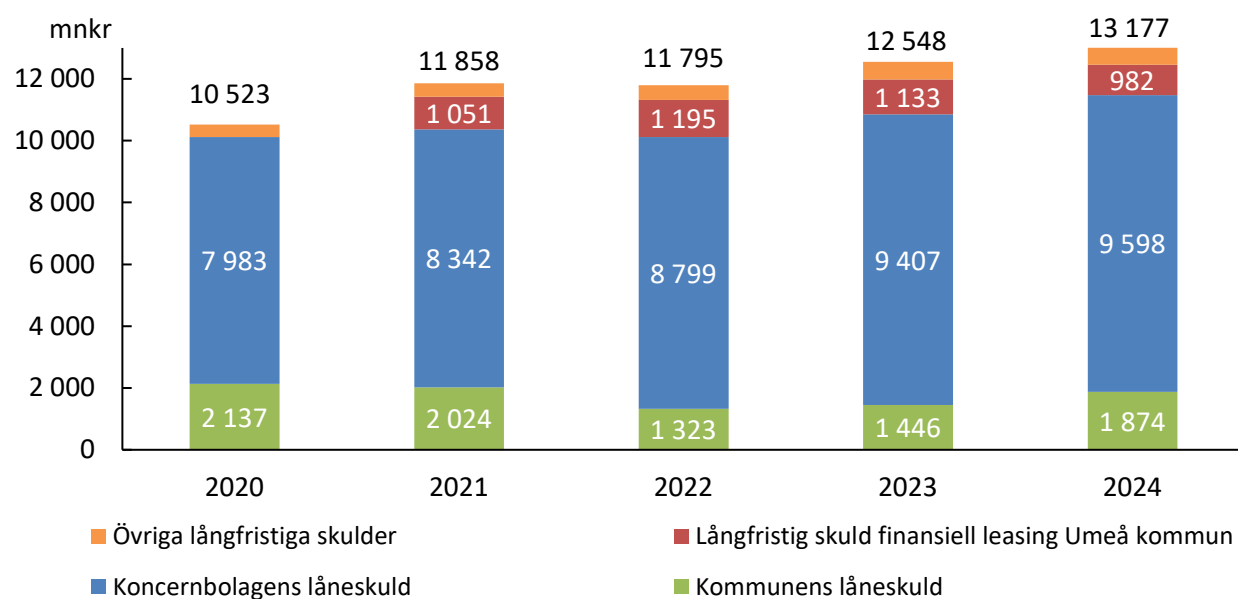
Antalet invånare i Umeå kommun har under året ökat med 1 158 personer och uppgår till 134 249 personer. Den senaste femårsperioden har antal invånare i kommunen i genomsnitt ökat med 1 070 invånare per år. Befolkningsutvecklingen skapar ökade behov av kommunal service som skola, vård och omsorg, nya bostadsområden och infrastruktur.

Investeringsnivån i den kommunala koncernen, 2 705 mnkr (2 528 mnkr), är 177 mnkr högre än föregående år. I årets investeringar ingår mark- och exploateringsprojekt med 422 mnkr (101 mnkr) varav anskaffningen av Nolia Arena under året utgör 260 mnkr. Fortsatta investeringar i lokaler, bostäder, infrastruktur för gator, vägar, vatten, avlopp, distribution av el och värme och transportinfrastruktur krävs för att möjliggöra kommunens tillväxt.

Självfinansieringsgraden, som mäter hur stor andel av investeringarna som finansieras av resultatet minskat med av- och nedskrivningar, är 51 procent och genomsnittet för femårsperioden är 78 procent. En ökad självfinansieringsgrad minskar behovet av upplåning. Totalt har kommunkoncernen investerat för 11 549 mnkr under de senaste fem åren och under samma tidsperiod har kommunkoncernens långfristiga låneskuld ökat med 1 436 mnkr.

Den totala långfristiga skulden i kommunkoncernen har ökat under femårsperioden med 2 654 mnkr från 10 523 mnkr till 13 177 mnkr (diagram 1). Ökningen beror främst på att redovisning av finansiell leasing har införts i kommunen 2022–2023 och därför har omräkning gjorts för jämförelseåret 2021. Skulden för finansiell leasing efter eliminering i kommunkoncernen uppgår till 982 mnkr för 2024 och 1 133 mnkr för 2023. Nedan redovisas de delar som den långfristiga skulden i kommunkoncernen består av och utvecklingen under en femårsperiod. Av grafen framgår även att kommunens låneskuld har minskat med 263 mnkr under fem år och att koncernbolagens låneskuld har ökat med 1 615 mnkr under samma period.

Diagram 1. Kommunkoncernens långfristiga skulder

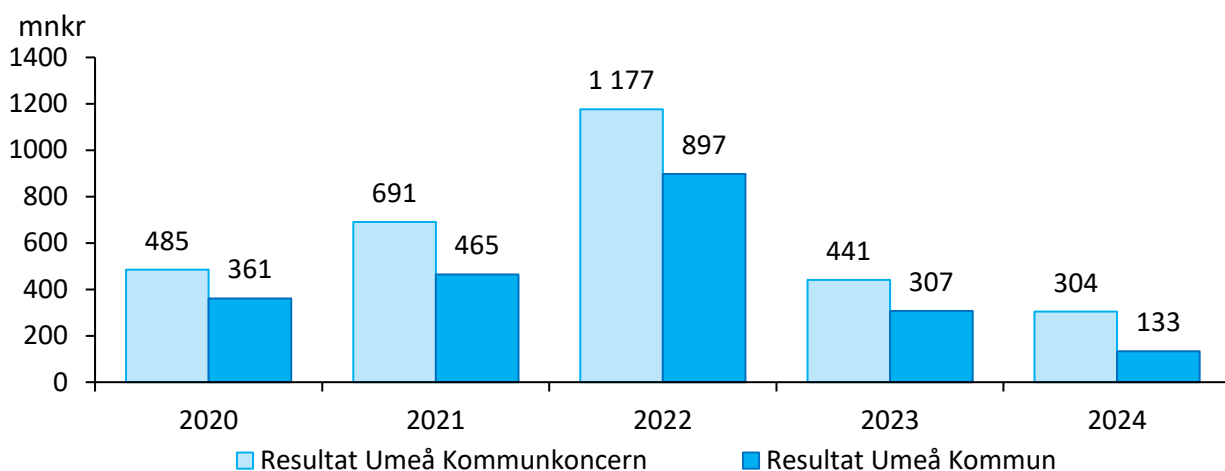

Kommunkoncernens soliditet¹ inklusive kommunens totala pensionsförpliktelser har ökat från 29 procent till 33 procent under fem år. Höga resultatnivåer och amortering av lån har stärkt det egna kapitalets andel i balansräkningen.

¹ Soliditeten mäter hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med egna medel.

Tabell 1. Verksamhetens utveckling i den kommunala koncernen²

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Folkmängd	134 249	133 091	132 235	130 997	130 224
Verksamhetens intäkter	5 657	5 371	5 414	5 023	4 514
Verksamhetens kostnader	13 032	12 408	11 467	11 143	10 472
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 377	9 032	8 601	8 131	7 704
Årets resultat	304	441	1 177	691	485
Soliditet (%)	40	40	40	38	40
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	33	33	33	30	29
Investeringar	2 705	2 528	2 312	1 832	2 172
Investeringar per invånare, (kr)	20 149	18 995	17 484	13 985	16 679
Självfinansieringsgrad (%)	51	66	101	98	73
Total långfristig skuld	13 177	12 548	11 795	11 858	10 523
Total långfristig skuld per invånare (kr)	98 153	94 281	89 197	90 521	80 807
Långfristig låneskuld	11 556	10 853	10 122	10 366	10 120
Långfristig låneskuld per invånare (kr)	86 079	79 066	76 546	79 132	77 712
Totala tillgångar	30 027	28 960	27 481	25 518	23 350
Totala tillgångar per invånare (kr)	223 666	217 595	207 819	194 798	179 306
Eget kapital	11 892	11 672	11 078	9 740	9 251
Eget kapital per invånare (kr)	88 582	87 699	83 775	74 353	71 039
Antal anställda	13 517	13 883	13 802	13 478	12 993

Diagram 2. Resultat i kommunkoncern och kommun**Verksamhetens utveckling i kommunen**

Kommunens redovisade resultat uppgår till 133 mnkr och snittet för de senaste fem åren är 433 mnkr. Under coronapandemiåren (2020–2022) har resultatet varit på en högre nivå på grund av minskad verksamhet samtidigt som staten lämnade stöd form av generella statsbidrag för en befarad försämrad konjunktur under 2020–2022, vilket inte infriades. Resultatnivån för 2023 påverkades av ett högre kostnadsläge på grund av hög inflation och återgång till ordinarie verksamhet. För år 2024

² För 2021 och 2022 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av finansiell leasing i kommunen. För 2023 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av pensionsstiftelse.

redovisas ett betydligt lägre resultat, vilket främst förklaras av sämre utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt ökade pensionskostnader.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har under den senaste femårsperioden i snitt ökat med 335 mnkr per år.

Verksamhetens intäkter har ökat med 18 procent och verksamhetens kostnader har ökat med 22 procent under de senaste fem åren. Intäktsökningen beror främst på ökade riktade statliga bidrag under coronapandemin och höga elpriser som uppstod efter invasionen av Ukraina och som har gett höga intäkter från kraftverksamheten.

Verksamhetens kostnader steg kraftigt på grund av inflation med start under 2023, vilket främst har medfört en dubblering av pensionskostnader och generellt högre kostnadsnivå.

Investeringsnivån i kommunen har ökat väsentligt efter pandemiåren (2020–2022) och överstiger investeringsnivåerna före coronapandemin. Självfinansieringsgraden är i genomsnitt under femårsperioden 128 procent. Självfinansieringsgraden har minskat de senaste två åren som en konsekvens av väsentligt högre investeringsnivåer samtidigt med ett väsentligt lägre resultat.

Tabell 2. Verksamhetens utveckling i kommunen³

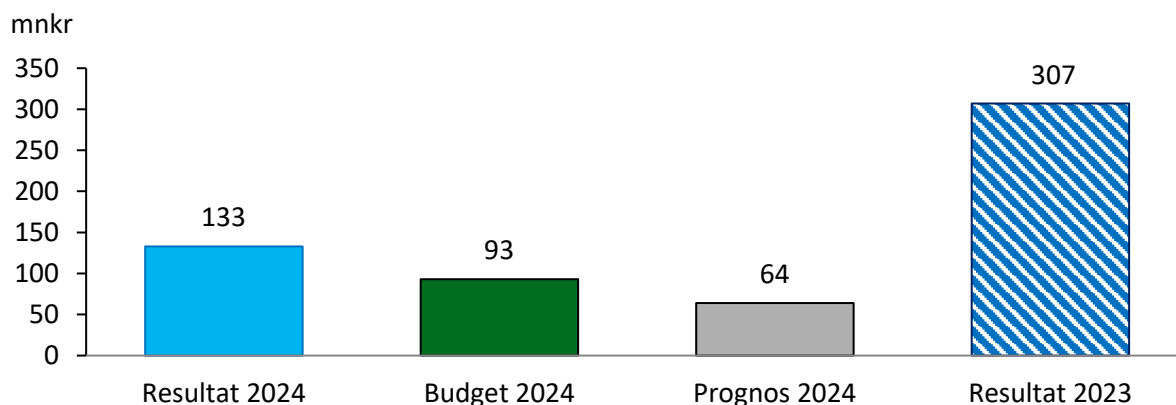
mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Folkmängd	134 249	133 091	132 235	130 997	130 224
Kommunal skattesats (kr)	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Verksamhetens intäkter	2 061	2 027	2 067	1 963	1 741
Verksamhetens kostnader	10 502	10 033	9 122	9 020	8 616
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 377	9 032	8 601	8 131	7 704
Årets resultat	133	307	897	465	361
Soliditet (%)	29	30	30	27	29
Soliditet, inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	19	20	19	15	14
Soliditet, inklusive totala pensionsförpliktelser och exklusive förmedlade lån till koncernbolagen (%)	31	33	32	25	24
Investeringar	1 938	1 103	749	630	493
Investeringar per invånare (kr)	14 436	8 288	5 664	4 809	3 786
Självfinansieringsgrad (%)	40	81	197	159	165
Långfristig skuld	12 221	11 382	10 612	10 585	8 882
Långfristig skuld per invånare (kr)	91 029	85 520	80 251	80 803	68 206
Låneskuld	1 874	1 446	1 323	2 024	2 137
Låneskuld per invånare (kr)	13 959	10 865	10 005	15 451	16 410
Totala tillgångar	21 621	20 456	19 102	17 630	15 536
Totala tillgångar per invånare (kr)	161 052	153 699	144 455	134 583	119 302
Eget kapital	6 188	6 186	5 791	4 770	4 537
Eget kapital per invånare (kr)	46 091	46 479	43 793	36 413	34 840
Antal anställda	12 285	12 595	12 440	12 141	11 826

³ För 2021 och 2022 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av finansiell leasing i kommunen. För 2023 är talen omräknade utifrån införandet av redovisning av pensionsstiftelse.

Kommunens låneskuld har minskat med 263 mnkr under de senaste fem åren. Bättre resultat och en period med lägre investeringsnivå under coronapandemiåren (2020–2022) har minskat behovet att låna. Men, de två senaste årens högre investeringsnivåer har ökat kommunens upplåning.

Soliditeten⁴ inklusive totala pensionsförpliktelser och exklusive förmedlade lån till koncernbolagen, har förbättrats under femårsperioden i takt med högre resultatnivåer och minskad låneskuld som en effekt av perioden med lägre investeringsnivåer (2020–2022).

Diagram 3. Kommunens resultat jämfört med budget och prognos

Helårsbudgeten för 2024 uppgick till 93 mnkr och prognosen för helåret som lämnades i augusti visade på ett prognostiserat utfall på 64 mnkr. Utfallet för 2024 om 133 mnkr ger en prognosavvikelse på 69 mnkr, vilket främst förklaras av lägre pensionskostnader och lägre kostnader inom individ- och familjenämndens verksamheter än prognostiserat.

Budgetavvikelsen för helåret är 40 mnkr och hänför sig främst till högre skatteintäkter och generella statsbidrag, lägre avskrivningar och lägre räntekostnader kopplade till investeringar som inte har genomförts samt högre kostnader för köp av verksamhet, främst i individ- och familjeomsorgen.

⁴ Soliditeten mäter hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med egna medel.

Diagram 4. Finansiering av kommunens verksamheter under 2024 (procentuell andel)

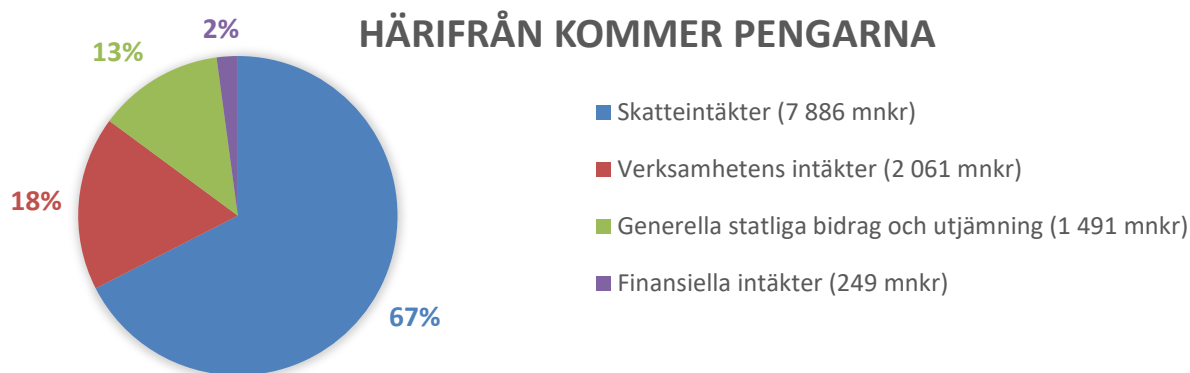

Diagram 5. Kostnadsfördelning mellan kommunens verksamheter under 2024 (procentuell andel)

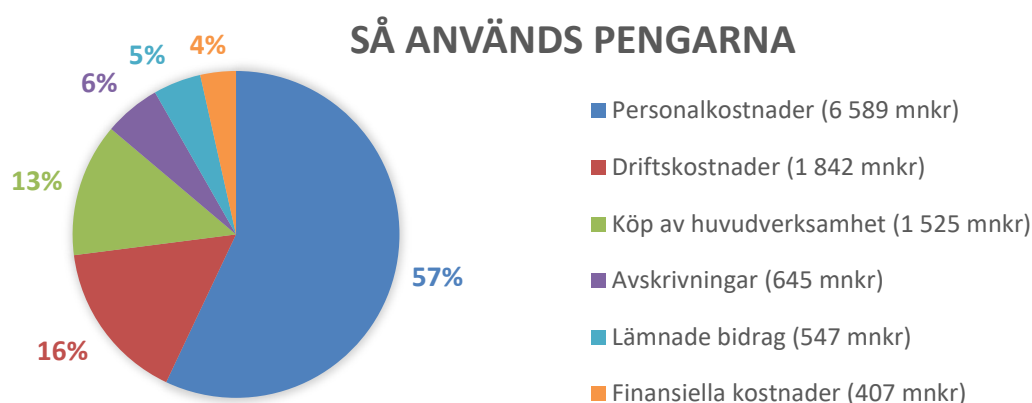
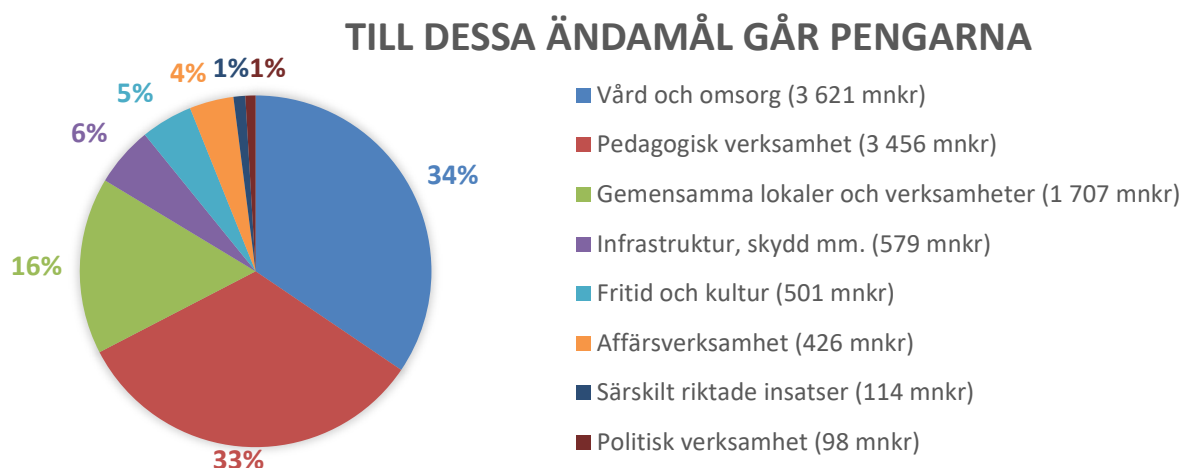

Diagram 6. Kommunens kostnader under 2024 (procentuell andel)

Den kommunala koncernen

Detta avsnitt är en översiktlig beskrivning av den kommunala koncernen och de enheter som ingår. Den kommunala koncernen i Umeå omfattar kommunstyrelsen, nämnder och kommunens bolag (bild 1). Umeå kommun samverkar med andra kommuner i fyra nämnder. Vilka principer för ägande som gäller för när kommunala företag konsolideras i den sammanställda redovisningen framgår av not 1, redovisningsprinciper.

Under 2024 har den kommunala koncernens sammansättning förändrats enligt följande:

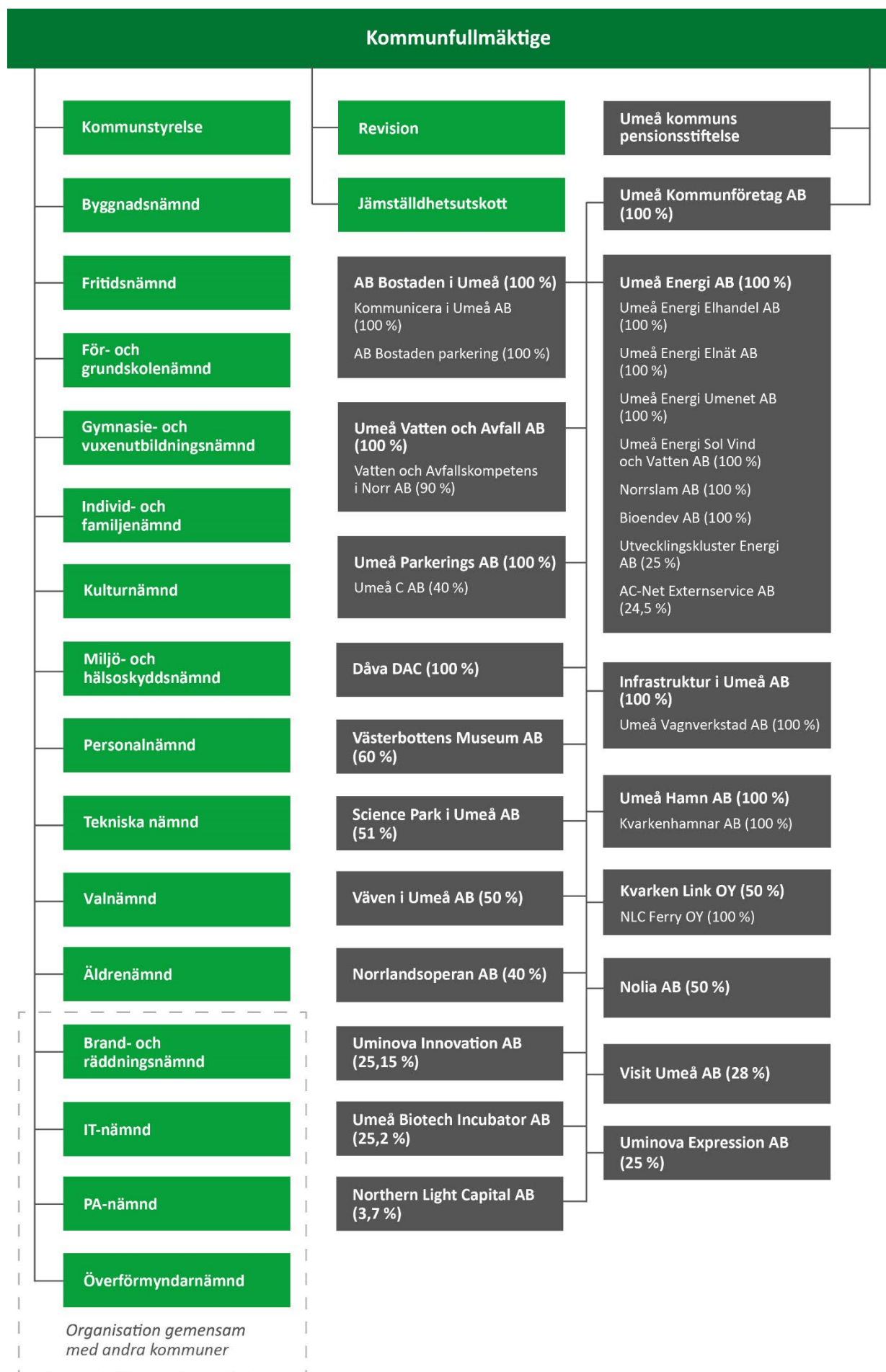
- Dåva Terminal AB fusioneras in i Infrastruktur i Umeå AB per 2024-12-30.
- Kompetensspridning fusioneras in i Umeå Kommunföretag AB per 2024-12-30.
- Kvarkenhamnar AB ägs till 100 procent av Umeå Hamn AB från och med 2024-12-30.

Umeå Folkets Husförening u. p. a. har bedömts inte vara ett kommunalt koncernföretag utifrån kriterier för betydande inflytande i LKBR. Umeå Folkets Husförening u. p. a. konsolideras därmed inte per 2024-12-31.

I bolag som kommunen inte äger själv fanns följande andra betydande ägare (med andelstal inom parentes) 31 december 2024:

- Vasa stad:
 - Kvarken Link OY (50 %)
- Region Västerbotten:
 - Norrlandsoperan AB (60 %)
 - Västerbottens Museum AB (40 %)
 - Science Park i Umeå AB (40 %)
 - Uminova Innovation AB (16,08 %)
 - Umeå Biotech Incubator AB (16 %)
- Umeå universitet genom Umeå Universitet Holding AB:
 - Science Park i Umeå AB (9 %)
 - Uminova Innovation AB (50,3 %)
 - Umeå Biotech Incubator AB (58,8 %)
 - Uminova Expression AB (75 %)
- Sveriges lantbruksuniversitet genom SLU Holding AB:
 - Uminova Innovation AB (8,46 %)
- Fort Knox Fastighets AB:
 - Väven i Umeå AB (50 %)
- Piteå kommun:
 - Nolia AB (50 %)
- Destination Umeå ekonomisk förening:
 - Visit Umeå AB (36 %)

Bild 1. Umeå kommunkoncern

Tabell 3. Kommunkoncernens bolag och verksamheter

Bolag	Verksamhet
Umeå Kommunföretag AB (UKF)	Umeå Kommunföretag AB är moderbolag för Umeå kommuns helägda bolag och för bolag som Umeå kommun äger med minst 25 procent. Bolaget ska också ombesörja upphandling av kollektivtrafik utifrån kommunfullmäktiges trafikplan och budget. Bolaget ska främja verksamhet för att utveckla unga entreprenörer i Umeå.
Umeå Energi AB	Umeå Energi AB:s uppgift är att främja kommunens utveckling och på kort och lång sikt, med stor miljöhänsyn, trygga uthållig energiförsörjning för Umeå kommuns invånare. Bolaget ansvarar för att öppna nät för eldistribution och bredband sköts kostnadseffektivt och har hög leveranssäkerhet. Bolaget ska ta en särskild roll för att vidareutveckla fördelar som en öppen och väl utbyggd infrastruktur kan ge Umeå; ur profil-, utvecklings- och näringslivsmässig synpunkt.
AB Bostaden i Umeå	AB Bostaden har som uppdrag att i Umeå kommun förvärva, avyttra, äga och förvalta fastigheter eller tomträtter, bygga och förvalta bostäder med hyresrätt, affärlägenheter och kollektiva anordningar.
Umeå Vatten och Avfall AB (Umeva)	Umeva äger och ansvarar för allmänna vatten- och avloppsanläggningar och återvinningscentraler i Umeå kommun. Bolaget tillhandahåller vatten- och avloppstjänster och sköter de delar av avfallshantering som faller under kommunens ansvar. Umeva har sedan 2016 gett uppdrag till Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin) att utföra samtliga uppgifter som Umeva utförde tidigare. Vakin ägs av Umeva, Vindeln Vatten och Avfall AB och Nordmaling Vatten och Avfall AB.
Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	Inab ska utveckla, marknadsföra och initiera till infrastrukturlösningar för miljövänligare transporter som omfattar logistiska lösningar för järnvägs-, fartygs- och vägtransporter. Bolaget äger och förvaltar resecentra Umeå C, Umeå Ö och Hörnefors med anknytning till Botniabanan och badhuset Navet. Bolaget ansvarar för att utveckla Umeå som ett logistiskt nav.
Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB (Dåva DAC)	Dåva DAC ansvarar för all kommunal deponiverksamhet i Umeå kommun och ska med den kommunala kompetensen och kommunalrättsliga principer driva Dåva avfallsanläggning på ett miljömässigt och företagsekonomiskt riktigt sätt, med inriktning att vara en regional och nationell resurs.
Umeå Parkerings AB (Upab)	Upab har som mål för verksamheten att tillhandahålla väl belägna och attraktiva parkeringsanläggningar, driva parkeringsrörelse och parkeringsövervakning. Bolaget ska även övervaka parkeringsvillkor i Umeå kommun som fastställs av tekniska nämnden.
Västerbottens Museum AB	Västerbottens museum ansvarar för kulturmiljöverksamheten i hela Västerbottens län och för att bevara, dokumentera, utforska, vårda och levandegöra regionens kulturarv, konst och konsthantverk. Verksamheten ska präglas av hög kunskap och kvalitet, mångfald, jämställdhet, attraktionskraft, tillgänglighet och god balans mellan historia, nutid och framtid. Museet ska verka för att en bred allmänhet tar del av regionens kulturarv.

Bolag	Verksamhet
Science Park i Umeå AB	Science Park i Umeå AB har i uppdrag att profilera satsningsområden så att universitetets forskning och universitetssjukhusets verksamheter tillsammans med start-ups, företag och aktörer i innovationssystemet gemensamt attraherar externa etableringar, investerare och utvecklingssamarbeten till området.
Umeå Hamn AB	Bolaget ansvarar för planerade investeringar i hamnområdet enligt Vision 2024. Dotterbolaget Kvarkenhamnar AB har till uppgift att bedriva hamnrörelse i Umeå, med ett brett utbud av tjänster för transport- och sjöfartsnärings behov.
Norrlandsoperan AB	Norrlandsoperan AB arbetar för att utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella operan, musiken, dansen och scenkonsten i regionen.
Nolia AB	Nolia AB bedriver kongress- och mässverksamhet och är ett kommunalt bolag som ägs av Piteå och Umeå kommun med femtio procent var. Bolagets verksamhet ska också bidra till ett ökat antal besökare och bidra till att stärka ägarkommunernas och regionens varumärke.
Väven i Umeå AB	Väven i Umeå AB äger och förvaltar fastigheten Väven som ligger i centrala Umeå. Lokalerna används både till kulturverksamhet och kommersiell verksamhet.
Kvarken Link OY	Bolaget har efter färdigställandet uppdraget att äga den nya färjan, Aurora Botnia. Färjan är världens mest miljövänliga fartyg i sin klass. Dotterbolaget NLC Ferry OY (Wasaline) bedriver rederiverksamheten och trafikerar sträckan Umeå–Vasa.

Privata utförare

Även privata utförare^{5 6} som inte är kommunala koncernföretag får uppdrag av kommunen, utifrån kommunallagens regler att lämna över kommunala angelägenheter. Umeå kommun anlitar privata utförare inom följande väsentliga områden. I tabellen redovisas belopp och andel av totalt utförd verksamhet:

Tabell 4. Andel privata utförare av kommunal verksamhet⁷

Köpt verksamhet	2024 (mnkr)	2024 (%)	2023 (mnkr)	2023 (%)
Vård och omsorg				
Hemtjänst	201	31	207	33
Särskilt boende ⁸	36	4	18	2
Insatser enligt LSS ⁹ /SFB ¹⁰	209	19	207	20
Färdtjänst och riksfärdtjänst	22	90	23	90
Vård för vuxna med missbruk	71	64	59	53
Barn- och ungdomsvård ¹¹	163	59	185	64
Infrastruktur, skydd med mera				
Gator, vägar och parker	62	25	83	33
Fastighet				
Fastighet (snöröjning, sandning, takskottning)	52	14	77	20
Pedagogisk verksamhet				
Vuxenutbildning	20	19	20	21

Andelen anlitade leverantörer har inte förändrats under året och leverantörerna är i allt väsentligt desamma. Omklassificering har gjorts utifrån SCB:s regelverk så att ungdomar som inte har missbruksproblematik redovisas bland HVB-kostnader inom Särskilt boende (tidigare redovisat inom Barn- och ungdomsvård), vilket gör att andelen förändrats under året för Särskilt boende respektive Barn- och ungdomsvård.

Inom *Vård för vuxna med missbruk* har volymen ökat vilket förklaras av att brukare som tidigare fått insatser inom Barn- och ungdomsvård har blivit äldre och därmed övergått till Vård för vuxna med

⁵ En privat utförare är en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet (kommunallagen 10:7). I Umeå kommun används begreppet externa utförare.

⁶ Kommunfullmäktige beslutade 25 oktober 2021 att anta nya riktlinjer för styrning och uppföljning av externa utförare, där nämndernas ansvar för styrning och uppföljning av externa utförare framgår.

⁷ I tabellen redovisas andelen köpt verksamhet från leverantörer som kommunen har gjort inköp av under 2022 eller 2023 i förhållande till den verksamhet som bedrivs av kommunen. Tabellen är uppdelad på de olika verksamheter där privata utförare anlitas. Verksamheter med mindre köpt verksamhet än 15 mnkr tas inte med i tabellen.

⁸ Omklassificering utifrån SCB:s regelverk så att ungdomar som inte har missbruksproblematik redovisas bland HVB-kostnader inom Särskilt boende (tidigare redovisat som Barn- och ungdomsvård), vilket gör att andelen förändrats under året för Särskilt boende respektive Barn- och ungdomsvård.

⁹ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

¹⁰ Socialförsäkringsbalken (SFB)

¹¹ Omklassificering utifrån SCB:s regelverk så att ungdomar som inte har missbruksproblematik redovisas bland HVB-kostnader inom Särskilt boende (tidigare redovisat som Barn- och ungdomsvård), vilket gör att andelen förändrats under året för Särskilt boende respektive Barn- och ungdomsvård.

missbruk. Motsvarande minskning har skett inom *Barn- och ungdomsvård*. Totalt inom dessa grupper har en nettominskning skett.

När det gäller *Gator, vägar och parker* samt *Fastighet* påverkas köpt volym och andel av varierande omfattning av vinterväghållning mellan åren, vilken beror på varierande snö- och isförhållanden.

Avtalssamverkan

Genom avtalssamverkan kan en kommun eller en region överlåta utförandet av sina uppgifter till en annan kommun eller en annan region.

Kommunens nämnder ska lämna upplysning om väsentliga förändringar avseende avtalssamverkan till kommunstyrelsen. Den enda förändring som inrapporterats för 2024 avser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som under 2024 ingått primäravtal med Vännäs kommun, Vindelns kommun, Robertsfors kommun, Nordmalings kommun och Bjurholms kommun avseende gymnasieutbildning. Dessa avtal ska säkerställa ett nära och effektivt samarbete inom gymnasieskolans verksamhet, där elevunderlaget och utbildningsutbudet optimeras för regionens behov. Utöver primäravtalen har sekundäravtal tecknats med övriga kommuner i Västerbottens län. Syftet med dessa avtal är att möjliggöra en bredare samverkan och ge elever inom regionen tillgång till utbildningar som inte erbjuds i deras hemkommun, vilket bidrar till en likvärdig tillgång till utbildning i hela länet.

Samtliga avtal representerar en strategisk samverkan av stor betydelse för att möta utbildnings- och samhällsbehoven på regional nivå.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Här beskrivs förhållanden som inte redovisas i resultat- och balansräkning, bland annat analys av väsentliga risker och i förekommande fall osäkerhetsfaktorer för gjorda uppskattningar och bedömningar och vidtagna åtgärder. Avsnittet innehåller även upplysningar om finansiella risker, hur de hanteras och upplysningar om totala pensionsförpliktelser för kommunkoncernen och kommunen.

Omvärlds- och verksamhetsrisker

Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för risker inom framför allt följande områden: ekonomisk konjunktur på nationell, regional och lokal nivå, demografiska förändringar, förändringar i skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag, försörjningskvotens långsiktiga utveckling och kompetensförsörjningens utveckling.

Konjunkturrelaterade risker

Inflationen har avtagit under 2024, men även om inflationen sjunker kommer den högre prisnivån att bestå. Riksbankens inflationsmål på 2 procent väntas nås 2025 men det kvarstår fortfarande stor osäkerhet och risken för inflationsdrivande åtgärder på det handelspolitiska området bedöms ha ökat väsentligt.

Det reala skatteunderlaget för riket som helhet bedöms öka 2025. För Umeå kommuns räkning utvecklas skatteintäkterna enligt prognos relativt väl i nominella tal under planeringsperioden 2026–2028. Prognosen visar på stark utveckling av skatteunderlaget under 2026–2027, ungefär i linje med historiska genomsnitt. Men, realt sett är utvecklingen svagare än den historiska trenden.

I grunden är bedömningen av perioden 2025–2027 neutral med viss osäkerhet när det gäller inflation och effekter av handelspolitiska åtgärder. Nuvarande bedömning är att konjunkturen vänder uppåt under 2025 för att ta ytterligare fart under 2026–2027. Konjunkturuppgången är framför allt driven av hushållens konsumtion samtidigt som exportindustrin fortfarande utvecklas svagt. Norra Sveriges konjunktur bedöms starkare än övriga Sverige och Umeås starka branschbredd och stora offentliga sektor skapar i vanlig ordning motståndskraft mot starka svängningar.

Risken hanteras genom informationsinhämtning och åtgärder för att minska osäkerhet och stabilisera beslutskapacitet på olika nivåer i kommunen.

Demografiska förändringar

De senaste tio åren har Sveriges befolkning ökat med drygt 804 000 personer. Det motsvarar en ökning på 8,35 procent eller en årlig tillväxttakt på 0,89 procent. SCB prognosticerar en fortsatt ökning av rikets befolkning, men i en lägre takt än i tidigare prognoser. År 2035 beräknas

Sveriges folkmängd ha ökat med 300 000. Det motsvarar en ökning med 2,9 procent eller 0,24 procent per år.

Under 2024 påverkades Umeå kommuns befolkningstillväxt av i huvudsak två faktorer; ett lågt antal födda och Skatteverkets avregistreringar av utvandrare som inte har rapporterat sin flytt till Skatteverket. Under 2023 var antalet födda rekordlångt och under 2024 års fortsätter utvecklingen med ett lågt antal födda. Den sjunkande inflationen under 2024 ligger nu lägre än Riksbankens mål 2 procent vilket påverkar framtidsutsikterna för många hushåll. Förbättrade ekonomiska förutsättningar bedöms få en viss positiv inverkan på antalet födda.

Inbromsning i befolkningstillväxt på det nationella planet påverkar även Umeå. Risken består i hur väl kommunen klarar av att ställa om till förändrade planeringsförutsättningar. Risken hanteras genom kontinuerlig komplettering av befintliga underlag för planering och bevakning av demografiska förändringar.

Risk för förändringar i skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag

Umeå kommun baserar sin prognos över skatteintäkter och statsbidrag på regeringens prognos över skatteunderlagets utveckling och på Umeå kommuns egen befolkningsprognos och antaganden dessa två prognoser vilar på. Osäkerhet som konjunktur- och inflationsutveckling medför även risk för osäkerhet i kommunens prognoser över skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag. Risken hanteras genom kontinuerlig uppföljning och komplettering av befintliga underlag för planering och fortlöpande bevakning av förändringar i skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag.

Risker relaterade till försörjningskvotens långsiktiga utveckling

Försörjningskvoten uttrycker hur många personer varje person i arbetsför ålder förväntas försörja. För i stort sett samtliga Sveriges kommuner ökar försörjningskvoten fram till 2040, framför allt beroende på att andelen som är 65 år eller äldre ökar. I 40 procent av Sveriges regioner ökar även andelen i åldrarna 0–19 år. Även i Umeå bedöms försörjningskvoten långsiktigt öka, men till väsentligt lägre nivåer än i övriga kommuner. Förändringar i försörjningskvoten kan medföra viss risk för att behovet av kommunens verksamheter långsiktigt ökar i högre takt än kommunens intäkter. Risken hanteras genom komplettering av befintliga underlag för planering och bevakning av kort- och långsiktiga demografiska förändringar.

Risker relaterade till kompetensförsörjning

De senaste åren har präglats av tilltagande kompetensbrist då arbetsmarknadens utveckling i Västerbotten har varit mycket god. Faktorer som ett starkt befintligt näringsliv, god konjunktur, tillkomst av nya arbetsplatser och viss rörelse mellan branscher har lett till gynnsamma förhållanden.

De stora skillnader som fanns tidigare mellan norra och södra Sverige har förstärkts ytterligare under året. Ökningen av arbetslösheten har varit relativt stor i södra delen av riket och i storstads länen.

Flera av länen i landets norra delar har redan i utgångsläget en relativt låg arbetslöshetsnivå. Under december månad 2024 uppgår arbetslösheten i Västerbottens län till 4,4 procent, det vill säga väsentligt under det nationella genomsnittet på 7,1 procent.

I Västerbottens län har även långtidsarbetslösheten minskat under det senaste året. Under perioden var 1,2 procent av arbetskraften i Västerbottens län långtidsarbetslös, jämfört med 2,7 procent i riket. Samtidigt har Västerbottens län och Umeå en fortsatt högre sysselsättningsgrad än riksgenomsnittet. Det vill säga en större andel av den presumtiva arbetskraften är redan en del av arbetskraften än i övriga Sverige. Med redan hög sysselsättningsgrad, låg arbetslöshet och minskande långtidsarbetslöshet finns väsentlig risk för kraftigt försvårad arbetskraftsbrist när konjunkturen vänder. Det riskerar att påverka både företagens tillväxtmöjlighet, kommunens möjlighet att kompetensförsörja egna verksamheter och ökande kostnader inom löneområdet.

Risker relaterade till kompetensförsörjning hanteras genom planering och genomförande av åtgärder för att tillgodose kommunens kort- och långsiktiga behov av kompetens.

Risker relaterade till prisutveckling och tillgänglighet till resurser

Koncernen står inför stora framtida investeringar primärt i infrastruktur som Umeås tillväxt skapar. Omvärldsläge och osäkerhet när det gäller handelspolitiska åtgärder kan påverka både prisutveckling och tillgänglighet till resurser.

Risken hanteras genom bevakning och beredskap för att hantera eventuella avvikelser.

Finansiella risker och riskhantering

Finanspolicy för Umeå kommunkoncern beskriver övergripande ramar som ska genomsyra den finansiella verksamheten i kommunen och kommunens majoritetsägda bolag. Policyn detaljeras sedan genom regler och riktlinjer fastställda av kommunfullmäktige.

Finansverksamhet bedrivs i Umeå kommuns internbank som är kommunkoncernens gemensamma kontakt mot de finansiella marknaderna.

Utöver den skuldportfölj som finns i internbanken, finns det för Umeå Kommunföretag AB, Umeå Energi AB och Kvarken Link OY bolagsspecifika externa lån.

Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk samt kredit- och likviditetsrisk.

Ränterisk

Per 31 december 2024 uppgick Umeå kommuns internbanks skuldportfölj till 10 408 (9 756) mnkr, medan de räntebärande finansiella tillgångarna uppgick till 0 (0) mnkr. Nettoskulden uppgick per balansdagen sålunda till 10 408 (9 756) mnkr. Nettoskulden har ökat till följd av under året genomförda investeringar i infrastrukturprojekt och byggnation av skolor och bostäder.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 1 874 (1 446) mnkr per 31 december 2024, medan kommunens räntebärande finansiella tillgångar vid samma tidpunkt uppgick till 0 (0) mnkr. För kommunen uppgick sålunda nettoskulden per 31 december 2024 till 1 874 (1 446) mnkr.

Upplåningen i den kommunala koncernen löper med rörlig ränta. Ränteswappar används för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen. Per balansdagen hade den kommunala koncernen utestående ränteswappar med ett sammanlagt nominellt belopp om 8 955 (8 785) mnkr, varav framtidsstartade swappar uppgår till ett nominellt belopp om 1 100 (1 600) mnkr.

Enligt finanspolicyn ska den genomsnittliga räntebindningstiden på externa räntebärande skulder inte understiga 3 år eller överstiga 6 år. Per 31 december 2024 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden för internbankens upplåning till 0,1 (0,1) år exklusive ränteswappar. Med beaktande av ränteswappar uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 3,8 (4,3) år.

Finansieringsrisk

Enligt finanspolicyn får inte mer än 50 procent av låneskulden förfalla inom en 12-månadersperiod. Givet skuldens sammansättning per balansdagen förfaller maximalt 47 (47) procent av internbankens låneskuld inom en 12-månadersperiod.

Enligt finanspolicyn ska likvida medel samt tillgängliga och outnyttjade kreditfaciliteter uppgå till minst 300 mnkr i kommunen. Per 31 december 2024 uppgick tillgängliga outnyttjade kreditfaciliteter till 499 (667).

Kredit- och likviditetsrisk

Vid affärssuppgörelser som avser lån, derivat och extern placering av likvida medel ska motpartens långa kreditvärdighet hos kreditvärderingsinstitutet Moody's vara lägst A2 eller hos Standard & Poor's lägst A-.

Väsentliga finansiella risker och riskhantering i kommunkoncernen beskrivs i tabell 5 och gäller även för de minoritetsägda bolagen (ägarandel 50 procent eller mindre).

Tabell 5. Finansiella risker

Finansiell risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Ränterisk	Risk att räntorna går upp och räntekostnaderna stiger	Kommunkoncern-övergripande	Ingår avtal om räntesäkringar enligt regler och riktlinjer för finansiell verksamhet
Finansieringsrisk	Risk att inte ha tillgång till nödvändig finansiering	Kommunkoncern-övergripande	Medlemskap i Kommuninvest
Kredit- och likviditetsrisk	Risk att motparten inte kan fullgöra sina förpliktelser	Kommunkoncern-övergripande	Ingår avtal endast med motparter med hög och lång kreditvärdighet, hos Moodys lägst A2 eller S & P lägst A-

Finansiell risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Valutarisk	Umeå kommun har gentemot EIB borgat för Kvarken Link OY:s lån i euro för ny färja.	Kvarken Link OY	Borgen hanteras inom ramen för internbankens löpande uppföljning, utifrån bolagsstyrelsens signaler.

Upplysning om pensionsförpliktelser

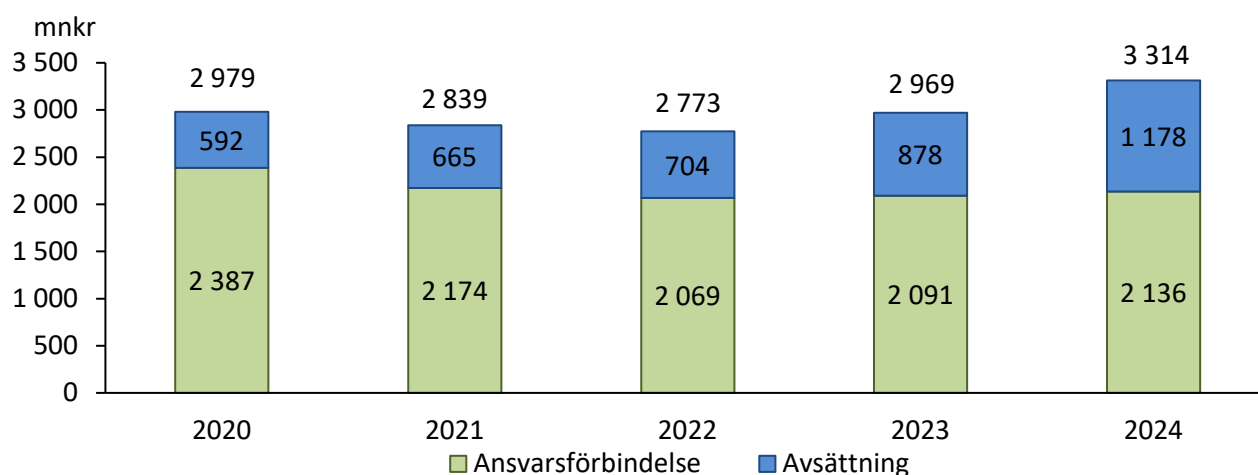
Kommunen har pensionsförpliktelser¹² som uppgår till 3 314 mnkr (2 969 mnkr). I kommunens bolag redovisas pensioner som en kostnad när de tjänas in. Pensionsförpliktelserna i kommunens bolag tryggas genom en pensionsstiftelse och genom försäkringslösning.

Kommunens pensionsförpliktelser redovisas sedan 1998 enligt blandmodellen, vilket innebär att

1. intjänade pensioner före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och kostnadsförs först i samband med utbetalning, förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 2 136 mnkr (2 091 mnkr)
2. förmånsbestämd ålderspension (FÅP)¹³, och även särskild avtalspension och visstidspensioner som har tjänats in från och med 1998, kostnadsförs löpande och redovisas som avsättning, förpliktelsen som redovisas som avsättning uppgår till 1 178 mnkr (878 mnkr).

Kommunen följer Rådet för kommunal redovisnings rekommendation, RKR R10 Pensioner, när det gäller värdering och upplysningar om kommunens pensionsförpliktelser.

Diagram 7. Pensionsförpliktelser inklusive ansvarsförbindelse, utveckling i kommunen

Kommunens totala pensionsförpliktelse har ökat med 345 mnkr inklusive särskild löneskatt jämfört med föregående år. Pensionsskuldens utveckling den senaste femårsperioden framgår av

¹² Pensionsförpliktelse är en juridiskt bindande skyldighet att utbetala pension i enlighet med kollektivavtal eller andra avtal och utfästelser. Pensionsförpliktelsen omfattar pensioner som redovisas som ansvarsförbindelse och avsättning och inkluderar särskild löneskatt.

¹³ Förmånsbestämd ålderspension (FÅP) är pension för personer som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp.

ovanstående diagram. Under denna period har pensionsförpliktelsen ökat på totalen med 335 mnkr (11 procent). Ökningen har skett i och med att ansvarsförbindelsen har minskat med 251 mnkr (11 procent) samtidigt som avsättningen har ökat med 586 mnkr (99 procent).

Tabell 6. Pensionsförpliktelser i Umeå kommun¹⁴

Pensionsförpliktelser (mnkr)	Umeå kommun	
	2024	2023
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) Avsättning inklusive särskild löneskatt	1 178	878
b) Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	2 136	2 091
Summa pensionsförpliktelse i balansräkningen	3 314	2 969
varav pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	58	53
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	183	191
Summa pensionsförpliktelser inklusive försäkring och stiftelse	3 498	3 160
Förvaltade pensionsmedel, marknadsvärde		
Pensionsförsäkringskapital	215	212
varav överskottsmedel	0	0
Marknadsvärde pensionsstiftelse	191	183
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel i kommunen (egen förvaltning)	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	406	395
Finansiering		
Återlånade medel	3 092	2 765
Konsolideringsgrad (%)	12	13

För att trygga pensioner för tidigare anställda i Umeå kommun (födda före 1936) och deras efterlevande bildade kommunen en pensionsstiftelse år 2010. En extern förvaltare sköter förvaltningen av pensionsstiftelsernas kapital.

Kommunen har möjlighet att årligen begära gottgörelse från pensionsstiftelsen för att täcka föregående årskostnad för utbetalning av pensioner till stiftelsens destinatärer¹⁵. Gottgörelse kan begäras när stiftelsens förmögenhet (marknadsvärde) överstiger pensionsåtagandet. Under året har gottgörelse utbetalats till kommunen (11,5 mnkr). Pensionsstiftelsens marknadsvärde 2024-12-31 uppgår till 191 mnkr (183 mnkr). Ansvarsförbindelsen för den berörda åldersgruppen uppgår till 58 mnkr (53 mnkr) inklusive löneskatt.

Kommunen genomförde år 2005 en försäkringslösning för före detta anställda födda åren 1940–1941 och under 2021 en partiell inlösen av pensioner för anställda födda åren 1959–1962. Pensionsförsäkringslösningarna reducerar pensionsförpliktelserna i kommunens ansvarsförbindelse.

¹⁴ Konsolideringsgrad är andel av pensionsförpliktelser som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel.

¹⁵ Destinatarer är den grupp individer som stiftelsen är bildad för att främja.

Händelser av väsentlig betydelse

Här beskrivs händelser av väsentlig betydelse för kommunkoncernen och kommunen som har inträffat under 2024 eller efter årets utgång.

Händelser av väsentlig betydelse under året

Ett generellt högre kostnadsläge för tidigare års höga inflation krävde anpassningar i kommunkoncernens verksamheter under 2024. Bedömningen är att det får påverkan även kommande år.

En organisationsförändring har gjorts från 1 januari 2024 som innebär att avdelningen för strategisk utveckling med cirka 35 medarbetare flyttas från byggnadsnämndens verksamhet till stadsledningskontoret.

Under året har Thoren Arena förvärvats för 260 mnkr. För att genomföra förvärvet beviljades kommunstyrelsen extra investeringsmedel av kommunfullmäktige i april 2024.

Hamnverksamheten i Umeå och Vasa, som tidigare har bedrivits gemensamt i bolaget Kvarkenhamnar AB, har delats och Vasa hamn har lyfts ut vid årsskiftet. Den svenska delen ägs efter det av ett helägt dotterbolag till Umeå Hamn AB.

Kvarkentrafiken har i statsbudgeten och regeringsprogrammet i Finland beviljats ett årligt stöd om 2 miljoner euro fram till 2028, men det har ännu inte konkretiserats till ett stödbeslut av trafikministeriet. Någon intäkt har därför inte redovisats under 2024.

Kommunen har inga pågående betydande rättstvister.

För att se den totala effekten av ovanstående händelser bör flera delar av årsredovisningen beaktas.

Händelser av väsentlig betydelse efter årets slut

Några händelser av väsentlig betydelse efter årets slut har inte identifierats.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I detta avsnitt lämnas information om väsentliga aspekter av styrning, uppföljning och intern kontroll för kommunkoncernen och kommunen.

Den kommunala koncernen omfattar kommunstyrelsen, kommunens nämnder och kommunägda bolag. I avsnittet "Den kommunala koncernen" finns en organisationsöversikt som visar hur Umeå kommunkoncern är organiserad.

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2023 inriktningsmål, finansiella och personalpolitiska mål, investeringsbudget, budgetramar och tilläggsuppdrag för 2024. Kommunens nämnder har under året vid delårs- och årsbokslut redovisat status för grunduppdrag samt mål och tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har fastställt för 2024. Kommunens och kommunkoncernens resultat och finansiella ställning återrapporteras till kommunfullmäktige vid delårs- och årsbokslut.

Väsentliga förändringar av styrning av den kommunala koncernen under 2024

Utveckling av styrning

Med anledning av förändringar i författning och behov av förtydligad ansvarsfördelning fattade kommunfullmäktige under året beslut om revidering av reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder. Revideringen ska säkra samtliga nämnders generella ansvar för civil beredskap (krisberedskap och civilt försvar) och stärka arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.

Kommunfullmäktige fattade beslut om en riktlinje för god ekonomisk hushållning med syfte att tydliggöra grundläggande principer för och definiera vad som avses med god ekonomisk hushållning. Riktlinjen utgör grund för kommunfullmäktiges styrning av kommunal verksamhet oavsett verksamhetsform. Den kommer att föranleda översyn av en rad styrdokument under 2025 så att principerna integreras i alla delar av styrningen.

Under våren 2024 fastställde kommunfullmäktige en ny riktlinje för rådgivande organ. Förslaget till riktlinje är ett resultat av ett uppdrag från kommunstyrelsen till stadsledningskontoret att utreda och belysa behov av utveckling och reglering för att öka och tydliggöra kommuninnevånarnas möjligheter att delta, vara delaktiga, vara med och skapa och bestämma i kommunens och stadens utveckling.

Ett program för hållbar landsbygdsutveckling fastställdes av kommunfullmäktige under året. Det är en revidering och utveckling av det tidigare programmet från 2018. Målformuleringarna från 2018 kvarstår, men ett antal utpekade prioriteringar identifierades som tar sikte på 2030.

Kommunstyrelsen fattade beslut om en konkretiserad plan för kapacitetshöjning civil beredskap 2024–2026. Planen bygger på kommunfullmäktiges plan för civil beredskap som antogs 2023 och är ett led i att stärka kommunens beredskap i enlighet med förändrad lag och förändrade förutsättningar i vår omvärld. Kommunstyrelsen antog också en kollektivtrafikplan för 2024–2027 som ska överlämnas till den regionala kollektivtrafikmyndigheten (Regionala utvecklingsnämnden

inom Region Västerbotten). Kollektivtrafikplanen behandlar den del av all trafik i kommunen/regionen som är allmän kollektivtrafik och beställs via kollektivtrafikmyndigheten.

Kommunstyrelsen beslutade också om en revidering av riktlinjen för styrande dokument. Syftet med revideringen är att säkerställa en enhetlig process för hur ett politiskt styrdokument ska beredas, beslutas, genomföras, följas upp och revideras/fasas ut. Det är ett sätt att kvalitetssäkra arbetet med styrdokument på politisk nivå.

Mer information om beslutade styrdokument finns i bilaga 6; Beslutade förändringar styrdokument 2024.

Intern kontroll

Nämndernas arbete med intern kontroll regleras av lag och av riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt för hur intern styrning och kontroll ska bedrivas. Kommunstyrelsen lämnar anvisningar till kommunens nämnder för hur arbetet med intern kontroll ska genomföras.

Den årligen återkommande processen går till så att förvaltningschef förbereder nämndens internkontrollarbete, nämnden tar fram kontrollområden och genomför riskanalys/riskvärdering, förvaltningschef eller motsvarande upprättar förslag till intern kontrollplan med åtgärder som tillsammans med kontrollområden och riskanalys fastställs av nämnd. Förvaltningschef eller motsvarande ansvarar för att genomföra internkontrollplanens åtgärder och rapportera status i internkontrollarbetet till respektive nämnd. Nämnden godkänner uppföljning.

Kommunstyrelsen kontrollerar inom ramen för sin uppsiktsplikt att respektive nämnd har fastställt kontrollområden, riskanalys, internkontrollplan och genomfört uppföljning. Kommunstyrelsen ska enligt plan behandla uppföljning av nämndernas arbete med intern kontroll vid sitt sammanträde i april och därmed bedöma om nämndernas arbete med intern styrning och kontroll har varit tillräckligt och ändamålsenligt under 2024.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I detta avsnitt finns en utvärdering av om kommunfullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. I avsnittet finns även en analys av kommunkoncernens ekonomiska resultat och ställning, inklusive en analys av budgetavvikelse.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

I kommunfullmäktiges beslutade riktlinjer om budget- och investeringsprocessen och i planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2024 framgår ekonomiska riktlinjer, tilläggsuppdrag, finansiella mål för god ekonomisk hushållning och regler för hantering av resultatutjämningsreserv. Där definieras god ekonomisk hushållning och beskrivs hur god ekonomisk hushållning ska uppnås för kommunen:

”God ekonomisk hushållning innebär att både kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga grunduppdrag uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer”. Det genomförs så här:

- Umeå kommuns verksamhet styrs av kommunfullmäktige genom grunduppdrag, mål och budgetramar för drift och investeringar. Av kommunfullmäktige fastställd budgetram för nämnd innefattar medelstilldelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet.
- Nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram ska, om underskottet uppgår till mer än 1 mnkr, snarast redovisa en pris- och tidsatt åtgärdsplan till kommunstyrelsen och vidta åtgärder som krävs för att uppnå en budget i balans.
- De i planeringsdirektiv, budget och verksamhetsplan angivna grunduppdragen och målen ska följas upp under budgetåret och slutligt avrapporteras i bokslut/verksamhetsrapporter.
- Den ekonomiska planeringen ska utgå från försiktighetsprincipen, med säkerhet i antaganden som en viktig grundförutsättning.
- Överskott är en nödvändig förutsättning för att finansiera framtida investeringar.
- Verksamheternas nettokostnader får inte öka snabbare än skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och finansnetto.
- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Umeå kommun har god ekonomisk hushållning och följer kommunallagens krav på budget i balans. Nämnderna har detta ansvar i sitt område och inom ramen för sin budget.
- Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lag och myndighetskrav prioriteras. Alla större förändringar av verksamheten ska kostnadsberäknas (kalkyleras) och resursavstämmas innan förändringarna genomförs.
- Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras.

Kommunfullmäktige har beslutat om grunduppdrag, inriktningsmål, personalpolitiska mål, tilläggsuppdrag och finansiella mål för kommunen. Några kommunkoncernövergripande finansiella mål har inte satts upp i planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2024.

I december 2024 fastställde kommunfullmäktige riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Arbete med att implementera de nya riktlinjerna och ta fram förslag till finansiella mål på kort och lång sikt pågår. Nedanstående bedömning baseras på riktlinjer som var giltiga för 2024.

Här följer kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning per sista december. Därefter följer en analys av den kommunala koncernens resultat och ekonomiska ställning.

Uppföljning av verksamhetens mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Vid årsbokslutet görs en uppföljning av nämndernas grunduppdrag och uppfyllelse för fyra inriktningsmål, tre personalpolitiska mål och åtta tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har fastställt i planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2024. De personalpolitiska målen följs upp i avsnittet Väsentliga personalförhållanden. Uppföljning görs genom en sammanvägd bedömning utifrån nämndernas och styrelsens rapportering per sista december 2024.

Grunduppdrag

Grunduppdraget förtydligar det kommunala ändamålet för respektive nämnd samt nämndens roll och ansvar. Kommunfullmäktige ansvarar för att fastställa grunduppdrag till nämnd.

Uppföljning sker genom att respektive nämnd, inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning, lämnar rapport med bedömning av hur väl de har lyckats med sitt grunduppdrag. För året har 12 av 16 nämnder bedömt att uppdraget uppfylls i hög grad, medan fyra nämnder har bedömt att det uppfylls i viss grad. Mer detaljerad information finns i bilaga ”Rapportering av nämndernas grunduppdrag” (bilaga 2).

Tabell 7. Nämndernas bedömning av grunduppdraget januari–december 2024

Nämnd	Bedömning
Kommunstyrelsen	i hög grad uppfyllt
Byggnadsnämnden	i viss grad uppfyllt
Fritidsnämnden	i hög grad uppfyllt
För- och grundskolenämnden	i hög grad uppfyllt
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	i hög grad uppfyllt
Individ- och familjenämnden	i hög grad uppfyllt
Kulturnämnden	i hög grad uppfyllt
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	i viss grad uppfyllt
Personalnämnden	i hög grad uppfyllt
Tekniska nämnden	i hög grad uppfyllt
Valnämnden	i hög grad uppfyllt
Äldrenämnden	i hög grad uppfyllt
Brand och räddningsnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt

Nämnd	Bedömning
IT-kapacitetsnämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
PA-nämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
Överförmyndarnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer. Styrningen inom inriktningsmålen samlas i tre program¹⁶. Inriktningsmålen följs upp genom rapportering av utveckling inom programmen (bilaga 4) och bedömning av målen utifrån om arbetet går enligt plan, om mer arbete krävs eller om kommunen behöver göra mycket mer.

Bedömningen i programrapporten visar att kommunen gör tillräckligt för ett av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål, för två krävs mer arbete och för ett behöver kommunen göra mycket mer.

Tabell 8. Bedömning av arbete för att uppnå inriktningsmål från kommunfullmäktige

Inriktningsmål	Bedömning
Mål 1: Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.	mer arbete krävs
Mål 2: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden.	mer arbete krävs
Mål 3: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.	vi gör tillräckligt
Mål 4: Umeå ska vara klimatneutralt till 2040.	vi behöver göra mycket mer

Tilläggsuppdrag

När det gäller de åtta tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har tilldelat nämnderna är tre genomförda och fem delvis genomförda.

Tabell 9. Utfall för kommunfullmäktiges tilläggsuppdrag till nämnder

Tilläggsuppdrag	Bedömning januari–december
Tilläggsuppdrag: 2023:1 Omställning	genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:2 Samverkan	delvis genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:3 Klimatpolitiskt råd	genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:4 Fotbollstält	delvis genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:5 Turtäthet	delvis genomfört
Tilläggsuppdrag 2022:9 Kulturskolans behov av långsiktiga lokaler	genomfört
Tilläggsuppdrag 2022:11 Revidering upphandlingspolicyn	delvis genomfört
Tilläggsuppdrag 2021:8 Välfärds kriminalitet	delvis genomfört

Utöver grunduppdrag och inriktningsmål, personalpolitiska mål och tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har fastställt i anslutning till planeringsförutsättningar och budget har

¹⁶ Program tillväxt, Program social hållbarhet och Program klimatneutrala Umeå 2040

kommunfullmäktige också fastställt ett stort antal mål, uppdrag och aktiviteter i anslutning till fristående planer, program och strategier (över 300 mål och över 400 aktiviteter). Ett arbete pågår sedan några år för att se över och minska antalet mål och det kommer att intensifieras under 2025 i enlighet med tilläggsuppdrag 2024:1.

I kommunkoncernens bolag görs ingen sammanställd uppföljning av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det åligger respektive bolag att följa upp sina egna mål och riktlinjer. Med anledning av det stora antalet mål och att sammanställd uppföljning saknas från kommunens bolag kan heller ingen bedömning göras om god ekonomisk hushållning uppnås på koncernnivå.

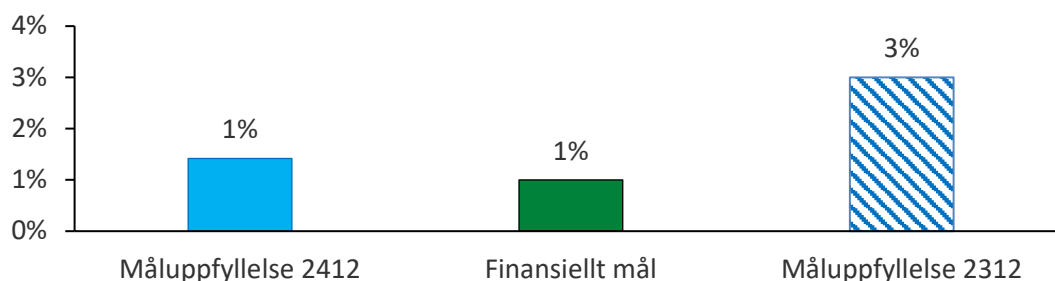
Uppföljning av kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har satt upp ett finansiellt mål för 2024. Här beskrivs mål och måluppfyllelse:

Tabell 10. Uppföljning av finansiella mål

Nr	Mål	Måluppfyllelse 2024	Motivering/kommentar
8	Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till 1 procent 2024 och 1 procent 2025–2027.	Helt uppfyllt	Resultatet per 31 december uppgår till 133 mnkr och skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning till 9 377 mnkr. Det ger ett utfall per 31 december på 1,4 procent, vilket gör att målet för 2024 uppnås.

Diagram 8. Uppfyllelse av finansiellt mål nr 8

För 2024 utgör kommunens resultat drygt 1 procent av periodens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning och därmed uppfyller kommunen det finansiella målet på 1 procent. I kommuner med 100 000–199 999 invånare uppgick resultatet (2023) i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning i genomsnitt till 4,1 procent. I Sveriges samtliga kommuner uppgick resultatet i genomsnitt till 2,4 procent (2023). Det uppsatta målet om 1 procent är inte på en tillräcklig nivå för att långsiktigt kunna täcka kommunens finansiering av investeringar. I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2025 är resultatmålet höjt till 2 procent.

Bedömning av god ekonomisk hushållning för 2024

Uppföljning av nämndernas *grunduppdrag* för perioden januari–december visar att 12 av 16 nämnder bedömer att grunduppdraget uppfylls i hög grad och fyra nämnder att det uppfylls till viss grad.

Den samlade uppföljningen av kommunfullmäktiges *inriktningsmål* under perioden visar att inom ett av inriktningsmålen gör kommunen tillräckligt. För två mål krävs mer arbete och för ett av inriktningsmålen kommer mycket mer arbete att krävas.

För kommunfullmäktiges tre *personalpolitiska* mål bedöms arbetet för samtliga gå enligt plan.

Av totalt åtta *tilläggsuppdrag* är tre genomförda och fem delvis genomförda.

Kommunfullmäktiges finansiella mål (resultatmålet) uppnås för 2024.

För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunfullmäktiges fastställda definition ska kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga grunduppdrag uppnås.

Kommunstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att god ekonomisk hushållning delvis nås för kommunen och kommunkoncernen för helåret 2024.

Resultat och ekonomisk ställning

Utvärdering av Umeå kommuns finansiella resultat och ställning utgår från koncernperspektivet med nedbrytning på kommunen.

Kommunkoncernens resultat jämfört med föregående år

Kommunkoncernens redovisade resultat 2024 uppgår till 304 mnkr (441 mnkr), en minskning med 137 mnkr i jämförelse med föregående år. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 373 mnkr (cirka 5 procent).

Verksamhetens intäkter har ökat med 286 mnkr, vilket främst beror på bidrag för förpackningsinsamling som har tillkommit under året och minskade intäkter från kraftverksamheten som en konsekvens av lägre elpriser jämfört med föregående år.

Verksamhetens kostnader har ökat med 624 mnkr, vilket främst beror på förväntade löne- och kostnadsökningar och fortsatt hög inflation som ger högre drifts- och pensionskostnader.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 345 mnkr (cirka 4 procent). Ökningen beror huvudsakligen på att den positiva utvecklingen av skatteunderlaget under året har genererat högre skatteintäkter.

Umeå Energi AB ökade intäkterna under året med 26 mnkr till 1 761 mnkr (1 735 mnkr). Hög inflation och osäkra omvärldsfaktorer har inneburit betydligt högre kostnadsnivåer inom flera områden och biobränslet har haft störst resultatpåverkan. Resultatet för elhandeln under 2024 är högre jämfört med föregående år. Antalet kunder är i paritet med tidigare år och under året har försäljning av ursprungsgarantier bidragit positivt till resultatet. Resultat efter finansiella poster uppgick till 68 mnkr (65 mnkr).

AB Bostaden ökade intäkterna med 126 mnkr under året till 1 328 mnkr (1 202 mnkr) vilket främst beror på höjda hyresnivåer. Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till 188 mnkr (144 mnkr).

Umeå Vatten och Avfall AB ökade intäkterna med 59 mnkr till 546 mnkr (487 mnkr). Resultat efter finansiella poster uppgick till 6 mnkr (–4 mnkr). Brukningstaxan för vatten och avlopp höjdes inför 2024 med 10 procent vilket har gett 38 mnkr mer taxeintäkter jämfört med föregående år.

Rörelsekostnaderna har ökat jämfört med föregående år på grund av löneökningar och förstärkning av personalstyrkan, vilket också har medfört att kostnader för externa tjänster har minskat med en total nettoeffekt uppgående till 13 mnkr. För avfall och återvinning höjdes avfallstaxan med i genomsnitt 13 procent från 1 januari 2024 vilket resulterat i ökade taxeintäkter motsvarande 21 mnkr jämfört med föregående år. Högre intäkter i samband med att kommunen övertog ansvar för förpackningsinsamling motsvarade 19 mnkr jämfört mot föregående år.

Dåva DAC AB ökade intäkterna under året med 46 mnkr till 96 mnkr (50 mnkr). Resultatet har ökat med 338 procent jämfört med föregående år, främst tack vare att stora mängder sulfidjord har omhändertagits tillsammans med ett flertal saneringsprojekt som har lämnat förorenad jord till bolaget. Resultat efter finansiella poster uppgick till 57 mnkr (13 mnkr).

Umeå Parkerings AB ökade intäkterna under året med 8 mnkr till 120 mnkr (112 mnkr). Intäkterna har totalt ökat med 7 procent tack vare starka rörelseintäkter från både avgiftsparkering och månadsabonnemang, medan intäkterna från felparkeringsavgifter har minskat med 13 procent på grund av lägre antal parkeringsvakter i tjänst. Resultat efter finansiella poster uppgick till 16 mnkr (11 mnkr).

Kommunens resultat jämfört med föregående år

Kommunens redovisade resultat för 2024 uppgår till 133 mnkr (307 mnkr) vilket är en minskning med 174 mnkr jämfört med föregående år. Minskningen mellan åren består till största delen av en sämre utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning och ökade pensionskostnader.

Verksamhetens intäkter har ökat med cirka 34 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår för Umeå kommun till 2 061 mnkr (2 027 mnkr). Förändringen beror främst på:

- minskade intäkter från kraftverksamheten på grund av lägre elpriser 2024
- bidrag för förpackningsinsamling vilka har tillkommit 2024
- försäkringsersättningar för brand och takras på brandstationer

Verksamhetens kostnader har ökat med cirka 468 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår till 10 502 mnkr (10 033 mnkr). Ökningen består främst av:

- ökade personalkostnader på grund av
 - högre pensionskostnader som en följd av ökad inflation
 - årlig löneökning
- kostnader för förpackningsinsamling vilka har tillkommit 2024
- högre anskaffningsvärde på sålda fastigheter
- högre kostnader för inköp av elkraft
- högre kostnader för kollektivtrafik
- volymökningar och högre indexuppräkningsar än normalt när det gäller fristående skolor i för- och grundskoleverksamheten och gymnasieverksamheten
- lägre kostnader för vinterväghållning.

Kostnader för *avskrivningar* är 39 mnkr högre än föregående år och uppgår till 645 mnkr.

Förändringen består huvudsakligen av avskrivningar på nya aktiverade tillgångar under år 2023 och 2024.

Kommunens *skatteintäkter* uppgår till 7 886 mnkr och har ökat med 158 mnkr (440 mnkr) jämfört med föregående år, vilket är en väsentligt lägre ökning jämfört med tidigare år. Förväntad ökning av skatteintäkter låg i början av 2024 på nivån 170 mnkr på helårsbasis. Försämrade utveckling av skatteunderlaget har påverkat budgetavvikelsen för året negativt med 12 mnkr.

Generella statsbidrag och utjämning uppgår till 1 491 mnkr. Utfallet är 187 mnkr högre jämfört med föregående år. I utfallet för 2024 ingår generella statsbidrag som har klassificerats om från riktade statsbidrag med 43 mnkr (60 mnkr).

Umeå kommuns negativa *finansnetto* har försämrats med 21 mnkr jämfört med samma period föregående år. Det beror främst på högre räntekostnader på pensionsavsättning.

Några jämförelsestörande poster har inte identifierats (not 4, Jämförelsestörande poster).

Kommunens resultat jämfört med budget och prognos¹⁷

Tabell 11. Kommunens resultat jämfört med budget och prognos, detaljerad

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos helår 2024	Utfall 2023
Verksamhetens nettokostnader	-9 086	-9 162	-9 172	-8 612
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 377	9 359	9 399	9 032
Finansnetto	-158	-104	-163	-113
Årets resultat	133	93	64	307

Kommunens resultat om 133 mnkr innebär en budgetavvikelse på 40 mnkr.

Verksamhetens intäkter är 370 mnkr högre än budget för året. Det beror främst på ökade bidrag från Socialstyrelsen, Länsstyrelsen, Skolverket och Kammarkollegiet, försäkringsersättning för brand på brandstation och högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter.

Verksamhetens kostnader är 205 mnkr högre än budgeterat för året. Det förklaras främst av

- högre kostnader för köp av verksamhet, främst inom individ- och familjeomsorg
- högre kostnader för sanering av Norrbyskär
- kostnader för takras på brandstation
- lägre kostnader för lokalhyra på grund av redovisning av finansiell leasing (kostnadsminskningen har inte budgeterats).

Redovisade kostnader för *avskrivningar* är 89 mnkr högre jämfört med budget. Under året redovisas avskrivningar på finansiella leasingtillgångar med 106 mnkr som inte är budgeterade. Avskrivningar på övriga anläggningstillgångar är 17 mnkr lägre än budget på grund av förseningar och förskjutningar av färdigställda projekt.

¹⁷ Någon budget har inte upprättats för den kommunala koncernen som helhet. Därför redovisas budgetavvikelse enbart för Umeå kommun.

Kommunens *skatteintäkter* för 2024 är 12 mnkr lägre än budget. Det beror främst på försämrade utveckling av skatteunderlaget för slutavräkning år 2023 med 33 mnkr. Till det kommer förbättrad preliminär slutavräkning för 2024 med 25 mnkr.

För 2024 redovisar Umeå kommun *generella statsbidrag och utjämning* med ett belopp som är 30 mnkr högre än budget. Omklassificering till generella statsbidrag¹⁸ av erhållna statsbidrag för insatser Minska timanställning, Utöka bemanning sjuksköterskor och Upprätthålla kvalitet i undervisningen (30 mnkr) görs i enlighet med RKR:s rekommendationer.

Umeå kommuns negativa *finansnetto* är sammantaget 54 mnkr sämre än budget. Det beror på att

1. ränteintäkter från utlåning till kommunens bolag är lägre än budget med 35 mnkr
2. en värdeökning har skett för pensionsstiftelse med 5 mnkr
3. räntekostnader är lägre än budget med 58 mnkr på grund av lägre upplåningsbehov till följd av lägre investeringsutfall och lägre ränta
4. kostnader för beräknad ränta på leasingskuld redovisas med 83 mnkr (kostnaden har inte budgeterats).

Lämnad prognos i delårsrapporten om 64 mnkr avviker mot utfallet som är 69 mnkr högre, vilket främst förklaras av lägre pensionskostnader och lägre kostnader inom individ- och familjenämndens verksamheter än prognostiserat.

Resultatutveckling och resultatnyckeltal

Käslighetsanalys

God ekonomisk hushållning är en lagstadgad förutsättning för att hantera utmaningar och oförutsedda händelser och innebär att kommunen ska ha ett resultat med marginal för att täcka kostnader som oförutsedda händelser skulle kunna medföra.

Till exempel när befolkningen ökar mer än förväntat får det effekt på kommunens ekonomi. Det behövs mer investeringar i nya bostäder, gator och vägar och fler elevplatser och platser i äldreomsorgen behöver skapas. Ökar investeringarna, stiger kostnaderna för avskrivningar och räntekostnader för att låna till investeringarna. Behövs fler elevplatser och platser inom äldreomsorgen ökar kostnaderna för driften i verksamheterna.

¹⁸ Per 2024-12-31 redovisas följande generella statsbidrag:

- Minska timanställning med 21 mnkr
- Utöka bemanning sjuksköterskor med 12 mnkr
- Upprätthålla kvalitet i undervisningen med 6 mnkr
- Allmänna val (EU-val) med 4 mnkr

Känslighetsanalysen i tabell 12 visar hur kommunens ekonomi påverkas vid olika händelser. Tabellen ska läsas så att om händelsen i första kolumnen inträffar så får den en ekonomisk effekt på ungefär det belopp som finns i andra kolumnen.

Tabell 12. Känslighetsanalys

Känslighetsanalys, årseffekt	mnkr
Förändring av skatter, bidrag och utjämning vid befolkningsförändring med 100 invånare (19–64 år)	+/-6
Generella statsbidrag och utjämning, förändring 1 procent	+/-15
Skattedebitering med 1 krona	+/-347
Förändring av intäkter för taxor och avgifter 1 procent	+/-4
Lönekostnadsförändring inklusive sociala avgifter med 1 procent	+/-58
Pensionskostnadsförändring inklusive särskild löneskatt 1 procent	+/-9
Prisförändring köp av verksamhet 1 procent	+/-15
Årlig avskrivningskostnad vid förändrade investeringar med 100 mnkr (viktad komponentavskrivning)	+/-4
Ränteförändring med 1 procentenhet på befintliga lån	+/-190
Räntekostnad vid förändrad upplåning med 100 mnkr	+/-3

I tabellen ovan har en befolkningsförändring med 100 invånare för gruppen 19–64 år valts då de är den primära grupp som påverkar kommunens skatteintäkter.

Köp av verksamhet är sådan verksamhet där privat part utför kommunala åtaganden; till exempel fristående skolor och privata utförare inom hemtjänst.

Kommunens internbank säkrar sin låneportfölj på olika löptider. Därför får en ränteförändring inte omedelbar effekt på kommunens räntekostnader, utan uppgiften i tabellen värderar effekten av en procents förändring på snitträntan baserat på låneportföljen 2024-12-31.

Om kommunens skattedebitering ändras påverkar det även kostnadsutjämningen, vilken inte går att beräkna då utfallet är avhängigt förhållanden i andra kommuner. Påverkan är storleksmässigt inte väsentlig.

Skattesatsens utveckling och jämförelse med andra

Tabell 13. Skattesatsens utveckling med jämförelser

Skattesats till kommun (kr)	2024	2023	2022	2021	2020
Umeå kommun	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Västerbottens läns kommuner (ovägt medel)	23,26	23,28	23,29	23,29	23,3
Kommuner med 100 000–199 999 invånare (ovägt medel)	20,91	20,91	20,91	20,95	20,97
Riket	20,70	20,67	20,67	20,71	20,72

Den kommunala skattesatsen i Umeå på 22,80 kronor har varit oförändrad de senaste fem åren. Detta är cirka femtio öre lägre än snittet för kommunerna i Västerbottens län (23,26 kronor). Umeå kommuns skattesats är cirka två kronor högre än genomsnittet för kommuner i liknande storlek respektive snittet för hela riket.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning**Tabell 14. Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning**

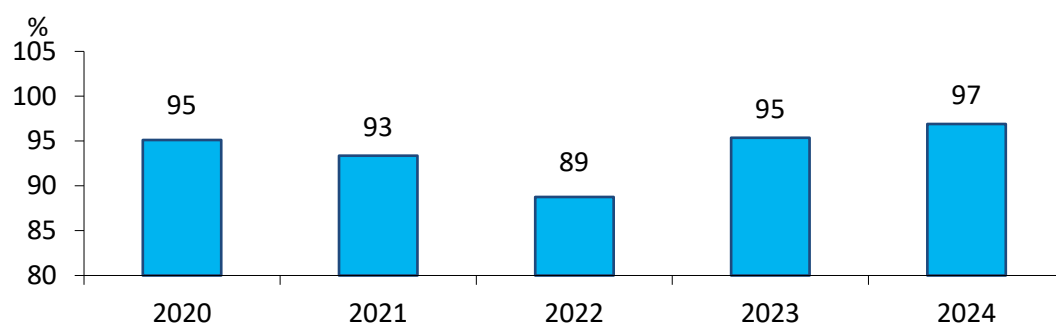
mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Årets resultat	133	307	897	465	361
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 377	9 032	8 601	8 131	7 704
Årets resultat i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1	3	10	6	5

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning används som riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat under de senaste fem åren, men sista året i en lägre takt på grund av rådande lågkonjunktur. Årets resultat har ökat under perioden 2020–2022 till stor del på grund av extra statsbidrag under coronapandemin, vilket också har stärkt soliditeten och kommunens förmåga till egen finansiering av investeringar. Åren 2023–2024 präglades av lägre resultat på grund av hög inflation, vilket bland annat har medfört en fördubbling av kommunens pensionskostnader.

Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Ett sätt att följa hur ekonomin utvecklas är att jämföra utvecklingen för verksamhetens nettokostnader med utvecklingen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Diagram 9. Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning de senaste fem åren i procent¹⁹

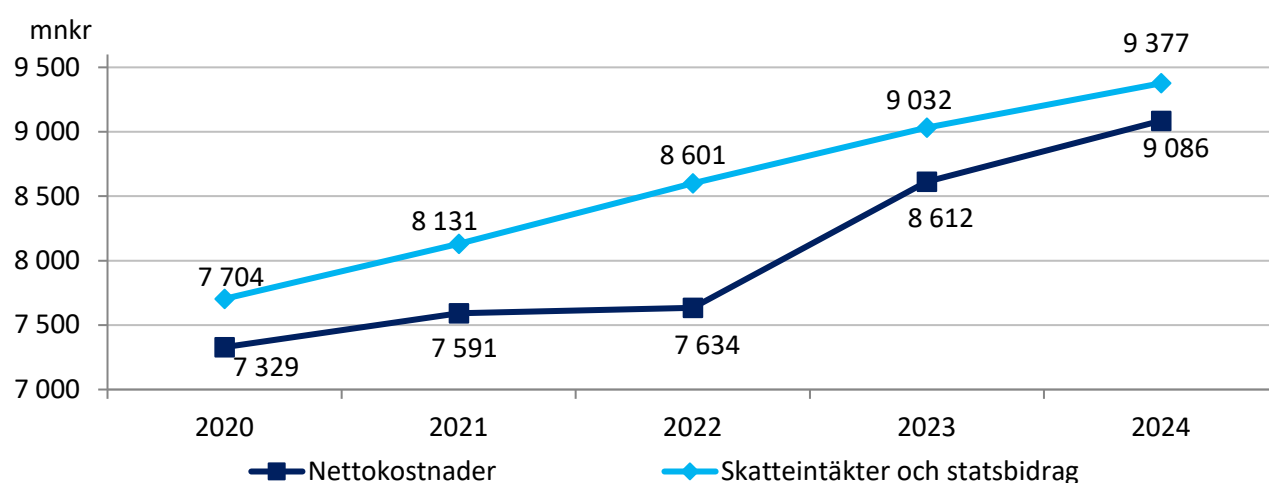
Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för 2024 uppgår till 97 procent (95 procent). Ett tal som är under 100 procent är en

¹⁹ För år 2020 är talen inte omräknade utifrån införandet av redovisning av finansiell leasing i kommunen.

förutsättning för en ekonomi i balans och en miniminivå.²⁰ Snittet för de senaste fem åren uppgår till 94 procent.

Förutsättningen för att upprätthålla en ekonomi i balans är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Under femårsperioden har skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökat med cirka 22 procent medan verksamhetens nettokostnader har ökat med cirka 24 procent. Motsvarande ökning har under år 2024 varit 4 procent för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning och 6 procent för verksamhetens nettokostnader.

Diagram 10. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt verksamhetens nettokostnadsutveckling de senaste fem åren i mnkr²¹

Det är stora förändringar under åren 2020–2024 i förhållandet mellan skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning jämfört med nettokostnader.

För åren 2020–2021 förklaras förändringen i nettokostnader främst av minskad verksamhet på grund av restriktioner i coronapandemin, som har medfört en lägre kostnadsutveckling. Samtidigt har statens ersättningar kopplat till coronapandemin för samma år och förbättrad utveckling av skatteunderlaget för 2021 gjort att intäkterna har ökat mer än förväntat.

2022 fortsatte förbättringen av skatteunderlaget medan verksamheten successivt återgick till nivåer liknande före pandemin. Höga energipriser tillkom som gjorde att intäkter från kraftverksamheten ökade kraftigt. Kraftintäkterna påverkade verksamhetens nettokostnader.

²⁰ Av proposition 2003/04:105 God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting framgår om relationen mellan begreppen god ekonomisk hushållning och balanskrav, att balanskravet (att intäkterna ska överstiga kostnaderna), är en miniminivå. För att kravet på god ekonomisk hushållning ska anses vara uppfyllt, bör resultatet i normalfallet ligga på en högre nivå som konsoliderar ekonomin. Lagförarbetena betonar att det är nödvändigt att kommuner och landsting är väl förberedda för att kunna möta de växande behoven av kommunal verksamhet. Det kan ske genom att både verksamhet och ekonomi genomsyras av en god ekonomisk hushållning i både ett kort- och långsiktigt perspektiv. Därför framhåller lagförarbeten vikten av det mer långsiktiga målet om en god ekonomisk hushållning.

²¹ För 2020 är talen inte omräknade utifrån införande av redovisning av finansiell leasing i kommunen.

2023 var ökningstakten för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samma som tidigare år, medan verksamhetens nettokostnader ökade på grund av återgång efter pandemin och högre kostnader på grund av inflation.

Under 2024 var skatteutvecklingen lägre jämfört med tidigare år och samtidigt var kostnadsläget högre på grund av inflation.

Från 2021 påverkades verksamhetens nettokostnader av att redovisning av finansiell leasing infördes.

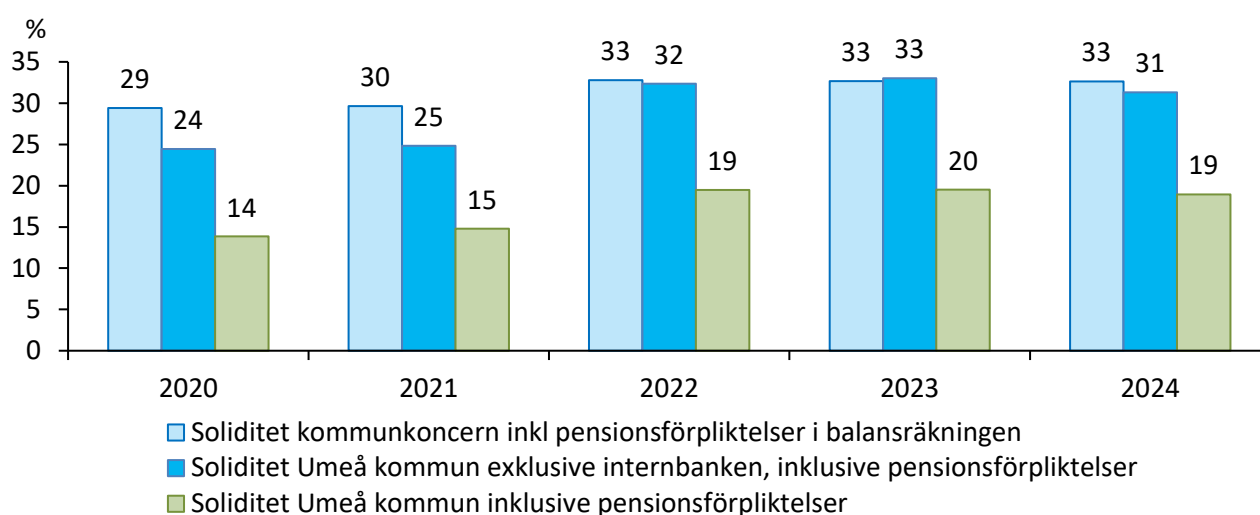
Kommunkoncernens och kommunens ekonomiska ställning

Den ekonomiska ställningen i kommunkoncern och kommun kommenteras nedan utifrån olika parametrar och nyckeltal.

Soliditet

Nyckeltalet soliditet visar den procentuella andelen av tillgångarna som är finansierade med eget kapital och mäter den finansiella styrkan. Soliditeten beskriver den långsiktiga betalningsförmågan och en hög soliditet medför en lägre finansiell risk. Soliditeten i Umeå kommunkoncern och kommun beräknas genom att inkludera samtliga pensionsförpliktelser i Umeå kommun som skuld i stället för som ansvarsförbindelse. Utvecklingen för soliditeten i kommunkoncernen och kommunen framgår nedan.

Diagram 11. Soliditet i kommunkoncern och kommun över fem år²²

Kommunkoncernens soliditet med kommunens pensionsförpliktelser uppgår till 33 procent (33 procent) per 31 december 2024. I genomsnitt för den senaste femårsperioden var soliditeten

²² "Soliditet Umeå kommun exklusive internbanken, inklusive pensionsförpliktelser i balansräkningen" i diagrammet ovan innebär samma siffror som i övriga soliditetsmått, men med eliminering av vidareutlåning till bolagen. I Kolada-statistiken görs inte någon sådan eliminering.

inklusive pensionsförpliktelser i kommunkoncernen på balansdagen cirka 32 procent. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser i kommunkoncerner i Umeås storlek²³ var i snitt de senaste fem åren 32 procent.

Kommunens soliditet med pensionsförpliktelser uppgick 31 december 2024 till 19 procent (20 procent). I genomsnitt för den senaste femårsperioden var soliditeten inklusive pensionsförpliktelser i kommunen på balansdagen cirka 17 procent. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser i kommuner i Umeås storlek²⁴ var i snitt de senaste fem åren cirka 31 procent. I denna uppgift ingår både kommuner med och utan internbank, vilket påverkar jämförbarheten.

*Kommunens soliditet*²⁵ beräknad med pensionsförpliktelser, men utan internbanken minskade med 2 procentenheter till 31 procent under året (33 procent). Under den senaste femårsperioden har soliditeten enligt denna beräkning varit 29 procent i genomsnitt.

Låneskuld och internbankens skuldförvaltning²⁶

Kommunkoncernens finansverksamhet hanteras i Umeå kommuns internbank. I enlighet med kommunens finanspolicy samlas de i huvudsak majoritetsägda bolagens och kommunens betalflöden i en gemensam koncernkontostruktur. Kommunkoncernens strategi är att reducera lånebehovet med inkommande och tillgänglig likviditet så att eventuell överskottslikviditet hos någon part används till att minska koncernens totala skuld. Internbanken försörjer den koncerngemensamma skuldportföljen med externa krediter på kapitalmarknaden.

Tabell 15. Förändring av låneskuld och räntor inom internbanken

mnkr	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Internbankens låneskuld	-10 408	-9 756	-8 918	-9 149	-8 882
Upplåning från kommunkoncernen	0	0	0	-16	-12
Internbankens externa skuldportfölj	-10 408	-9 756	-8 918	-9 133	-8 870
Utlåning till kommunkoncernen	<u>8 534</u>	<u>8 310</u>	<u>7 594</u>	<u>7 126</u>	<u>6 745</u>
Nettoskuld Umeå kommun	-1 874	-1 446	-1 323	-2 024	-2 137
Finansiella intäkter och kostnader					
Ränteintäkter från lån	239	200	144	147	130
Borgensintäkter	4	4	4	5	5
Räntekostnader för lån	<u>-233</u>	<u>-192</u>	<u>-129</u>	<u>-148</u>	<u>-132</u>
Internbankens räntenetto	9	12	19	3	3

²³ Kommuner med 100 000–199 000 invånare. Källa: Kolada.

²⁴ Kommuner med 100 000–199 000 invånare. Källa: Kolada.

²⁵ Soliditet exklusive internbanken, inklusive pensionsförpliktelser

²⁶ I uppgifterna ingår inte lån i Väven i Umeå AB. Se även Not 1 Redovisningsprinciper om hur den sammanställda redovisningen upprättas.

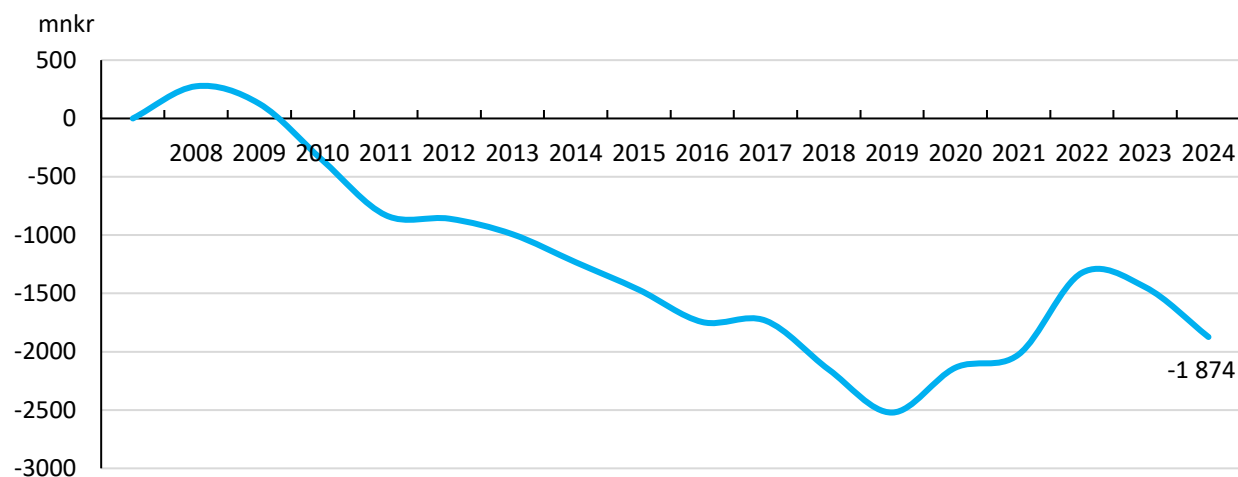
Internbankens externa upplåning uppgår till 10 408 mnkr (9 756 mnkr), en nettoökning med 652 mnkr jämfört med föregående år. Utöver lån via internbanken lånar kommunkoncernen 1 148 mnkr (1 097 mnkr) direkt från externa kreditgivare.

Tabell 16. Kommunkoncernens låneskuld

mnkr	2024-12-31	2023-12-31	+/-
Kommunkoncernens långfristiga låneskuld	11 556	10 853	702
Varav internbanken			
Umeå kommun	1 874	1 446	428
Bostaden i Umeå AB	4 131	4 120	11
Umeå Energi AB	1 392	1 277	115
Umeva AB	1 704	1 509	194
Umeå Kommunföretag AB	-37	-4	-33
Infrastruktur i Umeå AB	711	731	-20
Umeå Hamn AB	681	668	14
Umeå Folkets Husförening	85	85	0
Västerbottens Museum AB	17	15	1
Övriga bolag plussaldo	-151	-99	-59
Internbankens låneskuld	10 408	9 756	651
Varav upplåning utanför internbanken			
Umeå Kommunföretag AB	360	360	0
Umeå Energi AB	386	386	0
Kvarken Link OY, 35 miljoner EUR	402	351	51
Upplåning utanför internbanken	1 148	1 097	51
Total långfristig låneskuld, koncern	11 556	10 853	702

Kommunkoncernens totala låneskuld ökade med 702 mnkr till 11 556 mnkr (10 853 mnkr). Umeå kommun ökade sin upplåning i internbanken med 428 mnkr och bolagens andel i internbanken tillsammans ökade upplåningen med 223 mnkr. Kommunens skuld uppgick vid utgången av året till 1 874 mnkr (1 446 mnkr) och utgör 16 procent (13 procent) av den totala låneskulden.

Diagram 12. Utveckling av Umeå kommuns låneskuld i internbanken

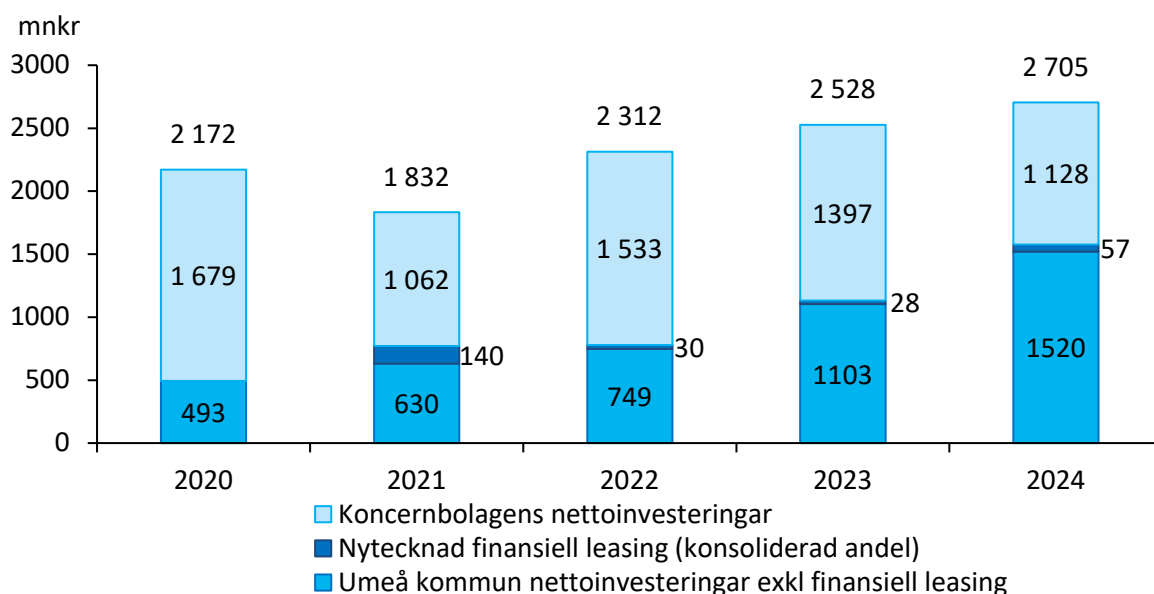

Den genomsnittliga upplåningsräntan för internbankens skuldportfölj under år 2024 var 2,3 procent (2,03 procent). På balansdagen 2024-12-31 var räntan 2,13 procent (2,34 procent). Enligt beslut i kommunfullmäktige lägger internbanken på ett marknadsmässigt påslag om 0,45 procentenheter vid utlåning till de kommunala bolagen.

Nettoinvesteringar²⁷

Kommunkoncernens nettoinvesteringar ökade med 177 mnkr jämfört med föregående år och uppgår per 31 december 2024 till 2 705 mnkr (2 528 mnkr).

Diagram 13. Kommunkoncernens och kommunens nettoinvesteringar²⁸

Investeringar med fokus på utbyggnad och förstärkning av elnätet har genomförts för att trygga en uthållig energiförsörjning och skapa förutsättningar för samhällets elektrifiering.

Nybyggnation och färdigställande av bostäder fortgår enligt plan. Under året har 502 lägenheter blivit färdigställda och klara för inflyttning. 113 nya lägenheter håller på att byggas för inflyttning under 2025. Vård- och omsorgsboende på Västteg färdigställdes under året.

I Umeå hamn har renovering av en kassun på färjepiren genomförts. Miljötillstånd för vattenverksamhet har erhållits, vilket medför att upphandling av delprojekt Norra kajen har börjat och byggstart kan ske våren 2025. Utbyggnaden av Forslunda vattenverk fortgår enligt plan. Verket skall vara färdigställt till sommaren 2025 och arbetet genomförs för att säkra vattenförsörjningen för ett växande Umeå.

²⁷ Nettoinvesteringar = investeringar efter avdrag för erhållna investeringsbidrag

²⁸ Från och med 2022 har kommunen ändrat redovisningsprincip för mark- och exploateringsprojekt för att efterfölja god redovisningssed för redovisning av kommunal markexploatering. Förändringen innebär att pågående exploateringsprojekt har klassificerats om från att redovisas som omsättningstillgång till anläggningstillgång. Det innebär att bland årets investeringar redovisas utfall för exploateringsprojekt med cirka 422 mnkr (101 mnkr).

I kommunkoncernen har bland annat följande större investeringar skett:

- investeringar i bostäder för 395 mnkr, varav nybyggnation av 144 lägenheter på Östra Dragonfältet (90 mnkr) och renoveringar på Ålidhem där 236 enkelrum har byggts om till ettor med eget kök (131 mnkr).
- investeringar i ledningsnät och region- och fördelningsstationer för 238 mnkr samt anläggningsinvesteringar i fjärrvärme och kyla med 93 mnkr
- utbyggnad av Forslunda vattenverk för 94 mnkr
- investeringar i Umeå uthamn med 32 mnkr

Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 1 938 mnkr, vilket är 624 mnkr lägre än beslutad investeringsram (2 562 mnkr). Årets utfall är 853 mnkr högre än föregående års genomförda investeringar. Nytecknade finansiella leasingavtal står för 418 mnkr av årets utfall, varav det största är koncerninternt och avser förhyrning av nytt vård- och omsorgsboende på Västteg för 361 mnkr.

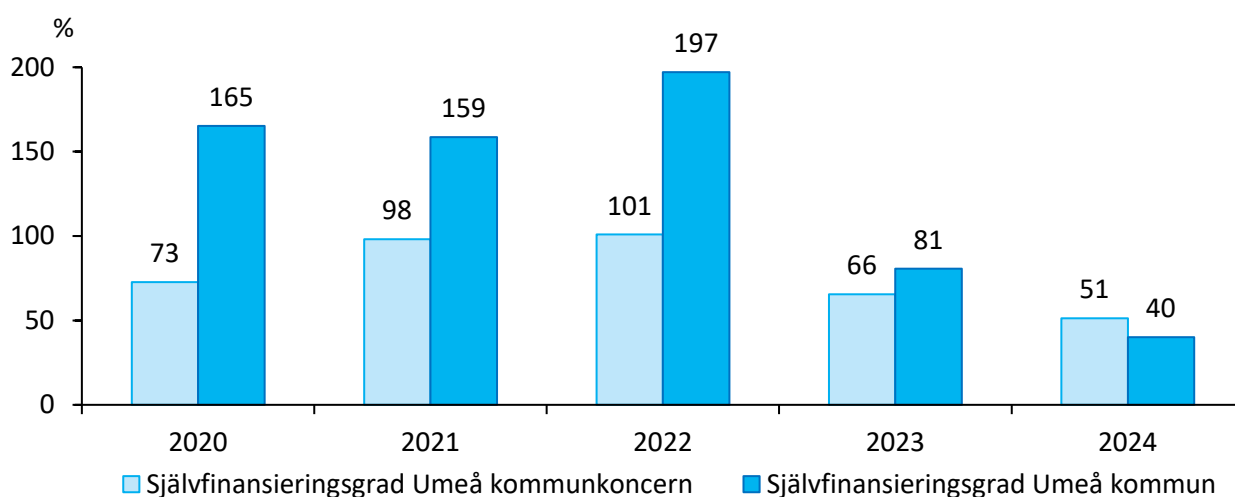
De lägre investeringsnivåerna under 2020–2022 orsakades av förseningar och förskjutningar av investeringsprojekt under coronapandemin och kriget i Ukraina. Behovet av investeringar är fortsatt stort på grund av förseningar under pandemin. Investeringsvolymerna överstiger nu de nivåer som redovisades innan pandemin.

Budgetavvikelsen för kommunens investeringar beror framför allt på att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket har blivit försenad till första halvåret nästa år när det gäller byte av ansvar för vägarna kopplade till ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr). Därtill har fastighetsinvesteringar och investeringar i kommunens exploateringsverksamhet blivit försenade eller framflyttade.

Självfinansieringsgrad

Nyckeltalet *självfinansieringsgrad*²⁹ mäter hur mycket av årets investeringar som är finansierade med medel tillförda internt från verksamheten. Ju större internfinansiering desto lägre är behovet att låna externt. Diagram 14 visar självfinansieringsgraden för kommunkoncernen och kommunen under den senaste femårsperioden.

²⁹ Självfinansieringsgrad visar i vilken utsträckning kommunen kunnat finansiera årets investeringar med medel som uppstått i internt i verksamheten. Självfinansieringsgraden beräknas enligt följande: (resultat + avskrivningar och nedskrivningar)/nettoinvesteringar.

Diagram 14. Självfinansieringsgrad kommunkoncern och kommun

Kommunkoncernens självfinansieringsgrad uppgick per 31 december 2024 till 51 procent (66 procent). Självfinansieringsgraden för kommunkoncernen uppgår i genomsnitt (mätt per sista december) till 77 procent för femårsperioden.

Kommunens självfinansieringsgrad uppgick per 31 december 2024 till 40 procent (81 procent). Kommunens investeringsvolym har ökat och resultatet har minskat under år 2024 vilket bidrar till en försämrad självfinansieringsgrad. Umeå kommuns självfinansieringsgrad var i genomsnitt de senaste fem åren 128 procent. Kommuner i Umeås storlek³⁰ hade i genomsnitt de senaste fem åren en självfinansieringsgrad på cirka 96 procent.

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelsens utveckling den senaste femårsperioden framgår av tabell 17. Under denna period har pensionsförpliktelsen ökat totalt med 471 mnkr (16 procent). Ökningen beror främst på att ansvarsförbindelsen har minskat med 251 mnkr (11 procent) samtidigt som avsättningen har ökat med 586 mnkr (99 procent).

Tabell 17. Totala pensionsförpliktelser i kommunen

Totala pensionsförpliktelser inklusive löneskatt (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Pensionsförpliktelser, avsättning	1 178	878	704	665	592
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse	2 136	2 091	2 069	2 174	2 387
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring	183	191	189	185	48
Summa	3 498	3 160	2 962	3 024	3 027

För nästkommande år har prognosparametrarna för prisbasbelopp och inkomstbasbelopp fastställts. Prisbasbeloppet höjdes med 2,6 procent. Det kommer att innebära ökade pensionskostnader och en uppräknings av pensionsskulden för kommande år.

³⁰ Kommuner med 100 000–199 000 invånare. Källa: Kolada.

Bedömning av kommunkoncernens och kommunens resultatutveckling och ekonomisk ställning

Kommunkoncernens och kommunens resultatutveckling och ekonomiska ställning är fortsatt god. Pandemiåren har bidragit till att väsentligt stärka den finansiella ställningen i kommunkoncernen.

Resultatet i kommunen i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är för 2024 1,4 procent, vilket är lägre än genomsnittet under femårsperioden på fem procent. Det som krävs för att nå lagförarbetenas krav på god ekonomisk hushållning är att kommunen har en resultatnivå i storleksordning liknande snittet för den senaste femårsperioden och att överskottet inte genereras genom externa tillskott som tillfälliga statsbidrag. Under perioden har pandemiårens resultat varit på en ovanligt hög nivå, på grund av inställd verksamhet, tillfälliga riktade statsbidrag med mera. Ekonomin under pandemiåren innehåller därmed jämförelsestörande poster orsakade av pandemins effekter och speglar därför inte ekonomin för kommunens ordinarie verksamhet fullt ut.

Att ha en budget i balans över tid är enligt lagens intention en miniminivå. För att uppnå god ekonomisk hushållning ställs det krav på väsentligt högre resultatnivåer för att konsolidera kommunen och skapa finansiell stabilitet. Kravet ställs mot bakgrund av att kommuner ska ha en buffert för tillväxt, oförutsedda händelser och klara kommande pensionsutbetalningar för den pensionsförpliktelse som redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Som kommunens ekonomi ser ut per sista december 2024 finns förmåga att klara det.

När resultatet är positivt skapas bättre förutsättningar för en god finansiell stabilitet. De senaste årens goda resultat har gjort att kommunens egna kapital har ökat. Kommunen har amorterat på lån från externa kreditgivare med 814 mnkr under den första delen av femårsperioden (2020–2022) och lånat upp 551 mnkr under perioden 2022–2024. De amorteringar som gjordes under pandemiåren har bidragit till en stabil grund inför kommande år.

Under 2023 och 2024 har investeringstakten ökat och redovisat resultat är lägre jämfört med tidigare år. Det gör att självfinansieringsgraden för investeringar har minskat väsentligt de senaste två åren och att låneskulden har ökat under samma period.

För att även fortsatt bibehålla en god ekonomisk hushållning krävs högre resultatnivåer för att långsiktigt kunna täcka kommunens finansiering av investeringar. I kommunfullmäktiges budgetbeslut för år 2025 är resultatmålet höjt till 2 procent.

Umeå kommun växer och har den senaste femårsperioden ökat med 4 025 invånare. Den förväntade tillväxten enligt aktuella befolkningsprognosen kommande år är lägre än de ökningarna som har skett senaste åren. Lägre födelsetal kräver anpassningar primärt inom förskole- och på sikt även inom grundskoleverksamheten. Samtidigt ökar den äldre befolkningen.

Behovet av anpassningar och investeringar kopplade till demografiutveckling, osäkerhet i omvärlden och klimatpåverkan kommer fortsatt att kräva god ekonomi och ekonomisk planering så att det lagstadgade kravet på god ekonomisk hushållning alltså uppnås.

Sverige har sedan 2023 varit i en lågkonjunktur, men bedöms från och med 2025 gå in i en svag högkonjunktur. Inflationen bedöms vara i nivå med Riksbankens inflationsmål och därmed förväntas konjunkturer sakta förbättras. Den höga kostnadsnivån bedöms kvarstå, vilket kräver anpassningar i kommunens verksamheter under kommande år och gör att det är viktigt med kontinuerlig ekonomistyrning, kostnadskontroll och kontroll på investeringsnivåer i kommunens verksamheter.

Balanskravsresultat

I detta avsnitt redovisas årets resultat efter balanskravsjusteringar, balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER) utifrån krav som LKBR ställer på redovisningen.

Balanskravsresultatet är årets resultat efter avdrag för realisationsvinster som har uppstått vid försäljning av anläggningstillgångar, justering för orealiserade vinster och förluster i värdepapper³¹ samt nyttjande/reservering till resultatutjämningsreserv. Kommunallagen föreskriver att om ett negativt balanskravsresultat uppstår för ett räkenskapsår ska underskottet återställas de kommande tre åren.

Umeå kommun redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2024 och därmed nås kommunallagens balanskrav. Kommunen har inga negativa balanskravsresultat från tidigare år att återställa. Kommunens balanskravsresultat för 2024 med två jämförelseår redovisas nedan.

Tabell 18. Balanskravsutredning

mnkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	133	307	899³²
– Samtliga realisationsvinster	–3	–11	–11
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	–4	–24	–
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	–	–	–
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	126	272	888
– Reservering av medel till resultatreserv ³³	–	–	–
– Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	–	–43	–47
+ Användning av medel från resultatreserv	–	–	–
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	–	–	–
= Årets balanskravsresultat	126	229	841

³¹ Avser värdeförändring placeringar Umeå kommuns pensionsstiftelse.

³² Jämförelseåret 2022 är inte omräknat på grund av införande av redovisning av finansiell leasing.

³³ Från 2024 finns möjlighet att reservera medel till resultatreserv (RER), förutsatt att kommunfullmäktige, innan avsättning görs, har beslutat om ett regelverk för det. Vid denna rapportens upprättande har kommunfullmäktige inte fattat beslut om ett regelverk för RER.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

2014 tog kommunfullmäktige beslut om att införa riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR) i Umeå kommun. Kommunfullmäktige fattar beslut om avsättning till eller nyttjande av RUR och det styrs av fastställda riktlinjer för budget- och investeringsprocessen i Umeå kommun.

Reserverade medel i RUR får användas för att utjämna intäkterna över en konjunkturcykel när det är en lågkonjunktur. För att göra en bedömning av var i konjunkturen kommunen befinner sig analyseras de senaste tio årens skatteunderlag. Är skatteunderlaget vikande under perioden kan reserveringen till RUR användas.

Sedan tidigare år förfogar kommunen över en resultatutjämningsreserv (RUR) på 903 mnkr, som efter kommunfullmäktiges beslut kan nyttjas under en lågkonjunktur utifrån det regelverk för RUR som kommunfullmäktige beslutat.

Tabell 19. Reserverade medel till RUR

mnkr	2024-12-31
2017	163
2019	116
2020	283
2021	251
2022	47
2023	43
Totalt reserverade medel till RUR	903

Från och med 2024 är reservering till RUR inte längre möjlig utifrån nya regler i kommunallagen. Medel som är reserverade i RUR till och med 2023 kommer att kunna nyttjas till och med år 2033, utifrån de förutsättningar som finns i kommunfullmäktiges regelverk för RUR.

Från 2024 finns det möjlighet att reservera medel till resultatreserv (RER), förutsatt att kommunfullmäktige, innan reservering görs, har beslutat om ett regelverk för det. Vid denna årsredovisnings upprättande har kommunfullmäktige inte fattat beslut om ett regelverk för RER.

Väsentliga personalförhållanden

I det här avsnittet redovisas sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges personalpolitiska mål, pågående arbete inom strategiska områden samt väsentliga personalförhållanden med utgångspunkt i personalstatistik.

Personalpolitiska mål

De personalpolitiska målen är kommunövergripande mål som relaterar till väsentliga personalförhållanden. Kommunfullmäktige har fastställt tre personalpolitiska mål för 2024 vilka följs upp genom en sammanvägning av nämndernas rapportering av utveckling inom respektive mål (bilaga 3). Bedömningen baseras på om arbetet går enligt plan eller om mer arbete krävs. För samtliga mål bedöms arbetet gå enligt plan.

Tabell 20. Bedömning av arbete för att uppnå personalpolitiska mål från kommunfullmäktige

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Enligt plan

Övergripande bedömning och motivering

Arbetet med kompetensförsörjning och attraktivitet som arbetsgivare bedöms av många nämnder gå enligt plan, men variationen mellan verksamheter vad gäller utmaningar att rekrytera är stor. Enligt befintliga prognoser kommer rekryteringsbehovet de kommande tio åren att vara mycket stort och ett förstärkt arbete kommer att krävas för att hantera utvecklingen.

Majoriteten av alla nämnder bedömer att arbetet med närvarande ledarskap går enligt plan. Samtliga nämnder ligger i genomsnitt under riktvärdet max 30 medarbetare per chef. Sett till hela kommunen har 18 procent av cheferna ansvar för fler än 30 medarbetare.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet pågår aktivt i nämnderna. Utfallet för flera av de övergripande resultatmått ligger på samma eller nästan samma nivå som för 2023; sjukfrånvaron, andel långtidsfriska, andel heltidsanställda och andel chefer med max 30 medarbetare. Skillnaden i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män är fortfarande stor, även om den minskat under senare år. Fortsatta insatser för att skapa bättre förutsättningar i allmänhet och i de kvinnodominerade verksamheterna i synnerhet krävs för att kunna åstadkomma önskvärd förändring. Nämnderna beskriver att arbetet för att skapa hälsofrämjande arbetsplatser fortgår med ett fortsatt behov av mer insatser.

Utfallet när det gäller andel skyddsombud som har genomgått introduktion är lägre än 2023. Alla nya skyddsombud erbjuds introduktion, men alla genomgår den inte. Det kan förklaras av att vissa redan har tillräckliga kunskaper medan andra menar att avsatt tid för uppdraget inte räcker till.

Tabell 21. Resultatmått – målvärde och utfall år 2024 jämfört med 2023 och 2022

Resultatmått	Mål 2024	Utfall 2024			Utfall 2023			Utfall 2022		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaroprocent	6,5	8,0	5,0	7,1	8,1	4,9	7,1	8,7	5,8	7,8
Andel långtidsfriska	60	58	67	61	58	70	61	50	61	53
Andel heltidsanställda	92	92	92	92	91	92	92	91	92	91
Andel skyddsombud som genomgått introduktion	90	68	64	67	78	75	77	80	73	78
Andel chefer med max 30 medarbetare	85	81	85	82	83	84	84	80	80	80
Medarbetarenkäten, totalt medelvärde	4,8	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,8	4,9	4,8

Arbete och utveckling inom de personalpolitiska målområdena beskrivs i följande avsnitt.

Kompetensförsörjning i kommunen

Enligt Umeå kommuns kompetensförsörjningsprognos för perioden 2024–2034 kommer behovet av antal tillsvidareanställda öka från 10 436 till 11 816. Antalet som för samma period beräknas sluta på grund av pension och övriga avgångar uppgår till närmare 8 000 tillsvidareanställda. Det innebär ett beräknat rekryteringsbehov på drygt 9 000 tillsvidareanställda fram till 2034.

Prognosen baserar sig på förväntade pensionsavgångar, övriga avgångar och volymförändringar.

Kommunfullmäktige gav 2024 kommunstyrelsen och nämnderna ett uppdrag att öka omställningen av verksamheten för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar. Inom ramen för uppdraget har ett omfattande analysarbete genomförts som visar att behovet av omställning varierar mellan nämnderna. Under 2025 kommer en kommungemensam kompetensförsörjningsplan att utarbetas med utgångspunkt i genomförd analys.

Under året har ett stort antal rekryteringar genomförts. Totalt annonserades 2 513 lediga tjänster, exklusive extrajobb, arvoderade uppdrag och prova-på-dagar, men inklusive sommarvikariat.

Sammanlagt anställdes 1 939 personer, vilket är en minskning jämfört med föregående år.

Minskningen beror på flera faktorer. Dels pågår vissa rekryteringar längre och har ännu inte slutförts när den här rapporten skrivs, dels har rekryteringen av sommarvikarier tidigare lagts – inför sommaren 2024 började den redan i december 2023 vilket gör att en del anställningar då registrerats på föregående år. Därutöver har färre tjänster annonserats ut och fler rekryteringsprocesser har avbrutits.

Arbetet med en gemensam strategi för attraktiv arbetsgivare har fortgått och ett gemensamt arbetsgivarvarumärke har utarbetats med tillhörande grundbudskap.

Med början 2024 deltar Umeå kommun i ett treårigt projekt med finansiering via Europeiska socialfonden. Projektet SAMBA, samarbetsmodell för att behålla arbetskraft, är ett samarbete mellan Umeåregionen, Region Västerbotten, Omställningsfonden och Försäkringskassan.

Under 2024 har övergripande riktlinjer för rekrytering reviderats och nya riktlinjer med tillhörande vägledning har tagits fram. Dokumenten beskriver förhållningssätt, ställningstaganden och viljeinriktning vid rekrytering. Riktlinjerna ska också säkerställa en positiv kandidatupplevelse genom en transparent och respektfull rekryteringsprocess. Arbetet har även omfattat förtydligande när det gäller kontroller vid anställning.

En lönepolitik som upplevs förutsägbart och transparent är en viktig komponent för att en arbetsgivare ska framstå som attraktiv och därmed ha förutsättningar att klara kompetensförsörjningen. Under året har förslag till lönepolicy och en riktlinje för lönestrategiskt arbete utarbetats.

Kompetensförsörjning i kommunens bolag

Flera av de kommunala bolagen beskriver nuvarande och kommande svårigheter med kompetensförsörjning, då verksamheterna är beroende av personal med specialistkunskap och konkurrensen kan vara hård. Bolagen ser en fortsatt risk för resurs- och kompetensbrist i konkurrens med andra om personal med specialistkunskap.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i kommunen

Umeå kommuns process för friska och inkluderande arbetsplatser har fortgått. Centrala delar i den processen är medarbetarenkäten, framtagande av så kallade OSA-mål och årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Tillvägagångssättet inkluderar undersökning, analys, genomförande av åtgärder och uppföljning av resultat inom både det systematiska arbetsmiljöarbetet och lika rättigheter och möjligheter för att förhindra diskriminering.

Inom ramen för den gemensamma processen har dialog och åtgärder genomförts på den enskilda arbetsplatsen och genom varje förvaltnings organisationsnivåer upp till nämnd. Alla förvaltningar har gjort prioriteringar och en handlingsplan för kommande arbete med arbetsmiljö och lika rättigheter och möjligheter. Prioriterade områden på övergripande nivå enligt 2024 års uppföljning är;

- att stärka stödet för det systematiska arbetsmiljöarbetet,
- att öka antalet skyddsombud samt
- ökade kunskaper om rapportering av arbetsmiljöbrister, tillbud och skador.

En pilot och efterföljande utvärdering har genomförts när det gäller ett systemstöd för att kvalitetssäkra dokumentation och systematik i arbetsmiljöarbetet. Implementering har inletts och kommer att fortgå under 2025, utifrån respektive verksamhets egna förutsättningar och behov.

Ett alltmer prioriterat område handlar om hot, våld och otillåten påverkan, ett område som flera av kommunens kompetenser samarbetar kring. Vägledande och stödjande material har utvecklats för riskbedömning och hantering av hot och otillåten påverkan och arbetsmiljöperspektivet är inkluderat.

Ett område som orsakar ohälsa och sjukfrånvaro är klimakteriet. Under året har ett stödmaterial utarbetats och ett av de frukostseminarier som kommunens chefer erbjuds hade detta tema.

Ledarskap

För att stärka ledarskapet har ett flertal utbildningar och frukostseminarier genomförts.

Frukostseminarierna har bland annat haft följande teman: motivation och självledarskap, media och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i arbetslivet.

Under året har 66 nya chefer anställts, en minskning från 2023 års notering på 89. Minskningen beror delvis på minskad omsättning av chefer (6,2 procent jämfört med 8,5 procent föregående år) och på det stora hela upplevs också läget mer stabilt inom verksamheten. Minskad omsättning är positivt eftersom frekventa chefsbyten är en dokumenterad arbetsmiljörisk för berörda medarbetare.

Antal tillsvidareanställda medarbetare per chef följs upp och genomsnittet för hela kommunen ligger på 21 medarbetare per chef. Variationen mellan nämnderna är stor och högst genomsnitt har för- och grundskolenämnden, äldre- och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Sett till hela kommunen har 88 chefer (18 procent) ansvar för fler än 30 medarbetare.

Sjukfrånvaro i kommunen

Tabell 22. Sjukfrånvaro i kommunen³⁴

Sjukfrånvaro (procent)	2024	2023	2022	2021	2020
Totalt	7,1	7,1	7,8	7,1	8,0
varav frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer (långtidssjukfrånvaro)	62	63*	57	60	61
Kvinnor	8,0	8,1	8,7	8,2	9,1
Män	5,0	4,9	5,8	4,7	5,3
29 år eller yngre	7,1	7,2	7,7	6,9	7,8
30–49 år	6,8	6,7	7,4	6,8	7,8
50 år eller äldre	7,3	7,6	8,4	7,6	8,3

* Korrigerad sedan föregående år, redovisades då felaktigt 72

³⁴ Sjukfrånvaron för varje grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid. Uppgifter lämnas inte om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Förändringarna i sjukfrånvaro mellan 2023 och 2024 är marginella. Under de senaste fem åren har sjukfrånvaron för kvinnor minskat i högre utsträckning än för männen. Differensen har minskat från 3,8 till 3,0 procentenheter. Kvinnors sjukfrånvaro ligger trots det tydligt över medelvärdet.

I jämförelse med andra kommuner utgörs Umeå kommuns totala sjukfrånvaro av en relativt stor andel långtidssjukfrånvaro, 60 dagar eller mer. Efter en genomgång av sjukskrivna över 365 dagar framgår behov av att mer kraftfullt arbeta med arbetsplatsens friskfaktorer och tidigt fånga upp individer som har risk för ohälsa eller är på väg in i en sjukskrivning. Sjukskrivning innebär, förutom konsekvenser för den enskilde, ökad belastning på medarbetare och chefer med bland annat ökade kostnader på grund av sjukfrånvaro, bristande kontinuitet och mer tid som behöver ägnas åt vikarieanskaffning och annan administration. Sjukfrånvaron förvärrar därmed ett redan ansträngt kompetensförsörjningsläge i många verksamheter.

Åldersgrupperna 30–49 år och 50 år eller äldre har haft den mest gynnsamma utvecklingen av sjukfrånvaro under de fem senaste åren med en nedgång på en procentenhet. Nedgången är något mindre för gruppen 29 år eller yngre med en reducerad sjukfrånvaro på 0,7 procentenheter. Trots en positiv utveckling under den senaste femårsperioden blir det viktigt att fortsätta utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet, verka för alla medarbetares lika rättigheter och möjligheter samt i övrigt prioritera förhållanden som påverkar hälsa och välbefinnande i positiv riktning.

Umeå kommuns sjukfrånvaro under 2024 motsvarade 850 årsarbetare efter omvandling av frånvarotimmar.

Tabell 23. Sjukfrånvaro per nämnd³⁵

Sjukdagar per årsarbetare/nämnd	2024			2023	2022	2021	2020
	kvinnor	män	totalt	totalt	totalt	totalt	totalt
Överförmyndarnämnden	7	4	7	10	9	10	3
Kommunstyrelsen	12	4	9	9	9	8	7
Valnämnden	2	1	2	1	4	0	0
Tekniska nämnden	20	11	16	16	18	16	16
Byggnadsnämnden	16	8	13	11	11	9	11
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	15	7	12	11	13	5	10
Brand- och räddningsnämnden	6	7	7	6	12	8	9
Äldrenämnden	21	15	19	19	21	20	22
Individ- och familjenämnden	20	15	18	18	21	19	22
Fritidsnämnden	14	11	13	13	15	16	15
Kulturnämnden	13	7	11	15	17	10	12
För- och grundskolenämnden	20	11	18	18	19	18	21
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	11	7	10	9	10	7	11
Umeå kommun totalt	19	12	17	17	18	17	19

³⁵ Sjukdagar per årsarbetare har avrundats till närmast antal hela dagar.

Bland de största nämnderna är förändringarna i antal sjukdagar per årsarbetare mycket små medan en större variation finns bland de mindre nämnderna. Kvinnor har fler sjukdagar per årsarbetare än män med undantag av brand- och räddningsnämnden. Nämnder med stor andel anställda i kontaktyrken har ett högre genomsnitt sjukdagar/årsarbetare och i dessa yrken finns också fler kvinnor än män.

Personalstatistik

Kommunkoncernen hade vid årets slut 13 517 anställda (13 883 anställda), en minskning jämfört med föregående år med 366 personer.

Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens personalstruktur jämfört med 2023. Umeå kommun hade vid årsskiftet 12 285 (12 595) anställda, varav 10 410 (10 419) tillsvidareanställda. Könsfördelningen bland tillsvidareanställda var 71 procent (71 procent) kvinnor och 29 procent (29 procent) män.

Antalet anställda (unika personnummer) har första gången sedan pandemiåret 2020 minskat jämfört med föregående år. Den totala procentuella minskningen är 2,5 procent och det förklaras av att antalet tillsvidareanställda inte har ökat i samma takt som tidigare år och att antal visstidsanställda har minskat.

Det är stor variation mellan nämnderna och de största minskningarna sett till antal anställda finns i äldrenämnden och för- och grundskolenämnden. För äldrenämnden beror minskningen på en återgång till mer normala bemanningsnivåer efter att bemanningen höjdes under pandemin. När det gäller för- och grundskolenämnden är minskningen ett utslag av anpassningar till budgetförutsättningar samt utveckling av poolverksamhet med tillsvidareanställda medarbetare som täcker upp vikariebehov.

Störst procentuell skillnad i antal anställda (unika personnummer) återfinns hos byggnadsnämnden (minskning 9 procent) respektive miljö- och hälsoskyddsnämnden (ökning 10 procent). Det förklaras inom byggnadsnämnden dels av ett lägre ärendeflöde på grund av lågkonjunktur, dels av effektiviserade arbetssätt kopplade till ett nytt ärendehanteringssystem som kräver mindre personella resurser. Miljö- och hälsoskyddsnämnden, som med anledning av utökat arbete med tillsyn av små avlopp, hade behov av mer personal kunde "låna" och i några fall anställa personer från byggnadsnämndens verksamheter under året. Även överförmyndarnämnden har en procentuell ökning av antalet anställda på nära 9 procent. Det beror på förstärkningar inom projektverksamhet med fokus på rekrytering och inskanning av akter.

Tabell 24. Medelantal anställda³⁶ och arbetad tid i kommunkoncernen och kommunen

	Kommunkoncernen		Kommunen		Förändring i kommunen			
	2024	2023	2024	2023	2024		2023	
Medelantal anställda ³⁷	11 194	11 198	9 962	9 910	52	0,5 %	316	3,3 %
varav kvinnor	7 434	7 597	6 823	6 772	51	0,7 %	196	3,0 %
varav män	3 760	3 601	3 139	3 138	1	0,0 %	119	3,9 %
Arbetad tid, timmar ³⁸	–	–	16 935 211	16 846 561	88 650	0,5 %	536 034	3,3 %

I kommunkoncernen är medelantalet anställda i paritet med föregående år. För kommunen har medelantalet anställda ökat med 52 (0,5 procent) under 2024.

Tabell 25. Medelantal anställda³⁹ och arbetad tid per nämnd (kommunen)

Nämnd	2024		2023		Förändring		
	Medelantal anställda	Arbetad tid (timmar)	Medelantal anställda	Arbetad tid (timmar)	Medelantal anställda	Arbetad tid (timmar)	% tid
Kommunstyrelsen	265	450 053	251	426 497	14	23 556	5,5
För- och grundskolenämnden	3 471	5 900 611	3 464	5 888 721	7	11 890	0,2
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	901	1 531 515	918	1 560 258	-17	-28 744	-1,9
Äldrenämnden	1 967	3 344 291	1 971	3 350 987	-4	-6 696	-0,2
Individ- och familjenämnden	1 735	2 949 340	1 724	2 930 389	11	18 951	0,6
Tekniska nämnden	981	1 667 630	955	1 622 997	26	44 633	2,8
Kulturnämnden	198	337 119	193	327 968	5	9 151	2,8
Fritidsnämnden	167	284 301	159	269 899	8	14 402	5,3
Byggnadsnämnden	99	168 202	112	190 011	-13	-21 809	-11,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	67	113 073	60	101 981	7	11 092	10,9
Brand- och räddningsnämnden	83	140 363	82	138 613	1	1 750	1,3
Överförmyndarnämnden	22	37 636	19	31 854	3	5 782	18,2
Valnämnden	7	11 077	4	6 385	3	4 691	73,5
Summa	9 962	16 935 211	9 910	16 846 561	52	88 650	0,5

Förändringarna i antal anställda inom byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och överförmyndarnämnden som beskrivs ovan får ungefär samma utslag i arbetad tid. I övrigt uppvisar valnämnden mycket stora skillnader i arbetad tid och det beror på personalförstärkning kopplad till valår (val till Europaparlamentet) som ger mycket stor inverkan på en liten verksamhet.

Medelantalet anställda i kommunen fördelar sig i likhet med föregående år på 68 procent kvinnor och 32 procent män.

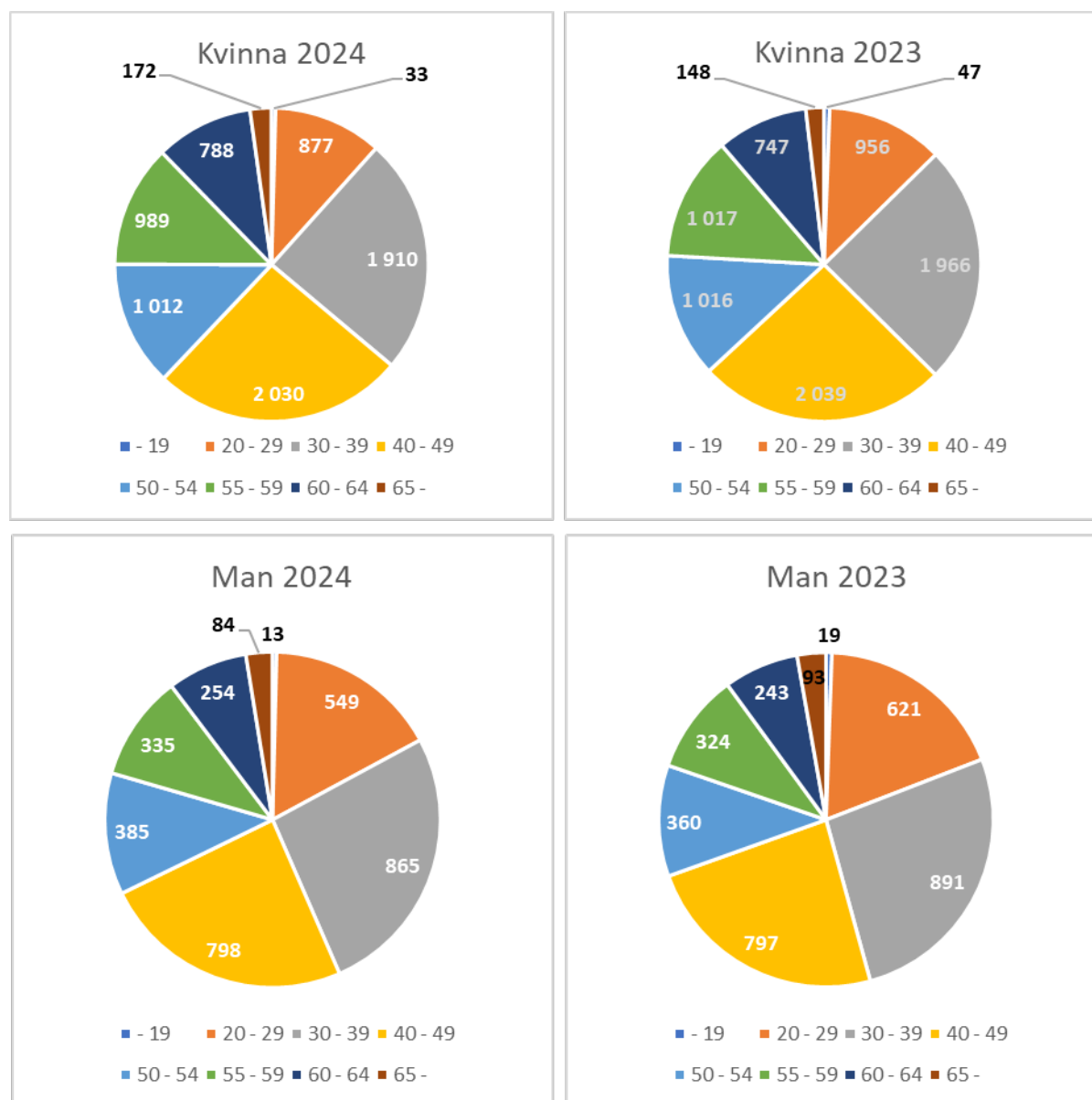
³⁶ Medeltal anställda årsarbetare och arbetad tid definieras i noter nedan. Förväxla inte medelantal anställda med fysiskt antal anställda personer.

³⁷ Årsarbetare: arbetad tid dividerat med 1 700 timmar, multiplicerat med 12 dividerat med antal månader i perioden.

³⁸ Arbetad tid i kommunen: arbetstid enligt sysselsättningsgrad inklusive mer- och övertid, reducerat med all frånvaro. Arbetad tid anges inte för kommunkoncernen.

³⁹ Medeltal anställda årsarbetare och arbetad tid definieras i noter ovan. Förväxla inte medelantal anställda med fysiskt antal anställda personer.

Diagram 15. Åldersfördelning anställda 2024 respektive 2023 (kommunen)

Över hälften av åldersgrupperna minskade i antal anställda. Den åldersgrupp som minskade mest mellan åren var gruppen 20–29 år, medan antalet anställda 50–54 år, 60–64 och 65 år och äldre ökade. Ökningen av antalet anställda i gruppen 65 år och äldre kan vara ett tecken på att den höjda pensionsåldern börjar ge utslag. Dessutom har ett arbete inletts med målet att uppmuntra äldre medarbetare att jobba längre före pensionering, vilket är viktigt för att kunna behålla kompetens och värdefull erfarenhet och minska behovet av nyrekryteringar.

Vid årsskiftet var antalet chefer i kommunen 495 (491). Den marginella ökningen kan förklaras av volymökning i vissa verksamheter och ett resultat av arbetet att nå kommunfullmäktiges mål om antal medarbetare per chef. Av kommunens chefer är 72 procent (71 procent) kvinnor. Det innebär att könsfördelningen för chefer i stort sett motsvarar könsfördelningen bland anställda. Sex av åtta förvaltningschefer i kommunen, 75 procent, är kvinnor och i stadsdirektörens forum, som är ledningen för tjänsteorganisationen, är andelen kvinnor 69 procent. Det innebär att

kvinnors andel i kommunens högsta ledning i stort sett motsvarar den könsmässiga fördelningen i medelantalet anställda.

Fem av tjugo verkställande direktörer i de kommunala bolagen är kvinnor per 31 december 2024.

I december 2024 hade 3,0 procent (3,3 procent) av kommunens chefer och ledare utomnordisk bakgrund. Samma tidpunkt hade 19,2 procent (16,6 procent) av medarbetarna utomnordisk bakgrund. Här kan en successiv ökning under senare år noteras.

Förväntad utveckling

Nedan redovisas förhållanden som är kända om framtiden och förväntningar som berör kommunkoncernen och kommunen, direkt eller indirekt.

Låga födelsetal under de senaste åren får påverkan på investeringsplanering kommande år för utbildningsverksamheten. Demografin inom kommunen förändras och påverkas främst av att gruppen äldre än 80 år ökar kraftigt, vilket påverkar kommunens planering av investeringar och kompetensförsörjning.

Den stora utmaningen är hur kommunkoncernen på kort och lång sikt kan lösa kompetensförsörjning i samtliga verksamheter. Kommunfullmäktige har inför 2024 gett kommunstyrelsen och samtliga nämnder i uppdrag att öka omställning för att möta framtida kompetensbrist. Detta arbete kommer att fortsätta kommande år.

Efter att Sverige varit i en lågkonjunktur de senaste åren är bedömningen för perioden 2025–2026 att Sverige är i en svag högkonjunktur. Det råder fortfarande stor osäkerhet kring stabiliseringen av Riksbankens inflationsmål. Den höga kostnadsnivån bedöms kvarstå, vilket kräver anpassningar i kommunens verksamheter även under kommande år.

En ny socialtjänstlag planeras träda i kraft från och med 1 juli 2025. Förberedelser inför det har genomförts under 2024, bland annat genom att en läges- och behovsanalys har tagits fram. Ett omställningsarbete pågår.

Inom de närmaste åren är behovet fortsatt stort av större ombyggnads- och underhållsinsatser i bostadsområden som byggdes under åren 1965–1975. Efterfrågan på hyresrätter kommer att vara fortsatt stark och framför allt öka för gruppen äldre. AB Bostadens arbete med energieffektiviseringar genom Sveriges Allmännyttas klimatinitiativ fortsätter. Hållbarhetsperspektiven kommer även i fortsättningen vara ledstjärna för insatser.

Energibranschen står inför en behovsdriven omställning inom områdena klimatomställning, digitalisering, elektrifiering och robusthet. Elektrifieringen är en grundläggande möjliggörare för att kunna möta uppsatta tillväxt- och klimatomål. Elnätet utgör en central förutsättning för att möjliggöra ökad elektrifiering. Därför genomförs ett omfattande arbete för att bygga om och förstärka regionnätet.

Projektet Hållbar vattenförsörjning för en ny vattentäkt fortgår.

EU:s avloppsdirektiv har reviderats och förslaget innehåller ökade krav på kväve- och läkemedelsrening. Det innebär betydande behov av investeringar i ny reningsteknik.

Från 1 januari 2027 införs fastighetsnära insamling av förpackningar för alla fastighetsägare.

Ytterligare en brandstation ska byggas, beslut är taget och stationen beräknas tas i bruk i slutet av år 2027.

Stora hamninvesteringar ska genomföras under tidsperioden 2025–2028 enligt beslut i kommunfullmäktige.

När Västra länken är avslutad ska avräkning ske mellan kommunen och Trafikverket när det gäller byte av ansvar för vägar längs ringleden runt Umeå. Västra länken har tagits i bruk under slutet av 2024. Byte av ansvar för vägar kopplade till ringleden runt Umeå inklusive Västra länken planeras till första halvåret 2025.

I den nationella transportplanen för 2018–2029 anslog regeringen pengar till Trafikverket för att bygga Norrbotniabanan, sträckan mellan Umeå och Skellefteå. Efter förseningar fortsätter Norrbotniabanan att byggas längs den första etappen mellan Umeå och Dåva deponianläggning. Sträckan Umeå–Dåva beräknas vara klar 2026.

Umeå Kommunföretag AB-koncernen träffas för räkenskapsår 2025 av rapporteringskravet i den nya EU-lagen om icke finansiell hållbarhetsredovisning, CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive).

Resultaträkning⁴⁰

mnkr	Not	Umeå kommunkoncern			Umeå kommun				
		2024	2023 omräknat	2023	2024	2023 omräknat	2023	Budget 2024	Budget- avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	7	5 657	5 371	5 371	2 061	2 027	2 027	1 691	371
Verksamhetens kostnader	8	-13 032	-12 408	-12 408	-10 502	-10 033	-10 033	-10 297	-205
Avskrivningar och nedskrivningar	9	-1 268	-1 233	-1 233	-645	-606	-606	-557	-89
Verksamhetens nettokostnader		-8 643	-8 270	-8 270	-9 086	-8 612	-8 612	-9 162	77
Skatteintäkter	10	7 886	7 728	7 728	7 886	7 728	7 728	7 898	-12
Generella statsbidrag och utjämning	11	1 491	1 304	1 304	1 491	1 304	1 304	1 461	30
Verksamhetens resultat		734	762	762	291	420	420	197	94
Finansiella intäkter	12	45	36	19	249	231	207	278	-29
Finansiella kostnader	13	-474	-357	-357	-407	-344	-344	-381	-25
Resultat efter finansiella poster		304	441	424	133	307	283	93	40
Extraordinära poster		0	0	0	0	0	0	0	0
Årets resultat		304	441	424	133	307	283	93	40

⁴⁰ För 2023 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av pensionsstiftelse.

Balansräkning⁴¹

mnkr	Not	Umeå kommunkoncern			Umeå kommun		
		2024-12-31	2023-12-31 omräknat	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31 omräknat	2023-12-31
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>							
Programvaror och licenser	14	33	102	102	2	3	3
Goodwill	15	0	0	0	0	0	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>							
Mark, byggnader, anläggningar	16	18 772	16 789	16 789	9 459	8 393	8 393
Pågående anläggningar	17	3 080	3 939	3 939	1 618	1 553	1 553
Maskiner och inventarier	18	5 446	5 348	5 348	554	507	507
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>							
Aktier och andelar	19	287	273	273	378	369	369
Långfristiga fordringar	20	210	130	130	8 535	8 312	8 312
Summa anläggningstillgångar		27 828	26 581	26 581	20 546	19 138	19 138
<i>Omsättningstillgångar</i>							
Förråd och lager, exploateringsfastigheter	21	228	223	223	56	72	72
Kortfristiga fordringar	22	1 555	1 820	1 820	883	1 117	1 117
Kortfristiga placeringar	23	198	182	8	134	130	0
Kassa och bank	24	217	154	154	2	0	0
Summa omsättningstillgångar		2 199	2 379	2 205	1 074	1 318	1 189
SUMMA TILLGÅNGAR		30 027	28 960	28 786	21 621	20 456	20 327
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital	25						
Eget kapital vid årets början		11 498	11 231	11 074	6 057	5 879	5 774
varav resultatreserv		0	0	0	0	0	0
varav resultatutjämningsreserv		903	860	860	903	860	860
Årets resultat		304	441	424	133	307	283
Eget kapital vid årets slut		11 892	11 672	11 498	6 188	6 186	6 057
varav resultatreserv		0	0	0	0	0	0
varav resultatutjämningsreserv		903	903	903	903	903	903
Avsättningar							
Pensioner och liknande förpliktelser	26	1 178	878	878	1 178	878	878
Andra avsättningar	27	985	806	806	126	0	0
Summa avsättningar		2 163	1 684	1 684	1 304	878	878
Skulder							
Långfristiga skulder	28	13 177	12 548	12 548	12 221	11 382	11 382
Skuld investeringsbidrag	29	100	85	85	100	85	85
Kortfristiga skulder	30	2 695	2 971	2 971	1 809	1 925	1 925
Summa skulder		15 972	15 604	15 604	14 129	13 393	13 392
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		30 027	28 960	28 786	21 621	20 456	20 327
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER							
1. Pantar och därmed jämförliga säkerheter	31	105	107	107	1 267	1 294	1 294
2. Ansvarsförbindelser							
a) Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	32	2 136	2 091	2 091	2 136	2 091	2 091
b) Övriga ansvarsförbindelser	33	10	13	13	10	13	13

⁴¹ För 2023 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av pensionsstiftelse.

Kassaflödesanalys⁴²

mnkr	Not	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
		2024	2023	2024	2023
Resultat efter finansiella poster		304	424	133	283
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet					
Avskrivningar och nedskrivningar mat och immat anlägg		1 268	1 233	645	606
Bolagsskatt		70	36	0	0
Realisationsvinster/-förluster mat och immat anlägg		7	27	4	3
Förändring av avsättningar		479	199	426	174
Övriga ej likviditetspåverkande poster	34	-94	-22	-421	-21
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		2 034	1 897	788	1 045
Förändring av rörelsekapital					
Ökning (-)/minskning (+) av varulager		-5	-28	16	3
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar		253	27	233	23
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder		-276	-67	-116	23
Kassaflöde från förändringar av rörelsekapital		-28	-68	133	49
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 006	1 829	921	1 094
Investeringsverksamheten					
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-16	-11	-15	-11
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-2 684	-2 777	-1 536	-1 118
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-8	-22	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		194	33	3	12
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 515	-2 777	-1 548	-1 117
Finansieringsverksamheten					
Förändring av långfristiga fordringar		-80	7	-223	-716
Förändring av långfristiga skulder		629	961	838	749
Investeringsbidrag kommunen		15	-12	14	-12
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		564	956	629	21
Ökning (+)/minskning (-) av likvida medel		55	8	2	-2
Likvida medel vid årets början		162	154	0	2
Likvida medel vid årets slut		217	162	2	0

⁴² Kassaflödesanalysen för 2023 är inte omräknad med anledning av införande av redovisning av pensionsstiftelse.

Noter

Not 1. Tillämpade redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer.

Kommunens bolag redovisar i enlighet med årsredovisningslagen och K3 (Bokföringsnämndens allmänna råd, BFNAR 2012:1). Bolaget Väven i Umeå AB redovisar enligt internationell redovisningsstandard, IFRS. Vid avvikelser mellan regelverken för kommunkoncernen kontra bolagen finns, görs omräkning till LKBR i den sammanställda redovisningen, förutom vad gäller pensioner. Det delägda bolaget Väven i Umeå AB redovisas i den sammanställda redovisningen utifrån principer som beskrivs under rubriken Sammanställd redovisning nedan.

Tillämpade redovisningsprinciper i årsredovisningen överensstämmer med dem som tillämpades när årsredovisning för 2023 upprättades.

Värderings- och omräkningsprinciper

I kommunens bokslut har grundläggande principer som LKBR reglerar tillämpats.

Värdering av tillgångar, avsättningar och skulder baseras på försiktighetsprincipen. Den innebär att tillgångar inte övervärderas och skulder inte undervärderas så att redovisningen tas fram med rimlig försiktighet och ger en försiktig bild av kommunkoncernens resultat och ställning.

Avsättningar värderas så att de motsvarar den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen.

Tillgångar och skulder har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde om inget annat anges.

Poster i utländsk valuta har omräknats till svenska kronor enligt den växelkurs som gäller på balansdagen.

Klassificering

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav tas upp som anläggningstillgångar. Andra tillgångar tas upp som omsättningstillgångar.

Skulder klassificeras som kortfristiga om de har en förfallotid inom ett år från balansdagen. Övriga skulder klassificeras som långfristiga.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster kommer av händelser eller transaktioner som förekommer sällan och är viktiga att informera om vid jämförelse med andra redovisningsperioder. Upplysning om resultateffekten av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande lämnas i enlighet med RKR R11 Extraordinära och jämförelsestörande poster i separat not till berörda resultatposter i resultaträkningen.

Redovisning av jämförelsestörande poster sker för belopp på 30 mnkr eller mer.

Leasing

Från och med årsredovisningen för 2023 redovisar kommunen i enlighet med RKR:s rekommendation R5 Leasing för samtliga leasingavtal som avser fast och lös egendom. I årsredovisningen för 2022 redovisade kommunen i enlighet med RKR:s rekommendation R5 Leasing för samtliga identifierade leasingavtal (hyresavtal)⁴³ som avser lös egendom och för de största hyresavtalen kopplade till fast egendom. I tidigare rapporter före 2022 avvek kommunen från RKR R5 Leasing och klassificerade samtliga leasingavtal som operationella leasingavtal och leasingavgifterna fördelades linjärt över leasingperioden.

Redovisning av leasade tillgångar enligt RKR R5 görs på olika sätt beroende på om avtalet om finansiering av tillgången har klassificerats som ett finansiellt eller ett operationellt leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal jämföras med ett köp medan ett operationellt är en hyra under en specificerad period. Redovisning av finansiella leasingavtal innebär att en leasingtillgång och en leasingkund redovisas i balansräkningen.

Vid klassificering av hyresavtal som avser hyra av fast egendom (lokaler) som finansiell leasing har följande principer tillämpats:

- Bedömningen är att kontraktet kommer att förlängas mer än tio år framåt.
- Lokalen eller fastigheten är en specialfastighet, vilket gör att det finns svårigheter att hyra ut till annan hyresgäst utan större ombyggnationer, alternativt att bara kommunen kan hyra.
- Hyresbelopp (årshyra per lokal/fastighet) överstiger 1 mnkr.

⁴³Ett leasingavtal är ett avtal enligt vilket en leasegivare enligt avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar. Leasingavtal kallas ibland hyresavtal, särskilt när det gäller leasing (hyra) av fastighet. Ett finansiellt leasingavtal är ett leasingavtal där de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Avtalet klassificeras som antingen finansiellt eller operationellt beroende på hur avtalet är utformat när det gäller ekonomiska risker och fördelar. Bedömning av om ett leasingavtal ska betraktas som finansiellt eller operationellt utgår från avtalets ekonomiska innebörd. Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal om det innebär att framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägande av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Leasingavtal som inte klassificeras som ett finansiellt leasingavtal är ett operationellt leasingavtal.

Bidrag till infrastruktur

Med bidrag till infrastruktur menas bidrag som kommunen lämnar med stöd av lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter 2 kap. 1–2 §§ till finansiering av en investering i infrastruktur då bidragsmottagaren kommer att äga och förvalta den uppkomna tillgången.

När kommunen har beslutat om och undertecknat medfinansierings-/genomförandeavtal uppstår den legala förpliktelsen⁴⁴ och den ekonomiska händelsen ska bokföras. Efter genomgång av fattade beslut och tecknade avtal har tre medfinansieringsavtal identifierats (not 27). Då de inte har bokförts tidigare har en rättelse gjorts varvid de redovisas som om de hade kostnadsförts det år den legala förpliktelsen uppstod och att en avsättning⁴⁵ redovisas för var och en av dem. Rättelsen har gjorts mot eget kapital och avser bidrag till Trafikverket för infrastruktur (not till avsättningar i balansräkningen).

Intäkter

Intäkter som hör till räkenskapsåret tas med i bokslutet, oavsett tidpunkt för betalningen. Intäkter tas upp först när samtliga intäktskriterier enligt RKR R2 är uppfyllda:

- Inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen.
- De eventuella utgifter som har uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Villkoren för den ekonomiska uppgörelsen har i allt väsentligt fullgjorts.

En intäkt redovisas till det värde kommunen har erhållit eller kommer att erhålla.

EU-bidrag och riktade statsbidrag redovisas enligt det aktuella bidragets villkor och restriktioner.

Skatteintäkter redovisas i kommunen det år som de skattskyldigas inkomst tas upp till beskattning. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkterna baseras på SKR:s decemberprognos.

Umeå kommun har inte tagit ut några gatukostnadsersättningar under åren 2020–2024, vilket gör att några gatukostnadsersättningar inte har redovisats.

⁴⁴ En legal förpliktelse uppkommer till följd av ett avtal/ett kontrakt (genom dess uttryckliga eller underförstådda villkor), lag eller annan laglig grund.

⁴⁵ En avsättning är en legal förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst, men oviss till belopp eller till den tidpunkt då den ska infrias (6 kap. 8 § LKBR).

Klassificering statsbidrag

Statsbidrag redovisas i enlighet med RKR:s förtydliganden. 2024-12-31 redovisas följande generella statsbidrag i likhet med tidigare år:

- minskad andel timanställda inom vård och omsorg för äldre
- utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden.

Statsbidrag för kommunernas medverkan vid EU-valet 2024 har inga villkor som kan leda till återbetalning och redovisas därför som generellt statsbidrag under 2024.

Kommunen har för år 2024 erhållit statsbidraget ”Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen” från Skolverket. Då inga villkor finns redovisas statsbidraget som ett generellt statsbidrag med jämn fördelning från och med juni till och med december 2024.

Verksamhetens kostnader

Periodisering

Utgifter redovisas som kostnad det räkenskapsår som kostnaden hör till. Vid periodisering är utgångspunkten leverans av varan eller tjänsten utifrån ingången överenskommelse. Enligt kommunens anvisningar ska väsentliga belopp periodiseras (större än 1,5 prisbasbelopp). Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kronor (52 500 kronor för 2023).

Pensionskostnader

Kostnader för pensioner redovisas enligt blandmodellen (LKBR). Det innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas som pensionskostnad det år pensionen utbetalas och för pensioner intjänade efter år 1998 redovisas pensionskostnaden det år pensionen tjänas in. Under året intjänad avgiftsbestämd ålderspension (4,5 procent av lönen) redovisas som kortfristig skuld, till den del den inte har utbetalats och betalas i sin helhet ut till placeringsinstitut utifrån den anställdes individuella val.

Kommunen genomförde 2005 en försäkringslösning för före detta anställda födda 1940–1941. 2007 bildades en pensionsstiftelse i kommunen för före detta anställda födda tidigare än 1936. Kommunen genomförde under 2021 en partiell inlösen av pensioner via en försäkringslösning för anställda födda mellan 1959 och 1962. Pensionsförsäkringslösningarna reducerar pensionsförpliktelserna i kommunens ansvarsförbindelse. Gottgörelse från pensionsstiftelsen redovisas som reducering av utbetalda pensioner.

Kommunens bolag tryggar sina pensionsförpliktelser genom en pensionsstiftelse och genom försäkringslösning.

Avskrivningar

För materiella anläggningstillgångar görs avskrivning för hela den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning. Avskrivning beräknas på anskaffningsvärde med avdrag för eventuellt restvärde. Avskrivning beräknas och bokförs från och med månaden efter anskaffning eller att tillgången har tagits i bruk. Mark och konst skrivs inte av.

Komponentavskrivning tillämpas för fastighetsinvesteringar och för investeringar i infrastruktur som gator, vägar, parker, broar och hamnverksamhet för tillgångar med väsentliga och identifierbara komponenter för avskrivning. För beskrivning av komponenter och procentsatser för avskrivning (tabell 26).

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential tas upp som immateriell anläggningstillgång. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning. Enligt LKBR 7 kap. 3 § ska nyttjandeperioden för en immateriell anläggningstillgång uppgå till högst fem år om inte en annan längre tid kan fastställas. Förvärvade IT licenser i kommunen följer avtalsperioden och skrivs av linjärt under avtalstiden som är 3–7 år.

Materiella anläggningstillgångar

Med anläggningstillgångar avses tillgångar som är avsedda att nyttjas stadigvarande i verksamheten. Materiella anläggningstillgångar är anläggningstillgångar som har ett bestående värde för kommunen och som är synligt påvisbara. Tillgångar aktiveras som en anläggningstillgång i balansräkningen när beloppet överstiger ett prisbasbelopp och nyttjandeperioden överstiger tre år.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivning. Avskrivning görs utifrån bedömd nyttjandeperiod. Avskrivningen speglar tillgångens förbrukning och görs linjärt för samtliga tillgångar som är föremål för värdeminskning. Mark och konst skrivs inte av.

Som anskaffningsvärde redovisas kostnader för tillgångens inköp, men inte räntekostnader och andra finansiella kostnader.

Investeringsbidrag redovisas från och med räkenskapsåret 2019 som en långfristig skuld. Skulden upplöses och intäktsförs på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande. För investeringar anskaffade före 2019 redovisas investeringsbidrag som en minskning av anskaffningsvärdet.

Pågående anläggningar aktiveras som anläggningstillgång när de tas i bruk. Avskrivning av maskiner, inventarier och byggnader börjar när anläggningen är tagen i bruk.

Omprovning nyttjandeperioder – fastighetskomponenter

Fastställda nyttjandeperioder för materiella anläggningstillgångar omprövas systematiskt. För fastighetskomponenter omprövas nyttjandeperioden när det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, till exempel behov rapporterade från hyresgäster, från fastighetsdriftorganisation eller från besiktningar som genomförs av planeringsingenjörer vid teknisk planering. Det kan även ske vid verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar. Inrapportering och besiktning sker löpande under året.

Omprovning av nyttjandeperioden sker alltid för komponenter vars fastställda livslängd går mot sitt slut. Vid denna omprovning sker även en översiktlig bedömning av fastighetens andra stora komponenter.

Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker väsentligt (skiljer sig mer än tre år) från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden för större komponenter (anskaffningsvärde över 25 basbelopp).

Omprovning av nyttjandeperioder – infrastrukturkomponenter

För infrastrukturkomponenter som gator och vägar sker också omprovning av nyttjandeperioden när det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, till exempel via inventeringar och besiktningar utförda av gatuingenjörer och teknisk personal eller felanmälningar från medborgare. Det kan även ske vid förändringar i stadsplanering, exploatering och förtätningar. Inrapportering och besiktning sker löpande under året. Omprovning av nyttjandeperioden (besiktning) sker alltid för komponenter vars fastställda livslängd går mot sitt slut.

Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker väsentligt (skiljer sig mer än tre år) från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden för större komponenter (anskaffningsvärde över 25 basbelopp).

Umeå kommuns byggnader i form av verksamhetsfastigheter och affärsfastigheter är indelade i sex olika komponentgrupper. Varje komponentgrupp delas därefter upp i sex olika komponenttyper. Respektive komponenttyp har en avskrivningstid mellan 10 och 60 år. Huvudsakligen tillämpas följande nyttjandeperioder:

Tabell 26. Materiella anläggningstillgångar – komponenter och nyttjandeperioder

Anläggningstillgång	Antal komponenter	Nyttjandeperioder
Gator	8	10, 20, 40, 50 och 60 år
Gågata/torg	8	40 år
Broar, tunnlar	5	40 och 80 år
Parker	2–4	5, 15, 20 och 40 år
Hamn	15	10, 15, 20, 25, 30, 40, 50 och 100 år
Byggnader	6	10, 15, 20, 30, 40 och 60 år

Anläggningstillgång	Antal komponenter	Nyttjandeperioder
Maskiner och inventarier	0	3, 5, 7 och 10 år

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas som det lägsta av anskaffningsvärdet eller verkligt värde.

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp som beräknas inflyta.

Kundfordringar äldre än nio månader har bedömts som osäkra fordringar och reserverats. För övriga osäkra fordringar har en individuell bedömning gjorts.

Elcertifikat är undantagna eftersom de värderas till marknadsvärde på balansdagen och redovisas som lagertillgång.

Exploateringstillgångar som är under bearbetning för försäljning eller är färdiga att avyttras redovisas som omsättningstillgångar. Principer som tillämpas är att när en detaljplan är fastställd och projektering av tomter har börjat betraktas marken som under bearbetning för försäljning och omklassificeras från anläggningstillgång till omsättningstillgång. Beräkning av anskaffningsvärde och värdering görs i enlighet med BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3), kapitel 13. Anskaffningsvärdet för tomter beräknas per exploateringsetapp och fördelas schablonmässigt på respektive tomt, med yta som fördelningsnyckel.

Pensionsförpliktelser

Kommunen redovisar sina pensionsförpliktelser enligt den lagstadgade blandmodellen. Det innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och kostnadsförs först i samband med utbetalning. Blandmodellen innebär också att förmånsbestämd ålderspension, samt även särskild avtalspension och visstidspensioner som tjänats in från och med år 1998 kostnadsförs löpande och redovisas som avsättning. Avsättningen avser främst pensionsskuld för personer som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp. Förpliktelser för pensioner beräknas enligt gällande praxis i kommunal verksamhet enligt RIPS-riktlinjerna och har beräknats av KPA.

Kommunen har satt av medel till kommunens pensionsstiftelse för tidigare anställda födda före år 1936.

Kommunen genomförde under 2021 en partiell inlösen av pensioner via en försäkringslösning för anställda födda mellan åren 1959 och 1962. Kommunen genomförde år 2005 en försäkringslösning för före detta anställda födda 1940–1941. Pensionsförsäkringslösningarna reducerar pensionsförpliktelserna i kommunens ansvarsförbindelse.

Pensionsförpliktelser till anställda i kommunens bolag redovisas enligt K3, förutom för Väven i Umeå AB, i det fallet görs beräkningen enligt IFRS.

Löneskatt har beräknats (24,26 procent) på ansvarsförbindelse och avsättning i kommunen och redovisade pensionskostnader i kommunens bolag.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när en legal förpliktelse uppstår som en följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Kortfristiga skulder

Skulder med förfallotidpunkt inom ett år redovisas som kortfristig skuld. Skulder med förfallotidpunkt senare än ett år redovisas som långfristig skuld. Klassificering mellan långfristiga och kortfristiga lån definieras utifrån ändamålet med lånen och inte efter löptid, då lån med kortare löptid omsätts och ersätts med nya lån.

Beslutade, inte utbetalda bidrag till utomstående har skuldförts i årsbokslutet.

Skuldförvaltning och säkringsredovisning

Finansverksamheten inom den kommunala koncernen regleras i kommunfullmäktiges finanspolicy samt kommunstyrelsens regler och riktlinjer för finansiell verksamhet. Finansverksamheten bedrivs inom Umeå kommuns internbank, som finansierar den koncerngemensamma skuldportföljen för kommunen och kommunens majoritetsägda bolag med externa krediter. Externa krediter redovisas till nominellt värde.

Lån som tas upp av internbanken och som förfaller till betalning under det kommande året beräknas refinansieras i sin helhet mot bakgrund av det investeringsbehov som kommunkoncernen står inför. Av denna anledning klassificeras alla lån som långfristiga i redovisningen.

Av reglerna för finansverksamheten framgår att ränterisk, det vill säga risken att negativa resultateffekter orsakat av kraftiga ränterörelser, ska begränsas genom spridning av ränteförfall på olika löptider. Kommunkoncernen använder utifrån det räntederivat för att säkra ränterisken. Alla räntederivatinnehav kvalificerar för säkringsredovisning vilket innebär att ingen skuld eller tillgång redovisas för derivat med negativt eller positivt marknadsvärde. Ränteswapparnas kuponger redovisas som en del i räntekostnaderna.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och redovisar in- och utbetalningar under räkenskapsåret. Till posten likvida medel i kassaflödesanalysen klassificeras kassa- och banktillgodohavanden.

Sammanställd redovisning

Den kommunala koncernen i Umeå omfattar kommunen tillsammans med de kommunala koncernföretagen⁴⁶.

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den kommunala verksamhet som bedrivs, oavsett vilken juridisk person som utför den. Den sammanställda redovisningen i Umeå kommunkoncern omfattar Umeå kommun och bolag som kommunen äger minst 20 procent i röstandel av eller har ett varaktigt betydande inflytande över.

I den sammanställda redovisningen ingår Umeå Kommunföretag AB (100 procent) med dotter- och dotterdotterföretag. Den kommunala koncernen beskrivs i bild 2, kommunkoncernen.

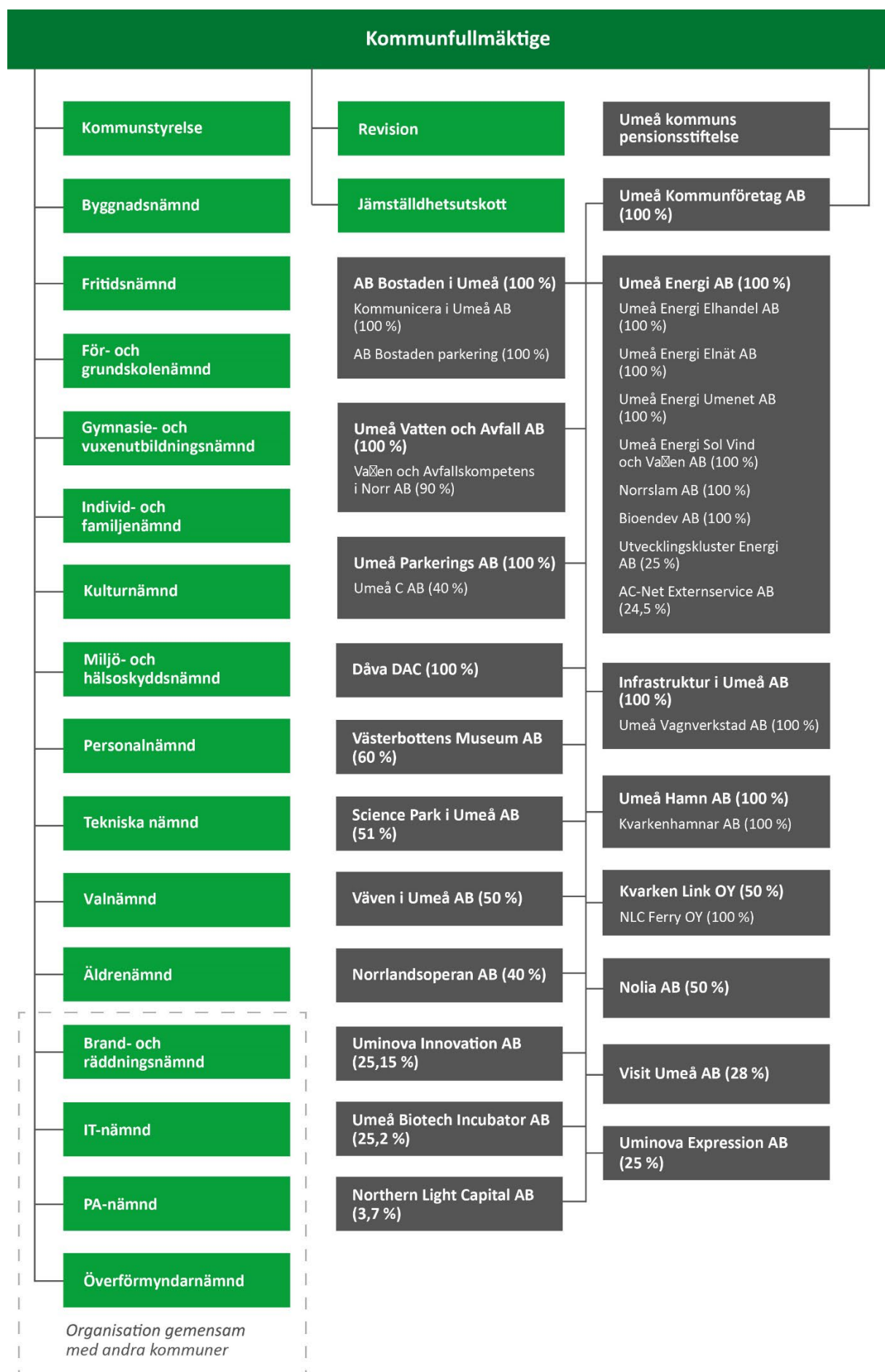
Under 2024 har den kommunala koncernens sammansättning förändrats enligt följande:

- Dåva Terminal AB fusioneras in i Infrastruktur i Umeå AB per 2024-12-30.
- Kompetensspridning fusioneras in i Umeå Kommunföretag AB per 2024-12-30.
- Kvarkenhamnar AB ägs till 100 procent av Umeå Hamn AB från och med 2024-12-30.

Bedömning har gjorts att Umeå Folkets Husförening u. p. a. inte utgör ett kommunalt koncernföretag utifrån kriterier för betydande inflytande i LKBR. Umeå Folkets Husförening u. p. a. konsolideras därmed inte i denna årsredovisning.

⁴⁶ Med kommunalt koncernföretag avses enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) en juridisk person över vars verksamhet kommunen har ett varaktigt betydande inflytande. Betydande inflytande definieras som mer än 20 procents ägande, eller om företaget har särskild betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi. Företag som samägs med annan kommun och vars verksamhet är en kommunal angelägenhet anses ha särskild betydelse för kommunens verksamhet och utgör därmed ett kommunalt koncernföretag.

Bild 2. Kommunkoncernen

Den sammanställda redovisningen har upprättats utifrån proportionell konsolidering (klyvningsmetoden) från och med årsskiftet 2018/2019, förutom det undantag som beskrivs nedan för Väven i Umeå AB. Klyvningsmetoden innebär att endast ägd andel av de kommunala koncernföretagens⁴⁷ räkenskapsposter medtas i de sammanställda räkenskaperna.

Den sammanställda redovisningen utgår från underkoncernernas bokslut. Koncernredovisning i de civilrättsliga koncernerna upprättas utifrån upprättade förvärvsanalyser med full konsolidering när moderbolaget har en röstandel överstigande 50 procent i ett dotterbolag.

Koncerninterna mellanhavanden har eliminerats i de sammanställda räkenskaperna. All kommunkoncernintern fakturering görs utan vinstpåslag. Undantagen utgörs av försäljning av el och bostadsföretagets uthyrning av bostäder och lokaler, som sker på affärsmässiga grunder.

Intressebolaget Väven i Umeå AB konsolideras i den sammanställda redovisningen genom kapitalandelsmetoden. Bolaget tillämpar IFRS-regelverket i sina räkenskaper, vilket innebär att en annan värderingsprincip för tillgångar tillämpas i bolaget jämfört med i kommunen. Bolaget konsolideras i Umeå kommunkoncern enligt kapitalandelsmetoden med åberopande av särskilda skäl (LKBR 12:5), då en justering till kommunens tillämpade redovisningsregler hade medfört en alltför komplicerad omvärdering och omräkning.

Dotterföretagens obeskattade reserver har i balansräkningen betraktats dels som eget kapital (79,4 procent) dels som uppskjuten skatt (20,6 procent). I resultaträkningen har dotterföretagens bokslutsdispositioner exklusive uppskjuten skatt återförts och ingår i posten Förändring av eget kapital.

I den sammanställda redovisningen avviker redovisning av offentliga investeringsbidrag från RKR R2 Intäkter, då de i kommunens bolag redovisas som en minskning av tillgångens värde.

Umeå kommuns VA-verksamhet bedrivs genom kommunkoncernbolaget Umeå Vatten och Avfall AB. Anslutningsavgifter till VA-nätet periodiseras över 30 år.

Behovet av nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar bedöms årligen. Vid varje balansdag analyserar kommunkoncernen redovisade värden för materiella och immateriella anläggningstillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Om det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknar kommunkoncernen återvinningsvärdet för den

⁴⁷ Ett kommunalt koncernföretag är enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR 2:5 §) en juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier kommuner har ett *varaktigt betydande inflytande*. Kommuner kan utöva ett sådant inflytande själva eller tillsammans med ett eller flera kommunala koncernföretag. Lagen säger också att ett *betydande inflytande* ska anses finnas vid ett innehav av minst tjugo procent av rösterna i en juridisk persons beslutande organ, om inte annat framgår av omständigheterna. Om inflytandet inte är betydande ska den juridiska personen ändå anses vara ett kommunalt koncernföretag om den har *särskild betydelse* för kommunens verksamhet eller ekonomi.

kassagenererande enhet till vilken tillgången hör. Vid varje balansdag bedöms också om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen helt eller delvis.

Principer för drift- och investeringsredovisning

Kommunens drift- och investeringsbudget bygger på en budget från kommunfullmäktige med nettoanslag till var och en av kommunens styrelse och nämnder. Under 2024 har tilläggsanslag eller resultatöverföringar mellan nämnder beslutats (bilaga 6).

Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utreda och därefter avveckla den interna köp- och säljmodellen i Umeå kommun från 2016. Det innebär att kapitalkostnader inte fördelas internt utan redovisas gemensamt för hela kommunen.

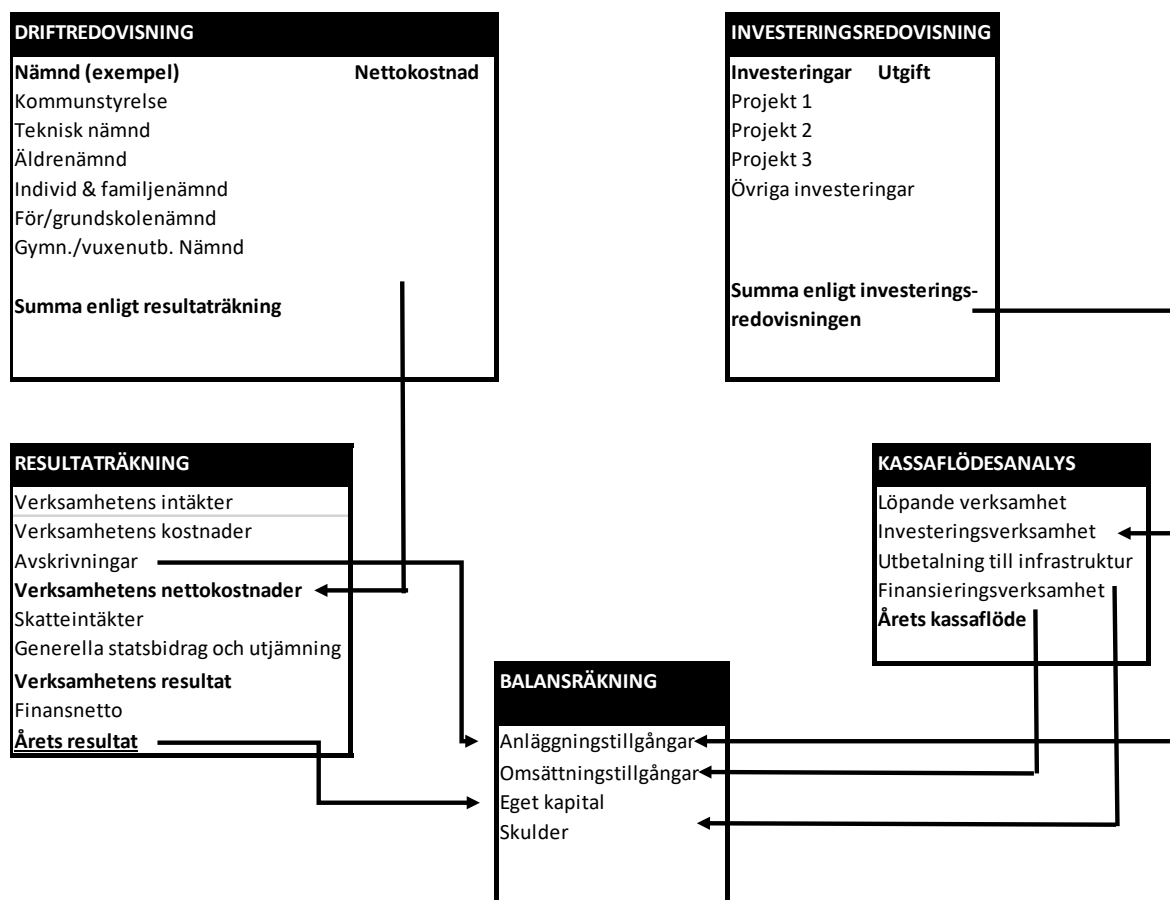
På lönekostnader läggs ett kalkylmässigt personalomkostnadspålägg, som redovisas i internredovisningen för styrelse och nämnders verksamheter. Skillnaden mellan faktiskt och kalkylmässigt personalomkostnadspålägg redovisas centralt i kommunstyrelsen.

Kommunens drift- och investeringsbudget bygger på ett personalomkostnadspålägg på 44,05 procent (42,75 procent) och kapitalkostnader för avskrivning och ränta som baseras som föregående år på en internränta om 2,5 procent (2,5 procent).

Avskrivningar redovisas i driftredovisningen under kommunstyrelsen, som en kommungemensam kostnad.

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisning och årsredovisningens övriga delar framgår översiktligt nedan. Driftredovisningen summeras i resultaträkningsposten verksamhetens nettokostnad, utifrån vad som har beskrivits ovan om redovisningsprinciper för drifts- och investeringsredovisningen. Investeringsredovisningen summeras i kassaflödesrapportens poster investering i immateriella och materiella anläggningstillgångar.

Bild 3. Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Not 2. Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar⁴⁸

Under året har inga ändrade uppskattningar och bedömningar gjorts. Några väsentliga effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar har därför inte inträffat.

Not 3. Upplýsning om upprättade särredovisningar

Följande särredovisningar har upprättats inom kommunkoncernen under räkenskapsåret:

Redovisningen avser	Lag	Finns tillgänglig på/hos:
Årsrapport vatten och avlopp	Lag om allmänna vattentjänster	www.vakin.se
Årsrapport avfall och återvinning	Kommunallagen	www.vakin.se
Hållbarhetsrapport	Årsredovisningslagen	www.vakin.se
Elnätsverksamhet	Ellagen (1997:857)	Umeå Energi AB
Fjärrvärmeverksamhet	Fjärrvärmelag (2008:263)	Umeå Energi AB

⁴⁸ Enligt RKR R12 är uppskattningar och bedömningar antaganden som måste göras som underlag för mätning inom ramen för fastställda redovisningsprinciper.

Not 4. Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster kommer av händelser eller transaktioner som förekommer sällan och är viktiga att informera om vid jämförelse med andra redovisningsperioder. Upplysning om resultateffekten av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande lämnas i denna not.

I denna årsredovisning redovisas jämförelsestörande poster som för 2024 eller för jämförelseåret 2023 uppgår till ett belopp om 30 mnkr eller mer.

De kraftintäkter som överstiger genomsnittet av utfallet de senaste fem åren redovisas som en jämförelsestörande post.

Några jämförelsestörande poster har inte identifierats för innevarande och föregående år.

Tabell 27. Jämförelsestörande poster (poster under 30 mnkr redovisas inte)

Jämförelsestörande poster (mnkr)	Beskrivning	Kommunkoncern		Kommun	
		2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter ökar /minskar (+/-)	Högre intäkter för krafthandeln då elpriser ökat	0	0	0	0
Summa jämförelsestörande poster		0	0	0	0

Några extraordinära poster har inte identifierats.

Not 5. Kostnad för räkenskapsrevision

Här redovisas kostnad för räkenskapsrevision i kommunkoncernen och kommunen. Med räkenskapsrevision menas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning. Kostnader för övrig revision redovisas också nedan. I den ingår förtroendevalda revisorers och lekmanrevisioners granskning av verksamheten och annan revision som har genomförts, men som inte är räkenskapsrevision.

Kostnad för räkenskapsrevision (tkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024	2023	2024	2023
Sakkunnigt biträde	450	477	450	450
Förtroendevalda revisorer	90	85	90	85
Auktoriserade revisorer	1 610	1 084	0	0
Total kostnad för räkenskapsrevision	2 150	1 646	540	535
Kostnader för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	2 602	2 400	2 488	2 096
Förtroendevalda revisorer	968	906	888	832
Lekmannarevision	636	611	0	0
Total kostnad för övrig revision	4 206	3 917	3 376	2 928
Total kostnad för revision	6 356	5 563	3 916	3 463

Not 6. Redovisning av pensionsstiftelse, påverkan på resultat- och balansräkning

Från och med 2024-08-31 ingår pensionsmedel som förvaltas av Umeå kommuns pensionsstiftelse i kommunens resultat- och balansräkning och Umeå kommuns pensionsstiftelse konsolideras i Umeå kommunkoncern. Tabellen visar hur införande har påverkat resultat- och balansräkning:

Resultaträkning, påverkan (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024 jan-dec	2023 jan-dec	2024 jan-dec	2023 jan-dec
Finansiella intäkter	17	17	4	24
Finansiella kostnader	0	0	0	0
Påverkan resultat efter finansiella poster	17	17	4	24
Påverkan årets resultat	17	17	4	24

Balansräkning, påverkan (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar				
Omsättningstillgångar				
Likvida medel och kortfristiga placeringar	203	174	134	130
Summa påverkan omsättningstillgångar	203	174	134	130
Summa påverkan tillgångar	203	174	134	130
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital				
Årets resultat	17	17	4	24
Övrigt eget kapital	174	157	130	106
Summa påverkan eget kapital	191	174	134	130
Kortfristiga skulder	12	0	0	0
Summa påverkan eget kapital, avsättningar och skulder	203	174	134	130

Noter till resultaträkningen⁴⁹

Not 7: Verksamhetens intäkter (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024	2023	2024	2023
Försäljningsintäkter	3 525	3 302	114	104
Försäljning elkraft	192	225	192	225
Taxor och avgifter	921	859	410	402
Hyror och arrenden	343	334	207	197
Erhållna statliga bidrag	743	776	699	731
Erhållna EU-bidrag	26	14	21	8
Övriga erhållna bidrag	212	165	140	93
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	242	215	216	192
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	60	63	60	63
Realisationsvinster försäljning av anläggningstillgångar	3	11	3	11
Övriga verksamhetsintäkter	333	337	0	0
Summa kommun	6 600	6 301	2 061	2 027
Avgår interna poster	-944	-930	0	0
Summa verksamhetens intäkter	5 657	5 371	2 061	2 027

Not 8: Verksamhetens kostnader	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-6 804	-6 517	-5 964	-5 730
Pensionskostnader	-687	-601	-625	-532
Lämnade bidrag	-547	-532	-547	-532
Köp av verksamhet	-1 525	-1 464	-1 525	-1 464
Lokal- och markhyror, leasing av inventarier *	-1 439	-1 044	-345	-320
Material och energi	-962	-1 350	-542	-545
Fastighetskostnader	-356	-353	-356	-353
Konsulttjänster och övriga tjänster	-742	-672	-272	-278
Realisationsförluster och utrangeringar	-10	-18	-7	-15
Anskaffningskostnad för sålda exploateringsfastigheter	-28	-8	-28	-8
Bolagsskatt	-70	-36	0	0
Övriga rörelsekostnader	-807	-743	-291	-266
Summa kommun	-13 976	-13 338	-10 502	-10 033
*Varav leasing av maskiner och inventarier i kommunen 49 mnkr (44 mnkr)				
Avgår interna poster	944	930	0	0
Summa verksamhetens kostnader	-13 032	-12 408	-10 502	-10 033

⁴⁹ För 2023 är talen omräknade utifrån införandet av redovisning av pensionsstiftelse.

Not 9: Avskrivningar och nedskrivningar (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivning programvaror och licenser	-12	-12	-2	-2
Avskrivning mark, byggnader och tekniska anläggningar	-692	-658	-403	-388
Avskrivning maskiner och inventarier	-458	-429	-134	-114
Nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar*	0	-31	0	0
Återföring tidigare nedskrivning maskiner och inventarier på grund av utrangering	0	0	0	0
Avskrivning finansiell leasing, fastighet och lokaler	-80	-77	-106	-101
Avskrivning finansiell leasing maskiner och inventarier	-26	-26	0	0
Summa	-1 268	-1 233	-645	-606
*2023: Nedskrivning av värmeverk				

Not 10: Skatteintäkter (mnkr)	2024	2023	2024	2023
Preliminär kommunalskatt	7 895	7 590	7 895	7 590
Preliminär slutavräkning innevarande år	25	104	25	104
Slutavräkningsdifferens föregående år	-34	34	-34	34
Summa	7 886	7 728	7 886	7 728

Not 11: Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	2024	2023	2024	2023
Inkomstutjämningsbidrag	1 402	1 309	1 402	1 309
Kostnadsutjämningsbidrag	-858	-859	-858	-859
Regleringsbidrag	407	309	407	309
Bidrag för LSS utjämning	218	215	218	215
Kommunal fastighetsavgift	280	270	280	270
Stöd för att stärka välfärden	43	60	43	60
Summa	1 491	1 304	1 491	1 304

Not 12: Finansiella intäkter (mnkr)	2024	2023	2024	2023
Ränteintäkter	15	14	240	200
Borgensavgifter, övriga finansiella intäkter	29	4	4	4
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	0	0	4	24
Ersättning från överskottsfond	1	1	1	3
Summa	45	19	249	231

Not 13: Finansiella kostnader (mnkr)	2024	2023	2024	2023
Räntekostnader lån inklusive erhållna räntebidrag	-320	-285	-316	-275
Räntekostnad, värdesäkring pensionsåtaganden	-73	-56	-73	-56
Räntekostnad på löneskatt	-15	-12	-18	-14
Reaförlust aktier och andelar	-66	-4	0	0
Bankavgifter och övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
Summa	-474	-357	-407	-344
Internbankens genomsnittliga upplåningsränta efter räntesäkring %			2,35	2,11
Internbankens genomsnittliga upplåningsränta före räntesäkring %			3,96	3,69
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med, mnkr			-159	-144

Noter till balansräkningen

Not 14: Programvaror och licenser (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	285	263	23	23
Inköp	8	22	0	0
Överföringar	0	0	0	0
Försäljningar och utrangeringar	-66	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	228	285	23	23
Ingående ackumulerade avskrivningar	-183	-171	-20	-18
Årets avskrivning	-12	-12	-2	-2
Avskrivning försäljningar och utrangeringar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-195	-183	-22	-20
Utgående planenligt restvärde	33	102	2	3
Genomsnittlig nyttjandeperiod, antal år	6 år	6 år	7 år	7 år

Not 15: Goodwill (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	11	11	0	0
Utgående anskaffningsvärde	11	11	0	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	0	0	0
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-11	-11	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-11	-11	0	0
Utgående planenligt restvärde	0	0	0	0

Not 16: Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	25 717	24 701	12 314	12 008
Inköp	821	737	530	98
Försäljningar och utrangeringar	-197	-39	-31	-33
Överföringar	2 101	318	759	241
Utgående anskaffningsvärde	28 441	25 717	13 573	12 314
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-26	-26	-27	-27
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-26	-26	-27	-27
Ingående ackumulerade avskrivningar	-9 878	-9 247	-5 291	-4 931
Årets avskrivning	-692	-658	-403	-388
Avskrivning försäljningar och utrangeringar	98	27	24	28
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 471	-9 878	-5 671	-5 291
Finansiella leasingavtal, lokaler och fastigheter:				
Ingående anskaffningsvärde	1 930	1 902	2 530	2 502
Rättelse	-86	0	0	0
Ny anskaffning	57	28	418	28
Avslutade avtal	-140	0	-140	0
Utgående anskaffningsvärde	1 761	1 930	2 808	2 530
Ingående ackumulerade avskrivningar	-954	-870	-1 133	-1 031
Rättelse	86	-7	0	0
Årets avskrivning	-80	-77	-106	-102
Avslutade avtal	14	0	14	0
Utgående anskaffningsvärde	-934	-954	-1 224	-1 133
Redovisat restvärde finansiella leasingavtal, lokaler och fastigheter	827	976	1 584	1 397
Utgående planenligt restvärde	18 772	16 789	9 459	8 393
Finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	525	1 713	2 597	2 396
Framtida finansiella kostnader	-71	-508	-730	-711
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	454	1 205	1 867	1 685
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	49	71	105	96
Senare än 1 år men inom 5 år	198	292	453	373
Senare än 5 år	207	842	1 310	1 216
Totala minimileaseavgifter	454	1 205	1 867	1 685
Genomsnittlig nyttjandeperiod, antal år				
Verksamhetsfastigheter	46 år	46 år	24 år	24 år
Affärsfastigheter	30 år	30 år	32 år	32 år
Publika fastigheter	37 år	37 år	39 år	39 år
Övriga fastigheter	20 år	20 år	21 år	20 år
Markreserv	101	101	101	101
Verksamhetsfastigheter	15 976	14 110	5 080	5 715
Affärsfastigheter	309	319	309	319
Publika fastigheter	2 243	2 109	2 243	2 108
Andra fastigheter	143	150	143	150
Summa	18 772	16 789	7 876	8 393

Not 17: Pågående anläggningar (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 939	3 097	1 553	964
Inköp	1 542	1 956	829	842
Överföringar	-2 400	-1 114	-764	-254
Utgående anskaffningsvärde	3 080	3 939	1 618	1 553
Not 18: Maskiner och inventarier (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	12 229	11 669	1 378	1 215
Inköp	322	338	177	178
Förändrat ägande dotterbolag	20			
Valutaomräkning maskiner i Kvarken Link OY	23	-3	0	0
Försäljningar och utrangeringar	-154	-48	-21	-27
Överföringar	262	273	5	12
Utgående anskaffningsvärde	12 703	12 229	1 539	1 378
Ingående nedskrivning	-193	-163	-4	-4
Försäljning, utrangering	0	1	0	0
Årets nedskrivning	0	-31	0	0
Utgående nedskrivning	-193	-193	-4	-4
Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 688	-6 267	-867	-772
Förändrat ägande dotterbolag	-13			
Valutaomräkning maskiner i Kvarken Link OY	0	-2	0	0
Årets avskrivning	-484	-455	-134	-114
Avskrivning försäljningar och utrangeringar	122	36	19	19
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 064	-6 688	-982	-867
Utgående planenligt restvärde	5 446	5 348	554	507
Varav finansiella leasingavtal				
Ingående anskaffningsvärde	726	726	2	1
Rättelse	47			
Ny anskaffning	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	773	726	2	1
Ingående ackumulerade avskrivningar	-316	-292	0	0
Rättelse	-32			
Försäljningar och utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivning	-24	-24	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-373	-316	-1	0
Redovisat restvärde finansiella leasingavtal	400	410	1	1
Totala minimileaseavgifter	411	468	2	1
Framtida finansiella kostnader	-25	-58	0	0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	386	410	1	1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	26	23	0	0
Senare än 1 år men inom 5 år	373	386	1	0
Senare än 5 år	1	1	1	1
Totala minimileaseavgifter	400	410	1	1
Genomsnittlig nyttjandeperiod, antal år				
Maskiner och inventarier	25 år	25 år	7 år	8 år

Not 19: Aktier och andelar (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	287	275	369	358
Anskaffning	16	11	9	11
Förändring kapitalandel i intressebolag inklusive utdelning	0	1	0	0
Utgående anskaffningsvärde	303	287	379	369
Ingående nedskrivning	-15	-15	0	0
Årets nedskrivning	-1	0	-1	0
Återföring nedskrivning	0	1	0	0
Utgående nedskrivning	-16	-14	-1	0
Utgående anskaffningsvärde	287	273	378	369

Not 20: Långfristiga fordringar (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Lån till Umeå Kommunföretag AB	0	0	8 448	8 225
Lån till Umeå Folkets Husförening	85	0	85	85
Parkeringsköp	0	0	1	2
Övriga långfristiga fordringar	125	130	0	0
Summa långfristiga fordringar	210	130	8 535	8 312

Not 21: Förråd, lager och exploateringsfastigheter (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Förråd, lager	174	154	1	2
Exploateringsfastigheter	54	69	54	70
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	228	223	56	72

Not 22: Kortfristiga fordringar (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Kundfordringar *	241	394	88	161
Interimsfordringar	808	960	464	656
Övriga kortfristiga fordringar	506	466	331	300
Summa kortfristiga fordringar	1 555	1 820	883	1 117
*Varav fordringar i kommunen som är äldre än en månad 15 (15) mnkr.				

Not 23: Kortfristiga placeringar (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Övriga kortfristiga placeringar				
Anskaffningsvärde	128	165	130	106
Värdereglering	70	17	4	24
Summa kortfristiga placeringar	198	182	134	130

Not 24: Kassa och bank (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Kassa och bank	217	154	2	0
Summa likvida medel	217	154	2	0

Not 25: Förändring i eget kapital (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital ingående värde enligt årsredovisning	11 498	11 078	6 057	5 791
Rättelse av fel, Svenska kommunförsäkrings AB	-7	0	-6	0
Rättelse av fel, placeringstillgång pensionsstiftelse	186	0	129	-17
Valutadifferenser i utländska koncernföretag	15	-4	0	0
Rättelse av fel, medfinansieringsprojekt	-126	0	-126	0
Rättelse av fel, diff IB uppskjuten skatt	-1	0	0	0
Omföring till resultatutjämningsreserv *	23	0	0	0
Periodens resultat	304	424	133	283
Summa eget kapital exklusive resultatutjämningsreserv	11 892	11 498	6 188	6 057
varav resultatreserv	0	0	0	0
varav resultatutjämningsreserv	903	903	903	903
*Avsättning 2023: 43 mnkr, 2022: 47 mnkr, 2021: 251 mnkr, 2020: 283 mnkr, 2019: 116 mnkr, 2017: 163 mnkr				

Not 26: Avsättningar pensioner/förpliktelser (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Pensionsavsättning ingående värde inklusive löneskatt	878	704	878	704
Nyintjänad pension	197	110	197	110
Årets utbetalningar	-28	-24	-28	-24
Ränte- och basbeloppsuppräkring	73	56	73	56
Förändring av löneskatten	59	34	59	34
Övrigt	-1	-2	-1	-2
Pensionsavsättning utgående värde inklusive löneskatt	1 178	878	1 178	878

Not 27: Andra avsättningar (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Uppskjuten skatteskuld i koncernbolagen	802	745	0	0
Avsättning för återställande av Dåva deponi	31	30	0	0
Återställning mark vid nedmontering vindkraftverk och torvtäkt	12	11	0	0
Skadeersättning till fastigheter på grund av den allmänna VA-anläggningen	13	20	0	0
Bidrag infrastruktur*	126	0	126	0
Summa andra avsättningar	985	806	126	0

*Bidrag till Trafikverket avser rondell Tomtebo och Norrbotniabanan. Avtalen tecknades år 2023 respektive 2016. Utbetalningar bedöms börja under perioden 2027–2030.

Not 28: Långfristiga skulder (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Lån från kreditinstitut inklusive nyttjad checkräkningskredit kommunen	1 874	1 446	1 874	1 446
Lån från kreditinstitut inklusive nyttjad checkräkningskredit koncernföretag	9 598	9 407	8 534	8 310
Långfristig extern finansiell leasingskuld kommunen	982	1 133	1 764	1 590
Övriga långfristiga skulder	722	562	49	36
Summa långfristiga skulder	13 177	12 548	12 221	11 382

Not 29: Långfristig skuld investeringsbidrag (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående värdeskuld, investeringsbidrag	92	78	92	78
Ny skuld, investeringsbidrag	17	15	17	15
Utgående skuld, investeringsbidrag	109	92	109	92
Ingående upplösning skuld, investeringsbidrag	-7	-5	-7	-5
Årets upplösning	-2	-2	-2	-2
Utgående upplösning skuld, investeringsbidrag	-9	-7	-9	-7
Utgående skuld investeringsbidrag	100	85	100	85

Not 30: Kortfristiga skulder (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Leverantörsskulder	851	912	531	558
Kortfristig del av långa lån	23	23	0	0
Kortfristig del extern finansiell leasingskuld kommunen	76	71	105	96
Övriga interimsskulder	1 250	1 269	839	906
Övriga kortfristiga skulder	495	696	334	365
Summa kortfristiga skulder	2 695	2 971	1 809	1 925

Not 31: Panter och därmed jämförliga säkerheter (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Borgensåtaganden				
Kommunägda företag				
Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB	0	0	32	33
Umeå Kommunföretag AB	0	0	360	360
Umeå Energi AB	0	0	405	428
Kvarken Link OY	0	0	370	370
Summa kommunägda företag	0	0	1 166	1 191
Extern borgen				
Bostadsändamål	56	57	56	57
Övrig borgen	44	46	44	46
Totalt borgensåtaganden	100	103	1 267	1 294
Infriande av borgen	0	0	0	0
Panter				
Fastighetsinteckningar	2	2	0	0
Övrigt	2	2	0	0
Totalt panter	4	4	0	0
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	105	107	1 267	1 294

Not 32: Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (mnkr)	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt	2 091	2 069	2 091	2 069
Årets utbetalningar	-128	-113	-128	-113
Ränte- och basbeloppsuppräknings	133	137	133	137
Nyintjänad pension	0	1	0	1
Övrigt	31	-6	31	-6
Förändring av löneskatten	9	4	9	4
Pensionsförpliktelser utgående värde inklusive löneskatt	2 136	2 091	2 136	2 091
Varav utgående värde, pensionsförpliktelse inklusive särskild löneskatt tryggt i stiftelse	58	53	58	53
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad (%)	97	97	97	97
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	3	3	3	3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	150	150	150	150
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
Pensioner för tidigare anställda födda 1935 och tidigare är tryggade genom Umeå kommuns pensionsstiftelse. Förpliktelsen för gruppen uppgår till 58 mnkr (53 mnkr) inklusive löneskatt. Anskaffningsvärde fondandelar i stiftelsen 120 mnkr (122 mnkr) och marknadsvärde fondandelar 191 mnkr (183 mnkr).				
Pensioner för före detta anställda födda 1940–1941 är tryggade genom försäkring tecknad 2005 varvid den totala förpliktelsen minskades med 88 mnkr. Ytterligare en försäkring för urval av årgång 1959–1963 tecknades under 2021 varvid förpliktelsen minskades med 139 mnkr. Överskottsmedel med 0 mnkr (0 mnkr) finns i försäkringarna.				

Not 33: Övriga ansvarsförbindelser	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Kommunens förvaltade donationsstiftelser	10	13	10	13
Summa övriga ansvarsförbindelser	10	13	10	13

Umeå kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s medlemmar i Kommuninvest Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 260 kommuner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Umeå kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångar till 603 916 952 803 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 11 380 175 654 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 11 505 712 378 kronor.

Noter till kassaflödesanalysen

Not 34: Övriga ej likviditetspåverkande poster (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2024	2023	2024	2023
Resultatandelar i intressebolagen	0	-1	0	0
Omklassificering och rättelse för mark och exploatering	0	-4	0	-4
Rättelse av moms	0	-17	0	-17
Redovisning av pensionsstiftelse resultatpåverkan	0	0	130	0
Investeringar finansiell leasing	0	0	-419	0
Valutaeffekt utländska dotterbolag	15	0	0	0
Avyttring Folkets hus	23	0	0	0
Rättelse av fel, finansiella tillgångar	-6	0	-6	0
Rättelse av fel, medfinansiering infrastruktur	-126	0	-126	0
Rättelse av moms	0	-17	0	-17
Summa	-94	-22	-421	-21

Driftredovisning

I driftredovisningen redovisas en avstämning av utfall mot kommunfullmäktiges budget för den verksamhet som bedrivs i kommunens styrelse och nämnder. I driftredovisningen redovisas budgetavvikelsen för verksamhetens nettokostnad. Där redovisas inte skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansiella intäkter och kostnader.

Tabell 28. Driftredovisning per nämnd

Driftredovisning per nämnd (mnkr) ⁵⁰	2024		Budgetavvikelse 2024		Prognos helår augusti 2024	Prognos- avvikelse helår 2024	2023 utfall	Budgetavvikelse 2023	
	utfall	budget	mnkr	%				mnkr	%
Kommunfullmäktige (revision)	-4	-4	0	0	0	0	-3	1	-25
Kommunstyrelsen ⁵¹	-1 063	-1 211	148	-12	106	42	-919	160	-15
Valnämnden ⁴⁹	-18	-18	1	-6	0	1	-3	0	0
För- och grundskolenämnden ⁴⁹	-2 307	-2 309	2	0	-4	7	-2 201	37	-2
Äldrenämnden ⁵²	-1 347	-1 347	0	0	-20	20	-1 319	-56	4
Tekniska nämnden	-1 509	-1 474	-35	2	-14	-21	-1 455	-79	6
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ⁴⁹	-601	-620	19	-3	8	11	-566	10	-2
Individ- och familjenämnden	-1 737	-1 689	-48	3	-66	18	-1 662	-90	6
Fritidsnämnden	-153	-153	0	0	-4	4	-152	-5	3
Kulturnämnden	-166	-166	0	0	0	0	-159	0	0
Byggnadsnämnden	-69	-58	-10	17	-15	5	-70	-16	30
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-21	-21	-1	5	0	-1	-21	-2	11
Personalnämnden	-1	-1	0	0	0	0	-1	0	0
Överförmyndarnämnden	-14	-16	2	-13	1	1	-13	2	-13
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-76	-73	-3	4	-2	0	-69	-2	3
Gemensam IT-kapacitetsnämnd, Umeå-Skellefteå	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gemensam PA-nämnd, Umeåregionen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetens nettokostnader	-9 086	-9 162	76	1	-10	86	-8 612	-40	0

⁵⁰ Beloppen ovan är avrundade till närmsta miljontals kronor.

⁵¹ I kommunfullmäktiges budgetbeslut för kommunstyrelsen ingår även finansiell kostnad för pensioner i anslaget. Då redovisning av finansiell leasing implementerats från år 2022 redovisas finansiella kostnader för dessa kontrakt på kommunstyrelsen. Dessa kostnader redovisas inte i ovan nämnda sammanställning, då de redovisas bland finansiella intäkter och kostnader och inte ingår i verksamhetens nettokostnader.

⁵² 2023-12-31 redovisades Minskad timanställning och Utökad bemanning sjuksköterskor som generella statsbidrag, i enlighet med RKR:s normering. Under 2024 har dessa två statsbidrag fortsatt och två ytterligare tillkommit. 2024-12-31 redovisas därmed Minska timanställning, Utökad bemanning sjuksköterskor, Upprätthålla kvalitet i undervisningen och Allmänna val (EU-val). Det innebär att i driftredovisningen per 2024-12-31 ingår inte generella statsbidrag med följande belopp: äldrenämnden: (33 mnkr), valnämnden (4 mnkr), för- och grundskolenämnden (4 mnkr) samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (2 mnkr).

Ramjusteringar

Under året beslutades om sju ramjusteringar mellan nämnder vad gäller driftbudgeten. Samtliga ramjusteringar och datum för beslut framgår av bilaga 6. Den budget som redovisas i årsredovisningen är budget efter dessa ramjusteringar.

Budgetavvikelse per nämnd

Styrelse och nämnders sammantagna utfall mätt utifrån verksamhetens nettokostnader enligt RKR:s normering är 9 086 mnkr (8 612 mnkr) för 2024. Det är 474 mnkr högre nettokostnader jämfört med samma period föregående år.

Styrelse och nämnder redovisar ett utfall för verksamhetens nettokostnader som är 76 mnkr lägre än budget (föregående år 40 mnkr högre än budget).

De största budgetavvikelserna har kommunstyrelsen (148 mnkr), gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (19 mnkr), individ- och familjenämnden (–48 mnkr), tekniska nämnden (–35 mnkr) och byggnadsnämnden (–10 mnkr).

Kommunstyrelsens budgetavvikelse förklaras främst av resultat från försäljning av exploateringsmark och försäkringersättningar. Då finansiell leasing redovisas får det en påverkan på kommunstyrelsens resultat enligt driftsredovisningen, eftersom räntekostnader redovisas bland finansiella poster.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens budgetavvikelse förklaras främst av ökade intäkter i form av statsbidrag från Skolverket och Migrationsverket och lägre kostnader för personal på grund av fler vakanser.

Individ- och familjenämndens negativa budgetavvikelse förklaras främst av höga kostnader för placeringar. Nämnden har vidtagit åtgärder för att minska de höga kostnaderna och kostnadsökningen har avstannat och kostnaderna har börjat minska.

Tekniska nämndens negativa budgetavvikelse beror främst på kostnader för fastighetsskador efter brand i Holmsunds brandstation och takras i Umeå brandstation och högre kostnader än förväntat för vinterväghållning och energi.

Byggnadsnämndens negativa budgetavvikelse förklaras främst av lägre intäkter på grund av lägre intäkter för bygglov och detaljplaner.

Prognosavvikelse per nämnd

Årets budgetavvikelse uppgår till 76 mnkr och är 86 mnkr bättre än den årsprognos som lämnades per sista augusti. Styrelse och nämnder som redovisar störst prognosavvikelse är kommunstyrelsen (42 mnkr), äldre- och familjenämnden (20 mnkr), individ- och familjenämnden (18 mnkr), gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (11 mnkr) och tekniska nämnden (–21 mnkr).

Kommunstyrelsens prognosavvikelse förklaras främst av lägre kostnader för pensioner, lägre kostnader för avskrivningar och utrangeringar och något högre intäkter från kraftverksamheten. Redovisning av finansiell leasing har införts och det påverkar kommunstyrelsens resultat enligt driftsredovisningen, eftersom räntekostnader redovisas bland finansiella poster.

Äldrenämndens prognosavvikelse förklaras främst av anpassningar i verksamheten inför 2025, vilket har gett effekt hösten 2024.

Individ- och familjenämndens prognosavvikelse förklaras av att åtgärdsprogram för lägre volymer när det gäller placeringar gav mer effekt än förväntat.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens prognosavvikelse förklaras främst av ökade statsbidrag för migration än vid prognostillfället.

Tekniska nämndens prognosavvikelse förklaras främst av högre kostnader för snöröjning och högre energikostnader än lämnad prognos per 31 augusti 2024.

Budgetavvikelse per verksamhet⁵³

Driftredovisning per verksamhet (mnkr)	2024		Budgetavvikelse 2024		2023	Budgetavvikelse 2023	
	Utfall	Budget	mnkr	%	Utfall	mnkr	%
Politisk verksamhet	-57	-59	2	3	-58	-1	-2
Kommunövergripande verksamheter	-275	-516	241	47	-237	130	35
Infrastruktur, skydd mm.	-2 343	-2 198	-146	-7	-2 253	-205	-10
Kultur och fritid	-397	-397	1	0	-388	-5	-1
Pedagogisk verksamhet	-2 868	-2 884	16	1	-2 726	45	2
Vård och omsorg	-3 108	-3 076	-32	-1	-3 014	-133	-5
Särskilt riktade insatser	-46	-46	0	-1	-39	-2	-6
Affärsverksamhet	9	14	-5	36	103	131	475
Summa verksamhetens nettokostnader	-9 086	-9 162	76	1	-8 612	-41	0

Budgetavvikelsen inom *kommunövergripande verksamheter* avser främst

- försäkringssättningar för brandstation
- kostnad för hyra av lokaler har minskats för fastigheter som har klassificerats som finansiell leasing i samband med redovisning av finansiella leasingtillgångar och skulder.

⁵³ Verksamhetsbegreppet utgår från SCB:s verksamhetsindelning utifrån räkenskapssammandraget (RS). Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utreda och därefter avveckla den interna köp- och säljmodellen i Umeå kommun från 2016. Därför redovisas kostnader för lokaler, lokalvård, IT och måltidsverksamhet i infrastruktur, skydd med mera. Majoriteten av dessa kostnader fördelas i räkenskapssammandraget ut till den verksamhet som kostnaden hör till.

För *infrastruktur, skydd med mera* avser budgetavvikelsen främst högre kostnader för takras vid brandstation, minskade intäkter för bygglovshantering och avskrivningar av finansiella leasingtillgångar.

I *pedagogisk verksamhet* förklaras den positiva budgetavvikelsen främst av ökade statsbidrag och högre vakansgrad för tjänster i verksamheten.

För *vård och omsorg* förklaras budgetavvikelsen främst av högre kostnader i barn- och ungdomsvård, missbruksvård för vuxna och försörjningsstöd.

Investeringsredovisning

I investeringsredovisningen görs en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Utfall och prognos för investeringar som redovisas i denna rapport utgår ifrån beslutad investeringsbudget (bilaga 7).

Kommunfullmäktige ska ta ställning innan principiellt viktiga beslut fattas i de kommunala bolagen, till exempel beslut om stora investeringar. Investeringsredovisningen ska omfatta även de kommunala koncernföretagens investeringar som kommunfullmäktige tagit ställning till. Under 2024 har kommunfullmäktige inte fattat några sådana beslut om stora investeringar, varför de inte redovisas i investeringsredovisningen.

Kommunens nettoinvesteringar⁵⁴ i materiella och immateriella anläggningstillgångar under året uppgår till 1 938 mnkr varav 418 mnkr avser nytecknade finansiella leasingavtal. Förhyrning av nytt vård- och omsorgsboende på Västteg står för 361 mnkr av årets nytecknade finansiella leasingavtal.

Årets utfall är 835 mnkr högre (1 103 mnkr) än föregående år och exklusive nyttillkommen och bortfallande finansiell leasing är skillnaden mot föregående år 417 mnkr.

Årets utfall utgör 76 procent av periodens budget och är 624 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen beror framför allt på att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket när det gäller byte av ansvar för vägar kopplade till ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr) har blivit försenad till första halvåret 2025. Därtill har fastighetsinvesteringar och investeringar i kommunens exploateringsverksamhet blivit försenade eller framflyttade.

På verksamhetsnivå finns de största budgetavvikelserna inom *infrastruktur, skydd med mera* och *pedagogisk verksamhet*. Därutöver har verksamheten *vård och omsorg* högre investeringar än budget.

För verksamheter i *infrastruktur, skydd med mera* är avvikelsen mot budget för investeringsprojekt 482 mnkr. Den största avvikelsen finns inom *gator och parker* där investeringsprojekten redovisar en avvikelse mot budget på 328 mnkr. Främst beror det på avräkningen mellan kommunen och Trafikverket när det gäller ansvarsbyte för vägar kopplade till ringleden runt Umeå inklusive Västra länken (250 mnkr) som har försenats till första halvåret 2025. Dessa förseningar har orsakat tidsförskjutningar i flera av kommunens planerade projekt.

Investeringsprojekt inom *mark och exploatering* redovisar ett sammanlagt överskott på 138 mnkr mot budget. Huvudsakligen beror förskjutningarna för mark och exploateringsprojekt på förseningar i planeringsprocessen, en process som har blivit svårare i och med att staden har blivit

⁵⁴ Nettoinvesteringar = investeringar efter avdrag för erhållna investeringsbidrag.

tätare, ökade lagkrav och påverkan från klimatförändringar. Särskilt stort genomslag får förseningarna i projekten Klockarbäcken (64 mnkr) och Lövö industriområde (30 mnkr).

Inom *pedagogisk verksamhet* är överskottet 325 mnkr och de största avvikelserna redovisas inom följande projekt:

Vasaskolan (195 mnkr) byggs ut för gymnasiets elevökning och upphandling pågår. Budgetmedel som inte är upparbetade kommer att flyttas till kommande år. Bygglov har godkänts och skolbyggnaden väntas bli klar enligt plan till hösten 2027 medan idrottshall tillkommer senare.

Både ombyggnationen av Obbola skola (30 mnkr) och utemiljön på Tegs centralskola (25 mnkr) har blivit uppskjutna. För Obbola skola är projektet pausat i väntan på beslut om hur skolområdet ska utformas. För Tegs centralskola beror årets avvikelse på att utemiljöprojektet har blivit uppskjutet och det väntas bli färdigt i slutet av 2026.

På Hedlundaskolan (21 mnkr) pågår ny- och ombyggnation och årets utfall är lägre än budget då tidsplanen är förskjuten med större kostnader i slutet av byggentreprenaden. Projektet väntas färdigställas enligt tidplan med inflyttning i december 2025.

Kommunens största färdigställda projekt under perioden var Carlsunds nya grundskola inklusive anpassad grundskola, idrottsanläggning och korttidstillsyn, som var klart till höstterminen 2024. Projektet landade under budget då förväntade prisnivåer före projektstart var högre än den nivå som realiserades. En del kvarvarande åtgärder kommer att utföras under våren 2025, men den totala prognosen är fortsatt lägre än budget.

Under året har Nolia arena förvärvat och redovisats som finansiell leasing. Arenan har tidigare förhys.

Inom *vård och omsorg* är investeringarna högre än budget med 284 mnkr, vilket beror på en nytecknad förhyrning av Västteg vård- och omsorgsboende genom ett finansiellt leasingavtal.

Tabell 29. Investeringsredovisning per verksamhet⁵⁵

Investeringar per verksamhet (mnkr)	Budget jan–dec 2024	Utfall jan–dec 2024	Budgetavvikelse jan–dec 2024
Affärsverksamhet	20	5	15
Infrastruktur, skydd med mera	1 110	627	482
Kommunövergripande verksamheter	237	175	62
Kultur och fritid	82	58	23
Pedagogisk verksamhet	887	562	325
Vård och omsorg	226	510	–284
Totalsumma	2 562	1 938	624

⁵⁵ Verksamhetsbegreppet utgår från SCB:s verksamhetsindelning utifrån räkenskapssammandraget (RS). Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utreda och därefter avveckla den interna köp- och säljmodellen i Umeå kommun från 2016. Därför redovisas investeringar i gemensamma lokaler och inom lokalvård, IT och måltidsverksamhet inom kommunövergripande verksamheter. Majoriteten av dessa kostnader fördelas i räkenskapssammandraget ut till den verksamhet som kostnaden hör till.

Här redovisas de största investeringsprojekt som är färdigställda/slutaktiverade under 2024 respektive de största pågående investeringsprojekten 2024.

Tabell 30. Största färdigställda/slutaktiverade och pågående investeringsprojekt⁵⁶

Största färdigställda/aktiverade investeringsprojekt 2024 (mnkr)	Ackumulerade utgifter			Utgifter 2024		
	Budget t.o.m. 2024-12-31	Utfall t.o.m. 2024-12-31↓	Budget-avvikelse t.o.m. 2024-12-31	Budget 2024	Utfall 2024	Budget-avvikelse 2024
Carlslund, nybyggnation av grundskola, anpassad skola, idrottsplats och korttidstillsyn	363	334	28	76	48	28
Nolia arena, nyanskaffning	260	260	0	260	260	0
Dragonskolan, utbyggnad	88	100	-12	34	45	-12
Berghemsskolan, utbyggnad	71	60	11	33	21	11
Kålmasken förskola, nybyggnad	48	55	-7	0	4	-4
Maja Beskowskolan, nytt utbildningskök	40	41	-1	4	6	-1
Innertavle skola, ny matsal och kök	27	30	-3	3	3	0
Fläktvägen, reinvestering	18	18	0	1	0	1
Östteg skola, reinvestering	15	15	0	9	9	0

Största pågående investeringsprojekt 2024						
Vuxenutbildning Berghem, utbyggnad	85	80	5	74	69	5
Sjöfruskolan utbyggnad	71	63	8	39	31	8
Kungsgården förskola, nybyggnad	67	60	7	47	40	7
Mariedal förskola, nybyggnad	51	46	4	33	29	4
Vasagatan, reinvestering	27	42	-15	13	28	-14
Vasaskolan, utbyggnad	225	29	195	219	24	195
Bölevägen, reinvestering	19	27	-8	0	11	-11
Hedlundaskolan, utbyggnad	46	25	21	40	19	21
Nygatan, reinvestering	20	19	1	12	12	1
Holmsund kommunkontor, reinvestering	16	16	0	16	16	0
Kungsvägen, reinvestering	26	15	11	19	6	13
Bergatrollet förskola, reinvestering	15	15	0	7	7	0

⁵⁶ Kommunen har inte erhållit några bidrag för de färdigställda/slutaktiverade och pågående investeringsprojekt som redovisas i tabellen.

Här redovisas årets investeringar per nämnd. Uppföljningen görs mot den budget som har beslutats av kommunfullmäktige. Tekniska nämnden ansvarar och har budget för försörjningsprocesserna och där ingår bland annat lokaler för samtliga nämnder. Umeå kommun har sedan 2016 ingen internfakturering.

Tabell 31. Investeringsredovisning per nämnd

Investeringar per nämnd (mnkr)	Budget jan-dec 2024	Utfall jan-dec 2024	Budgetavvikelse jan-dec 2024
Kommunstyrelse	607	431	176
Valnämnd	1	0	0
Teknisk nämnd	1 778	1 384	393
Byggnadsnämnd	0	0	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	0	0	0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	33	17	15
Äldrenämnd	47	30	17
Individ- och familjenämnden	16	6	10
Fritidsnämnd	18	13	5
Kulturnämnd	7	5	3
För- och grundskolenämnden	36	37	0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	18	13	5
Totalsumma	2 562	1 938	624

Bilagor

Bilaga 1. Sammanställning av rapporter från kommunens bolag 2024

Umeå Kommunföretag AB (UKF)

www.ukf.umea.se

Styrelseordförande: Hans Lindberg

Verkställande direktör: Fredrik Lundberg

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Bolaget har gått in i en ny fas när det gäller grönt omställningsarbete via industriell symbios på Dåvaområdet som heter Umeå Eco Industrial Park. Under året tecknades ett nytt partnerskap mellan Mana (ägs av Norsk Gjenvinning), Umeå Energi och Umeå kommunföretag i ett steg mot att utveckla framtidens energilösningar och grön industri i Umeå. Det ska ske genom att bland annat nyttja potentialen i avfall som en värdeskapande resurs. Det kan till exempel handla om nya återvunna produkter, förbättrade förutsättningar att producera värme och el och om att producera hållbara e-bränslen.

Resande i Umeås lokaltrafik slog nya rekord trots stora utmaningar i och med det nya betalsystemet under året. För kollektivtrafiken har lägre inflation i kombination med sänkta drivmedelskostnader varit positivt för verksamheten. Ny upphandling av lokaltrafiken i Umeå slutfördes med ett gynnsamt ekonomiskt utfall, vilket innebär att trafiken kommer att vara 100 procent elektrifierad 2026.

I projektsatsningen ViiBIC (Västerbottens inkluderande och internationella företagsinkubator) har UKF stöttat 14 företag, varav 5 drivna av utrikesfödda, med lokaler, affärsstöd, föreläsningar och skuggstyrelse.

Under året har det helägda dotterbolaget Kompetensspridning AB fusionerats in i UKF AB.

Tabell 32. Koncernbidrag 2024

Mnkr	Givna	Mottagna
Dåva Deponi- och Avfallscenter i Umeå AB	55	
Umeå Energi AB	10	
AB Bostaden	7	
Umeå Parkerings AB (Upab)	17	
Infrastruktur i Umeå AB (Inab)		26
Umeå Kommunföretag AB	81	89
Umeå Hamn AB		55
Koncernbidrag totalt	170	170

Tabell 33. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Kommunföretag AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	199	181	170	176	187
Rörelsens kostnader	-195	-202	-186	-180	-208
Resultat efter finansiella poster	4	-21	-16	-4	-21
Nettoinvesteringar	0	0	1	4	174
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	0	0	20
Soliditet (%)	56	53	51	54	53
Långfristig låneskuld	355	396	448	524	532
Medelantal anställda	15	14	13	13	13

Umeå Energi AB**www.umeaenergi.se**

Styrelseordförande: Emma Vigren

Verkställande direktör: Jan Ridfeldt

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Hos Umeå Energi har det under året pågått ett flertal större utvecklingsinitiativ, bland annat att utforska möjligheterna att nyttja avloppsslam som en energiresurs, att tillverka e-metanol med koldioxid från kraftvärmeverk och att bygga en fullskalig sorteringsanläggning på Umeå Eco Industrial Park. Under 2024 har bolaget också tecknat ett intentionsavtal tillsammans med tre andra regionala energibolag om att undersöka möjligheten att utvidga ägandet i energihandelsbolaget Modyt. Parterna ska tillsammans utforska möjligheterna att utveckla smartare energitjänster, ökad digitalisering och en förbättrad kundupplevelse. Under senare delen av året har diskussion förts med Öresundskraft om Krafringen och om att Umeå Energi tillsammans med Jönköping Energi ska bli delägare i Modyt Energy Trading.

För 2024 höjdes elnätsavgifterna med 3,5 procent och fjärrvärmepriset med 8 procent.

Umeå Energis investeringsbehov ökar i omfattning med fokus på utbyggnad och förstärkning av elnätet för att trygga en uthållig energiförsörjning och skapa förutsättningar för samhällets elektrifiering.

Umeå Energis investeringar under året uppgick till 403 mnkr (278 mnkr) och de största avser investeringar i ledningsnät samt region- och fördelningsstationer för cirka 238 mnkr. Investeringar i värme- och kyldistribution, fjärrvärmecentraler och produktionsanläggningar har gjorts för cirka 93 mnkr. Investeringar har bland annat också skett i fiberanläggningar, noder och accesspunkter med cirka 31 mnkr.

Tabell 34. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Energi AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	1 761	1 735	1 760	1 581	1 346
Rörelsens kostnader	-1 649	-1 624	-1 632	-1 468	-1 316
Resultat efter finansiella poster	68	65	132	112	33
Nettoinvesteringar	403	278	339	242	221
Självfinansieringsgrad (%)	81	134	113	157	138
Soliditet (%)	41	40	41	42	40
Långfristig låneskuld	1 755	1 663	1 678	1 738	1 801
Medelantal anställda	432	400	387	414	401

Styrelseordförande: Lena Karlsson Engman

Verkställande direktör: Jerker Eriksson

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Folkmängden i Umeå har växt stadigt under lång tid och förväntas fortsätta växa under kommande år. Vid årets slut var antalet lägenheter i bolaget 15 946 (15 434), varav 4 360 studentbostäder. Under året har 502 lägenheter blivit färdigställda och klara för inflyttning.

På Östra Dragonfältet har ett projekt med 144 lägenheter färdigställts. Fastigheten är fördelad på sex byggnader med fem våningar plus vindsvåning och ett underjordiskt garage. Inflyttning har skett under juni och september 2024.

På Västteg avslutas byggnation av 363 bostäder som omfattar vård- och omsorgsboende, seniorboende plus och vanliga lägenheter. Vid årets slut hade inflyttning skett i 336 bostäder och inflyttning skedde i de sista lägenheterna i januari 2025.

På Ålidhem fortsätter renovering av enkelrum som byggs om till ettor med eget kök. Under året färdigställdes etapp 2; 236 enkelrum byggdes om och samtidigt skapades ytterligare 27 lägenheter av tidigare gemensamhetsutrymmen. Inflyttning började i mars och slutfördes under januari 2025.

I Bostadens projektportfölj ligger planering för cirka 600 lägenheter i varierande lägen som Haga, Ersboda, Ålidhem, Mariehem och Holmsund. Byggstarterna är planerade under de kommande fem åren.

Genomsnittlig bostadshyra per kvm och år är 1 293 (1 207) kr, exklusive enkelrum.

Lokalhyresmarknaden i Umeå kännetecknas av en stark efterfrågan. Vakansgraden för lokaler är fortsatt mycket låg.

I november 2024 träffades en överenskommelse för 2025 års hyresjustering på 4,79 procent.

Tabell 35. Översikt över verksamhetens utveckling för AB Bostaden i Umeå

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	1 328	1 202	1 183	1 107	1 089
Rörelsens kostnader	-1 140	-1 058	-982	-940	-939
Resultat efter finansiella poster	188	144	200	166	150
Nettoinvesteringar	395	742	777	498	406
Självfinansieringsgrad (%)	102	46	50	70	85
Soliditet (%)	41	40	42	43	43
Långfristig låneskuld	4 131	4 120	3 632	3 250	3 173
Medelantal anställda	178	174	168	168	180

Styrelseordförande: Per-Erik Johansson

Verkställande direktör: Robert Hansson

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

För bolagets verksamhet *Vatten och avlopp* höjdes brukningstaxan med i genomsnitt cirka 11 procent inför 2024 vilket har resulterat i 38 mnkr mer i taxeintäkter jämfört med föregående år. Högre intäkter i möjliggjorde för bolaget att avsätta ytterligare medel till investeringsfond för Hållbart vatten. I projektet "Hållbar vattenförsörjning", för en ny vattentäkt i Vännäs kommun, har utredningen visat hög vattenkvalitet och att det finns grundförutsättningarna för en vattentäkt. Under 2024 har projektet simulerat råvattenuttag och undersökt förutsättningar för infiltration av ytvatten för att stärka grundvattenförekomsten. Umeva står också inför utmaningen att hantera slam som uppstår i verksamheten på ett mer hållbart sätt än vad som sker i dag. Bolaget Norrslam AB har därför bildats och involverar i dagsläget aktörer; Umeå Energi, Miva och Umeva. Syftet är att undersöka möjligheten att etablera en slamförbränningsanläggning för att återvinna fosfor, en del av Umeå Eco Industrial Park på Dåva-området i Umeå.

Framgångarna med fjärravlästa vattenmätare fortsätter i Umeå. Det leder till att läckor repareras i ett tidigare skede, läckor påverkar inte kunden i samma utsträckning som tidigare och läckage begränsas i tid.

För verksamheten *Avfall och återvinning* höjdes avfallstaxan med 13 procent i början av 2024, vilket har resulterat i ökade taxeintäkter med 21 mnkr jämfört med föregående år. Intäkterna har också ökat på grund av fler utförda slamtömningar och att taxeintäkter för avfall har ökat eftersom det har tillkommit fler kärl och lägenheter. Kommunen har övertagit ansvar för insamling av förpackningar från hushållen och det har också resulterat i högre intäkter för bolaget. Försäljningen av återvunnet material blev högre än väntat till följd av stigande marknadspriser och större volymer.

Årets största investering är utbyggnad av Forslunda vattenverk (94 mnkr) som pågår enligt plan och väntas vara färdigt till sommaren 2025. En ny avloppspumpstation (15 mnkr) på Lundåkern har också tagits i drift enligt plan. Den gamla pumpstationen kommer att avvecklas under 2025. Det pågår också en ombyggnad av Sävar återvinningscentral (15 mnkr).

Tabell 36. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Vatten och Avfall AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	546	487	442	419	399
Rörelsens kostnader	-496	-456	-428	-401	-389
Resultat efter finansiella poster	6	-4	-12	-9	-12
Nettoinvesteringar	263	287	148	171	175
Självfinansieringsgrad (%)	28	23	38	32	30
Soliditet (%)	2	2	3	3	4
Långfristig låneskuld	2 175	1 928	1 711	1 641	1 453
Medelantal anställda	184	170	170	169	156

Infrastruktur i Umeå AB (Inab)www.inab.umea.se

Styrelseordförande: Lennart Holmlund

Verkställande direktör: Fredrik Lundberg

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Bolagets verksamhet har i stora drag fortlöpt som planerat. En stor del av kostnaderna består av underhåll av bolagets fastigheter, framför allt Navet. Badet behövde stängas under en period under våren och försommaren till följd av utbrott av legionella.

Den största investeringen under året är att Dåva järnvägsterminal slutfördes (9 mnkr).

Järnvägsterminalen togs i bruk 2023.

Under året har helägda dotterbolaget Dåva Terminal fusionerats in i Inab.

Tabell 37. Översikt över verksamhetens utveckling för Infrastruktur i Umeå AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	96	91	80	76	86
Rörelsens kostnader	-83	-89	-71	-65	-61
Resultat efter finansiella poster	-6	-16	-4	-3	-17
Nettoinvesteringar	10	61	115	36	65
Självfinansieringsgrad (%)	182	13	16	76	33
Soliditet (%)	20	18	18	19	19
Långfristig låneskuld	711	731	682	646	649
Medelantal anställda	19	20	19	20	13

Dåva Deponi- och Avfallscenter i Umeå AB (Dåva DAC)www.avfallscenter.se

Styrelseordförande: Catarina Holmberg

Verkställande direktör: Jörgen Aronsson

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Dåva DAC:s resultat har ökat med 44 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen beror på att stora mängder sulfidjord har omhändertagits och att flera saneringsprojekt har lämnat förorenad jord till bolaget. Bolagets resultat varierar mycket från år till år beroende på vilka infrastrukturprojekt som pågår och vilka saneringsentreprenader som genomförs under respektive år. Bolagets upptagningsområde för farligt avfall är från Sundsvall i söder till Kiruna i norr, vilket gör bolaget till en resurs för större delen av Norrland.

Den största investeringen under året har varit en ny lakvattendamm (9 mnkr) med tillhörande pumpstation. Därefter följer investering i avvattningsplatta (cirka 5 mnkr) och behandlingsyta (cirka 2 mnkr).

Tabell 38. Översikt över verksamhetens utveckling för Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	96	50	59	59	65
Rörelsens kostnader	-46	-35	-27	-27	-28
Resultat efter finansiella poster	57	13	28	28	33
Nettoinvesteringar	16	4	4	17	6
Självfinansieringsgrad (%)	377	343	777	181	644
Soliditet (%)	34	46	40	41	40
Långfristig låneskuld	-	-	-	-	-
Medelantal anställda	9	9	9	9	8

Umeå Parkerings AB (Upab)www.upab.umea.se

Styrelseordförande: Robin Enander

Verkställande direktör: Annika Ljungblad

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Upab:s resultat har ökat med 5 mnkr jämfört med föregående år. Det beror till stor del på högre intäkter från avgiftsparkering och månadsabonnemang eftersom efterfrågan på parkering har varit stark under året. Intäkter från avgiftsparkering har ökat med 8 procent och månadsabonnemangens intäkter har ökat med 6 procent. Ökningen beror dels på indexuppräknings av pris men till största delen av volymökningar. Volymökningen kommer både från ett antal tillkommande affärer och från ökad beläggning på befintliga anläggningar.

Arbete med kvarteret Renen för ett gemensamt kontors- och parkeringshus vid Östra station har pågått under hela året. Markanvisning är klar tillsammans med Umeå Energi medan avtalsförhandlingar och parkeringsköp pågår.

Tabell 39. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Parkerings AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	120	112	105	92	84
Rörelsens kostnader	-104	-101	-90	-86	-81
Resultat efter finansiella poster	16	11	15	5	3
Nettoinvesteringar	2	3	2	1	1
Självfinansieringsgrad (%)	1 187	520	850	785	679
Soliditet (%)	21	23	21	23	24
Långfristig låneskuld	97	96	100	102	105
Medelantal anställda	26	25	24	25	26

Västerbottens Museum AB**www.vbm.se**

Styrelseordförande: Anders Lidström

Verkställande direktör: Ulrica Grubbström

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Västerbottens museum redovisar ett positivt resultat för året som beror på återvunnen moms och ökad orderingång och kundtillströmning inom programvaruutvecklingen. Verksamhetens är beroende av resultaten i den affärsdrivande verksamheten (kafé, programvaruutveckling och arkeologi) då anslagen från regionen och Umeå kommun inte täcker kostnaden för att bedriva basverksamheten.

Under året har museet visat många olika utställningar, däribland konst, fotografier och en koreograferad dansutställning. Publika arrangement har också genomförts i form av seminarier, lunchvisningar och slöjdkurser. Den enskilt största satsningen var invigning av den nya basutställningen Speglingar som visar måleri, skulptur, grafik och material från museets samlingar.

Tabell 40. Översikt över verksamhetens utveckling för Västerbottens Museum AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	58	60	60	57	52
Rörelsens kostnader	-57	-60	-58	-54	-49
Resultat efter finansiella poster	1	0	2	3	3
Nettoinvesteringar	3	3	3	3	2
Självfinansieringsgrad (%)	69	89	94	27	280
Soliditet (%)	44	46	45	43	37
Långfristig låneskuld	17	15	14	10	16
Medelantal anställda	59	60	59	59	59

Science Park i Umeå AB

Styrelseordförande: Anders Sylvan

Verkställande direktör: Anders Kjellander

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

För Science Park i Umeå har den nya styrelsen verkat hela året, vilket har möjliggjort ökad grad av koncernstyrning. Ägarna ser över koncernstrukturen och det kommer att påverka både ekonomi och verksamhet för bolaget. Bolagets VD har meddelat avgång för pension.

Under året har samarbetet med en extern part för att skapa nya verksamhetslokaler avbrutits.

Tabell 41. Översikt över verksamhetens utveckling för Science Park i Umeå AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	4	3	3	2	2
Rörelsens kostnader	-3	-3	-2	-2	-2
Resultat efter finansiella poster	1	1	1	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	61	64	25	16	11
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	2	1	1	1	1

Umeå Folkets husförening u.p.a.**www.umeafolketshus.se**

Styrelseordförande: Ingela Wallrud

Verkställande direktör: Håkan Bäckström

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Under året har bolaget tecknat ett nytt treårsavtal med kulturnämnden när det gäller samarbete kring Umeå internationella jazzfestival, och kommer därmed att fortsätta arrangera festivalen fram till och med 2027. Årets investeringar uppgår till 3 mnkr och består av fastighetsinventarier, restauranginvesteringar och teknik.

Tabell 42. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Folkets Husförening u.p.a.

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	78	83	71	52	58
Rörelsens kostnader	-74	-83	-70	-50	-59
Resultat efter finansiella poster	4	0	1	0	-3
Nettoinvesteringar	3	4	13	1	9
Självfinansieringsgrad (%)	100	100	57	100	46
Soliditet (%)	20	18	18	18	17
Långfristig låneskuld	85	85	88	76	90
Medelantal anställda	55	58	56	52	64

Umeå Hamn AB**www.umeahamn.se**

Styrelseordförande: Karl-Gunnar Dahlberg

Verkställande direktör: Mikael Isaksson

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Delning av Kvarkenhamnars svenska och finska del har genomförts under året. Svenska delen är från 2024-12-30 ett helägt dotterbolag till Umeå Hamn AB.

För Umeå Hamn AB har resultatet under året belastats dels av underskottstäckning för Kvarkenhamnars svenska del enligt avtal, dels av bokföringsmässig omvärdering.

Bolagets investeringar har bestått av anläggningar på hamnens östra sida, där en kassun på färjepiren har renoverats. Övriga investeringar är i projektering och utredningar. Miljötillstånd för vattenverksamhet har erhållits och medfört att upphandling av delprojekt Norra kajen har börjat med byggstart våren 2025. Ett pågående arbete är att utforma en ny detaljplan för hela hamnområdet.

Tabell 43. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Hamn AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	31	24	18	15	15
Rörelsens kostnader	-103	-60	-47	-38	-30
Resultat efter finansiella poster	-72	-35	-29	-24	-15
Nettoinvesteringar	32	35	151	217	165
Självfinansieringsgrad (%)	92	91	23	7	3
Soliditet (%)	11	13	9	7	10
Långfristig låneskuld	683	678	730	596	391
Medelantal anställda	1	1	1	1	1

Kvarkenhamnar AB

www.kvarkenports.com

Styrelseordförande: Gunnar Dahlberg

Verkställande direktör: Patrick Mattsson

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

För Kvarkenhamnar har intäkterna ökat jämfört med föregående, både i den svenska och finska delen av bolaget. Hantering av skogsprodukter har visat en positiv utveckling i bolagets svenska del. Kostnaderna har ökat till följd av ökade underhållskostnader för anläggningar och investeringar i båda delar av bolaget.

Tabell 44. Översikt över verksamhetens utveckling för Kvarkenhamnar AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	114	106	100	93	85
Rörelsens kostnader	-129	-118	-103	-97	-87
Resultat efter finansiella poster	-16	-13	-3	-4	-2
Nettoinvesteringar	1	6	17	0	1
Självfinansieringsgrad (%)	0	0	0	0	0
Soliditet (%)	20	28	36	44	50
Långfristig låneskuld	28	20	19	8	8
Medelantal anställda	37	37	34	31	31

Väven i Umeå AB**www.vaven.se**

Styrelseordförande: Fredrik Lundberg

Verkställande direktör: –

Verksamheten består av att förvalta fastigheten Väven där kommunens stadsbibliotek finns. Byggnaden består av cirka 24 000 kvadratmeter lokalyta som fördelas på både kulturella och kommersiella verksamheter. Inga anställda finns i koncernen.

Nolia AB**www.nolia.se**

Styrelseordförande: Stefan Askenryd

Verkställande direktör: Jonas Dahlberg

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Nolia har under året genomfört flera stora evenemang. I februari genomfördes Nolia karriär i Östersund, Sundsvall, Luleå, Piteå, Skellefteå och Umeå. Bolaget var också med och producerade Piteå Business Tour och näringslivsfrukostar för Piteå kommun. I april var det besöksrekord för Nolia trädgård i Umeå.

Under sommaren genomfördes Euro Mine Expo i Skellefteå, den hittills största gruvmässan i sitt slag i Sverige med över 40 nationaliteter på plats. Noliamässan arrangerades i Piteå under augusti med drygt 36 000 besökare och det fortsätter att vara en av Sveriges största besöksmässor. Samma månad genomfördes Load Up North i Boden som gav både utställar- och besöksrekord med över 7 000 besökare.

Tabell 45. Översikt över verksamhetens utveckling för Nolia AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	48	45	49	21	13
Rörelsens kostnader	-46	-49	-48	-25	-28
Resultat efter finansiella poster	2	-3	1	-4	-15
Nettoinvesteringar	1	1	1	0	1
Självfinansieringsgrad (%)	8	–	2	–	–
Soliditet (%)	59	41	66	56	57
Långfristig låneskuld	0	0	0	63	172
Medelantal anställda	20	21	19	20	26

Norrlandsoperan AB**www.norrlandsoperan.se**

Styrelseordförande: Malin Malm

Verkställande direktör: Helle Solberg

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Publiksiffrorna hos Norrlandsoperan ökade under året. Årets operaproduktioner Stolthet och fördom och Italienskan i Alger sålde över förväntan och mottogs väl i recensioner. Den ökade försäljningen

har bidragit positivt till Norrlandsoperan resultat och lett till att bolaget kan överföra anslag som inte har förbrukats till kommande period.

Norrlandsoperan gästade under hösten operafestivalen Savonlinna och framförde där två slutsålda föreställningar av Adriana Mater. Under året började arbete med en nyskriven opera The Galloping Cure som genomförs i samarbete med svenska forskare och fyra operahus från tre olika världsdelar.

Tabell 46. Översikt över verksamhetens utveckling för Norrlandsoperan AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	134	131	132	125	113
Rörelsens kostnader	-135	-132	-132	-124	-113
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-1	0	1	-1	0
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	17	15	20	16	18
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	111	112	117	115	111

Kvarken Link Oy

www.kvarkenlink.com

Styrelseordförande: Tomas Häyry

Verkställande direktör: Peter Ståhlberg

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Bolaget äger färjan Aurora Botnia som trafikerar sträckan Vasa–Umeå. Färjan är uthyrd till dotterbolaget NLC Ferry Oy som sköter om den operativa verksamheten på linjen.

Från och med 2024 omfattas sjöfarten av EU:s bestämmelser för handel med utsläppsrättigheter. Kostnaden för 2024 var 40 procent av utsläppen, för 2025 stiger den till 70 procent och därefter 2026 till 100 procent. Utsläppen kompenseras med köp av utsläppsrättigheter.

Under året har bolaget tillsammans med universitet gjort omfattande studier av alternativa bränslelösningar som e-metanol och ökad användning av batterier för att minska utsläpp och energikostnader.

Tabell 47. Översikt över verksamhetens utveckling för Kvarken Link Oy

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	40	40	23	10	10
Rörelsens kostnader	-41	-38	-36	-26	-16
Resultat efter finansiella poster	0	1	-9	-1	4
Nettoinvesteringar	0	0	0	3	911
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	38	38	37	37	37
Långfristig låneskuld	725	701	703	681	702
Medelantal anställda	0	0	0	5	6

NLC Ferry OYwww.wasaline.com

Styrelseordförande: Fredrik Lundberg

Verkställande direktör: Peter Ståhlberg

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

För NLC Ferry OY var året i linje med de två senaste åren när det gäller både omsättning och resultat. Under året minskade passagerarvolymerna med cirka 9 procent. Fraktvolumerna ökade däremot och omsättningen steg med cirka 7 procent till följd av ökad efterfrågan på hållbara transporter och en stark fraktmarknad. Miljökraven på sjöfarten förväntas medföra högre kostnader framöver och 2025 stiger utsläppshandelskostnaden till 60 procent från nuvarande 40 procent (cirka 4 mnkr) av totala utsläppen.

Tabell 48. Översikt över verksamhetens utveckling för NLC Ferry OY

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	346	359	336	193	126
Rörelsens kostnader	-314	-325	-301	-187	-134
Resultat efter finansiella poster	34	37	35	6	-7
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	62	62	63	73	82
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	129	129	118	104	78

Uminova Expression ABwww.expressionumea.se

Styrelseordförande: Mikael Långström

Verkställande direktör: Barbro Renkel

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Verksamheten finansieras kontinuerligt via uppdragsavtal och projekt. Under året har inga väsentliga avtal ingåtts eller större investeringar gjorts.

Tabell 49. Översikt över verksamhetens utveckling för Uminova Expression AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	9	10	12	11	12
Rörelsens kostnader	-9	-10	-12	-11	-12
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-	-	-
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	60	60	43	50	48
Långfristig låneskuld	-	-	-	-	-
Medelantal anställda	6	7	8	9	9

Uminova Innovation AB**www.uminovainnovation.se**

Styrelseordförande: Anders Sylvan

Verkställande direktör: Nils-Olof Forsgren

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Uminova Innovation bedrivs genom finansiering via uppdragsavtal och projektintäkter. Under året har bolaget beviljats 22 mnkr över fyra år från Vinnovas program för excellenta inkubatorer. Det beviljas för att Uminova Innovation ska fortsätta stötta och accelerera utveckling av nya och kunskapsintensiva bolag.

Tabell 50. Översikt över verksamhetens utveckling för Uminova Innovation AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	29	27	27	29	29
Rörelsens kostnader	-29	-27	-27	-29	-29
Resultat efter finansiella poster	0	1	0	0	2
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	21	19	18	18	19
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	16	16	17	18	18

Visit Umeå AB**www.visitumea.se**

Styrelseordförande: Peter Juneblad

Verkställande direktör: Gabriella Hed Vall

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Visit Umeå når målet att intäkterna ska möta kostnaderna för året. Två anställda finansieras av projekten Västerbotten Sweden och Bothnian Coastal route som pågår till december 2026. Bolaget har under perioden erhållit medel från Umeå kommun för att finansiera en projektledare för SM-veckan 2026. Samverkansprojektet Hållbara vandringsleder i Umeåregionen har avslutats under hösten 2024 och stödet på cirka 5 mnkr har bidragit till att utveckla infrastruktur för vandringsleder i regionen.

Tabell 51. Översikt över verksamhetens utveckling för Visit Umeå AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	16	17	16	15	15
Rörelsens kostnader	-16	-17	-16	-15	-15
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-	-	-
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	21	21	15	10	19
Långfristig låneskuld	-	-	-	-	-
Medelantal anställda	11	10	10	12	9

Umeå Biotech Incubator AB (UBI)**www.ubi.se**

Styrelseordförande: Urban Eriksson

Verkställande direktör: Henrik Bergdahl

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

UBI:s verksamhet består av affärsstöd, mötesplatser, labb-infrastruktur och nationell nod. UBI har under 2024 stöttat 18 affärsidéer i fyra olika inkubatorfaser och coachat cirka tio affärsidéer. Under de senaste fem åren har inkubatorn genom regionalfondsprojekt stöttat över 30 affärsidéer och företag. Projekten har bidragit till att cirka 100 heltidsanställningar har skapats och över 30 olika produkter håller på att utvecklas. Företagen som projekten har stöttat har attraherat cirka 600 mnkr i finansiering i form av privat investering och ägarkapital.

Tabell 52. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Biotech Incubator AB

mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	16	18	18	18	21
Rörelsens kostnader	-16	-19	-17	-18	-20
Resultat efter finansiella poster	0	-1	1	0	1
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	1
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	70	71	63	61	59
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	11	14	14	15	16

Bilaga 2. Rapportering av nämndernas grunduppdrag

Under 2022 fastställde kommunfullmäktige en ny styrmodell för Umeå kommun som fick genomslag i planeringen för 2023. Styrmodellen sätter ett större fokus på nämndernas grunduppdrag, som följs upp inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning. Det görs genom att respektive nämnd lämnar en rapport med bedömning av hur väl de har lyckats med sitt grunduppdrag.

Här är en sammanfattning av nämndernas bedömning av hur grunduppdraget har genomförts under 2024. Av totalt 16 nämnder redovisar 12 att grunduppdraget har uppfyllts i hög grad och fyra att det har uppfyllts i viss grad. Redovisning per nämnd återfinns på följande sidor.

Nämnd	Bedömning
Kommunstyrelsen	i hög grad uppfyllt
Byggnadsnämnden	i viss grad uppfyllt
Fritidsnämnden	i hög grad uppfyllt
För- och grundskolenämnden	i hög grad uppfyllt
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	i hög grad uppfyllt
Individ- och familjenämnden	i hög grad uppfyllt
Kulturnämnden	i hög grad uppfyllt
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	i viss grad uppfyllt
Personalnämnden	i hög grad uppfyllt
Tekniska nämnden	i hög grad uppfyllt
Valnämnden	i hög grad uppfyllt
Äldrenämnden	i hög grad uppfyllt
Brand och räddningsnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt
IT-kapacitetsnämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
PA-nämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
Överförmyndarnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt

Kommunstyrelsen

Nämndens grunduppdrag

Kommunstyrelsen	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bedömning görs av i vilken grad kommunstyrelsens verksamhetsplan är genomförd/uppfylld.

Bedömningen vilar på:

- sammanställd status och aktivitetsrapportering för planering av uppdrag
- uppföljning och utvärdering av andra styrande dokument som planer, program och riktlinjer.
- bevakning av indikatorer och statistik
- genomförande av tilläggsuppdrag
- uppföljning av inriktningsmål med tillhörande program samt kontinuerlig rapportering från programstyrgrupper
- genomförande av aktualitets- och relevansprövning av styrdokument
- uppföljning av motionshantering
- genomförande av styrelsens uppsiktsplikt över andra nämnder och bolag.

Arbetet med de fyra inriktningsmålen samordnas av kommunstyrelsen och för ett mål är bedömningen att det i dag görs tillräckligt. För två av målen är bedömningen att mer arbete krävs och för ett av målen är bedömningen att det behöver göras mycket mer. Samtliga inriktningsmål är kommunövergripande och kräver omfattande samverkan. Det gör att kommunstyrelsen inte har full rådgivning över utfallet.

Av sex tilläggsuppdrag är två helt genomförda. Övriga fyra uppdrag är påbörjade, men de är av karaktären att de behöver längre tid för att genomföras.

Grunduppdragets delar	Följs upp genom	Uppföljning jan–dec
Styrning, ledning och samordning	Genomförande av styrelsens uppsiktsplikt.	Genomförd och återsäkrad.
	Ordinarie planering och uppföljning av grunduppdrag	Genomförd. Utvecklingsarbete för bedömningsunderlag under året.
	Genomförande av tilläggsuppdrag 2023:1 och 2023:2	Delvis genomförda, arbetet fortsätter under 2025.
Beredning inför och uppföljning av kommunfullmäktiges beslut	Aktualitets- och relevansprövning av styrdokument	Genomförd vid två tillfällen 2024.
	Uppföljning av motionshantering	Genomförd. Återsäkrad till kommunfullmäktige i april.
Utveckling av strategiskt viktiga områden	Uppföljning av inriktningsmål och tillhörande program i delårs- och årsrapport.	Delvis genomförd. Återsäkrad till fullmäktige, mer arbete krävs.
	Kontinuerlig rapportering från programstyrgrupper i KSNAU.	Delvis genomförd, mer arbete krävs.
	Uppbyggnad modell för programhantering.	Delvis genomförd, mer arbete krävs.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Kommunstyrelsen har genomfört sin förstärkta uppsiktsplikt över de kommunala bolagen. Bedömningen är att de har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten. Styrelsen har också utövat uppsikt över nämnder och andra organisationsformer. Det sker i till stor del genom ordinarie planering, uppföljning och arbete med internkontroll.

Under året har arbetsformer tagits fram för tilläggsuppdraget för verksamhetsomställning på grund av personalbrist. Ett analysverktyg har tagits fram för att stödja nämnderna i att göra en analys av läget och skapa sig en problemförståelse. Flera nämnder har uttalat att de ser ett problem med personalbrist. Dessa nämnder kommer under 2025 att arbeta med en inriktning för omställning för att klara grunduppdraget. En viktig förutsättning för omställningen är också arbetet med datadriven organisation.

Kommunstyrelsen beslutade i januari om nya arbetsformer och riktlinjer för styrdokument med anledning av förändrad styrmodell för kommunen i stort. Två aktualitets- och relevansprövningar av styrdokument har genomförts under året. Mer arbete krävs för att implementera riktlinjen och arbetsformerna och att se över tidigare styrdokument och anpassa dem till nuvarande styrmodell.

Nya arbetssätt för inriktningsmål med tillhörande program är också en del av den nya styrmodellen. Organisationsformer för arbetet har utvecklats under året och det finns nu en gemensam struktur för alla program. Kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av programmen som också inkluderar bolagen. Under perioden har uppföljningen av programmen utvecklats och arbetet med att ta fram relevant data förstärkts.

Samhällsskydd och beredskap är ett område där det har skett stora förflyttningar under året. Inom civil beredskap har den grundläggande förmågan stärkts genom etablering av TIB (tjänsteperson i beredskap), KIB (kommunikatör i beredskap) och förbättring av krisledning och stabsmetodik. Åtgärder har också genomförts för att förhindra välfärdsbrottslighet, stärka säkerhetsskydd och förbättra informationssäkerheten.

Kommunstyrelsen har samordnat strategiska och verksamhetsövergripande uppdrag inom ekologisk, social, ekonomisk och kulturell hållbarhet. Det har omfattat att samordna frågor om bostadsförsörjning, brottsförebyggande, folkhälsa, innovation, jämställdhet, jämlikhet, klimat, landsbygd, miljö, minoritet, tillgänglighet och tillväxt. Exempel på det; förstärkning och samordning av arbetet med Umeå växer tryggt och säkert, utveckling av program för hållbar utveckling på Umeås landsbygd och samordning av Umeå klimatfärdplan.

Arbetet med platsutveckling har fortsatt. Ökad samordning mellan kommunens varumärke, arbetsgivarvarumärke och platsvarumärke har bidragit med större tydlighet, synergieffekter och gjort Umeå synligt nationellt. Det långsiktiga arbetet med näringslivsutveckling bidrar till tillväxt med branchbredd och över 1 000 nya arbetstillfällen. För att möjliggöra utvecklingen behövs mark och ett

femtontal fastighetsförvärv har gjorts under året. Exploateringsprocessen har utvecklats och stort fokus har lagts på att säkerställa att de företagsetableringar som sker genom kommunal marktilldelning är i linje med tillväxtstrategierna och bidrar till målsättningarna om hållbar tillväxt på bästa sätt.

Byggnadsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Byggnadsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

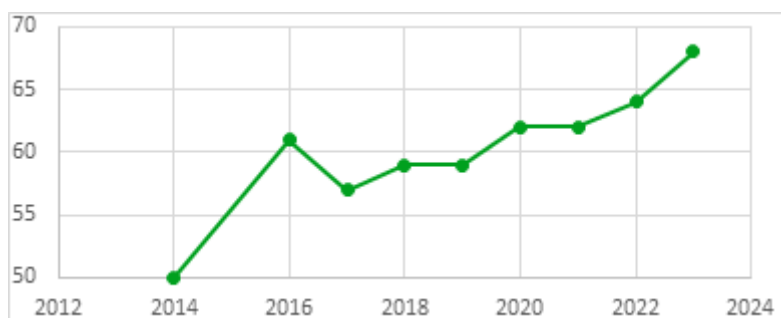
Nämnden gör bedömningen att grunduppdraget under 2024 endast i viss grad har uppfyllts med anledning av ett ekonomiskt underskott. Uppföljningen av nämndens verksamhet i de övriga tre perspektiven (kund, verksamhet och HR) har i hög grad uppfyllts.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

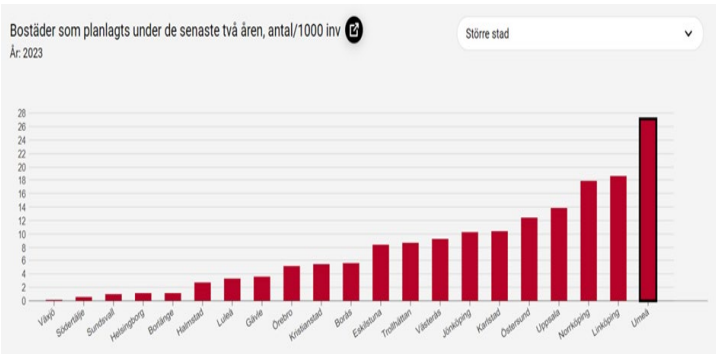
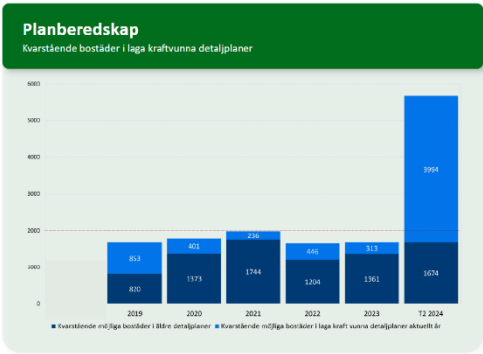
Genom organisationsförändring vid årsskiftet 2023/2024 flyttade avdelning strategisk utveckling och cirka 35 medarbetare till stadsledningskontoret. Strategisk utveckling hanterade förvaltningens stabsfunktioner och under året har en ny avdelning med stabsfunktioner byggts upp.

Nämndens grunduppdrag följs i nya styrmodellen utifrån perspektiven personal, ekonomi, kund och verksamhet. För varje perspektiv finns ett antal nyckeltal som nämnden kan sätta målvärde för om styrning önskas i viss riktning.

Insikt är en nationell kundundersökning som samordnas genom SKR och där cirka 190 kommuner årligen deltar. Företag som har haft ett bygglovsärende får ett antal frågor att svara på inom en månad. Nämnden har över tid en handlingsplan för arbetet och det är glädjande att se att det finns en positiv trend över tid. Sedan 2014 har resultatet inom bygglovsområdet ökat med 18 enheter. Ett index över 70 är ett högt resultat och nämnden gör bedömningen att det med införande av Nova (diarie- och ärendehanteringssystem) finns förutsättningar att öka ytterligare. Diagrammet nedan visar utvecklingen över tid.

En viktig grundförutsättning för att möjliggöra ökat bostadsbyggande är att det finns en planberedskap med tillgängliga detaljplaner med byggrätter. I tider av lågkonjunktur är det extra viktigt att planeringen rullar på för att skapa förutsättningar när konjunkturen vänder.

Sedan 2019 har det varje år funnits laga kraftvunna detaljplaner med över 1 650 möjliga byggrätter. Planberedskapen har aldrig varit så hög som nu då vi ligger på nästan 5 700 möjliga byggrätter. Diagrammet till höger visar planeringstakten i relation till våra jämförelsestäder under de senaste två åren.

Fritidsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Fritidsnämnden	Bedömning
Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.	i hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.	i hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.	i hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder.	i hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bedömningen av grunduppdragets uppfyllelse anses vara till hög grad uppnådd inom tre av fyra av fritidsnämndens verksamhetsområden. Bedömningen grundar sig på att skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar har genomförts i enlighet med beslutade servicenivåer. Vissa störningar har förekommit till följd av renovering av tennishallen, reparation av kylsystemet på Nolia som försenad säsongstart av inomhusisarna samt utbyte av konstgräs på Ålidhem och Grubbe. Stödet till föreningslivet har hanterats i enlighet med budget och Ungas verksamhet har till största del följt sina årsplaner.

Bad är den verksamhet som bedöms vara uppfylld endast till viss grad. 2024 präglades av omfattande avvikelser i öppethållandet av badanläggningarna. Navet höll stängt under en månad på grund av problem med legionella i duscharna och Storsjöhallens bad var stängt i fyra månader av samma skäl. Umelagun var endast öppet under halva den planerade sommarsäsongen till följd av problem vid byte av styrsystem, vilket även försenade öppning av Obbolabadet. Obbolabadet och Sävar simhall drabbades också av legionellautbrott i duscharna vilket ledde till ytterligare stängningar.

Stängningarna har påverkat elevers simundervisning, allmänhetens tillgång till badupplevelser och friskvårdsaktiviteter och föreningslivets verksamhet. Även den ekonomiska situationen har påverkats negativt. Det totala antalet besök under året har minskat med 50 602 (12 procent) jämfört med 2023.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Under året har ett projekt med fokus på upprustning av vandringsleder slutförts. Inom projektets ram har grill- och rastplatser i Grössjön, Holmsund, Strömbäck/Kont och längs Tavelsjöleden renoverats och förbättrats. En ny idrottshall och konstgräsyta på Carlsund har tagits i drift. Vidare har möjligheter för fortsatt verksamhet för luftsytte och boule säkerställts efter en lång process till följd av uppsägning av externa avtal.

Fritid unga har haft 9 900 färre besök (minskning med 19 procent) på mötesplatserna jämfört med 2023. Mötesplatserna på Ålidhem och Teg har däremot en ökning i antalet besökare under året. Det kvarstår en ojämn könsfördelning då andelen flickor generellt är lägre än pojkar, med undantag för den mobila fritidsgården och Obbola fritidsgård som når delmålet på 40 procent flickor och 60 procent pojkar.

Fritidsförvaltningen deltar i ett projekt inom ramen för Internationellt centrum för lokal demokrati (ICLD) med fokus på ökad ungdomsdeltagande och demokrati och det fortsätter 2025.

Fritidsnämnden beslutade om ett nytt stöd till föreningslivet för insatser för att Umeå ska växa tryggt och säkert (UVTS). Inom ramen för UVTS har fyra lokala dialogmöten genomförts på Umedalen, Teg, Ersboda och Ålidhem där flera kommunala verksamheter var representerade.

Slutligen har antalet deltagartillfällen inom ramen för aktivitetsstödet ökat för första gången på flera år, vilket är en positiv utveckling.

För- och grundskolenämnden

Nämndens grunduppdrag

För- och grundskolenämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt
<i>Nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet:</i>	
Förskola	i hög grad uppfyllt

För- och grundskolenämnden	Bedömning
Grundskola	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

För- och grundskolenämnden bedömer att grunduppdraget i hög grad är verkställt utifrån nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter enligt fastställt reglemente. Detsamma gäller bedömning av nämndens grunduppdrag per verksamhetsform avseende förskola och grundskola.

Motivering: För- och grundskolenämnden har uppfyllt sitt grunduppdrag att se till att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg och skolgång och fritidshem i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden har fördelat resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. I egenskap av hemkommun har skolpliktsbevakning, samverkan med fristående verksamheter samt tillsyn av fristående förskoleverksamheter genomförts. Nämnden har genom ledning och samordning under året utvecklat det kommunala skolväsendet utifrån gällande lagstiftning.

Nämnden följer upp sitt grunduppdrag via tertialrapporter, styrkort, verksamhetsplan, kvalitetsrapport och intern kontroll i enlighet med beslutat årshjul.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Förvaltningen har aktivt deltagit i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet Umeå växer tryggt och säkert. En aktivitetsplan för åren 2024–2026 har tagits fram och flera insatser är kopplade till för- och grundskolenämndens ansvarsområde. Insatserna kännetecknas av samverkan, tidiga insatser och långsiktigt arbete.

Utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan har tecknat ett strategiskt partnerskap för att utveckla formerna för långsiktig utveckling. Ett område som har identifierats som särskilt viktigt för samarbetet är strategisk kompetensförsörjning.

Umeå kommuns senaste befolkningsprognos (P24) visade på en lägre tillväxttakt främst på grund av färre antal födda barn. Tidplanen för utredningen förskolestruktur, ett uppdrag från för- och grundskolenämnden blev därför något förskjuten och nämnden fattade beslut om förskolestruktur i oktober.

Studieresultat för elever i årskurs nio läsåret 2023/2024 visar att behörighet till gymnasieskolans nationella yrkesprogram ligger på 90 procent, vilket är ett något bättre resultat jämfört föregående läsår. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs nio har ökat något jämfört med föregående år. Ett prioriterat område är att främja närvaro i förskola och skola. Förvaltningen bedriver därför ett systematiskt arbete inom området.

Förskola

Alla barn i förskoleålder har erbjudits en förskoleplats inom lagstadgad kötid, fyra månader. Antalet inskrivna barn i kommunal regi, har jämfört med fjolåret minskat med 176 barn och uppgår i december månad till 5 528 barn. Andelen barn som går i förskola har ökat jämfört med föregående år till 89,4 procent.

Barngruppernas storlek är lägre jämfört med fjolåret, från 16,1 till 15,8. Statsbidrag för kvalitetshöjande insatser har använts till att bibehålla personal i de barngrupper som inte har tillräckligt antal inskrivna barn i syfte att ha beredskap för att ta emot fler barn under hela året.

Förskolan har från höstterminen 2023 ett uppdrag, utifrån förstärkt lagstiftning, att bedriva uppsökande verksamhet för att öka barns deltagande i förskolan. För 2024 är det åtta barn som omfattas av detta uppdrag. Samtliga har erbjudits plats.

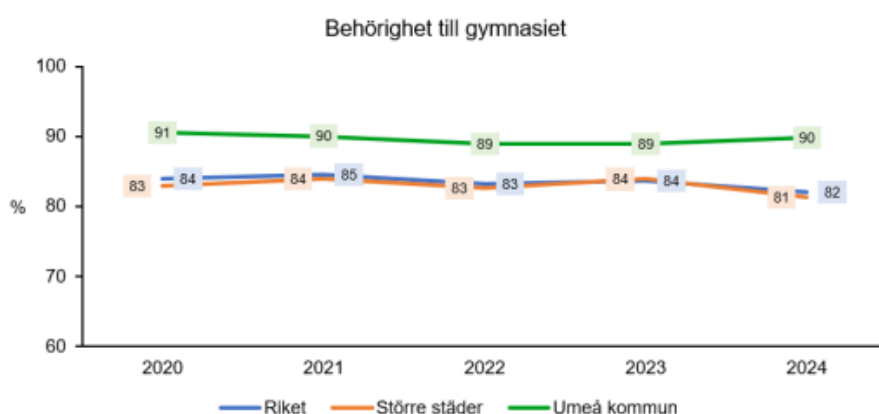
Grundskola

Under läsåret 2023–2024 har skolnärvaron ökat i förskoleklass och grundskolan och börjar sakta närma sig siffrorna före pandemin. Andelen elever med 15 procents frånvaro eller mer var 13,8 procent för läsåret.

Andelen elever i årskurs tre som når godkända resultat på nationella prov i matematik var 78 procent vilket innebär en ökning med sju procentenheter och i svenska 79 procent vilket innebär en minskning med två procentenheter jämfört med föregående år. Resultaten i matematik ökar medan resultaten i svenska minskar något.

Studieresultaten för eleverna i årskurs nio innebär att behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram är 90 procent, vilket är bättre resultat jämfört med föregående läsår. Pojkarnas behörighet har ökat medan flickornas behörighet ligger kvar på samma nivå. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs nio har ökat något jämfört med föregående år. I jämförelse med riket ligger Umeåelevernas behörighet till gymnasiet över genomsnittet för både kommungruppen större städer och riket, se tabell nedan:

Tabell: Jämförelse med kommungruppen större städer avseende gymnasiebehörighet

Andelen godkända betyg i svenska som andraspråk har ökat jämfört med föregående år, men är fortfarande låg jämfört med genomsnitt för riket. Andelen elever som går ut med betyg i alla ämnen ligger på samma nivå som föregående läsår, 76 procent.

97 procent av vårdnadshavare som har sökt kommunal skola till förskoleklass och 95 procent till årskurs sju har fått sitt förstahandsval tillgodosett.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt
<i>Nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet/kärnprocess:</i>	
Gymnasieskola	i hög grad uppfyllt
Vuxenutbildning	i hög grad uppfyllt
Arbetsmarknad	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att grunduppdraget i hög grad är verkställt utifrån nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter enligt fastställt reglemente. Detsamma gäller bedömning av nämndens grunduppdrag per verksamhetsform avseende gymnasieskola, vuxenutbildning, arbetsmarknad och integration.

Motivering: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har uppfyllt sitt grunduppdrag genom att se till att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens fyra gymnasieskolor eller i fristående verksamheter. Nämnden har fördelat resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. I egenskap av hemkommun har samverkan genomförts med fristående gymnasieskolor och med kommuner i samverkansområdet. Nämnden har under året genom ledning och samordning utvecklat det kommunala skolväsendet utifrån gällande lagstiftning.

Nämnden har arbetat med insatser och aktiviteter för unga i åldrarna 16 till 19 år som varken arbetar eller studerar utifrån det kommunala aktivitetsansvaret, i syfte att fler ungdomar i första hand ska återuppta sina gymnasiestudier eller erhålla annan sysselsättning.

Nämnden har bedrivit kommunal vuxenutbildning på olika nivåer och svenska för invandrare. Det medför bättre förutsättningar för arbete eller omställning, inkludering och/eller högre studier. Länssamverkan har genomförts inom vuxenutbildningsfrågor och samverkan med arbetsgivare, näringsliv, arbetsförmedling och andra adekvata organisationer/föreningar.

Nämnden har inom arbetsmarknadsenheten tillhandahållit sysselsättningsbefrämjande åtgärder för individer för att ge dem möjlighet till egen försörjning och ett aktivt deltagande i samhället. Vidare har nämnden verkat för god integration och samverkan i kommunen när det gäller mottagande av

vissa nyanlända invandrare. Bostäder har tillhandahållits och insatser har genomförts för att etablera dem i samhället. Det gäller också skyddssökande som har tagits emot från Ukraina.

Nämnden följer upp sitt grunduppdrag via tertialrapporter, styrkort, verksamhetsplan, kvalitetsrapporter och intern kontroll i enlighet med beslutat årshjul.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Förvaltningen har aktivt deltagit i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet Umeå växer tryggt och säkert. En aktivitetsplan för åren 2024–2026 har tagits fram och i den är flera insatser är kopplade till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde. Insatserna kännetecknas av samverkan och tidiga insatser och långsiktigt arbete.

Utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan har tecknat ett strategiskt partnerskap för att utveckla formerna för långsiktig utveckling. Ett område som har pekats ut som särskilt viktigt för samarbetet är strategisk kompetensförsörjning.

Ett prioriterat område är att främja närvaro i skolan. För närvarande pågår Up2-projektet (2023–2025) ett samverkansprojekt tillsammans med SKR och 25 andra kommuner med fokus på förbättrad skolnärvaro och vägar tillbaka till skolan för unga som har avbrutit sina studier. Elevfrånvaron har minskat under läsåret från föregående läsårs siffra på 18,8 procent till 18,1 procent.

Andelen avgångselever med gymnasieexamen har efter läsåret 2023/2024 ökat något från fjolårets 90,8 procent till årets 91,1 procent. En fortsatt positiv utveckling är att elevernas genomsnittliga meritvärdespoäng som i år ligger kvar på ungefär samma nivå med 15,0 meritvärdespoäng jämfört med fjolåret. En gymnasieexamen är en viktig skyddsfaktor för ett fullgott framtida liv.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter fortsätter att utöka samarbetet med näringsliv och organisationer. Verksamheterna har idag en dedikerad person som arbetar nära näringslivsservice och nämndens verksamheter för att möta organisationers behov av utbildningar och utbildad arbetskraft. I samarbetet ingår också delar av Umeå universitet.

I början av maj avslutades årets gymnasieval. Dragonskolan fortsätter att vara kommunens största och populäraste skola. Totalt valde cirka 77 procent av eleverna en kommunal gymnasieskola. Även i år sker en viss ökning av elever som har sökt yrkesprogram.

Vuxenutbildning och yrkeshögskola ingår också i nämndens verksamhetsområde.

I december slöts avtal med externa och kommunala företag om att starta ett byggåterbruk på Gimonäs. Återbruket ska återta byggföretags överblivna byggmaterial och försälja materialet vidare till slutkonsument. Byggåterbruket invigdes i januari 2025.

Inom arbetsmarknadsenheten har uppdraget att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder till individer fortsatt enligt plan. Arbete fortsätter också för att främja god integration och samverkan

i kommunen när det gäller mottagande av vissa nyanlända invandrare. Bostäder har tillhandahållits och insatser har genomförts för att etablera dem i samhället. Det gäller också skyddssökande som har tagits emot från Ukraina.

Perioden har präglats av stark tillväxt och minskad arbetslöshet i regionen. När det gäller nyanlända ligger arbetslöshetssiffrorna kvar på samma nivå som för ett år sedan. Men, Umeås siffror ligger betydligt lägre än riksgenomsnittet. Det är framför allt gruppen personer med utbildning som har haft en stigande sysselsättningsgrad medan personer med låg utbildningsbakgrund fortsatt har svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Samtliga sjuttonåringar som har sökt ferieprao inom ansökningstidens ram har erbjudits ferieprao.

Förvaltningen har också fortsatt fokus på arbetsmiljöfrågor.

Individ- och familjenämnden

Nämndens grunduppdrag

Individ- och familjenämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.	i hög grad uppfyllt
Grunduppdraget omfattar:	
Ge stöd och service enligt LSS till barn, unga och familjer	i hög grad uppfyllt
Ge råd och stöd i, samt handlägga familjerättsliga ärenden	i hög grad uppfyllt
Ge stöd, omsorg och skydd (enligt SoL och LVU) till barn, unga och familj	i hög grad uppfyllt
Ge stöd och service enligt LSS till vuxna	i hög grad uppfyllt
Ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av ekonomiskt bistånd	i hög grad uppfyllt
Ge stöd, omsorg och skydd (enligt SoL och LVM) till vuxna	i viss grad uppfyllt
Erbjuda familjerådgivning	i viss grad uppfyllt
Erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid daglig verksamhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

En sammanvägd bedömning av samtliga delprocessers resultat visar att nämnden i hög grad har uppfyllt sitt grunduppdrag. Underlag för bedömningarna i delprocesserna utgörs av resultatmått, uppgifter från verksamhet och genomförande av planerade aktiviteter för året.

Ge stöd och service enligt LSS till barn, unga och familjer

Vid årsbokslutet bedöms sex av sju insatser ha hög grad av verkställighet, vilket bedöms vara positivt utifrån ett barnperspektiv. Insatsen kontaktperson har fortsatt låg andel verkställda beslut.

Planerade aktiviteter i verksamhetsplanen för 2024 har genomförts enligt plan och kommer att fortsätta under 2025.

I delårsrapporten bedömdes att nämnden i viss grad har uppfyllt grunduppdraget. Bedömningen grundas på att fyra av sju insatser hade låg grad av verkställighet, vilket bedömdes ha negativ påverkan utifrån ett barnperspektiv. Med hänsyn till att det under den senare delen av året har skett en förändring i andelen verkställda beslut, och att det totalt sett går att se en positiv förändring från föregående år, så är den sammantagna bedömningen av 2024 att nämnden i hög grad har uppfyllt grunduppdraget.

Ge råd och stöd i, samt handlägga familjerättsliga ärenden

Familjerätten håller tiderna för de uppdrag som domstolen fördelar och kan erbjuda en tid för samarbetssamtal inom tre-fyra veckor. Återkoppling som Familjerätten får från domstol och advokater är att kvaliteten på utredningar håller en hög nivå.

Ge stöd, omsorg och skydd (enligt SoL och LVU) till barn, unga och familj

Hela processen, Ge stöd, omsorg och skydd (enligt SoL och LVU), har haft ett högt inflöde och ett stort antal omställningsarbeten har påverkat arbetet. Trots det har kvaliteten stärkts. Effektiviseringsarbetet, som har pågått sedan hösten 2023, har börjat ge resultat. Antalet placeringsdygn för barn och unga har minskat under året och antalet insatser som beviljas på hemmaplan har ökat. Samverkan har stärkts inom en rad områden och har inneburit flera förändringsarbeten. Det kommunövergripande samverkansarbetet Umeå växer tryggt och säkert (UVTS) har bidragit till ett särskilt fokus på målgruppen barn och unga som riskerar att och rekryteras till organiserad brottslighet. Den gemensamma aktivitetsplanen som fastslogs i maj innehåller en rad aktiviteter som går i linje med övriga utvecklingsarbeten i processen.

Ge stöd och service enligt LSS till vuxna

Åtta av nio insatser har minst samma eller förbättrad verkställandegrad sedan delårsrapporten, vilket innebär en positiv utveckling senare delen av 2024. Enbart för en insats, bostad med särskild service, har verkställandegraden minskat sedan delårsrapporten. Uppföljningar av personlig assistans och andelen som går från daglig verksamhet till studier har uppnått målvärdena för 2024. Andel personer som har sin dagliga verksamhet förlagd i företag/förening/offentlig sektor landade på samma nivåer som förra året. Planerade aktiviteter i verksamhetsplanen för 2024 har genomförts enligt plan eller fortsätter under 2025. Processen har under 2024 utvecklats i en positiv riktning.

Ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av ekonomiskt bistånd

Arbetet med att utveckla samverkan kring insatser för personer i långvarigt försörjningsstöd pågår enligt plan. Arbete med att ytterligare stärka barnperspektivet pågår också. Bedömningen utgår också från att ingen dom har gått emot nämndens beslut i ärenden som under året har gått till domstol för prövning. Flera mått som normalt följs har inte varit möjliga att sammanställa på grund av byte av verksamhetssystem. Verksamhetens upplevelse är att nivåerna som gäller dessa mått är desamma som tidigare.

Ge stöd, omsorg och skydd (enligt SoL och LVM) till vuxna

Personer som är i behov av stöd, omsorg och skydd har fått insatser, men nämndens mål att öka personens självständighet är uppfyllt endast till viss grad. Under året har införande av boendestöd prioriterats och genomförts enligt plan. Arbetssätt kopplat till att öka förutsättningarna för stadigvarande boende för våldsutsatta som inte kan bo kvar i Umeå har implementerats och kommer att utvärderas under 2025. Andra aktiviteter, som införande av Bostad först och andra utvecklingsarbeten för att skapa fler insatser på hemmaplan, har inte genomförts enligt plan. Som en följd av att de insatser och arbetssätt som behövs för att öka självständighet inte har kommit i gång under 2024 är antal placeringar fortsatt högt.

Erbjuda familjerådgivning

Familjerådgivningen erbjuder stöd till alla som är i behov av rådgivning, men väntetiderna för ett första samtal är i dag längre än vad som är önskvärt. Av ärenden i kö och som har avslutats under 2024 har elva procent blivit erbjudna det första samtalet inom en månad. Den insamlade statistiken visar att trots långa väntetider är en hög andel (94 procent) nöjd med stödet. Trots högt inflöde och att verksamheten har bytt lokaler under hösten går det att se en positiv trend när det gäller väntetider då kötiderna i snitt har minskat under året. Det är en följd av att antalet medarbetare utökats och att verksamheten systematiskt har arbetat med att öka tillgängligheten.

Erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid daglig verksamhet

Patientsäkerhetsberättelsen sammanfattar områdets egenkontroller och mätningar för att fånga eventuella strukturella brister. För 2024 var den sammantagna bilden att inga större brister har identifierats. En ny mätning under 2024 var en besöksenkät om brukarens upplevelse av HSL-insatser, vilken visar goda resultat. När det gäller det förebyggande arbetet visar en mätning av sjuksköterskornas självskattning att de upplever god patientsäkerhetskultur. Västerbottens hälsoundersökning (VHU) har implementerats och genomförts enligt gällande samarbetsrutin och ramavtal med primärvården.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser*Nämndens åtgärder för budget i balans*

Under året har förvaltningen arbetat med att verkställa effektiviseringsåtgärder som nämnden fattade beslut om i december 2023. Positiva ekonomiska effekter av dessa åtgärder syns i nämndens ekonomi för 2024 då åtgärdernas effekt har förstärkts under hösten 2024. I maj 2024 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att ta fram ytterligare effektiviseringsåtgärder. Förslagen presenteras för nämnden i september 2024 och återremitterades delvis för fortsatt dialog och samverkan med LSS-organisationerna.

Införande av nytt processtöd

Ett nytt verksamhetssystem (processtöd) infördes hos myndighetsutövningen och individ- och familjeomsorgen under februari. Sedan införandet har ett antal problem uppdagats och grundläggande funktioner i systemet fungerar inte enligt förväntan, till exempel inloggning och driftsstabilitet. Förvaltningsledningen beslutade därför i juni att ta en paus i införandet och återgå till att arbeta i det gamla systemet under tiden problemen kvarstår. Införandet är fortfarande pausat och projektorganisationen arbetar tillsammans med leverantören för att lösa problemen som har uppstått.

Omställning till ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen förväntas träda i kraft vid halvårsskiftet 2025. Med den nya lagen ska socialtjänsten bli mer förebyggande, tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad. Förberedelser inför omställningen har skett under 2024, bland annat genom en läges- och behovsanalys. Omställningsarbetet kommer att pågå under många år framöver.

Tillit till socialtjänsten

Förtroendet för socialtjänsten påverkas av uppmärksamhet i medier, sociala medier och desinformationskampanjer. I augusti 2024 beslutade nämnden om en plan för det uppsökande arbetet för att öka allmänhetens kunskap om socialtjänstens uppdrag. Under året har nämnden fortsatt att arbeta med att synliggöra socialtjänstens uppdrag till allmänheten, bland annat genom dialogträffar, kampanjer och informationsmaterial.

Brist på verksamhetsanpassade lokaler

Nämndens behov av verksamhetsanpassade lokaler har inte kunnat tillgodoses i tillräckligt hög utsträckning. Det påverkar i sin tur påverkar nämndens förutsättningar att uppfylla grunduppdraget. För att komma till rätta med det vidtas åtgärder på flera nivåer. Det gemensamma arbetet med vakanser och köer inom LSS har lett till ökad förhyrning av lägenheter till LSS-boenden och prioritering av byggprojekt för grupp- som servicebostäder och ökad renoveringstakt av befintliga boendeplatser. Det gör att möjlighet att hantera den uppkomna kösituationen finns inom räckhåll.

Arbete mot välfärds kriminalitet

Flera arbeten pågår för att motverka välfärds kriminalitet. Exempel på det är försörjningsstöds medverkan i MUR (Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter) och arbetet i CURA (Myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet) där representanter från myndighetsutövning FO ingår. Arbetet har under året gett värdefull information och skapar medvetenhet som motverkar felaktiga utbetalningar och ekonomisk brottslighet.

Kulturnämnden

Nämndens grunduppdrag

Kulturnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Kulturnämndens bedömning är att grunduppdraget i hög grad är uppfyllt. Som framgår av verksamhetsbeskrivningen med tillhörande statistik har verksamheterna väl levererat i enlighet med både kommunfullmäktiges och nämndens planer och uppdrag.

Verksamheten har till detta bedrivits med god ekonomisk hushållning inom tilldelade ekonomiska ramar.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Biblioteken har bibehållit sin starka ställning och ökat både besökare och utlåning under 2024. Digitala besök på bibliotekets webbplats minabibliotek.se har ökat kraftigt med mer än 10 procent.

Kulturskolan gör även 2024 ett rekordår med aktiviteter och program för mer än 22 000 barn och unga.

Antalet kulturprogram i Väven har ökat kraftigt till nästan 1 000 programpunkter under 2024. Kvinnohistoriskt museum har en fortsatt stark besökartrend. Besöken i konsthallen har ökat väsentligt under 2024.

Verksamhetsrapport

Kommunen har tagit emot utmärkelsen Årets jazzkommun 2023 av föreningen Svensk Jazz.

Kulturförvaltningen arrangerade i maj konferensen Umeå Cultural Summit som en uppföljning av kulturhuvudstadsåret 2014.

Sveriges officiella biblioteksstatistik visar att Umeå fortsätter att ha en av landets ledande folkbiblioteksverksamheter med många besök, utlån och välbesökta aktiviteter för invånare. Utvecklingen har under 2024 varit fortsatt positiv.

Under våren beslutades att införa ett kulturlöfte i kommunens grundskolor, ett uppdrag som har ålagts Kulturskolan att genomföra med början under 2025. Planeringsarbete och kommunikation i och mellan förvaltningar och med externa kulturaktörer har börjat.

Programavdelningens har under året fortsatt haft ansvar för kommunövergripande evenemangsuppdrag och har i samarbete med fritidsförvaltningen, Visit Umeå och SOK (Sveriges olympiska kommitté) planerat och genomfört arrangemang under olympiadagarna (2 650 deltagare).

Programavdelningen har också i vanlig ordning planerat och genomfört medborgarceremoni (523 inbjudna, 90 deltagare) och nationaldagsfirandet (2 000 deltagare).

Konstverksamheten har på uppdrag av kulturnämnden tagit fram en förstudie för konstpolicy. Kommunfullmäktige har fattat beslut om att ta fram en kommunövergripande konstpolicy.

Inom ramen för kommunfullmäktiges uppdrag om fristadsarbetet i samarbete med ICORN har en ny fristadsgäst anlänt till Umeå. Kulturnämnden och förvaltningen var representerade på ICORN General Assembly.

Utöver det årliga verksamhetsstödet på drygt 32 mnkr till föreningar, festivaler och studieförbund har kulturnämnden fördelat stöd om drygt 1,5 mnkr för olika kulturevenemang.

Umeå växer tryggt och säkert

Bibliotek finns i flera stadsdelar och välkomnar besökare att vistas i en trygg miljö utan krav på konsumtion eller prestation, med möjlighet att delta i aktiviteter för barn och vuxna och få kostnadsfri tillgång till dagstidningar och internet, böcker och andra medier för användning på plats eller hemlån.

Ett väl fungerande samarbete med ett flertal aktörer som Rädda Barnen och Fritid för alla fortsätter för att skapa goda relationer med barn och ungdomar så att de känner sig välkomna till biblioteket. Genom Fika-samarbetet (Fritid, Integration och Kultur samverkar), med satsningen Vi talar om fritid, bjuds bland annat grupper från SFI in till bibliotek och andra verksamheter i kulturförvaltningen för att sänka trösklar och öppna dörrar för nya besökare och användare. Samtalsserien Demokrati och inkludering inbjuder alla till en öppen dialog om angelägna teman som rör människors liv i Umeå, till exempel rasism och antirasistiskt arbete i Umeå. Serien görs i samarbete med Folkuniversitetet och Vän i Umeå.

För Kulturskolans räkning innebär arbetet en utveckling av redan pågående aktiviteter som After School – lågtröskelverksamhet i samverkan med grundskola, bibliotek och fritid i prioriterade områden, och Kultur för hälsa – samverkan med elevhälsa och grundskola i vilken kulturaktiviteter används hälsofrämjande under skoltid. Återkommande och riktade aktiviteter som erbjuds är musik/kör, dans, poesi och film. Under hösten 2024 startades även en teatergrupp på Ersboda, i samverkan med Ersängsskolan. El Sistema-verksamheten på Ersboda fortsätter.

Programavdelningens samarbete med kulturorganisationen Selam har fördjupats och planering för kommande evenemang i december pågår. Kvinnohistoriskt museum arbetar för att kunna tillgängliggöra museets verksamhet för nya, hittills underrepresenterade unga målgrupper.

Kulturnämnden och kulturförvaltningens arbete och bidrag till Umeå växer tryggt och säkert kommer att presenteras på den nationella konferensen Folk och kultur i Eskilstuna 5–7 februari 2025.

Vasa

Tillsammans med Visit Umeå arbetar programavdelningen fram en projektplan för att lansera en ny kulturfestival för att skapa en plattform för kulturlivet, initiera samarbeten med näringslivet, hitta samverkansmöjligheter med Vasa och öka känslan av samhörighet och gemenskap till platsen Umeå.

Bibliotek

Besök och lån vid folkbiblioteken i Umeå	2024	2023	Förändring (%)	Notering
Besök på minabibliotek.se	1 837 936	1 662 768	10,5	
Fysiska besök på biblioteken	1 186 190	1 116 829	6,2	
Totalt antal lån	1 577 725	1 550 744	1,7	2,0 % exkl. SBS
varav antal lån via SBS	108 678	110 545	-1,7	Lån till skolor
varav antal lån av barnmedia	1 004 429	968 993	3,7	63,7 % av alla
varav antal e-lån	38 782	49 929	-22,3	2,5 % av alla

2023–2024 har de digitala besöken ökat mer än de fysiska. Antal fysiska besök/invånare har likväl stigit från 8,3 till 8,8 och antal lån/invånare från 11,6 till 11,8.

Det minskade antalet e-lån beror på nödvändiga begränsningar i och med minskad möjlighet att skjuta till extra medel, vilket gjordes under pandemin och de närmast efterföljande åren.

Aktiviteter vid folkbiblioteken i Umeå	2024	2023	Förändring (%)	Notering
Antal aktiviteter	2 710	2 480	9,3	
varav för barn och unga	1 623	1 498	8,3	60 % av alla
varav för personer med annat modersmål än svenska	294	284		11,3 % av alla
varav för personer med funktionsnedsättning	293			Ny uppgift 2024
varav för att öka den digitala kompetensen	253	307		9,7 % av alla
Totalt antal deltagare	44 177	39 624	11,5	+1 867 online

Antal deltagare avser fysiska deltagare. Under året har det tillkommit 1 867 online-åskådare, då personer har kunnat ta del av arrangemang som har streamats live och/eller tillgängliggjorts online i efterhand.

Kulturskolan

Kulturskolans verksamheter	2024	2023
Öppen verksamhet	6 350	6 305
varav Skapande lördagar (familjer med barn upp till 7 år)	3 800	2 090
varav besök på scenkonstföreställningar (framför allt på biblioteken)	820	1 800
varav lovaktiviteter	1 250	1 700
varav riktade verksamheter	480	715
Verksamhet i skola och förskola	14 300	13 600
varav kulturpedagogiska program	7 800	6 400
varav scenkonstbesök	6 500	6 800
varav El Sistema	280	400
Kursverksamheten	1 600	1 600
Totalt hela verksamheten	22 250 barn och unga	21 505 barn och unga

Programavdelning

Januari–december	2024	2023
Antal besök, Kvinnohistoriskt museum	45 288	45 566
Antal pedagogiska program/visning/workshops, Kvinnohistoriskt museum	288	135
Antal deltagare vid programaktiviteter*	3 561	
Antal digitala program*	2	
Antal digitala tittare*	206	
Antal besök, Umeå konsthall	21 195	18 787
Antal pedagogiska program/visning/workshops	149	148
Antal deltagare*	2 270	
Antal publik, Kultur för seniorer	9 907	10 905
Antal arrangemang, Kultur för seniorer	89	107
Antal digitala program*	13	
Antal digitala tittare	1 940	
Antal bokningar av samtliga uthyrningsbara lokaler i Väven	1 202	931
Antal offentliga bokningar med kulturellt innehåll i Väven	986	772
Antal bokningar, Kajscenen*	116	
Antal bokningar, Vävenscenen	129	133

*Nya kategorier som planeras att mätas framöver är bland annat satsningar på streaming/digitala program och antal programaktiviteter kopplade till den "nya" Kajscenen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden***Nämndens grunduppdrag***

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämnden gör bedömningen att grunduppdraget under 2024 endast i viss grad har uppfyllts med anledning av ett ekonomiskt underskott på cirka 0,6 mnkr. Uppföljningen av nämndens verksamhet i de övriga tre perspektiven (kund, verksamhet och HR) har i hög grad uppfyllts.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser***Inriktningsmål och program***

Nämnden har destinerats inriktningsmål 1 och 4 (Tillväxt och Klimat). Slutsats i den programhandling som programstyrgruppen tillväxt fastställde 2023-11-08 var att Umeås tillväxt inte är hållbar i det ekologiska perspektivet. Betydande del av nämndens grunduppdrag omfattar detta perspektiv och arbetet kommer att fokuseras ytterligare framåt.

Miljöbalken

Inom miljöbalkstillsynen har antalet genomförda tillsynstillfällen ökat kraftigt. Den planerade tillsynen har genomförts till 100 procent (om man exkluderar små avlopp som utifrån resursbrist inte hunnits med helt). Resurskrävande ärenden under året har varit legionella i badanläggningar, tillsyn

av städbarhet och städnivåer på förskolor, revidering av handlingsplan för förorenad mark, tillsyn av hantering av sulfidjord och tillsyn av små avlopp i enlighet med handlingsplan.

Livsmedel

Planerad livsmedelskontroll är genomförd till 100 procent och antalet kontroller har totalt sett ökat sedan 2023. En omfördelning av vilken typ av kontroll som har genomförts har skett utifrån den nya riskklassningen och efterhandsdebiteringen. Omfattande ärenden under året har varit rally-VM, Brännbollsyran, listeriautbrott och ett större smittskyddsärende.

Serveringstillstånd

Planerad tillsyn av serveringstillstånd är genomförd till 73 procent och tillsynsplanen för tobak är genomförd till 77 procent. Det som har påverkat tillsynen är att verksamheten har haft en vakant tjänst under större delen av året. Omfattande aktiviteter under året har varit rally-VM, Brännbollsyran, LOS-tillsyn och krögarträffar.

Budget- och konsumentrådgivning

Under 2024 har budget- och skuldrådgivningen arbetat bort den kö som fanns tidigare. Behovet av konsumentrådgivning har ökat kraftigt sedan 2023. Bristande verksamhetssystem, mindre resurser och avsaknad av telefontider har medfört att väntetiden har ökat. Telefontiderna är nu återinförda.

Naturvård/planering

Miljöplaneringen har fortsatt att hantera många planer inom den fysiska planeringen. Enheten har arbetat mer med rådgivning under året än planerat. Enheten driver naturvårdsprojekt och har lämnat in en LOVA-ansökan om källfördelningsanalys för Stöcksjön. Arbete med revidering av åtgärdsprogram för buller pågår liksom revidering av driftavtal för luftmätningar.

Energi och klimat

Efterfrågan på energirådgivning har fortsatt att öka. Fler energiväskor har införskaffats till biblioteken. Projektet SchoolFood4Change har genomfört 60 besök på förskolor/skolor, arrangerat en digital föreläsning om selektivt ätande, deltagit på Återbruksfestivalen på Hedlunda där cirka 160 elever deltog och skapat en digital utbildning för måltidspersonal.

Personalnämnden

Nämndens grunduppdrag

Personalnämnden	Bedömning
Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor. Nämnden samordnar och verkar för att kommunen har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik och följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Personalnämnden sköter sitt grunduppdrag via genomförande av verksamhetsplan och internkontrollplan med tillhörande rapportering och beslut. Nämnden uppfyller även åtaganden genom hantering av tillkommande av ärenden, till exempel deltagande i beredning av motioner och yttranden på remisser. Personalnämnden bedömer att åtaganden i verksamhetsplan och internkontrollplan är fullgjorda och därför bedöms att grunduppdraget i hög grad har uppfyllts. I verksamhetsbeskrivningen framgår utförligare på vilket sätt grunduppdraget har hanterats under året.

Verksamhetsrapport

Nämndens grunduppdrag genomförs genom att nämnden kontinuerligt följer och stödjer övriga nämnders arbete med personalpolitiska mål och riktlinjer som har fastställs inom det personalpolitiska området. Det sker genom löpande dialog med nämnder och partsföreträdare i frågor som nämnden bedömer vara av särskild vikt och betydelse för att uppnå en enhetlig och sammanhållen personalpolitik.

Personalnämnden delgavs under våren 2024 en fördjupad återrappport av samtliga verksamhetsnämnders redovisning av arbetet med de personalpolitiska målen för 2023. Det gjordes för att ge en samlad bild och visa på bredden av kommunens arbete med de personalpolitiska målen. Nämnden uttalade sig även om de personalpolitiska målen i sitt yttrande till budgetberedningen inför plan och budget 2025.

Dialog med den centrala samverkansgruppen

Nämnden har återkommande dialog med den centrala samverkansgruppen (CSG) som en del i att upprätthålla partsgemensam dialog enligt samverkansavtalet. I april bjöd personalnämnden in CSG till en heldag då bland annat arbetet med friskfaktorer berördes. Under hösten hölls ytterligare en heldag med bland annat en fördjupning om kopplingen mellan arbetsmiljö, hot, våld och otillåten påverkan.

Enhetlig och sammanhållen lönepolitik

Nämnden verkar för en enhetlig och sammanhållen lönepolitik och det har gjorts genom att aktivt följa arbetet med den sammanhållna arbetsvärderingen och lönekartläggningen.

I mars lämnade nämnden ifrån sig ett lönepolitiskt underlag i sitt svar inom ramen för budgetprocessen inför 2025. Under hösten beredde personalnämnden lönepolitiska riktlinjer med tillhörande uppdaterad lönepolicy, vilka har tagits fram i en bred förankringsprocess i samtliga nämnders förvaltningar. Syftet med underlaget är bland annat att tydliggöra de lönepolitiska ställningstaganden som ligger till grund för den långsiktiga lönepolitik som kommunen ska föra lokalt.

Under våren 2024 löpte samtliga centrala kollektivavtal för kommunal sektor ut och omförhandlades nationellt, vilket renderade i ettåriga avtal. Två av avtalens förhandlingsprocesser ledde till varsel om åtgärder (Kommunal och Vårdförbundet) och ett av avtalen ledde till stridsåtgärder (Vårdförbundet). Det innebar en stor ansträngning för berörda förvaltningar.

Samordning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Uppdraget att samordna det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs bland annat genom återrapportering till nämnden av årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet respektive aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering. Under året fortgick det arbetet och den gemensamma processen med medarbetarenkäten som grund för både uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och analys av aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering. Inför höstens enkät lyftes frågeställningar in som en del i kommunens deltagande i det av AFA finansierade forskningsprojekt (MORFAR-projektet) som gör att enkäten även ska kunna vara ett stöd för nämndernas arbete med friskfaktorer. Detta arbete fortgår i linje med avtal och personalpolitiskt mål, ett arbete som under året har tagit fart i samtliga nämnders verksamheter.

Under året har nämnden följt införande av systemstödet Opus, vilket ska kvalitetssäkra dokumentation och systematik i verksamheternas arbetsmiljöarbete. Systemstödet har utvärderats via en pilot i samtliga förvaltningar och införandeperioden är hösten 2024 och hela 2025, utifrån respektive verksamhets egen bedömning av situation och behov.

Under 2024 har kommunen tecknat ett nytt avtal för företagshälsovård och nämnden har både följt upp nyttjandet av nuvarande avtal och gett inspel i upphandlingsprocessen. Den har vidare delgetts på vilket sätt beredningen av det nya avtalet har skett, vilket har genomförts i samverkan med de fackliga organisationerna och mellan förvaltningarna.

Modell för friskvårdserbjudande har följts upp genom dialog med fackliga organisationer, nämnden och leverantörer. Målet var att skapa ett attraktivt erbjudande och samtidigt minska kommunens administration. Översynen har lett fram till ställningstagandet om att från och med 2025 ta bort regeln om 50 procents medfinansiering för att kunna nyttja friskvårdsbidraget på totalt 2 000 kr/år.

Nämnden har även följt utvecklingen av förmånscyklar. Hösten 2024 gick nya erbjudanden ut till anställda med nya momsregler som gjorde erbjudandet något dyrare, men liksom tidigare med bruttolöneavdrag. Personalnämnden har även följt upp personalföreningen Sporren som är en uppskattad och viktig del i kommunens unika arbetsgivarerbjudande.

Aviserade förändringar inför 2025 av Arbetsmiljöverkets regelverk har av myndigheten hanterats som en översättningsnyckel mellan tidigare och ny struktur, vilket har gjort att det inte har funnits något behov av någon större implementeringsinsats eller utbildning.

Området hot, våld och otillåten påverkan har även kommit in tydligare som område inom arbetsmiljöfältet. Förstärkningar sker av kommunens säkerhets- och rutinarbete och nämnden har

vaksamt följt området under 2024, bland annat genom den heldag som hölls under hösten med fackliga företrädare.

Samordning av det övergripande kompetensförsörjningsarbetet

Nämndens uppdrag när det gäller att samordna kommunens övergripande kompetensförsörjningsarbete och verka för mångfald och inkludering genomförs i första hand genom avrapportering till nämnden om pågående arbete och uppföljning av de personalpolitiska målen vid del- och helår.

Kommunens arbete med en gemensam strategi för att vara en attraktiv arbetsgivare har fortsatt. Bland annat har kommunen tagit fram och fastställt ett gemensamt arbetsgivarvarumärke med tillhörande grundbudskap, tonalitet och formspråk. Arbetet har skett i samspel mellan HR och kommunikation i alla förvaltningar för att säkerställa en samklang mellan arbetsgivarvarumärket, organisationens varumärke och platsvarumärket.

Under året genomfördes ett stort analysarbete av nämnderna utifrån tilläggsuppdrag 2023:1. Det gör att den tidigare tänkta revideringen av kommunens gemensamma kompetensförsörjningsplan i stället kommer att göras 2025. Det är för att säkerställa att intryck tas från nämndernas analyser och strategiska ställningstaganden och för att anpassa planen till Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) uppdaterade arbete inom området genom strategi och centrala avtal.

Nämnden har även fått redovisning av införande av gemensamma rutiner för hantering av partiell tjänstledighet och slagit fast att kommunen är en heltidsorganisation med en av kommunsveriges högsta heltidsnivåer på omkring 92 procent. Att behålla är det nya rekrytera och en rad gemensamma insatser har drivits, inte minst för ökad och fördjupad kunskap. Nämnden har följt och delgetts underlag från det kommungemensamma arbetet "Förläng arbetslivet" med sikte på våra äldre medarbetare och förutsättningar för att fler ska jobba längre.

En viktig faktor för att behålla medarbetare är ett starkt och väl fungerande ledarskap. Kommunen bedriver en rad insatser för att utbilda och stödja ett gott ledarskap. Under 2024 förstärktes det arbetet ytterligare med bland annat "Nätverk unga chefer" för att både stärka och behålla denna nyckelgrupp.

Under året har personalnämnden följt upp det kommungemensamma rekryteringsarbetet. Utveckling av rekryteringsprocess, utbildningsmaterial och andra insatser har gjorts för att tydligare verka för mångfald och en väl fungerande rekryteringsprocess. Återrapport har även skett om kontroller i samband med anställningar och bevakning sker även av den nationella utredning som görs på området. Nämnden lämnade även förslag till remissvar av promemorian Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (Ds 2024:24). Nämnden har också fått en återrapport av den förstudie som har genomförts under 2023, i syfte att stärka rekryteringsprocessen genom ytterligare digitalisering.

En central del i kompetensförsörjningen är arbetet med breddad rekrytering och översyn av hur verksamheter nyttjar möjligheten att ge förutsättningar för personer som står långt från arbetsmarknaden att bidra i våra verksamheter. Personalnämnden har fått en rapport om hur kommunen jobbar med att ta emot personer som behöver etablera sig på den reguljära arbetsmarknaden. Dialogen och rapporten ledde till att nämnden i sitt yttrande till budgetprocessen inför 2025 lämnade ett förslag till modell och tillhörande ansvar och medel för att underlätta nämndernas arbete att öka antalet personer som bereds möjlighet till anställning, med stöd från Arbetsförmedlingen. Personalnämndens förslag blev inte en del av kommunfullmäktiges beslut om plan och budget för 2025.

Samordning och utveckling i personalpolitiska frågor

Personalnämnden har uppdraget att verka för samordning och utveckling i personalpolitiska frågor och ge råd och bistånd till övriga nämnder inom området.

Nämnden har fortsatt sin strävan att utveckla en kommungemensam rehabiliteringsprocess som säkerställer att nämnderna fullt ut nyttjar de möjligheter som kompetens- och omställningsavtalet KOM-KR erbjuder. Det är av särskilt stor vikt i tider av kompetensbrist. Kommunen har därför i samverkan med övriga kommuner i Umeåregionen, Region Västerbotten, Omställningsfonden, Försäkringskassan och Samordningsförbundet i Umeåregionen sökt medel från Europeiska socialfonden. I juni kom besked om att medel har erhållits för ett treårigt samverkansprojekt, Samarbetsmodell för att behålla arbetskraft, som har inletts under hösten.

De nya bestämmelserna om dygnsvila som infördes under sista delen av 2023 och första delen av 2024 innebär att kommunen behöver ha ett förfarande när det gäller att ansöka om dispens från reglerna. Kommunstyrelsen förordar respektive ger dispens efter beredning och utifrån förslag till beslut från personalnämnden. Personalnämnden har under 2024 nära följt utvecklingen av lämnade dispenser och säkerställandet av regler för dygnsvila.

Personalnämnden har även fortsatt arbetet att säkerställa implementering av nya riktlinjer och policy för hållbara tjänsteresor. Under året har en ny upphandling av resebyråttjänster genomförts med krav på att tjänsten ska vägleda medarbetare att följa fastställda riktlinjer utifrån policyn. Arbetet har även ställt tydliga krav på leverantören att säkerställa tillgänglighetskrav vid bokning och resande.

Beredning av personalpolitiska frågor inför beslut i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige sker fortlöpande. Bland annat har nämnden under 2024 hanterat ärenden om uppföljning av distansarbete, arbetet med att nå riktmärket för antal medarbetare per chef, utbildningsinsatser för skyddsombud, motion avseende friskvårdstimme och SOU 2024:1 Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier.

Uppföljning

Nämnden följer upp sitt grunduppdrag via egen och andra nämnders tertialrapportering, styrkort och internkontroll. Baserat på underliggande rapportering gör nämnden bedömning av grunduppdragets genomförande och återskärnar bedömningen till kommunfullmäktige. I uppdraget som rör de personalpolitiska målen kommer ett arbete att fortgå för att utveckla indikatorer för att följa upp de personalpolitiska målen, vilka till viss del fick ny utformning 2024. Personalnämnden har även utvecklat sin uppföljning av andra nämnders rapportering av de personalpolitiska målen genom fördjupad dragning av årsrapport och delårsrapport.

Tekniska nämnden

Nämndens grunduppdrag

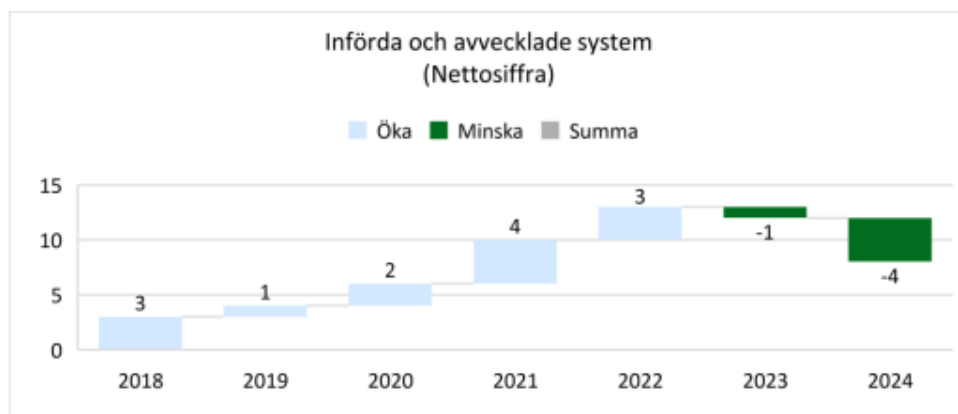
Tekniska nämnden	Bedömning
Nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Nämnden ansvarar även för att kommunens interna servicefunktioner ger avsett stöd till kommunens verksamheter. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård, färdtjänst samt uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor. Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation. Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Fastighet, Gator och parker, Digital omställning och IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämnden bedömer att dess verksamheter i hög grad uppfyller grunduppdraget. Bedömning och motivering per verksamhet framgår nedan.

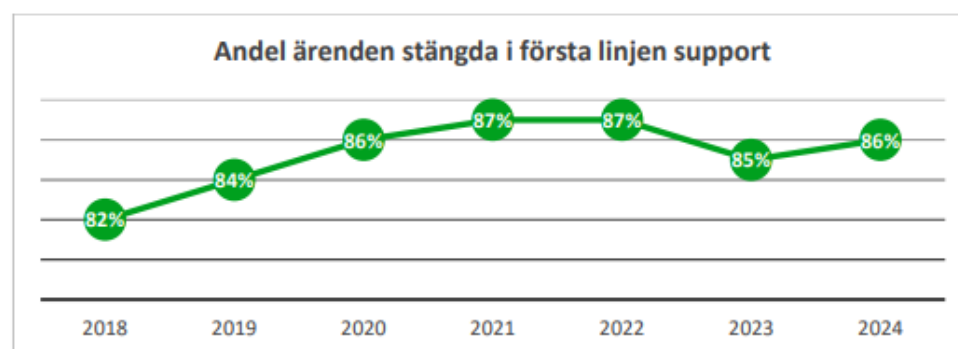
Digital omställning och IT

Verksamheten är drivande för att ta fram plan för digital omställning och för löpande dialog med kommunala verksamheter för att ta hand om och vidareutveckla de stöd av teknik som de behöver.

Under 2024 har verksamheten lyckats bättre att efterleva det politiska beslutet att minska antal system. Årets nettosiffra är en minskning med fyra.

Genom att använda automation med så kallad RPA-teknik har verksamheten sparat drygt 3 500 timmar för kommunens verksamheter. Det motsvarar cirka två heltider på årsbasis.

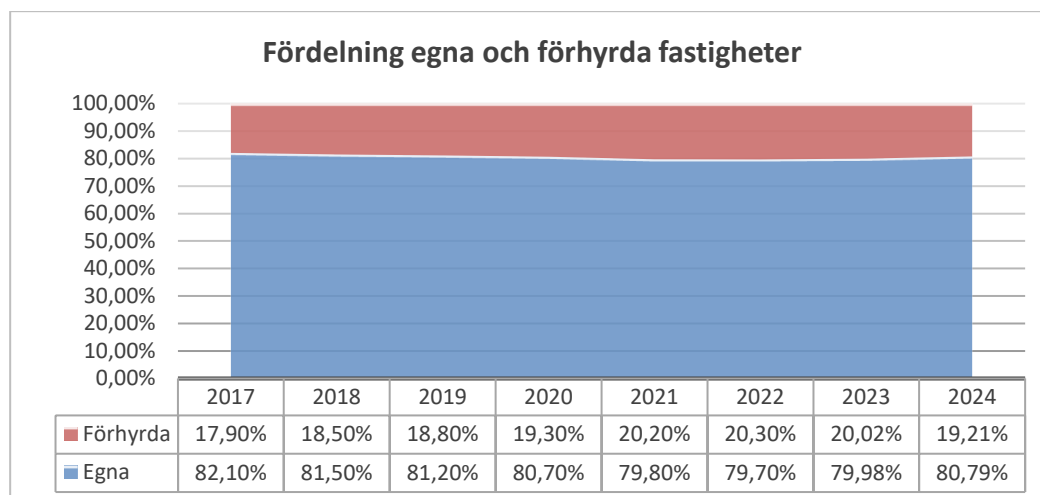
Verksamheten hanterar behov av digitala enheter – datorer, mobiltelefoner och surfplattor – och knappt 45 000 årliga supportärenden.

Microsofts säkerhetsindex mäter efterlevnad av säkerhetsuppdateringar och best practice inom Microsoftplattformen när det gäller identitet, data, enheter och program. Enligt detta index ligger kommunen på 67 procent att jämföra med organisationer av liknande storlek som har ett snitt på 48 procent.

Bedömningen är att verksamheten i hög grad levererar grunduppdraget.

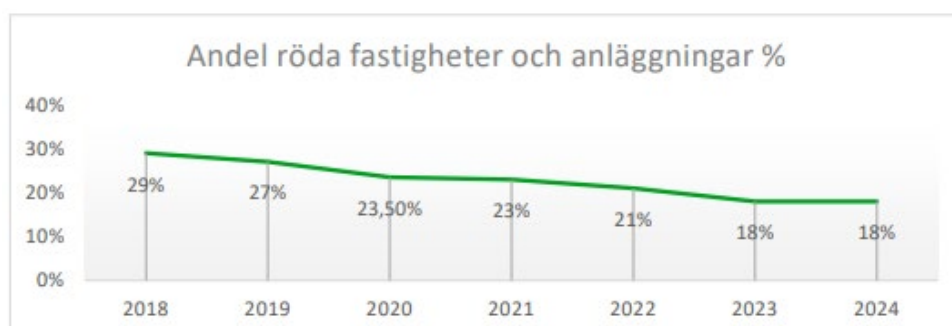
Fastighet

Verksamhetens uppdrag att säkerställa att kommunens behov av lokaler tillgodoses, att beståndet underhålls och att säkerställa god genomförandekraft av projekt och det har uppfyllts i hög grad.

Under året har Fastighet utökat beståndet med cirka 35 000 m² egna lokaler och minskat de förhyrda lokalerna med cirka 2 300 m² sedan årsskiftet.

Dessa förändringar har kunnat hanteras inom befintlig organisation och budget. De största förändringarna inkluderar övertagande av Thorén Arena och färdigställande av Carlslundskolan, Sjöfruskolan och Dragonskolans utökning för att klara gymnasiets elevökning.

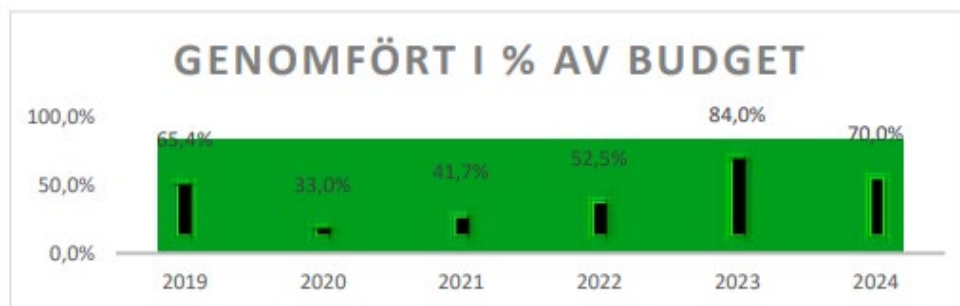

Umeå kommun avsätter cirka 128 kr/m² för underhållsåtgärder, vilket innebär en underhållsnivå som ligger i det nedre spannet av nyckeltal för underhåll.

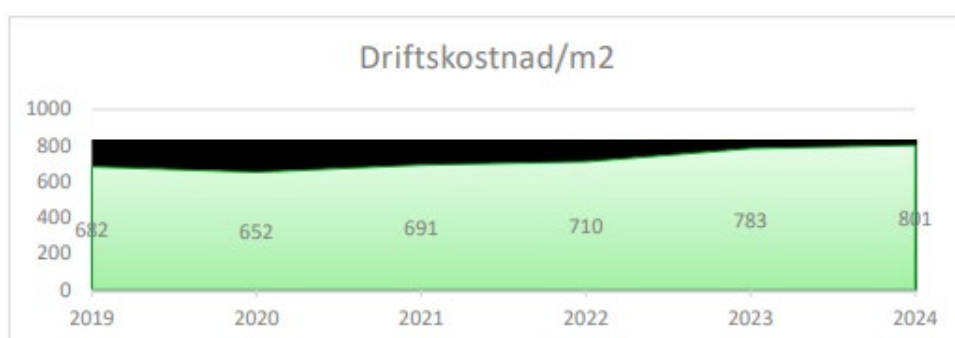
Med hänsyn till det aktuella åldersspannet för kommunens fastighetsbestånd, att fler ytor tillkommer och att det blir mer och mer tekniskt komplexa fastigheter behövs en högre nivå av underhållsmedel framöver.

Nämnden har under ett antal år strategiskt och systematiskt arbetat för att minska andelen röda fastigheter och arbetet har gett ett väsentligt resultat, mätt i att andelen fastigheter som är i stort behov av underhållsåtgärder har minskat. Under året har ett särskilt fokus lagts på fastigheternas tak och det arbetet fortsätter under 2025.

Verksamheten har fortsatt fokusera på genomförandekraften för investeringsprojekt. Några större projekt som Östra stallet och Hedlundaskolan har förskjutits i tid och andra mindre tidsförskjutningar har också skett, därav lägre utfall under 2024.

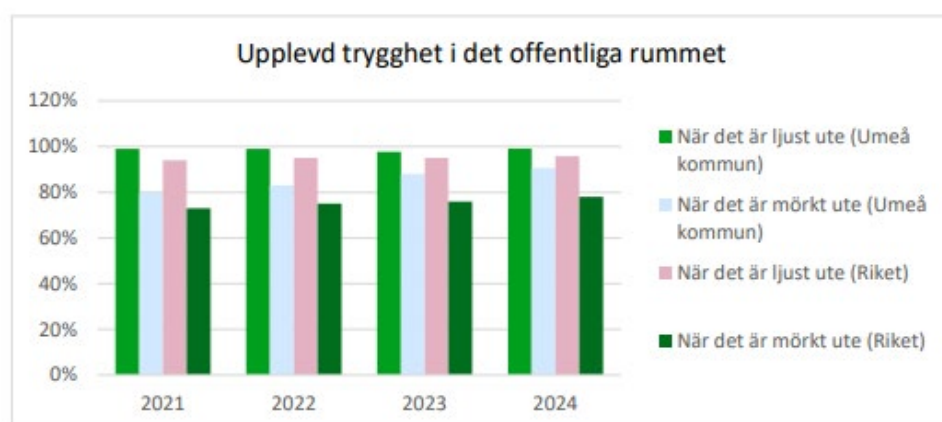
Fastighet har fått ett tillskott i investeringsbudgeten för 2024, beslutat av kommunfullmäktige 30 september, för om- och tillbyggnad av Vasaskolan på totalt 120 600 tkr och ett beslut om inköp av bostadsrätter 28 oktober på 20 300 tkr. Utfallet av dessa investeringar kommer under 2025. Genomförandegraden blir 70 procent, exkluderat den utökning Fastighet har erhållit under året på cirka 141 000 tkr.

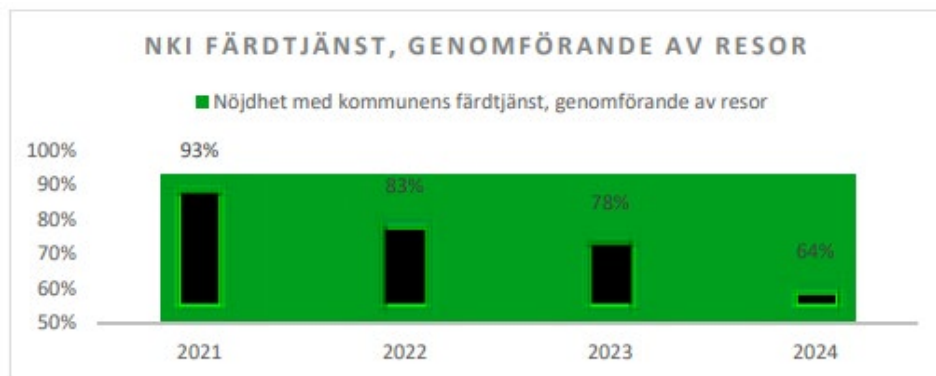
Driftens kostnader har ökat och det beror framför allt på stora generella kostnadsökningar och ökade kostnader för hantering av snö, medan kostnadsutvecklingen i basverksamheten justerat för detta är under god kontroll.

Gator och parker

Året avslutades med snö och halka vilket prövade organisationen, men standarden på gatunät med mera har varit god den allra största delen av tiden.

Den upplevda tryggheten är fortsatt hög, över det nationella genomsnittet. Tillgången på rekreative miljöer är god och ligger på en stabil nivå.

Färdtjänst har haft stora utmaningar med resor och det har inkommit många felanmälningar och synpunkter. Det åtgärdas förhoppningsvis med byte av entreprenör under 2025.

Arbetet att förbättra information på webbsidor när det gäller markupplåtelser och nya rutiner för återkoppling har gett goda resultat.

Arbetet att bygga ut och förnya infrastrukturen har fortsatt. Nygatan och Bölevägen har öppnats, gator har reinvesterats och en rad projekt för att förbättra förutsättningarna för de hållbara färdsattnen och öka trafiksäkerheten har genomförts.

Sammantaget är bedömningen att verksamheten har levererat sitt grunduppdrag väl under året, trots bitvis utmanande förutsättningar.

Måltidsservice

Måltidsservice har under 2024 producerat och erbjudit totalt 5 560 057 portioner till förskolor, skolor och omsorg.

Verksamheten har under året uppdaterat måltidskoncept som säkerställer näringsriktiga och hälsosamma måltider. Det har varit utmanande att kvantitativt mäta måltidsupplevelsen med anledning av låg besvarandegrad då frågorna inte är tillräckligt kända av enhetschefer och rektorer.

Matsvinnet är förvånansvärt lågt, snittet för landets skolor ligger på 50 g/portion. Många aktiviteter har genomförts, till exempel lansering av Måltidsnärvaron som ger dagsaktuell data för hur många portioner köket behöver laga, och en längre prognos, utbildning och arbetssätt för rapportering och uppföljning.

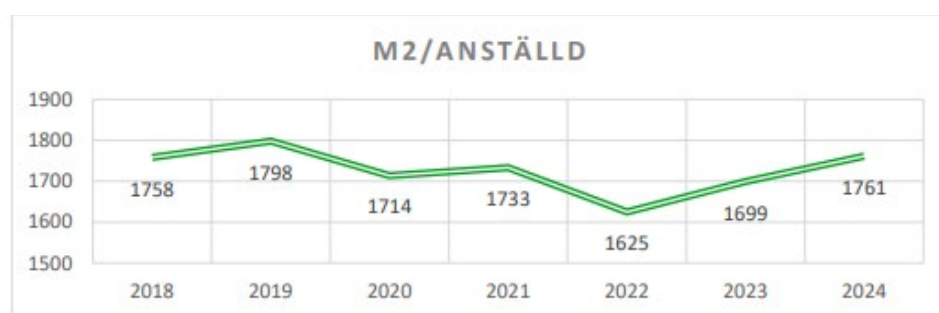

Verksamheten har även implementerat ett ekonomiskt åtgärdsprogram för att hantera de kraftigt stigande livsmedelspriserna och utfall för livsmedel ligger nu i balans.

Verksamheten bedömer därför att uppdraget uppfyllts i hög grad.

Städ och verksamhetsservice

Verksamheten har i hög grad uppfyllt sitt uppdrag. Städsservice utför lokalvård efter de politiskt fastställda servicenivåerna vilka beskriver frekvens och innehåll per lokal- och verksamhetstyp på en total yta av 528 526 m².

En lokalvårdare städar i genomsnitt mellan 1 000 och 2 000 m² per dag, beroende på typ av objekt. Verksamheten ligger i övre delen av detta spann.

Ett antal tillsynskontroller har skett på våra städobjekt under 2024. I samband med dessa kontroller har vissa avvikelser påtalats när det gäller kvalitet på det utförda arbetet, städbarheten i lokalerna och lokalernas underhåll. Ett omfattande kvalitetsarbete har inletts som kommer att slutföras under 2025.

Tillsynsmyndigheten har uttryckt en önskan om att städningen ska följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer för allergistäd, vilket innebär en betydligt högre städfrekvens än den beslutade servicenivån. En undersökning som omfattar tio kommuner i Sverige visar att endast en kommun har en högre städfrekvens än Umeå kommun, medan flera andra har en lägre eller jämförbar frekvens.

Fordonsenheten arbetar löpande, i takt med förnyelse av leasingavtal, för att ersätta fossila fordon till el-, gas- eller etanoldrivna fordon och därmed öka andelen miljöfordon i kommunens totala fordonsflotta. Under 2024 har 54 nya miljöfordon levererats.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Digital omställning och IT

1 januari 2024 blev verksamheten officiellt en ny organisation – Digital omställning och IT (DoIT) – med ett utökat uppdrag att utöver IT och telefoni också driva, samordna och stödja kommunens strategiska utveckling, förvaltning, teknik och support inom det digitala området. 2024 präglas av att hitta bättre struktur och former för att gå från ord till handling. Konkreta resultat av verksamhetens bidrag till kommunens behov av omställning med hjälp av digitalisering blir tydligare, effekten ökar och hemtagningen kommer snabbare. För att lyckas har verksamheten ökat fokus på verksamhetsutveckling och grundläggande förutsättningar för att leverera bastjänster på rätt nivå.

Kompetensförsörjning är ett av verksamhetens prioriterade områden. Verksamheten arbetar kontinuerligt för att stärka varumärket, identifiera förmågor som behövs och hitta en balans med upskill, reskill och rekrytering.

Kommunen har behov av bättre styrning för digitalisering och IT. Under hösten sker remittering i flera konstellationer för att i slutet av året fastställa en kommunövergripande plan för digital omställning i kommunfullmäktige. Planen innehåller ett antal strategiska inriktningar i vilka det behövs en förflyttning för att stärka kommunens digitaliseringsförmåga och ta vara på de effekter som tekniken kan bidra till för verksamheternas utveckling. Till planen kommer en tjänstepersonbeslutad handlingsplan med aktiviteter som drivs och följs upp för att säkerställa progress och nytta.

Bland annat har verksamheten

- lanserat nytt teambaserat arbetssätt
- etablerat ett cybersäkerhetsteam
- rekryterat affärsutvecklare
- rekryterat verksamhetsutvecklare med fokus på datadriven förmåga
- rekryterat fler systemutvecklare för att stärka kapacitet inom BI¹, RPA² och arkitektur
- identifierat och hanterat felfakturerings för IT-kapacitetsnämnden vilket påverkar resultat negativt med cirka 3,8 mnkr
- påbörjat en vidareutveckling av samverkansmodell för förvaltningsobjekt
- genomfört ett projekt för att testa och utvärdera AI-tjänsten Copilot för Microsoft 365 med bra resultat.

Produktionsnyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Supportärenden (antal)	59 698	65 774	56 075	50 301	43 391	44 252
Datorer (antal)	21 093	22 757	24 491	25 087	28 614	27 373

Fastighet

Året inleddes en vinter med mycket kyla, snö och vind vilket innebar ett antal takincidenter, däribland på Umeå brandstation. Arbeta för att återställa taket pågår och ett arbete med

förebyggande åtgärder fortsätter. Under sommaren har utmaningar för kommunens badanläggningar uppdagats, en problematik som bland annat beror på gamla anläggningar med stora underhållsbehov.

Under året har flera stora projekt slutförts och lokalerna har överlämnats till verksamheten. Bland dem är Kålsmasken förskola, restaurangprogrammets lokaler på Maja Beskow-skolan, om- och tillbyggnad av Dragonskolan för att hantera gymnasiets utökning, Berghemsskolan och den nya Carlslundsskolan. Pågående större om- och tillbyggnadsprojekt inkluderar förskolan på Mariedal, Kungsgården förskola, Hedlundaskolan och Vasaskolan.

På grund av den uppdaterade befolkningsprognosen fick tekniska nämnden under våren i uppdrag att tillsammans med äldrenämnden, för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden undersöka hur prognosen påverkar kommunens investeringsplan. En justering av planen har tagits fram och redovisats.

Produktionsnyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Egna fastigheter (kvm)	818 290	829 455	826 647	831 218	830 934	832 281	867 529
Förhyrda fastigheter (kvm)	182 921	188 692	195 010	206 944	209 357	208 341	206 231
Medarbetare (antal)	119	131	125	134	133	136	146
Felanmälningar (antal)	N/A	23 228	22 783	24 108	23 570	27 825	27 428
Pågående investeringsprojekt (antal)	364	324	330	335	388	426	531
Budgeterad investeringsvolym	699 977	901 115	853 314	867 085	751 478	799 116	1 186 142
Fastigheter (kvm)	1 001 211	1 018 147	1 021 657	1 038 162	1 040 291	1 040 621	1 073 760

Gator och parker

Stadens tillväxt innebär att infrastrukturen kontinuerligt måste utvecklas för att säkerställa hög livskvalitet för både nuvarande och framtida invånare i Umeå. Den ökande urbaniseringen, de alltmer utmanande klimatförhållandena, det världspolitiska läget och fokus på robusthet ställer högre krav på verksamheten.

Förutom snöfall och klimatpåverkan är även kostnadsökningar en betydande utmaning. Trots detta har verksamheten lyckats upprätthålla ett balanserat resultat.

I november öppnade Västra länken i sin helhet, vilket har skapat nya förutsättningar för trafikflöden i området. Initiala mätningar visar på en betydande minskning av tung trafik på Västra esplanaden, vilket bidrar till en förbättrad trafikmiljö och minskade utsläpp.

Arbetena på Kvarnvägen och Malmvägen är nu helt klara. Vasagatan, Nygatan, Bölevägen och Tegsvägen har öppnats, men mindre beläggningsarbeten återstår.

Under året har verksamheten övergått till att använda i det närmaste 100 procent eldrivna handmaskiner i verksamheten. Det är ett viktigt steg mot att minska miljöpåverkan och förbättra arbetsmiljön för medarbetarna. I den egna verksamheten tankar verksamheten sedan oktober 100

procent HVO i stället för diesel. Det innebär en minskning av klimatutsläppen med cirka 90 procent och en kostnadsökning på årsbasis på 170 tkr.

De nya lokala ordningsföreskrifterna har vunnit laga kraft.

Rapporterna för Tvärån och Djupbäcken är klara. Under hösten var det tidvis höga vattenflöden, vilket ledde till ett akut läge under vecka 41.

Verksamheten har börjat bygga Umeås första cykelgata och många väderskyddade cykelparkeringsplatser vid busshållplatser har byggts.

Produktionsnyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vägar (km)	436,7	438,5	439,6	442,9	443,5	443,7	445,0
Cykelvägar (km)	247,9	250,1	253	255,6	259,3	259,6	261,9
Parkmark (ha)	407	410	415	419	421	418	412
Stadsnära skog (ha)	965	962	1 014	1 011	1 007	1 004	1 016
Medarbetare (antal)	87	97	106	105	113	126	127
Pågående investeringsprojekt** (antal)	102	124	115	131	156	164	174
Budgeterad investeringsvolym (mnkr)***	191,7	172,2	124,5	165,2	186,1	200,3	271,3
Belysningspunkter (antal)	28 279	28 430	29 196	29 497	29 800	30 369	30 500

*Månadsanställda, samtliga anställningsformer **Projekt med utfall under året ***Exkl. Medfinansiering Trafikverket

Måltidsservice

Verksamhetens fokusområden 2024 har varit implementering och uppföljning. Medarbetare från köken har på ledningens planeringsdag utvärderat hur implementeringen har lyckats. Utvärderingen visar att verksamheten inte fullt ut har lyckats implementera måltidskonceptet inom äldreomsorgen. Det blir en prioriterad aktivitet att jobba vidare med 2025.

Projektet Digitalisera specialkost har från mitten av augusti implementerats och alla använder nu Måltidsnärvaron. Den ger automatiserad digital information varje dag om hur många barn och elever som finns närvarande i skola och förskola och vilka av dem som behöver specialkost. Några fördelar med Måltidsnärvaron är att den ger en tydlig, dagsaktuell översikt på närvaro och vårdnadshavare behöver inte ringa köket och avbeställa specialkost längre. Produktionen kan anpassas och verksamheten behöver inte laga mer mat än vad som behövs och får även en prognos för närvaro sex veckor framåt. Verksamheten säkerställer att det finns en godkänd ansökan och att känsliga personuppgifter hanteras på ett säkert sätt.

Måltidsservice har kunnat öka ekologiskt när ekonomi numera är i balans. I många recept har kött ersatts med mer vegetariska och mer klimatsmarta produkter. Ett lyckat beslut är att köken individuellt ökar i den takt som barn och äldre lär sig att tycka om maten.

Verksamheten har

- fortsatt minska antalet enportionsmat, Tegelslagarens kök har därför stängt och portionerna ryms numer i nya Västteggsköket, bara personer med behov av specialkost och anpassad kost får numer biståndsbeslut om enportionsmat
- implementerat och gjort klart projekt digitalisera specialkost, det är nominerat till pris och har fått nationellt intresse
- minskat antal timanställda genom att bli bättre på bemanningsplanering och nyttja befintlig överbemanningsplanering där behoven finns
- vänt ett ekonomiskt underskott till ekonomi i balans, underrapportering i månadspuls vilket medför att antal portioner och kostnad per portion är fel
- bra struktur för implementering och uppföljning, vilket visats upp för flera andra verksamheter i kommunen.

Produktionsnyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Portioner (antal)	5 042 396	5 882 195	5 465 717	5 449 708	5 560 057
Tillagningskök (antal)	79	83	92	94	94
Medarbetare (antal)	358	365	368	373	375

Städ och

verksamhetsservice

Verksamheten löper på och levererar värdefull städning varenda dag i kommunens lokaler. Under året har ett antal tillsyner genomförts av Miljö- och hälsoskydd och ett kvalitetsarbete har inletts för att säkerställa god kvalitet varje dag.

I inspektionerna efterfrågas en avsevärt högre frekvens, vilket skulle innebära en dubblering mot dagens nivåer. För att möta dessa utmaningar har verksamheten antagit en handlingsplan för kvalitet, ett åtgärdsprogram för att förbättra kvaliteten. Ett intensifierat samarbete med skola och Fastighet pågår för att säkerställa att krav som ställs kan uppfyllas.

Antal kvadratmeter som städas och antal medarbetare följer varandra. När Umeå växer ökar också verksamhetens uppdrag vilket kräver fler medarbetare.

Andelen miljöfordon höjs successivt och den tekniska utvecklingen går väldigt snabbt vilket skapar nya möjligheter. Vid nya inköp sker ofta en växling från fossilt fordon till elfordon. Fordonsenheten har under slutet av året flyttat från verksamheten till Fastighet för bättre samordning.

Produktionsnyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Städning (kvm)	450 082	469 500	478 350	488 795	492 550	506 314	528 526
Miljöfordon* (antal)	N/A	N/A	N/A	21	22	50	97
Medarbetare** (antal)	256	261	266	272	296	274	285

*El, gas, etanol. Gäller fordon mellan 150 och 3 500 kg **Månadsanställda, samtliga anställningsformer.

Valnämnden

Nämndens grunduppdrag

Valnämnden	Bedömning
Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstningar enligt vallag och lag om folkomröstning.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

EU-valet har genomförts utan större incidenter. Inga inkomna överklaganden till valprovsningsnämnden har gällt kommunens arbete för att genomföra valet.

Verksamhetsrapport

2024 präglades nämndens arbete av att säkerställa att väljarna hade möjlighet att rösta på ett tryggt och säkert sätt i EU-valet. Förtidsröstningen startade 22 maj och söndag 9 juni var valdagen.

Valet genomfördes utan större incidenter och av inkomna överklaganden till valprovsningsnämnden har inget gällt kommunens arbete för att genomföra valet.

Den intensiva valperioden innebar att nämnden saknade tid att börja använda det nya verksamhetssystemet Kaskelot. Arbetet att registrera uppgifter i systemet har börjat efter att valet genomfördes.

Trenden att en hög andel väljare förtidsröstar i stället för att rösta under valdagen fortsätter. Valnämnden måste ta det i beaktning inför nästa val och eventuellt kan fler förtidsröstningslokaler behöva upprättas.

De tre personalpolitiska målen från kommunfullmäktige har antingen uppfyllts eller fortlöper enligt plan.

Likt tidigare val skickades enkäter ut till röstmottagarna efter valet. Enkäterna visade överlag att röstmottagarna ställde sig positiva till valets genomförande och de delprocesser som ingår. Ett fåtal delprocesser lyfts upp som bristfälliga eller i behov av revidering, vilket valnämnden kommer att ta i beaktning till nästa val.

Umeå växer och förtätas vilket ställer krav på nämnden när det gäller indelning av valdistrikt. Utökning av valdistrikt kommer att vara aktuellt till de nationella valen 2026.

Sverige som land står inför ett försämrat säkerpolitiskt läge vilket kommer att ställa högre krav på valnämndens arbete att säkerställa trygga val utan yttre påverkan.

Valnämnden noterar problematik kopplad till valnämndens uppsamlingsräkning då externa röster inte skickas regelbundet från andra kommuner. Rösterna kommer inte valnämnden tillhanda förrän under uppsamlingsräkningen vilket skapar en stor arbetsbörda.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

EU-val sker vart femte år. Nämndens arbete att planera och genomföra valet är lika omfattande som vid ett val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Samma regelverk gäller för valdistrikt, vallokaler och förtidsröstning.

Valdeltagandet var något lägre vid årets val jämfört med förra valet 2019 (tabell). Det mönstret gäller även för riket. Umeå har ett högre valdeltagande än riket som helhet. Ett annat viktigt nyckeltal är andelen som väljer att förtidsrösta.

	EU-valet 2024	EU-valet 2019
Valdeltagande i Umeå (%)	58,25	60,24
Mottagna förtidsröster (antal)	26 674	21 203
Andel förtidsröster av det totala antalet röster (%)	44	Uppgift saknas
Valnämndens uppsamlingsräkning, antal röster	2 416	1 290

Äldrenämnden

Nämndens grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre. Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämnden ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård och stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende och stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Det sker genom förebyggande verksamhet, information om seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämnden	Bedömning
Uppdelning av nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhetsområde:	
Vård- och omsorgsboende	i hög grad uppfyllt
Hemtjänst	i hög grad uppfyllt
Utredning äldre och prevention	i hög grad uppfyllt
Hälso- och sjukvård	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Arbetet har fortlöpt utifrån nämndens verksamhetsplan för året. Fortsatt fokus ligger på arbete utifrån nämndens framtagna strategier; samverka, förebygga, kompetensförsörja och digitalisera för ökad självständighet och för att främja kvarboende. Samtliga verksamhetsområden arbetar med mål och aktiviteter utifrån nämndens övergripande mål om en trygg och säker vård och omsorg och självständighet i det egna hemmet.

Utvecklingsinsatser sker inom en rad områden som äldreomsorgen själv eller tillsammans med andra nämnder och aktörer har prioriterat som viktiga för att stärka självständighet hos äldre, förebygga ohälsa, och främja kvarboende. Det förebyggande arbetet har rönt stor uppmärksamhet även nationellt.

Beslut om vård- och omsorgsboende kan verkställas inom lagstadgad tid och även inom hemtjänsten verkställs beslut enligt den rutin som finns.

Fortsatt hög ärendemängd och inflöde ses inom hemsjukvården, något som äldrenämnden kontinuerligt följer. Ännu ses inte någon minskning. Fler och mer sjuka patienter är en förklaring, men också att rehabiliteringspersonal prioriterar hemgångar från sjukhus i hög utsträckning. Det innebär att rehabiliterande åtgärder av mer förebyggande karaktär innebär långa väntetider för den enskilde. En genomlysning av hela verksamhetsområdet med särskilt fokus på hemsjukvården har genomförts. Dialog fortsätter att föras med regionen när det gäller ökningen och med vilka gemensamma krafter kommun och region kan hantera ökade behov. En översyn av korttidsboendeprocessen har också börjat.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Fokus under året har fortsatt varit på den omställning som äldreomsorgens verksamhet är inne i. En del av lösningen på välfärdens utmaningar för äldreomsorgens del är att förebygga behov av insatser genom att inspirera äldre till ett aktivt seniorliv i gemenskap med andra, ge stöd för hälsa och välbefinnande och ge kunskap om hur teknik kan användas och hur ohälsa och fall kan förebyggas. Nämndens förebyggande arbete har rönt nationell uppmärksamhet. Inom ramen för förstärkt stöd till anhöriga införs en ny insats – flexibel avlösning på korttidsboende – som innebär att ett rambeslut om 42 dygn/år kan nyttjas utifrån behov och med kort varsel. Det ska underlätta för den som vårdar sin närstående att till exempel åka på semester eller få avlastning utan att det är schemalagt långt i förväg.

Ytterligare steg i det förebyggande arbetet är äldreomsorgens mottagningsenhet som öppnade i oktober. Mottagningsenheten fokuserar på att ge information, vägledning för självständighet och tidigt fånga upp behov för att lotsa rätt. Enheten tar även emot ansökningar om insatser. Erfarenheter så här långt är att behovet av information är stort, både när det gäller vad individen själv kan göra, vilka aktiviteter som finns och vilka insatser socialtjänstens kan ge. En minskning av antalet ansökningar om insats jämfört med samma period föregående år noteras även om det är för tidigt att dra några slutsatser.

En ny gruppverksamhet kallad Hjärnträffen har startat upp med målgruppen personer som nyligen har fått en demensdiagnos. Verksamheten ska ge stöd i den nya livssituationen och ge deltagare möjlighet att tillsammans samtala om sin nya vardag, genomföra någon fysisk aktivitet och få tips och råd utifrån en forskningsbeprövad modell. Verksamheten är avgiftsfri för den enskilde.

Inom vård- och omsorgsboende utvecklas samarbetet mellan omvårdnadspersonal och hälso- och sjukvårdspersonal ytterligare för att öka kvalitet för den enskilde och minska risken för negativa händelser. Ett nytt vård- och omsorgsboende har startat under året och ett har stängt ner och flyttat in verksamheten i mer ändamålsenliga lokaler.

Hemtjänsten har tagit steg inom digitalisering som e-inköp, digital tillsyn och digitala lås. På tur står införande av planeringsverktyg för att underlätta dokumentation och logistik.

Det är en fortsatt utmaning med den generella kompetensnivån i verksamheten. Andelen undersköterskor har börjat öka något, men behovet är fortfarande stort av både generell och specifik kunskapspåfyllnad i verksamheter som arbetar närmast de äldre.

Tabeller

Äldrenämnden följer ett antal nyckeltal som relaterat till grunduppdraget varav några också rapporteras i delårs- och årsbokslut.

Nyckeltal för produktion	2020	2021	2022	2023	2024
Andel äldre 65+ med hemtjänstinsatser (%)	Umeå: 8,6 Riket: –	Umeå: 8,3 Riket: –	Umeå: 8,2 Riket: 6,5	Umeå: 8,4 Riket: 6,8	Senast publicerade siffror per 31 december 2023
Andel äldre 65+ i särskilt boende (vård – och omsorgsboende) (%)	Umeå: 4,5 Riket: –	Umeå: 4,4 Riket: –	Umeå: 4,1 Riket: 3,6	Umeå: 4,0 Riket: 3,8	Senast publicerade siffror per 31 december 2023

Andelen äldre med insatser av hemtjänst har ökat något senaste mätningen, en ökning som också har skett i riket. Andelen äldre med särskilt boende-beslut har däremot minskat något i Umeå kommun, men andelen ökar i riket.

Nyckeltal för produktion	2020	2021	2022	2023	2024
Beslutade timmar hemtjänst	69 878	68 447	71 435	76 227*	75 810
Belagda lägenheter på vård- och omsorgsboende	1012	1007	944	927	920
Antal pågående ärenden för arbetsterapeut/fysioterapeut hemsjukvård	309	384	432	488	576
Antal pågående ärenden för sjuksköterskor hemsjukvård	890	893	969	1 088	1 160
Andel externa utförare av hemtjänsttimmar (%)	54	55	52	56	53

Siffrorna avser utfall i genomsnitt/månad januari–december angivet år.

* Korrigerad från 2023 års rapport då siffran felaktigt avsåg beslutade timmar för december månad, 79 969

Beviljade hemtjänsttimmar har sedan 2020 succesivt minskat i antal per månad fram till april 2022 för att därefter öka. Nu ser ökningen ut att ha avtagit och vid årets slut noteras en minskning jämfört med föregående år. Som beskrivits tidigare i rapporten har pågående ärenden inom hälso-och sjukvården fortsatt att öka.

Trygg och säker vård och omsorg	2020	2021	2022	2023	2024
Nöjda brukare, hemtjänst (Kolada, %)	93	–	89	90	87
Nöjda brukare, särskilt boende (Kolada, %)	82	–	69	69	72
Antal Lex Maria-anmälningar, IVO	3	1	4	3	5

Nöjdhet – hemtjänst och särskilt boende

Andel nöjda äldre inom hemtjänst har minskat utifrån resultatet av den nationella enkätundersökningen ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen”, men är fortfarande något högre än för riket (85 procent).

Andel nöjda äldre i särskilt boende har i stället ökat något jämfört med föregående år. Bemötande, sociala aktiviteter och gott samarbete med anhöriga är nyckeltal som har högre värde i årets mätning. Fortsatt arbete med att öka svarsfrekvensen behövs och ett sätt att göra det är att visa att resultatet tas om hand, bland annat som en del i samtal med den äldre. Alla verksamheter analyserar sina resultat för att ta fram förbättringsåtgärder som en del av sitt systematiska kvalitetsarbete.

Lex Maria

Risk för allvarliga vårdskador och allvarliga vårdskador anmäls till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. En ökning främst avseende läkemedelsrelaterade händelser noteras och åtgärder har vidtagits. En utförlig redogörelse av det och av äldrenämndens patientsäkerhetsarbete finns i Patientsäkerhetsberättelsen för 2024, som också redovisas i samband med årsbokslutet.

Brand- och räddningsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Brand- och räddningsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Brand- och räddningsnämnden kan konstatera att trots den uppkomna situationen med brandstationen i Holmsund och vagnhallen i Umeå har nämnden kunnat upprätthålla en fungerande verksamheten under hela året.

Brand- och räddningsnämnden har, utifrån det förändrade läget, under året haft perioder då nämnden inte har kunnat upprätthålla den beslutade beredskapen, i synnerhet på RiB-stationerna.

Krav i lag och förordning har under senare år ökat när det gäller tillsyn och utvärdering/uppföljning av olyckor och insatser. Nämnden har börjat anpassa verksamheten utifrån de ändrade kraven, men verksamheten är ännu inte helt anpassad till det nya regelverket, till stor del beroende på de ekonomiska besparingsåtgärder som nämnden genomförde under 2023 och 2024.

Nämnden bedömer att den i viss grad uppfyller grunduppdraget, till stor del beroende på prioriteringar som verksamheten har genomfört. Situationen är inte hållbar över tid och inför kommande verksamhetsår måste det säkerställas att grunduppdraget genomförs.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Väsentliga händelser som fortsatt påverkar verksamheten är den nedbrunna stationen i Holmsund och takraset i Umeå. Det är även ett fortsatt ansträngt läge när det gäller bemanning på vissa RiB-stationer, vilket medför svårigheter att upprätthålla full beredskap.

Det ökade fokuset på räddningstjänst under höjd beredskap har medfört ytterligare arbetsuppgifter i räddningstjänstverksamheten. Bland annat har Umeå kommun av MSB utsetts till värdkommun för räddningstjänsterna i Västerbotten när det gäller att samordna planering och utbildning/övning för den befintliga räddningstjänstpersonalen.

Inom den olycksförebyggande verksamheten har stort fokus varit på att utveckla arbetssätt och rutiner inom tillsynsområdet. Ny taxa för sotning och brandskyddskontroll för Umeå kommun har tagits fram och motsvarande arbete kommer att genomföras i Vindeln och Robertsfors i samband med kommande sotningsupphandlingar.

Verksamheten har inlett arbetet att genomföra insatser/utbildningar för särskilt riskutsatta personer. Inledningsvis kommer arbetet till största delen att genomföras i Vindelns kommun, men efterhand arbetet fortskrider kommer det även att omfatta Robertsfors och Umeå kommuner.

Efterfrågan av interna utbildningar inom grundläggande brandskydd har minskat något under året jämfört med tidigare år. Efterfrågan av HLR utbildningar ligger ungefär på samma nivå som tidigare. Efterfrågan av externa utbildningar har även varit lägre jämfört med tidigare år.

IT-kapacitetsnämnden

Nämndens grunduppdrag

IT-kapacitetsnämnden är gemensam för Umeå, Vännäs och Skellefteå kommuner. Nämnden har ansvar för lagring, virtualisering och backup för kommunernas IT-verksamhet. Umeå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Umeå kommuns organisation.

IT-kapacitetsnämnden	Bedömning
IT-kapacitetsnämnden ska • medföra en kostnadseffektiv IT-drift för alla parter • optimalt använda resurser och kompetens • säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Grunduppdraget utförs inom ramen av ordinarie processer för kommunens IT-driftverksamhet och IT-säkerhetsorganisation. Genom att nyttja skalbarheten i dessa strukturer kan IT-tjänsterna levereras på ett effektivt, säkert och likvärdigt sätt till de anslutna kommunerna Vännäs, Skellefteå och Umeå. Uppdraget att använda resurser och kompetens optimalt anses uppfyllt.

Kostnaderna fördelas genom en fördelningsnyckel som är baserad på kommunernas faktiska nyttjande av kapaciteten. Nyttjandet läses av en gång per år i slutet av oktober inför kommande budget. Ett uppdrag under året har varit att göra en jämförelse med externa leverantörer för att se hur kostnader står sig. Nämnden ligger bra till och uppdraget att IT-driften ska vara kostnadseffektiv uppfylls med god marginal.

Tillgängligheten på nämndens IT-kapacitet har för år 2024 varit 100 procent. Inga oplanerade avbrott har skett. Uppdraget att säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster anses uppfyllt.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

IT-driftmiljön förvaltas och vidareutvecklas löpande för att vara modern, skalbar och säker. Hårdvara byts ut vart femte år. Övervakning och uppdateringar utförs löpande under året. I händelse av ett oplanerat driftavbrott hanteras det enligt kommunens processer och rutiner för att återställa IT-tjänst.

Under 2024 har följande genomförts:

- Utbyte av hela serverklustret. En upphandling har genomförts och ersatt den äldre hårdvaran.
- Upphandling för backuphårdvara har lagts ut.
- Skarpa tester av batteribackup (UPS) och reservkraft har genomförts.

PA-nämnden

Nämndens grunduppdrag

Nämndens uppdrag regleras i reglementet för samverkande kommuner med mål att

- åstadkomma effektiv drift och hantering av personaladministrativa system
- åstadkomma optimalt användande av resurser och kompetens.

Dessa har utmynnat i nya strategiska mål för perioden 2024–2028:

PA-nämnden	Bedömning
Fortsatt digitalisering av personal- och löneprocesser för att minska manuell hantering	i hög grad uppfyllt
Löneprocessen ska förenkla att korrekta löneutbetalningar görs till rätt person, med rätt belopp och i rätt tid	i viss grad uppfyllt
Driva en samordnad och effektiv Systemförvaltning	i hög grad uppfyllt
Ökat samarbete och utbyten kring arbetssätt samt kompetensutveckling	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämnden bedöms i sin helhet i hög grad uppfylla sina uppdrag och till stora delar uppfylla de strategiska målen. Bland annat har nämnden under perioden gjort en överenskommelse om reglering för slutleverans av restlistan med Visma, antagit budget för 2025, gjort verksamhetsplan och riskanalys för 2026 och slutfört flera punkter på restlistan.

Nämnden har fortsatt arbetet med digitala satsningar i form av nya integrationer och införande av nya funktionaliteter. Vidare har samarbetet inom systemförvaltning fortsatt och mellan löneenheterna har samverkan utvecklats vidare. Fortsatt fokus på digitala satsningar och målet ”att förenkla att rätt lön betalas ut” kräver fortsatta satsningar för att generera effekt över tid.

Nämndens strategiska mål har brutits ner till årligt uppdaterade målformuleringar som ett sätt att stödja det dagliga arbetet. 2024 omfattade fem mål av vilka tre bedöms vara helt slutförda och ett i sitt slutskede. Det som återstår är att koppla på digital signering i två kommuner och målet som är kopplat till ny integrationstyp mellan Personec (lön) och Time Care (schema), för vilket två punkter på restlistan fortfarande kvarstår.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

PA-nämndens arbete har under året varit stabilt men händelserikt. Uppgraderingar, systemförändringar till följd av förändringar inom lag- och avtalsområdet och flera insatser för att stärka den digitala säkerheten har genomförts. Bjurholms kommun drabbades av en IT-attack, men det berörde inte PA-nämndens systemflora. Löneenheten fick utrustning och arbetsplats på distans och kunde därmed arbeta och verkställa lön enligt ordinarie rutin. Nämnden har under året fortsatt att arbeta intensivt tillsammans med Visma för leverans på restlistan och till dags dato återstår två punkter innan restlistan är klar i sin helhet.

Överförmyndarnämnden

Nämndens grunduppdrag

Överförmyndarnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i viss grad uppfyllt
Verka för att väntetider för godmanskap ska minska	i viss grad uppfyllt
Skapa en gemensam organisation inom nämndens verksamhet	i viss grad uppfyllt
Nå en effektiv granskning	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämnden har utredningsansvar för personer med behov av godmanskap eller förvaltarskap och ansvar för rekrytering och utbildning av gode män och förvaltare. Nämndens tillsyn baseras framför allt på granskning av redovisningshandlingar. Nämndens mål för 2024 var att samtliga årsräkningar skulle vara granskade till 30 september 2024, något som nämnden inte nådde upp till med 100 procent. Nämndens främsta utmaning är rekrytering av gode män och förvaltare för att på så vis

minska långa väntetider. Under 2024 har utbildningsinsatser hållits för gode män och förvaltare, både digitala och fysiska, i Umeå och i Örnsköldsvik. Nämnden har startat ett projekt för att öka rekrytering av gode män och förvaltare, med ökade intresseanmälningar för uppdrag som ställföreträdare. Nämndens verksamhet följs upp via tertialrapporter, styrkort och intern kontroll.

När det gäller gemensam organisation saknas processkartläggning av verksamheten och plan för digitalisering. Ett projekt att skanna akter fortlöper och bedöms ha hunnit ungefär halvvägs. Åtgärd är att förlänga anställning ytterligare sex månader för två medarbetare som arbetar med skanningen.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Nämnden fortsätter att arbeta för en gemensam organisation och att ta fram en plan för digitalisering av verksamheten. Det blir allt svårare för gode män och förvaltare att utföra sitt uppdrag. Både ställföreträdare och huvudmän befinner sig i ett digitalt utanförskap som försvårar för ställföreträdare att utföra bankärenden och det blir en allt större utmaning att rekrytera ställföreträdare, både nationellt och inom överförmyndarnämndens verksamhetsområde.

Umeå kommun har under året haft fem anställda förvaltare som tar de mest komplicerade uppdragen. Örnsköldsvik har haft fyra anställda förvaltare, men på grund av sjukskrivningar i förvaltarverksamheten har även en privat aktör anlåtats. Målgruppen yngre har ökat under de senaste åren, och komplexiteten i uppdragen har ökat, vilket medför behov av flera erfarna förvaltare. Fortsätter denna trend kommer behov av professionella förvaltare att öka.

Bilaga 3. Nämndernas rapportering av personalpolitiska mål

I planeringsdirektivet för 2024 fastställde kommunfullmäktige tre personalpolitiska mål. I underlagen till årsredovisningen har nämnderna lämnat en bedömning av arbetet med de personalpolitiska målen utifrån om arbetet går enligt plan eller om mer arbete krävs. På följande sidor redovisas respektive nämnd.

Kommunstyrelsen

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Kommunstyrelsen	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning. Verksamheterna inom förvaltningen deltar i kommunens arbete med attraktiv arbetsgivare där ett nytt koncept tagits fram, till exempel affischer med olika yrkesgrupper och olika adjektiv. Vidare har verksamheter deltagit på mässor, arbetsmarknadsdagar och tagit emot praktikanter. Som en del av ambitionen att attrahera studenter tog stadsledningskontoret emot Handelshögskolan under en kväll i våras där HR- och kommunikationsdirektör välkomnade ett tiotal studenter och presenterade Umeå kommun som arbetsgivare och de olika yrken som förvaltningen kan erbjuda. Förvaltningen kommer även i fortsättningen att delta i mässan Uniaden. Mässan är Sveriges bredaste arbetsmarknadsmässa och den attraherar studenter inom ekonomi, naturvetenskap, Life science, teknik, IT, media, design och HR. Det är viktigt att kommunen är synlig på denna mässa för att attrahera studenter inom områden där det är risk för kompetensbrist.

Arbetet att följa upp och analysera varför tillsvidareanställda väljer att avsluta sin anställning fortsätter genom den kommunövergripande exitenkät som löpande skickas ut.

Förvaltningen deltar också i det kommunövergripande arbetet att förlänga arbetslivet, med prioriterade kommungemensamma aktiviteter som till exempel att ta fram stödmaterial till chefer, samtalsguide för "framtidssamtal" och samlad information på intranätet.

Förvaltningen har under året deltagit i arbetet att revidera nuvarande riktlinjer för rekrytering. De nya riktlinjerna börjar gälla från 1 januari 2025.

Ledarskap

Under året har det funnits möjlighet för chefer att delta på frukostseminarier med bland annat teman som motivation och självledarskap, klimakteriet, medier, neuropsykiatriska

funktionsnedsättningar i arbetslivet, återhämtning och kriminell ekonomi. Utöver dessa har chefer på stadsledningskontoret deltagit i utbildningsprogram som Chefer som leder chefer, Chefskaps- och ledarskapsutbildning, Viktiga och svåra samtal och Att leda i förändring.

Mentorprogrammet och traineeprogrammet har avslutats och rekrytering inför 2025 pågår.

Friskfaktorer

Under perioden har det systematiska arbetsmiljöarbetet följts upp. Det har även tagits fram en uppdaterad handlingsplan med fortsatt fokus på återhämtning och arbetsbelastning. Två aktiviteter har genomförts utifrån årets handlingsplan. Det är den gemensamma SLK-dagen 24 oktober om återhämtning och utveckling av en sida på intranätet för stadsledningskontoret om hot och våld.

Chefer genomför rehabiliteringsplaner tillsammans med medarbetare när så krävs och håller samtal om anpassning vid tidig signal om ohälsa.

I och med 2024 års medarbetarenkät blev Umeå kommun en del av MORFAR-projektet om mätbara, organisatoriska friskfaktorer som leder till en hållbar arbetsmiljö.

Projektet Samba, samverkansmodell för att behålla arbetskraft, är ett treårigt projekt som startade 1 oktober. Projektet är ett samarbete inom Umeåregionen och Region Västerbotten med finansiering via Europeiska socialfonden. Målet är att minska sjukfrånvaro, jobba med tidiga insatser och anpassning för att behålla arbetskraft.

I december började implementering av Opus, ett systemstöd för det systematiska arbetsmiljöarbetet. En digital utbildning är framtagen som stöd till cheferna.

Resultatmätt Kommunstyrelsen	Utfall 2024			Utfall 2023		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	4,7	1,9	3,8	5,0	1,7	3,9
Andel långtidsfriska (%)	75	81	77	79	89	82
Andel heltidsanställda (%)	95	90	94	95	91	94
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	100	-	100	100	-	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	100	100	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,2	5,3	5,2	5,2	5,3	5,2

Byggnadsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Byggnadsnämnden	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Verksamhetens arbete med kompetensförsörjning följer kompetensförsörjningsplanen och aktiviteter genomförs årligen. Aktiviteter som gör att verksamheten är attraktiv och kan behålla och utveckla medarbetare blir allt viktigare. Verksamheten har medverkat på arbetsmarknadsmässor där kommunen finns representerad och deltagit på mässa som vänder sig till yngre personer för att visa upp verksamhetens yrken och locka till studier som matchar verksamhetens framtida kompetensbehov.

Lägre ärendeinflöde och införande av nya arbetssätt med anledning av nytt ärendehanteringssystem har föranlett behov av omfördelning av resurser. Medarbetare har tillfälligt lånats ut för att stärka miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet. Utlåningen har gett effektivt resursutnyttjande och möjlighet till kompetensutveckling.

Under året har få nyanställningar gjorts. Årets personalomsättning inklusive pension/övriga avgångar uppgår till 5,4 procent vilket ligger inom nämndens målvärde. Generellt finns inga betydande svårigheter att rekrytera personal, men inom några yrkesgrupper finns svårigheter att rekrytera medarbetare med längre erfarenhet.

Ledarskap

Riktvärdet för maximalt antal medarbetare per chef uppnås inte inom en av nämndens avdelningar. Denna avdelning har en organisation med processledare där möjlighet till ett närvarande ledarskap bedöms uppfyllas trots fler än 30 medarbetare. Avdelningen har ett mycket bra resultat i medarbetarenkäten och bedöms fungera väl vilket är anledningen till att förändringar inte planeras. Rekrytering av nya enhetschefer på förvaltningen har pågått under hösten med anledning av ett par avgångar.

Förvaltningen fortsätter arbetet att stärka chefer via det gemensamma chefsnätverket, vilket erbjuder framför allt möjlighet att utbyta erfarenheter chefer och ledare emellan.

Friskfaktorer

Verksamhetens sjukfrånvaro har ökat under året och ligger strax över målvärdet. Det är sjukfrånvaro för de kvinnliga anställda som har ökat medan männens sjukfrånvaro ligger på ungefär samma nivå som under fjolåret. Andelen långtidsfriska ligger inom målvärdet och på ungefär samma nivå som föregående år.

Verksamheterna har ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete och jämlika arbetsförhållanden. Det sker ett löpande arbete mer eller mindre inom alla friskfaktorerna, till exempel har ledarskap/antal chefer setts över för att uppnå ett närvarande ledarskap och chefer på heltid, prioritering av arbetsuppgifter och kompetensutveckling genom byte av arbetsuppgifter och roller i organisationen. Verksamheterna har under året haft dialog på arbetsplatsträffar om lika

rättigheter och möjligheter. Det har också informerats om vad uppdraget som skyddsombud innebär för att få fler intresserade av skyddsombudsrollen.

Resultatmätt Byggnadsnämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	5,0	7,0	3,4	5,3	5,6	3,3	4,6
Andel långtidsfriska (%)	60	67	86	76	70	92	80
Andel heltidsanställda (%)	90	99	98	98	99	98	98
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	-	100	100	-	100	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	83	100	90	86	100	90
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,3	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3

Fritidsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Fritidsnämnden	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	i hög grad uppfyllt
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	i hög grad uppfyllt

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

För verksamhetsåret 2024 vittnar fritidsnämndens verksamheter om ett generellt gott kandidatunderlag vid rekryteringar. Ett antal rekryteringar har skett både på medarbetar- och chefsnivå. De utmaningar verksamheten har är främst inom Fritid drift bland idrottsplatsarbetare där privata aktörer konkurrerar om arbetskraften, inom Fritid bad där lokal utbildningsinstans för befattningar inom bad saknas och inom Fritid unga där utbildningsinstans saknas lokalt. Inom Fritid bad internutbildas medarbetare som rekryteras. Inom Fritid unga rekryteras medarbetare med annan pedagogisk kompetens för att möta verksamhetens behov.

Andelen tillsvidareanställd personal når inte det för året uppsatta målet 90 procent. Det är till mångt och mycket relaterat till en större andel vikariat utifrån tjänstledigheter och övrig frånvaro.

Ledarskap

Utfallet för resultatmättet visar att fritidsnämnden inte når målet med färre medarbetare än 30 per chef för alla chefer. Avvikelsen avser en chef, vilket sett till helheten ger övervägande goda grundförutsättningar för ett närvarande engagerat ledarskap. Under verksamhetsåret har även HR-stödet utökats vilket skapar bättre förutsättningar för chefernas möjligheter till stöd.

Fritidsnämndens mål att delresultatet för ledarskap i årets medarbetarenkät ska överskrida kommunens dito uppnås nästan, med minsta möjliga marginal. Kommunens resultat är 4,9 jämfört

med fritidsnämndens 4,8. Således möter nämnden inte uppsatt mål för ledarskap för 2024. Det finns en medvetenhet om att två verksamhetschefer har bytts ut under verksamhetsåret och en enhetschef har rekryterats. Det tros ha viss påverkan på upplevt resultat i ledarskapet.

Friskfaktorer

Den sammanlagda sjukfrånvaron för nämnden för verksamhetsår 2024 uppgår till 5,1 procent. Därmed når nämnden inte målet om en lägre sjukfrånvaro än föregående år. Nämnden når inte heller målet för total sjukfrånvaro om 4 procent. Andelen virussjukdomar har varit relativt hög, vilket har påverkat både korttidsfrånvaro och andel långtidsfriska.

Inga av nämndens ärenden med långtidsfrånvaro är arbetsrelaterade. Nämndens chefer har ett nära stöd av nämndens HR i sina processer och en djupare uppföljning görs i samband med varje tertial. Vid utgången av augusti hölls en fördjupad arbetsmiljöutbildning för samtliga chefer och skyddsombud för att stärka arbetsmiljöarbetet ytterligare. Dessvärre når nämnden inte målet 100 procent introduktionsutbildade skyddsombud.

Nämndens arbete med den systematiska arbetsmiljön utvecklas löpande och insatser pågår vid några enheter för att stärka upp arbetsmiljön. Vidare strävar nämndens tjänstepersoner alltid efter en transparent och rättvis organisation med fokus på god och tidig kommunikation både när vi står inför betydande förändringar och löpande i vardagen.

Resultatmätt Fritidsnämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	4,0	5,4	4,8	5,1	6,0	3,8	4,8
Andel långtidsfriska (%)	70	61	63	62	60	69	65
Andel heltidsanställda (%)	90	85	86	86	92	88	90
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	100	75	73	73	100	86	90
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	100	80	92	100	80	91
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,1	5,0	5,0	5,0	4,9	5,1	5,0

För- och grundskolenämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Arbete har bedrivits i enlighet med utbildningsförvaltningens fastställda aktivitetsplan och nämndens kompetensförsörjningsplan. Samverkan med Lärarhögskolan har genomförts och gemensamma strategiska kompetensförsörjningsfrågor har processats under perioden och det inkluderar tecknande av nytt VFU-avtal. Arbete med kompetensförsörjningsprognos och analyser inom ramen för tilläggsuppdrag 2023:1 har genomförts enligt plan. Utveckling av kommunikationsplan och det förvaltningsspecifika arbetsgivarvarumärket har skett under året och information om pågående kompetensförsörjningsarbete har tillgängliggjorts via intranätet. Marknadsföring riktad till lärarutbildningens studenter har utvecklats och ett årshjul för riktade aktiviteter har utarbetats för att väcka intresse för Umeå kommun som blivande arbetsgivare.

Traineeutbildning för blivande rektorer har genomförts enligt plan liksom satsningar på vidareutbildning av speciallärare inom anpassad grundskola. Samverkan mellan nämnder förtöper och Umevux barnskötarutbildning för utbildade barnskötare inom förskolans verksamhet har genomförts. Det har varit stort fokus på bemanning och personalplaneringsprocessen. Utveckling av poolverksamhet med lärare i grundskolan har genomförts med fokus på vikarier till enheter utanför tätorten.

Ledarskap

Arbete har bedrivits i enlighet med utbildningsförvaltningens planering kopplad till chefers förutsättningar. Åtgärder inom ramen för OSA har genomförts för att förebygga ohälsosam arbetsbelastning och främja återhämtning. Chefernas arbetssituation följs upp både på grupp- och individnivå och om individuellt behov identifieras ges stöd till exempel med prioriteringar, handledning och avlastning. Frågor kopplade till lokaler och städ har över tid uttryckts som en bidragande orsak till arbetsbelastning bland chefer på utbildningsförvaltningen. Revidering av egenkontrollprogram med stöd och verktyg på intranätet har slutförts. Implementering av stödmaterial och kunskapspåfyllnad till chefer har genomförts för att underlätta för chefer att hantera frågor kopplade till krav på egenkontroll. Inom ramen för årlig löneöversyn har chefer prioriterats. Uppföljning av resultatmått för antal medarbetare per chef visar en negativ avvikelse både jämfört med föregående år och i förhållande till målvärde.

Friskfaktorer

Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete och arbete med lika rättigheter och möjligheter genomfördes under första kvartalet vilket resulterade i ett antal prioriteringar vad gäller arbetsmiljö och aktiva åtgärder för 2024. Åtgärder har under året genomförts enligt plan. En kompetensutvecklingsinsats för chefer för att omsätta arbete med friskfaktorer i det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts med fokus på förhållningssätt och strategier för att främja beteenden som bidrar till en bra organisatorisk och social arbetsmiljö.

Kompetensutveckling, stöd och verktyg i det förebyggande arbetet kopplade till hot och våld har prioriterats under året. Arbetsmiljöverkets nationella tillsynskampanj med fokus hot och våld i skolor har bidragit till ytterligare förbättringar av det förebyggande arbetet både lokalt på olika skolor och på övergripande nivå inom nämndens område. En digital utbildning i ergonomi i förskolan har utvecklats och implementering har inletts. Alla chefer har deltagit i en utbildningsinsats för tidiga insatser, arbetsanpassning och rehabilitering.

Sjukfrånvaron ligger oförändrad jämfört med föregående år, men med negativ avvikelse i förhållande till målvärde. Korttidssjukfrånvaron sjunker, vilket medför en högre andel långtidsfriska, medan de längre sjukfallen ökar något. Andel heltidsanställda ökar och uppvisar positivt utfall i förhållande till målvärdet.

Resultatmått För- och grundskolenämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	8,3	4,6	7,5	8,3	4,8	7,5
Andel långtidsfriska (%)	65	54	69	57	54	72	57
Andel heltidsanställda (%)	91	92	91	92	91	91	91
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	63	54	61	73	69	72
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	62	52	60	67	61	65
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Arbete har bedrivits i enlighet med utbildningsförvaltningens fastställda aktivitetsplan och nämndens kompetensförsörjningsplan. Samverkan med Lärarhögskolan har genomförts och gemensamma strategiska kompetensförsörjningsfrågor har processats under perioden och det inkluderar tecknande av nytt VFU-avtal. Arbete med kompetensförsörjningsprognos och analyser inom ramen för tilläggsuppdrag 2023:1 har genomförts enligt plan. Utveckling av kommunikationsplan och det förvaltningsspecifika arbetsgivarvarumärket har skett under året och information om pågående

kompetensförsörjningsarbete har tillgängliggjorts via intranätet. Marknadsföring riktad till lärarutbildningens studenter har utvecklats och ett årshjul för riktade aktiviteter har utarbetats för att väcka intresse för Umeå kommun som blivande arbetsgivare.

Traineeutbildning för blivande rektorer har genomförts enligt plan. Satsningar på vidareutbildning av speciallärare inom anpassad gymnasieskola har genomförts under året. Samverkan mellan nämnder fortsätter och Umevux barnskötarutbildning för utbildade barnskötare inom förskolans verksamhet har genomförts. Det har varit stort fokus på bemanning och personalplaneringsprocessen under året. Information/utbildning kopplad till lokal facklig samverkan har genomförts under året.

Ledarskap

Arbete har bedrivits i enlighet med utbildningsförvaltningens planering kopplad till chefers förutsättningar och målet att nå 30 medarbetare per chef har prioriterats. Åtgärder inom ramen för OSA för att förebygga ohälsosam arbetsbelastning och främja återhämtning har genomförts. Chefernas arbetssituation följs upp både på grupp och individnivå och om individuella behov identifieras ges stöd till exempel med prioriteringar, handledning och avlastning. Frågor kopplade till lokaler och städ har över tid uttryckts som en bidragande orsak till arbetsbelastning bland chefer på utbildningsförvaltningen. Revidering av egenkontrollprogram med stöd och verktyg på intranätet har slutförts. Implementering av stödmaterial och kunskapspåfyllnad till chefer har genomförts för att underlätta för chefer att hantera frågor kopplade till krav på egenkontroll.

Inom ramen för årlig löneöversyn har chefer prioriterats. Uppföljning av resultatmått för antal medarbetare per chef visar en positiv utveckling både jämfört med föregående år och i förhållande till målvärde.

Friskfaktorer

Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete och arbete med lika rättigheter och möjligheter genomfördes under första kvartalet vilket resulterade i ett antal prioriteringar vad gäller arbetsmiljö och aktiva åtgärder för 2024. Aktiviteter har under året genomförts enligt plan. En kompetensutvecklingsinsats för chefer för att omsätta arbete med friskfaktorer i det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts med fokus på förhållningssätt och strategier för att främja beteenden som bidrar till bra organisatorisk och social arbetsmiljö. Kompetensutveckling, stöd och verktyg i det förebyggande och främjande arbetet kopplade till hot och våld har prioriterats under året. Arbetsmiljöverkets nationella tillsynskampanj med fokus på hot och våld i skolor har bidragit till ytterligare förbättringar av det förebyggande arbetet, både lokalt på olika skolor och på övergripande nivå inom nämndens område. Alla chefer har deltagit i en utbildningsinsats för tidiga insatser, arbetsanpassning och rehabilitering.

Resultatmåttet sjukfrånvaro visar en positiv avvikelse i förhållande till målvärdet. Även resultatmåttet andel långtidsfriska visar positivt utfall i förhållande till målvärde. En negativ

utveckling i jämförelse med föregående år kan konstateras när det gäller resultatmåttén sjukfrånvaro och långtidsfriska. Andel heltidsanställda avviker negativt från målvärdet.

Resultatmått Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	4,8	4,5	2,7	3,8	4,5	2,4	3,7
Andel långtidsfriska (%)	75	74	84	78	78	88	82
Andel heltidsanställda (%)	90	85	88	86	84	87	85
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	79	38	67	80	67	76
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	87	94	94	94	93	67	84
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,1	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2

Individ- och familjenämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	mer arbete krävs
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Nämndens alla verksamheter arbetar aktivt med aktivitetsplanen som är kopplad till nämndens kompetensförsörjningsplan. Under året har man arbetat med behålla-perspektivet på både enhets- och verksamhetsnivå, bland annat med OSA-mål och friskfaktorer.

Ledarskap

Aktiviteter för att minska chefers höga arbetsbelastning är ett prioriterat område, det är bland annat för att de ska ha förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap.

Friskfaktorer

Den totala sjukfrånvaron i nämndens verksamheter ligger på samma nivå som föregående år, kvinnors sjukfrånvaro har minskat något och männens ökat jämfört med föregående år.

Återhämtning och säkerhetsfrågor är i många verksamheter prioriterade områden att förbättra. Åtgärder som utbildningar och dialog i arbetsgrupper har vidtagits. Skyddsombud har under året erbjudits flera förvaltningsspecifika utbildningar.

Resultatmätt Individ- och familjenämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	8,3	6,3	7,7	8,6	5,7	7,7
Andel långtidsfriska (%)	60	61	60	61	61	69	63
Andel heltidsanställda (%)	95	88	89	88	87	88	87
Andel heltidsanställda exkl. personlig assistans (%)	95	96	97	97	95	97	95
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	71	63	69	76	79	77
Andel skyddsombud som har genomgått förvaltningens utbildning för skyddsombud (%)		33*	32*	33*	–	–	–
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	96	96	96	98	96	97
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,1	5,0	5,0	5,1	5,0	5,0

*Kan vara samma personer då det är olika innehåll på utbildningarna.

Kulturnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Kulturnämnden	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	delvis uppnått
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	uppnått
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	uppnått

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Kulturnämnden har inga generella akuta kompetensförsörjningsutmaningar. På befattningsnivå i Kulturskolan finns ett fåtal enskilda befattningar vars utmaningar bland annat hanteras genom aktiv personalplanering med utökade anställningar och kompetensutveckling.

Biblioteken verkar för intern rörlighet mellan verksamheter genom att inkonverterade arbetstagare planeras till vakanta tjänster. Vid genomförd sommarrekrytering vittnar biblioteken om god tillgång på kandidater.

En indikator för verksamhetens attraktivitet är att mäta totalt värde för medarbetarenkäten. Kulturförvaltningens mål är att totalt värde ska överstiga kommunens övergripande totala värde. Det totala värdet för medarbetarenkäten signalerar medarbetarnas sammantagna uppfattning av kulturförvaltningen som arbetsgivare. Resultatet från 2024 års medarbetarenkät ger 5,0 i medelvärde på kommunövergripande nivå och kulturnämndens medelvärde är 5,1. Därmed är det mätbara målet för attraktivitet uppnått.

Ledarskap

Samtliga chefer inom kulturnämnden har fortsatt färre medarbetare än 30. Nämndens chefer bedöms ha goda förutsättningar till ett aktivt närvarande ledarskap. Chefer vittnar även om ett ökat stöd från HR vilket ytterligare förbättrar chefernas möjligheter till ett närvarande, engagerat ledarskap. Kulturnämndens mål är också att medelvärde för ledarskap i medarbetarenkätens resultat ska vara högre än det kommunövergripande resultatet för ledarskap. På kommunövergripande nivå visar 2024 års medarbetarenkät värdet 4,9 för området ledarskap och kulturnämndens resultat visar värdet 5,0. Således är det mätbara målet för ledarskap uppfyllt.

Friskfaktorer

Kulturnämnden har ett pågående arbete för aktiv rehabilitering som syftar till att stärka dialog mellan medarbetare och chef. Förvaltningen har ett gott och systematiskt arbetsmiljöarbete som stärker samtliga medarbetares och chefers förutsättningar till en god arbetsmiljö. Nämnden följer också arbetet med tidiga insatser med god systematik i nära dialog mellan HR och ansvariga chefer. En god mötesstruktur och genomförda arbetsplatsträffar säkerställer också att organisationen upplevs som transparent och rättvis samtidigt som medarbetarna erbjuds goda möjligheter till delaktighet och inflytande i både planering och uppföljning.

Det mätbara målet för sjukfrånvaro ska understiga fjolårets sjukfrånvaro. Målvärdet för 2024 är satt till 5,5 procent total sjukfrånvaro. Det sammantagna ovan beskrivna arbetet med kulturnämndens friskfaktorer kan delvis mätas i sjukfrånvaro. 2024 års sammantagna sjukfrånvaro understiger fjolårets sjukfrånvaro. Därmed är det mätbara resultatet för friskfaktorer uppnått.

Resultatmätt Kulturnämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	5,5	5,4	2,9	4,6	6,8	5,0	6,2
Andel långtidsfriska (%)	70	63	77	68	62	76	67
Andel heltidsanställda (%)	82	82	78	81	77	79	78
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	100	86	78	82	100	100	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	100	100	100	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,0	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,0

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Verksamhetens arbete med kompetensförsörjning följer "Kompetensförsörjningsplan stadsbyggnadsförvaltningen 2022–2025" och aktiviteter genomförs årligen. Aktiviteter som gör att verksamheten är attraktiv och kan behålla och utveckla medarbetare blir allt viktigare. Även samarbete med Umeå universitet, programmet för miljö- och hälsoskydd, är en viktig aktivitet för att säkra framtida tillgång på kompetens.

Flera rekryteringar har gjorts under året, framför allt till den växande verksamheten med tillsyn av små avlopp. Generellt finns inga betydande svårigheter att rekrytera personal men inom några yrkesgrupper finns en tendens till svårigheter att rekrytera medarbetare med längre erfarenhet.

Ledarskap

Två enhetschefer har rekryterats i slutet av året och tillträder sina tjänster i februari 2025. Den ena enhetschefen är en ersättningsrekrytering och den andra en utökning av antalet chefer med anledning av en organisationsförändring. Från årsskiftet 2025 har verksamheten fyra enheter. Andel chefer som har färre än 30 medarbetare mäts en gång per år, vid årsskiftet. Miljö- och hälsoskyddschefen har tillfälligt haft fler medarbetare än 30 i väntan på att de nya enhetscheferna ska tillträda sina tjänster och därmed uppnås inte målet precis vid tidpunkten för mätningen. Under året har alla chefer i verksamheten färre än 30 medarbetare.

Friskfaktorer

Verksamhetens sjukfrånvaro ligger under målvärdet, men det har under året uppstått en skillnad i sjukfrånvaro mellan könen. Sjukfrånvaron för kvinnliga anställda har ökat och för männen har den sjunkit. Andelen långtidsfriska följer därefter.

Verksamheten har ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Det sker mer eller mindre ett löpande arbete för alla friskfaktorer. Till exempel har organisationen setts över under året, likaså ledarskapet och antalet chefer för att uppnå ett närvarande ledarskap och delaktighet och inflytande, prioritering av arbetsuppgifter och kompetensutveckling genom byte av arbetsuppgifter och roller inom organisationen.

Resultatmått Miljö- och hälsoskydd	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	5,0	5,8	2,9	4,8	4,4	4,7	4,5
Andel långtidsfriska (%)	60	65	76	68	74	62	70
Andel heltidsanställda (%)	90	98	100	99	98	100	99
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	100	–	100	100	–	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	100	50	75	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9

Personalnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Personalnämnden har inget eget verksamhetsuppdrag vilket gör att nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen i stället sammanfaller med nämndens grunduppdrag som redovisats i bilaga 2.

Tekniska nämnden

Nämndens arbete med att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Under året har arbetet med arbetsgivarvarumärket startat. Det är en del i arbetsgivarens arbete för att attrahera, rekrytera och behålla rätt medarbetare.

Förvaltningsgemensamma arbetsgrupper har i samarbete med HR-enheten för Teknik och fastighet arbetat med arbetsgivarvarumärket och kompetensförsörjningen. Fokus har varit på att kartlägga behov av utvecklings- och karriärmöjligheter och omställning på förvaltningen för att skapa förutsättningar för medarbetare och chefer att stanna kvar och utvecklas.

En väl fungerande anställningsprocess är viktig för chefer och medarbetare. Den för förvaltningen digitala introduktionen/onboardingen är i princip klar att börja användas. Den kommer att användas för att nya medarbetare ska välkomnas in i arbetet så effektivt som möjligt.

Aktiviteter i kompetensförsörjningsplanen har följts upp på ett systematiskt tillvägagångssätt i de olika verksamheterna och aktiviteter har genomförts enligt plan.

Vid ledarforum under våren, då alla chefer deltog, var fokus på arbetsgivarvarumärket och kommunikativt ledarskap.

Ett koncept med ord som används av Teknik och fastighet och hela Umeå kommun är klart att användas vid rekrytering, marknadsföring, för att kommunen ska synas och kännas igen som en attraktiv arbetsgivare. Orden är viktig, trygg, stolt, modig och vass.

Teknik och fastighet har besvarat tilläggsuppdraget 2023:1, ett uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och nämnderna att öka takten i omställningen för att klara framtidens personalbrist.

Teknik och fastighet har sammanfattningsvis vissa utmaningar med att kompetensförsörja vissa befattningar och att analysen visar på att det fortsätter så. Men, den sammantagna bedömningen att det inte finns något genomgripande behov av omställning förutom den som redan börjat.

Det saknas inte utmaningar vilket innebär att det krävs kontinuerlig verksamhetsutveckling. Ny teknik måste identifieras och implementeras och ett aktivt arbete med kompetensutveckling, utvecklingsvägar och karriärvägar behöver möjliggöras för att behålla medarbetare. Modellen ARUBA och arbetet med arbetsgivarvarumärket ger stöd i det arbetet och förvaltningens kompetensförsörjningsplan beskriver arbetet.

Ledarskap

Verksamheter som inte har nått målet max 30 medarbetare/chef har arbetat vidare för att komma i mål med detta, bland annat genom att rekrytera flera chefer och ändra chefsstrukturen.

Reflekterande team är en aktivitet på förvaltningen som möjliggör för chefer att få träffa andra chefer. Gemensam kompetensutveckling och tid för reflektion över ledarskapet är centralt.

Friskfaktorer

Arbete med friskfaktorer inklusive bland annat aktiv rehabilitering har fortsatt i verksamheterna tillsammans med HR-enheten för Teknik och fastighet. Det fokus som varit under året på friskfaktorer och hälsofrämjande insatser har gjort att verksamheterna har fått ökad medvetenhet om till exempel sjukfrånvaro. Detta ger i sin tur bättre möjligheter för både chef och medarbetare att sätta in rätt åtgärder för ökad hälsa och ökade förutsättningar för ett hållbart arbets- och vardagsliv.

Resultatmätt Tekniska nämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,0	7,8	4,5	6,4	7,9	4,6	6,5
Andel långtidsfriska (%)	65	59	66	62	58	64	61
Andel heltidsanställda (%)	96	94	97	96	94	98	96
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	95	79	88	84	93	94	94
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	95	90	96	92	90	90	90
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,0	5,3	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2

Valnämnden

Valnämnden förstärkte valkansliet med fyra personer under perioden; två medarbetare inom området lokaler, material och logistik och två medarbetare inom område administration, rekrytering och utbildning. Valnämnden förordnade 1 116 röstmottagare.

För att säkerställa valkansliets arbetssituation under valperioden övergick kansliets personal till schema med oregelbunden arbetstid. Under valkvällen/valnatten tjänstgjorde valkansliets personal fram till att röster och valmaterial hade lämnats in.

EU:s arbetsdirektiv gäller även för röstmottagare och valadministration. De centrala parterna kom överens om ett undantag när det gäller EU:s arbetsdirektiv som gällde endast valdagen 9 juni från klockan 06.00 till 10 juni klockan 06.00.

Valnämnden är en liten organisation med få medarbetare. Efter valen till riksdag, kommun- och regionfullmäktige hösten 2026 dröjer det till våren 2029 innan nästa val äger rum, val till EU. En utmaning för nämnden är att säkerställa kompetensförsörjning under mellanvalsperioden.

Ett väl sammanhållet valkansli med hög kompetens är en förutsättning för att möta utmaningar som valadministrationen står inför. En hög grad av professionalitet skapar möjlighet för organisationen att klara de ökade kraven.

Under perioden har valkansliets personal stöttat verksamheter på stadsledningskontoret.

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

Valnämnden har i sin verksamhetsplan och interkontrollplan belyst utmaning att endast ett fåtal nyckelpersoner arbetar i valkansliet.

Kompetensförsörjning

Valnämnden arbetar strategiskt för att öka kunskapen om nämndens verksamhet. Ett långsiktigt samarbete med andra verksamheter möjliggör för medarbetare i kommunen att förstärka valkansliet inför och under valår.

Ledarskap

Valnämnden uppfyller målet med riktvärde att antal medarbetare per chef inte ska överstiga 30.

Friskfaktorer

Arbetsbelastning under valperioden är generellt en utmaning för valnämnden. Perioden är intensiv och det ställer krav på god planering och grundliga förberedelser. Valnämnden arbetade aktivt med bemanningsplanering under den mest intensiva perioden för att hålla arbetsbelastningen på en rimlig nivå. Sjukfrånvaron redovisas inte på grund av för få antal medarbetare.

Resultatmätt Valnämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	–	–	–	–	–	–	–
Andel långtidsfriska (%)	–	–	–	–	–	–	–
Andel heltidsanställda (%)	100	2	2	4	2	2	4
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)							
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	1	0	1	1	0	1
Medarbetarenkäten, medelvärde	–	–	–	–	–	–	–

Äldrenämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	mer arbete krävs
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Som grund för arbetet ligger äldrenämndens kompetensförsörjningsplan och nämndens årliga utbildningsplan för kompetensutveckling. Arbetet med kompetensförsörjning har omfattat allt från att utbilda medarbetare till undersköterskor till att vara synliga på till exempel rally-VM.

Äldrenämnden står inför stora utmaningar när det gäller att rekrytera medarbetare med rätt kompetens till verksamheterna, men sommarperioden förflöt ändå väl.

Processarbetet kopplat till äldreomsorgens strategier har haft huvudfokus på att öka andelen undersköterskor i förvaltningen. Målet för året var att öka andelen undersköterskor till 50 procent från tidigare 48 procent. Målet överträffades och landade på 52 procent utbildade undersköterskor av tillsvidareanställda medarbetare. Det främsta verktyget för att jobba med förflyttningen har varit Äldreomsorgslyftet. Tack vare satsningen fick förvaltningen 65 nya undersköterskor under året vilket är en ökning med 23 personer jämfört med föregående år. En reviderad process med validering i högre utsträckning har gjort så att fler personer har fått möjlighet till studier då studietiden per individ förkortas och pengarna därmed räcker till fler.

Ledarskap

Riktvärdet inte mer än 30 medarbetare per chef är en ofinansierad satsning vilket har inneburit att förvaltningen har arbetat med satsningen inom ram. För att nå målet har till exempel hemtjänsten gjort om områden och på så vis fått en jämnare fördelning av medarbetare per chef. Där det har funnits ekonomiska förutsättningar har också några chefer ytterligare anställts. Tack vare det har medelvärde i äldreomsorgen förbättrats till 24 medarbetare per chef (2023:25). 75 procent av cheferna har nu max 30 medarbetare och ett bättre resultat är svårt att nå med givna förutsättningar.

Friskfaktorer

Årets medarbetarenkät hade en något högre svarsfrekvens jämfört med föregående år; 74,6 procent jämfört med 73,9 procent 2023. Enkäten visade ett förbättrat värde på så gott som alla punkter och samlat OSA-index förbättrades från föregående års värde 4,8 till 4,9 (max: 6).

Sjukfrånvaron är oförändrad jämfört med föregående år på 8,6 procent, men det är fortfarande långt ifrån målet och fortsatt arbete krävs. Sjukfrånvaron har minskat för kvinnor men har i stället ökat för män. Det har också visat sig att medarbetare under 30 år står för en väldigt hög andel av korttidsfrånvaron. Vissa månader under året är den till och med mer än dubbelt så hög som för övriga ålderskategorier med 8,2 procent. Det motsvarar ungefär den sammantagna sjukfrånvaron i förvaltningen för både kort- och långtidsfrånvaro. Utifrån det har ett fokusarbete inletts i samverkan med fackliga parter för att se vilka åtgärder arbetsgivaren ska vidta för att vända utvecklingen. Arbetet med friskfaktorer ska vara inkluderat i alla processer och fortsätter som en del i helheten för att ge bäst effekt.

Resultatmätt Äldrenämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	7,5	9,4	6,9	8,6	9,6	6,5	8,6
Andel långtidsfriska (%)	60	51	59	53	51	57	53
Andel heltidsanställda (%)	95	96	96	96	96	95	96
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	63	61	63	80	56	74
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)		73	85	75	73	75	74
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9	4,8	4,8

Brand- och räddningsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Arbetet med kompetensförsörjning har bedrivits enligt den kompetensförsörjningsplan som nämnden har fastställt.

Ledarskap

Under året har arbetet med verksamhetens personalutvecklingsplan för åren 2024 – 2033 fortsatt. Det pågår också en översyn av verksamhetens organisation för att anpassa den till uppdragen. Båda dessa åtgärder har som syfte att utveckla och stärka ledarskapet inom hela verksamheten.

Friskfaktorer

Sjukfrånvaron är fortsatt på en låg nivå (2,6 procent), men sjukfrånvaron ligger något högre jämfört med samma period 2023. Andelen långtidsfriska har sjunkit för både kvinnor och män jämfört med samma period 2023, men andelen långtidsfriska ligger betydligt högre än målvärdet för verksamheten.

Verksamheten står inför en större förändring av den uttryckande personalens arbetssituation på grund av bygget av en ny brandstation och att personalen kommer att delas upp på två stationer. I detta arbete är personalen delaktig, bland annat genom olika arbetsgrupper för att utveckla arbetsformer med mera. Delaktigheten är en mycket viktig friskfaktor och en viktig del i att främja den psykosociala arbetsmiljön.

Arbete enligt verksamhetens personalutvecklingsplan för åren 2024 – 2033 fortsätter.

Resultatmätt Brand- och räddningsnämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	2,2	2,6	2,6	5,1	2,0	2,4
Andel långtidsfriska (%)	60	73	86	84	80	87	86
Andel heltidsanställda (%)	92	100	100	100	100	100	100
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	–	60	60	–	50	50
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	100	100	100	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,2	5,0	5,0	5,2	5,2	5,2

IT-kapacitetsnämnden

Nämnden har ingen anställd personal.

PA-nämnden

Nämnden har ingen anställd personal.

Överförmyndarnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Överförmyndarnämnden	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Överförmyndarnämnden har goda förutsättningar för att rekrytera ny personal till verksamheten oavsett yrkesroll och att bibehålla befintlig personal. Personalomsättningen är låg.

Överförmyndarnämnden tar även emot personer som kan behöva arbetsträna.

Ledarskap

Överförmyndarnämnden uppfyller målet att chef ska ha max 30 medarbetare.

Friskfaktorer

Sjukfrånvaron har minskat från 2023 till 2024. Men, det finns behov av att fortsätta arbetet i verksamheten när det gäller den psykosociala arbetsmiljön kopplad till resultat av medarbetarenkäten för 2024. I enkäten framkommer brister i möjlighet till återhämtning, upplevelse av för hög arbetsbelastning/krav och till viss del brister i ledarskap. Bristerna skrivs in som i OSA mål och handlingsplan för 2025 med förslag på åtgärder/aktiviteter att arbeta med under 2025, för både Umeå och Örnsköldsvik.

Resultatmätt Överförmyndarnämnden	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.		2,9	1,2	2,5	4,9	1,1	4,2
Andel långtidsfriska (%)		75	100	79	60	75	63
Andel heltidsanställda (%)		91	100	93	90	100	92
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)		-	-	-	-	-	-
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)				100			100
Medarbetarenkäten, medelvärde							

Bilaga 4. Uppföljning av mål och program

Kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer. Styrningen inom inriktningsmålen samlas i tre program; Program tillväxt, Program social hållbarhet och Program för klimatneutrala Umeå 2040. Inriktningsmålen följs upp genom en rapportering av utveckling inom programmen. Bedömningen görs utifrån om kommunen gör tillräckligt, om mer arbete krävs eller om kommunen behöver göra mycket mer inom området. Först redovisas en överblick av inriktningsmålen med bedömning, därefter beskrivs kort respektive program.

Överblick

Inriktningsmål 1	Gör vi tillräckligt?
Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050	
Inriktningsmål 2	
Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden <i>Negativ påverkan från organiserad brottslighet och våld i nära relation men framsteg har gjorts i samverkansarbetet.</i>	
Inriktningsmål 3	
Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv <i>Jämställdhetsarbetet pågår och är väl inarbetat. Det finns ett behov av nya goda exempel för att ej tappa position.</i>	
Inriktningsmål 4	
Umeå ska vara klimat neutralt till år 2040	

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Program Tillväxt

Planberedskapen för bostäder har förbättrats markant senaste tiden, men bostadsbyggandet ligger inte på de nivåer som behövs för önskad tillväxttakt, för närvarande till stor del på grund av konjunkturläget. Umeå är en attraktiv plats att bo och leva på, men tydligare preciserade delmål för vad en större stad ska "ha" skulle kunna leda till att Umeå tar ytterligare steg framåt i attraktivitet. En högre grad av samsyn krävs också när det gäller hur tillväxten ska åstadkommas i en tätare stad och i vilka steg transformationen mot ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande kan ske.

Arbetet med att ta tillvara tillväxtpotentialen som universiteten ger bedöms ha rätt inriktning och fokus, men samtliga insatser skulle behöva utökas. Det gäller både arbete med studenternas kvarstanningsgrad och dess betydelse för hela regionens kompetensförsörjning och företagstillväxten och kommersialiseringen av forskning som kommer från universitetsmiljöerna.

Umeås företagstillväxt är god och arbete med etableringar sker i god samverkan i kommunkoncernen. På sikt bedöms mark och el bli begränsande faktorer vilket behöver adresseras. Parallellt med det innebär resan mot en storstad att rollerna till viss del förändras och att det behövs fler sätt att arbeta med företagstillväxt och etableringar. I det fortsatta arbetet är det viktigt lägga fokus på prioritering, finansiering och att genomföra planerade och beslutade åtgärder för att minska utsläpp. Samtidigt är det viktigt med lärande för att utveckla nya åtgärder.

Delmål		Årets bedömning
Befolkningsmål	Umeå har 200 000 invånare år 2050.	Delvis
Bostadsbyggande	I Umeå byggs 2 000 bostäder per år.	Nej
Attraktiva livsmiljöer	I Umeå byggs attraktiva livsmiljöer för kommuninvånarna.	Delvis
Universiteten	I Umeå är Universiteten tillväxtmotorer.	Ja
Företagens tillväxt	I Umeå skapas goda förutsättningar för sysselsättning och företagande.	Ja
Etableringar	I Umeå driver nya etableringar tillväxt.	Ja

Sammanfattningen av programmet, som tar upp och adresserar flera av de största globala utmaningarna, måste betraktas med både ett holistiskt perspektiv och stor försiktighet.

Bedömningarna som presenteras innehåller vissa osäkerheter och är beroende av att fortsatta insatser och åtgärder genomförs fram till 2050. Det gäller även för områden som redan till 2024 har markerats som uppfyllda eller åtgärdade. För att göra dessa bedömningar har man använt ett brett spektrum av verktyg, inklusive indikatorer, rankingar, vetenskapliga studier, samarbeten och rapporter samt noggranna analyser. Dessutom har man jämfört med resultat och insatser från andra kommuner för att säkerställa relevans och trovärdighet. Den programansvarige chefen har en central roll i denna process och samråder kontinuerligt med programstyrgruppen för att löpande stämma av och justera bedömningarna, baserade på nya insikter och utvecklingar. Detta samspel mellan bedömning och åtgärd är avgörande för att uppnå de långsiktiga målen för hållbar tillväxt och utveckling.

Program Social hållbarhet

Umeå kommun har en stark position inom social hållbarhet. EU-kommissionen rankar övre Norrland som en av de mest socialt hållbara regionerna i Europa enligt European Social Progress Index⁵⁷. Sverige och Umeå kännetecknas av hög tillit mellan människor. Det främjar deltagande i demokratiska processer och socialt engagemang. Samtidigt syns tendenser till splittring och ökade klyftor. Det förebyggande arbetets betydelse är av största vikt för att minska dessa problem.

Kommunens arbete för social hållbarhet grundar sig i värden som trygghet, tillit och gemenskap. Segregation, när människor med olika förutsättningar lever åtskilda, utgör ett hot mot dessa värden. Umeå har generellt ett bra utgångsläge med låg brottslighet, låg otrygghet och hög tillit till myndigheter. Det finns inga stadsdelar i Umeå som har klassats som utsatta av polisen.

Men, utmaningar kvarstår. Organiserad brottslighet är ett växande problem. Antal ärenden som gäller våld i nära relationer har också ökat, vilket kräver bättre samordning och ökade resurser.

Vad gäller ungas livsvillkor ökar avhoppet från gymnasiet. Många avhopp kopplas till att unga mår dåligt. Framför allt unga tjejer mår dåligt och tjejer på högstadiet har relativt hög frånvaro.

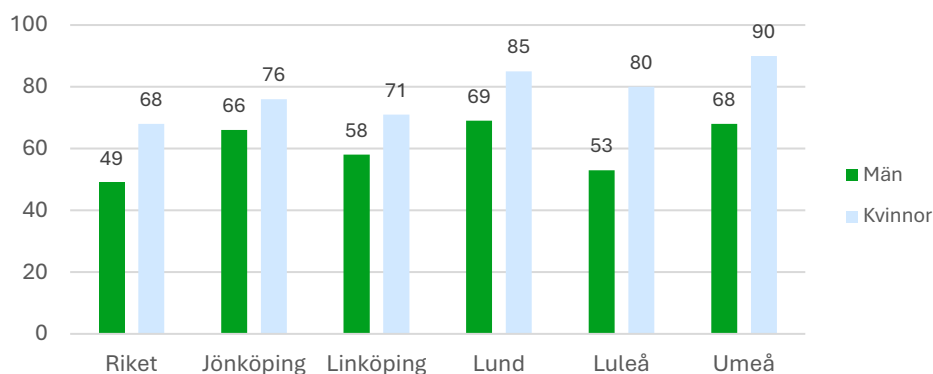
Barnfamiljer har dessutom fått det svårare ekonomiskt under de senaste åren.

Kommunens arbetskraftsdeltagande är bra men det finns grupper som fortfarande har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Kompetensbristen i Umeå förblir också en utmaning. Kommunen arbetar för att minska antalet personer i långvarigt utanförskap, men det behövs bättre kännedom om situationen för dem som varken arbetar, studerar eller är arbetssökande.

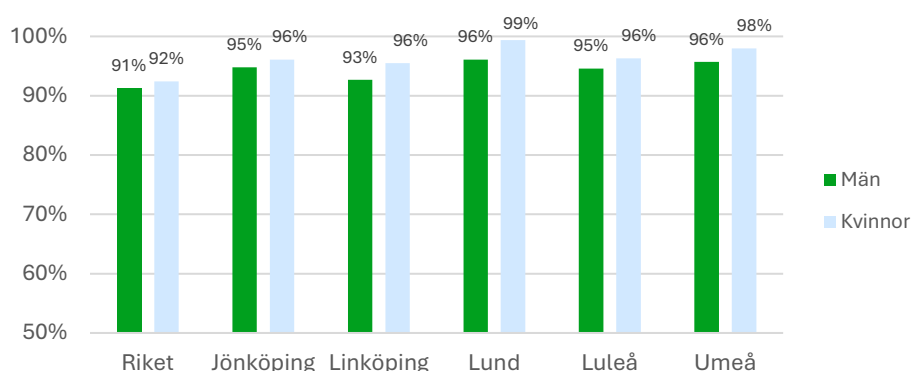
Umeå kommun strävar efter att vara en bra plats att växa upp på, där alla ska ha jämlika villkor oavsett bakgrund. Arbetet har fortsatt under året för att främja trygga, tillgängliga och inkluderande boendemiljöer. Mycket pekar på att Umeå är en plats med goda förutsättningar att leva och verka på. Umeå är i en stark position, men fortsatt arbete behövs för att bibehålla och stärka social hållbarhet i kommunen.

Eftersom kommunkoncernen inte har egen rådighet över allas vårt välmående och de sociala strukturerna är det viktigt och nödvändigt att fortsätta arbete för att öka samarbete med alla samhällsaktörer.

⁵⁷ [Inforegio - European Social Progress Index \(europa.eu\)](https://europea.eu/en/about/european-social-progress-index)

Diagram 1. Sociala relationer och tillit, index (2023)⁵⁸

Källa: Tillväxtverkets beräkningar, baserade på uppgifter från MUCF och Fohm.

Diagram 2. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (2023).⁵⁹

Källa: Medborgarundersökningen, SCB.

Program Klimatneutrala Umeå 2040

Det är tydligt att omställning pågår men att takten behöver accelereras betydligt för att uppnå antagna klimatmål. Omställningen är samhällsekonomiskt lönsam och för att öka takten krävs arbete med både strukturella förändringar och förändrade beteendemönster.

Under perioden har Umeå arbetat med medskapande av åtgärder och projektportföljer baserade på tidigare arbete med scenario- och konsekvensanalyser som tydliggör vad Umeå behöver göra för att ställa om samhällssystemen. Umeå behöver i högre utsträckning fokusera arbete på att prioritera, finansiera och realisera projekt för att accelerera omställningstakten.

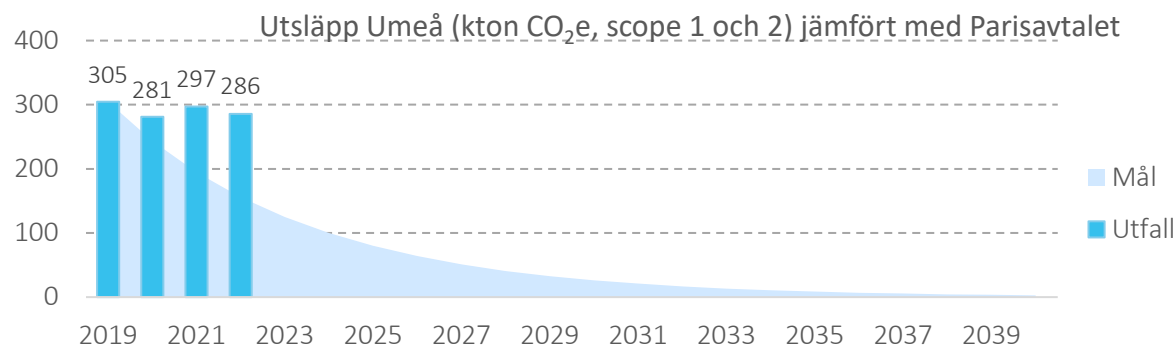
Eftersom kommunkoncernen inte har egen rådighet över omställning av samhällssystem behöver Umeå fortsätta arbete för att öka samverkan och bygga partnerskap på alla nivåer, från lokala initiativ inom klimatfärdplanen till engagemang i internationella samarbeten som "Missionen för hundra klimatneutrala och smarta städer". Det är avgörande för att uppnå stadens långsiktiga mål.

⁵⁸Indexet baseras på indikatorerna: Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, invånare 16–84 år med avsaknad av emotionellt stöd och sammanvägs till ett nyckeltal på en skala från 0 till 100.

⁵⁹Andel som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan "Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?" i SCB:s medborgarundersökning.

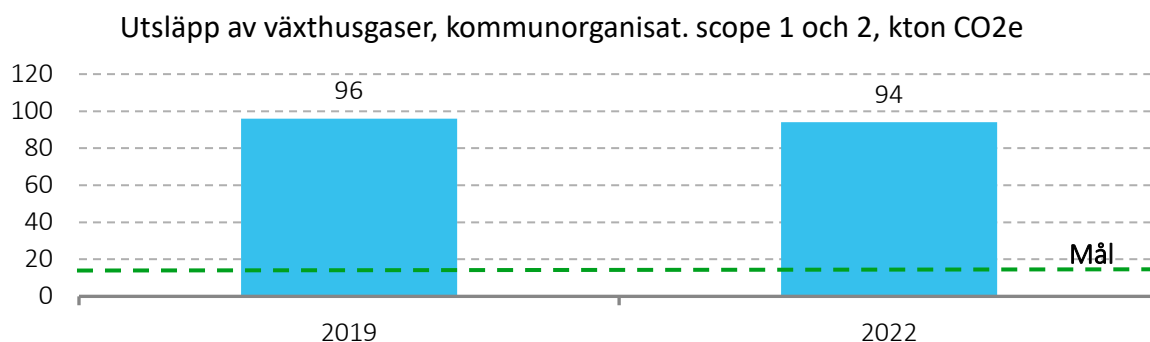
Klimatomställningsarbetet i Umeå omfattar även att minska konsumtionsbaserade utsläpp, vilket inkluderar utsläpp som vår totala konsumtion bidrar till, i Sverige och i andra länder. Många åtgärder genomförs på området, men vi har i dagsläget inget välfungerande sätt att följa upp de konsumtionsbaserade utsläppen, därför behöver uppföljningen utvecklas.

Diagram 3. Territoriella utsläpp

De sammanlagda utsläppen inom scope 1 och 2 i Umeå kommun uppgick 2022 till 286 ton CO₂e. Det är en minskning jämfört med 2021 men inte en minskning i den takt som Parisavtalet kräver. Vid en jämförelse av nationella emissionsdatabasens utsläppsdata har utsläppen i Umeå kommun minskat med 33 procent sedan 1990.

Diagram 4. Kommunkoncernens utsläpp

Under 2019 och 2022 har beräkningar genomförts på kommunorganisationens utsläpp inom scope 1 och 2. År 2019 stod kommunen för 96 kton CO₂e. År 2022 hade utsläppen visserligen minskat något, men inte i den takt som behövs för att nå målet 14 kton CO₂e till 2025.

Fördjupad läsning

Mer information om arbete med inriktningsmål och program finns på umea.se:

umea.se/programtillvaxt

umea.se/programsocialhallbarhet

umea.se/programklimatneutral

Bilaga 5. Uppdragsredovisning

Här redovisas status för tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen och nämnderna 2024. Av totalt åtta tilläggsuppdrag är tre genomförda och fem delvis genomförda i slutet av året.

Uppdrag	Sammanvägd status 2024	Sammanställd motivering/kommentar
Tilläggsuppdrag: 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.	genomfört	15 april beslutade kommunstyrelsen att ge samtliga nämnder som har egen förvaltning/verksamhet i uppdrag att genomföra analys och göra bedömning av prognosticerad kompetensbrist i nämndens förvaltning/verksamhet i enlighet med bifogad anvisning. Utifrån den analys och bedömning som nämnderna inkommit till kommunstyrelsen med per 27 september 2024 ska nämnder inom ramen för sina yttranden i mars 2025 inkomma med förslag på verksamhetsinriktning för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar, om de bedömer att sådan krävs.
Tilläggsuppdrag: 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.	delvis genomfört	Utifrån uppdrag 2023:1 och vad det kommer att resultera i är bedömningen att det kommer att krävas gemensamma krafttag i kommunen för att klara av att effektuera nödvändiga omställningar.
Tilläggsuppdrag 2023:3 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett inrättande av ett klimatpolitiskt råd.	genomfört	Uppdraget är genomfört och redovisat.
Tilläggsuppdrag 2023:4 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fritidsnämnden i uppdrag att utreda olika alternativ för en framtida och hållbar lokalisering av fritidsnämndens behov gällande fotbollstält. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både fastighets- och verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser. Dialog med andra nämnder och förvaltningar ska också ske för att studera eventuella möjligheter till	delvis genomfört	Utredning är gjord och kommer att hanteras i nämnderna och rapporteras till KSNAU under första kvartalet 2025.

Uppdrag	Sammanvägd status 2024	Sammanställd motivering/kommentar
samlökalisering med kommunens andra verksamheter.		
Tilläggsuppdrag 2023:5 Att ge Umeå kommunföretag i uppdrag att fortsätta öka turtätheten och utreda förutsättningarna för att få ett jämnare flöde av antalet resenärer över dagen genom taxeregleringar.	delvis genomfört	Ökat trafikutbud från och med vintertidtabellen 2024/2025. Turtätheten ökade med bland annat 12-minuterstrafik i stället för 15-minuterstrafik på linje 2 och 5 samt förlängning av 5-minuterstrafiken på linje 8 under morgonen. Därutöver tillkom en ny direktlinje mellan Umedalen och Ersboda via Västerslätts handelsområde. Angående taxeregleringar så håller ett nytt betalsystem för biljetter på att implementeras i de fyra nordligaste länen. Implementeringen har medfört flera utmaningar och frågan om taxeregleringarna kommer därför att hanteras under 2025.
Tilläggsuppdrag 2022:9 Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden tillsammans med kulturnämnden i uppdrag att utreda olika alternativ gällande kulturskolans behov av långsiktiga lokaler. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både fastighets- och verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser. Dialog med andra nämnder och förvaltningar ska också ske för att studera eventuella möjligheter till samlökalisering med kommunens andra verksamheter.	genomfört	Utredningsuppdraget är slutfört och återskärat till tekniska nämnden och kulturnämnden. Projekt uppstartat för programarbete. TN beslutade 2024-06-13 • att godkänna projektrapport ”Utredningsuppdrag Kulturskolans behov av långsiktiga lokaler” • att ge förvaltningen i uppdrag att verkställa genomförande av projektet (alternativ B3) under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om finansiering • att återskärta till kommunstyrelsen genomförande av tilläggsuppdraget 2022.
Tilläggsuppdrag: 2022:11 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer.	delvis genomfört	Omvärlds- och nulägesanalys är genomförd och presenterad, och principiella vägval är förankrade. Förslag till reviderade styrdokument kommer tillställas KSnuu/KS under första kvartalet 2025. Om förslag till ny modell för strategisk anskaffning fastställs kommer implementering att ske succesivt under kommande år.
Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än	delvis genomfört	Genomfört kompetenshöjande insatser inom området. Utvecklat arbete med lokal lägesbild för att fånga upp risker för välfärdsbrott - fortsatt arbete för utveckling planeras för 2025. Tagit fram grundstruktur för att motverka

Uppdrag	Sammanvägd status 2024	Sammanställd motivering/kommentar
kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta		möjliggörare som kommer att implementeras under 2025. Tillsammans med nationell samverkansgrupp "CURA" tagit fram stöd till myndighetsutövning stöd- och omsorg för att upptäcka välfärdsbrott.

Bilaga 6. Beslutade förändringar styrdokument

I bilagan redovisas förändringar som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under 2024 har beslutat när det gäller organiserande, normerande och aktiverande styrdokument för hela eller delar av kommunen. Här upptas reglemente, föreskrifter, program, planer, policyer och riktlinjer.

Här upptas fastställande av nya styrdokument, revidering av befintliga och utfasning av styrdokument. Orsak till att styrande dokument har fasats ut kan vara sammanslagning av flera styrande dokument till ett samlat dokument, att styrningen sker på annat sätt eller att styrningen behöver förändras för att uppnå rätt effekt.

Under året har 15 styrdokument reviderats, 17 nya styrdokument har fastställts (varav huvuddelen utgörs av taxor/avgifter) och 12 har upphävts genom beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Reglementen, bolagsordningar och föreskrifter för rådgivande organ

Reglementen, bolagsordningar och föreskrifter för rådgivande organ utgör organiserande styrning som fastställer ansvar och befogenheter. Följande organiserande styrdokument reviderades under 2024:

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Reviderades	Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	reglemente	KF 2024-02-26 KF 2024-06-17
Reviderades	Umeå Science Park, uppdaterad bolagsordning	bolagsordning	KF 2024-12-16
Fastställdes	Föreskrifter för Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd	föreskrift för rådgivande organ	KS 2024-11-12

Följande organiserande styrdokument upphävdes under 2024:

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Upphävdes	Reglemente för Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd	reglemente	KS 2024-11-12

Program och planer

Program och planer utgör aktiverande styrning och gäller för hela eller delar av kommunorganisationen. Kommunfullmäktige fastställde i juni 2024 planeringsdirektiv och budget för 2024 och plan för 2025–2027. Utöver planeringsdirektiv och budget fastställdes följande fem planer/program under 2024:

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Fastställdes	Planeringsstrategi reviderad 2024-06-04 för Umeå kommuns översiktsplanering	översiktsplan	KF 2024-06-17
Fastställdes	Program för hållbar landsbygdsutveckling	program	KF 2024-05-14
Fastställdes	Plan för etapp 2, Program för tillgänglighet i Umeå kommun 2018–2030	plan	KS 2024-10-15
Fastställdes	Konkretiserad plan för kapacitetshöjning civil beredskap 2024–2026	plan	KS 2024-12-03

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Fastställdes	Kollektivtrafikplan 2024–2027	Plan	KS 2024-05-14

Följande aktiverande styrdokument upphävdes under 2024.

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Upphävdes	Kvalitetsstrategi för Umeå kommun	program	KF 2024-04-29
Upphävdes	Nulägesbeskrivning Aalborgåtagandena	program	KF 2024-04-29

Policyer, riktlinjer och föreskrifter

Policyer och riktlinjer utgör normerande styrning och gäller för hela eller delar av kommunorganisationen. Följande 24 normerande styrdokument fastställdes eller reviderades under 2024. De flesta är taxor (17 stycken).

Status	Beskrivning	Typ av dokument	Datum
Fastställdes	Riktlinje för rådgivande organ i Umeå kommun	riktlinje	KF 2024-02-26
Fastställdes	Riktlinje för god ekonomisk hushållning	riktlinje	KF 2024-12-16
Reviderades	Pensionsriktlinjer för anställda i Umeå kommun	riktlinje	KS 2024-01-16
Reviderades	Riktlinje för styrande dokument	riktlinje	KS 2024-01-16
Reviderades	Hälsoskyddsföreskrifter	föreskrift	KF 2024-01-29
Fastställdes	Nya föreskrifter för vattenskyddsområde Botsmark	föreskrift	KF 2024-02-26
Reviderades	Allmänna lokala ordningsföreskrifter Umeå kommun	föreskrift	KF 2024-09-30
Reviderades	Taxan i kollektivtrafiken	taxa	KS 2024-01-16
Fastställdes	Taxa för rengöring och brandskyddskontroll	taxa	KF 2024-06-17
Fastställdes	Taxor och avgifter för flytt och förvaring av fordon	taxa	KF 2024-08-26
Reviderades	Taxor för lokaler och anläggningar 2025	taxa	KF 2024-08-26
Reviderades	Timtaxor för taxor inom miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområde	taxa	KF 2024-09-30
Fastställdes	För verksamhet enligt miljöbalken	taxa	KF 2024-09-30
Reviderades	För verksamhet enligt lagen om tobak och liknande produkter	taxa	KF 2024-09-30
Reviderades	För verksamhet enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter	taxa	KF 2024-09-30
Reviderades	För kontroll över handel med vissa receptfria läkemedel	taxa	KF 2024-09-30
Reviderades	För tillsyn och prövning enligt alkohollagen	taxa	KF 2024-09-30
Fastställdes	Taxor och avgifter individ- och familjenämnden 2025	taxa	KF 2024-08-26 KF 2024-11-25
Fastställdes	Taxor och avgifter äldreomsorgen 2025	taxa	KF 2024-11-25
Fastställdes	Taxa för byggnadsnämndens verksamheter 2025	taxa	KF 2024-11-25
Fastställdes	Avfallstaxa 2025	taxa	KF 2024-12-16
Fastställdes	Vatten- och avloppstaxa 2025	taxa	KF 2024-12-16
Reviderades	Äldreomsorgen: Hjälpmedelsavgifter	taxa	KF 2024-12-16
Reviderades	Individ- och familjenämnden: Hjälpmedelsavgifter	taxa	KF 2024-12-16

Kommunfullmäktige beslutade i juni att Umeå kommun skulle ansluta sig till de nio nya artiklarna 31–39 i den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen). Det är i enlighet med SKR:s rekommendation.

Under året upphävdes följande nio normerande styrdokument.

Status	Beskrivning	Typ av dokument	Datum
Upphävdes	Riktlinjer för alkohol och drogförebyggande arbetsmiljö	riktlinje	KS 2024-04-15
Upphävdes	Riktlinje för utformning av enkäter med fokus på inkluderande svarsalternativ för kön och könsidentitet	riktlinje	KF 2024-04-29
Upphävdes	Riktlinje för barnkonsekvensanalys	riktlinje	KF 2024-04-29
Upphävdes	Policy för hållbar it	policy	KF 2024-04-29
Upphävdes	Regler för vatten och avlopp i tillväxt- och omvandlingsområden	regler	KF 2024-11-25
Upphävdes	Avsiktsförklaring gällande samverkan med den sociala frivilligsektorn	riktlinje	KF 2024-11-25
Upphävdes	Riktlinjer för volontära insatser	riktlinje	KF 2024-11-25
Upphävdes	Riktlinjer för samverkan med sociala föreningar/organisationer	riktlinje	KF 2024-11-25
Upphävdes	Mål och riktlinjer 2020–2024 för Umeå kommuns minoritetspolitiska arbete	riktlinje	KF 2020-10-26

Bilaga 7. Tilläggsanslag eller resultatöverföringar mellan nämnder 2024, drift respektive investeringar

Diarienummer (mnkr)	KS-2022/00850 Driftbudget 2024	KS-2023/00496 Teknisk ramjustering, FN-TN	KS-2023/00830 Verksamhets- övergång, digitalisering	KS-2023/00822 Nämndsinitiativ om extra medel- tilldelning	KS-2023/00857 Teknisk ramjustering, HR-strateg	KS-2023/00945 Teknisk ramjustering, förvaltnings- admin	KS-2023/00952 Teknisk ramjustering, BN-KS	KS-2024/00135 Förvärv av byggnad, Sömmen 1	Aktuell driftbudget 2024 efter beslutade omföringar
11 Överförmyndarnämnden	-15,71								-15,71
12 Kommunstyrelsen	-1 222,08		5,5	-82,00	0,30		0,52	-3,70	-1 301,39
13 Kommunfullmäktige	-3,92								-3,92
14 Personalnämnden	-1,26								-1,26
15 Valnämnden	-18,38								-18,38
20 Tekniska nämnden	-1 463,00	-0,06	-5,57	-14,00				8,25	-1 474,38
21 Byggnadsnämnden	-57,77						-0,52		-58,30
23 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-20,64								-20,64
25 Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-73,15								-73,15
31 Äldrenämnden	-1 334,88					0,61			-1 334,28
32 Individ- och familjenämnden	-1 653,40			-35,00		-0,61			-1 689,01
40 Fritidsnämnden	-152,81	0,06		-1,00	0,27				-153,48
45 Kulturnämnden	-164,85			-1,00	-0,56				-166,41
50 För- och grundskolenämnden	-2 306,20			-3,00					-2 309,20
55 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-619,24			-1,00					-620,24
70 Gemensam IT-nämnd, Umeå/Skellefteå	0,00								0,00
71 Gemensam PA-nämnd, Umeåregionen	0,00								0,00
Summa	-9 107,30	0,00	0,00	-137,00	0,00	0,00	0,00	4,55	-9 239,75

Bilaga 7

Diarienummer (mnkr)	KS- 2022/00850 Investerings- budget 2024	KS- 2022/00850 MEX-budget 2024	KS- 2023/00763 Champin- jonen 1, tillbyggnad av lokaler, vuxenutbild.	KS- 2024/00156 Obbola 19:1, investerings- medel för nybyggnad av gruppboende	KS- 2024/00198 UBRN, nya investerings- medel	KS- 2024/00306 Sandlådan 1, nybyggnad av gruppboende	KS- 2023/00394 Ombudge- tering från 2023	KS- 2024/00135 Förvärv av Sömmen 1	KS- 2024/00422 Komministern 4, nybyggnad av gruppboende	KS- 2024/00732 Siv 1, Ökade investerings- medel för ombyggnad (Vasaskolan)	KS- 2024/00871 Investerings- medel för förvärv av bostadsrätter	Aktuell investerings- budget efter beslutade omföringar
12 Kommunstyrelsen	-165,86	-278,80	24,00	7,00		5,00	-2,56	-260,00	4,00	60,00		-607,21
15 Valnämnden	-0,50											-0,50
20 Tekniska nämnden	-1 280,94		-24,00	-7,00		-5,00	-315,71		-4,00	-120,60	-20,30	-1 777,55
21 Byggnadsnämnden	-0,47											-0,47
23 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-0,28											-0,28
25 Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-25,56				-7,00							-32,56
31 Äldrenämnden	-44,21						-3,10					-47,31
32 Individ- och familjenämnden	-16,24											-16,24
40 Fritidsnämnden	-17,16						-1,09					-18,25
45 Kulturnämnden	-7,28											-7,28
50 För- och grundskolenämnden	-37,86						1,42					-36,44
55 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-19,65						1,66					-17,99
Summa	-1 616,01	-278,80	0,00	0,00	-7,00	0,00	-319,38	-260,00	0,00	-60,60	-20,30	-2 562,10

